

STAN SANITARNY POWIATU OSTROWIECKIEGO **2024**

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna
w Ostrowcu Świętokrzyskim

**Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Ostrowcu Świętokrzyskim**

***STAN
SANITARNY
powiatu ostrowieckiego
2024***

**Stan sanitarny powiatu ostrowieckiego w 2024 r. opracowano w Powiatowej Stacji
Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim pod kierunkiem:
Wioletty Adamczyk-Nowak – Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego**

przez: Pracowników komórek organizacyjnych PSSE w Ostrowcu Świętokrzyskim

Szanowni Państwo,

Mam przyjemność przekazać do rąk wszystkich zainteresowanych Czytelników raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej powiatu ostrowieckiego w 2024 r. podsumowujący działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim w zakresie obszarów zdrowia publicznego znajdujących się w ustawowych kompetencjach Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Publikacja uwzględnia dane statystyczne i analizy z działalności wynikającej ze sprawowania zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenia działalności przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także prowadzenia działalności oświatowo-zdrowotnej.

Poprzez monitorowanie i kontrolę czynników ryzyka zdrowotnego, a także szeroką działalność edukacyjno-informacyjną w zakresie profilaktyki prozdrowotnej, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej pełnią znaczącą rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego. Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decyduje o tym, jakie czynniki środowiskowe powinny być przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań represyjnych i interwencyjnych.

Skuteczna realizacja zadań na rzecz ochrony zdrowia publicznego znacząco przyczynia się do rozwoju gospodarki, poprawy jakości życia i zdrowia ludzkiego, a także do budowy świadomości zdrowotnej w społeczeństwie.

Do zakresu działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należą wszystkie kluczowe obszary mające bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne społeczeństwa m.in. w zakresie bezpieczeństwa wody pitnej, higieny żywności i żywienia, nadzoru nad suplementami diety, kosmetykami, chemikaliami, warunków pracy, wypoczynku, nauczania i wychowania, a także udzielania świadczeń zdrowotnych.

Sytuację epidemiologiczną i stan sanitarny powiatu ostrowieckiego opracowano na podstawie danych dotyczących warunków zdrowotnych we wszystkich obszarach nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim. Publikacja zawiera opis danych pozyskiwanych regularnie w ramach statystyki publicznej jak również zjawisk obserwowanych dotyczących m.in. aktualnych zagrożeń związanych z ochroną zdrowia. Raport został wzbogacony w liczne wykresy i tabele, które obrazują wyniki przeprowadzonych analiz.

Obiektywną ocenę stanu bezpieczeństwa sanitarnego zapewniło podejmowanie skutecznych działań w odpowiedzi na pojawiające się zagrożenia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu ostrowieckiego.

Raportowanie stanowi kluczowe narzędzie w zarządzaniu zdrowiem publicznym oraz w zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych, jest również niezbędną formą przekazywania społeczeństwu informacji zwrotnej z realizacji podejmowanych działań.

Naszą działalność znacząco wspomaga wdrażanie nowoczesnych rozwiązań informatycznych, pozwala to na bardziej efektywne prowadzenie wszystkich działań związanych z ochroną zdrowia publicznego. Usprawniamy i unowocześniamy nasze narzędzia pracy, aby jak najskuteczniej rozwiązywać problemy i być bliżej obywateli. Sprawy osób indywidualnych i przedsiębiorstw obsługujemy również cyfrowo, z użyciem nowoczesnych rozwiązań.

Jestem przekonana, że dzięki zaangażowaniu i rzetelnej pracy pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim na rzecz podnoszenia świadomości mieszkańców naszego powiatu będziemy wpływać na poprawę bezpieczeństwa zdrowotnego nas wszystkich.

Przekazując w Państwa ręce raport o stanie sanitarnym powiatu ostrowieckiego, mam nadzieję, że stanie się on ważnym źródłem wiedzy na temat działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w minionym roku oraz przysłuży się instytucjom publicznym, jednostkom samorządu terytorialnego, a także innym, zainteresowanym podmiotom w jeszcze bardziej efektywnej realizacji działań podejmowanych w obszarze zdrowia publicznego.

Jednocześnie zachęcam do śledzenia naszych publikacji zarówno na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim: <https://www.gov.pl/web/psse-ostrowiec-swietokrzyski>, jak i na naszym profilu w mediach społecznościowych. Głęboko wierzę, że świadome sięganie do źródeł wiedzy i właściwa ich selekcja jest w dzisiejszych czasach kluczem do rozsądnego dbania o zdrowie swoje i otoczenia.

*Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Ostrowcu Św.*

Wioletta Adamczyk - Nowak

1.	WSTĘP	7
2.	Ocena zagrożenia epidemiologicznego.....	17
2.1.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych jednostek chorobowych	20
2.2.	Zachorowania na wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego	24
2.3.	WNIOSKI	25
2.4.	Realizacja programu szczepień ochronnych.....	26
3.	Jakość wody do spożycia	33
3.1.	Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę.....	33
3.2.	Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek Legionella sp.	35
3.3.	WNIOSKI	36
4.	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	41
4.1.	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	43
4.2.	Ocena oddziaływania na środowisko	44
4.3.	Uzgadnianie dokumentacji projektowej	45
4.4.	Kontrole obiektów (wizje lokalne, kontrole w trakcie realizacji inwestycji, uczestniczenie w dopuszczaniu do użytkowania obiektów budowlanych)	46
4.5.	WNIOSKI	47
5.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk	51
5.1.	Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń	51
5.2.	Inne działania	57
5.3.	WNIOSKI	58
6.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	61
6.1.	Zakres prowadzonego nadzoru sanitarnego	61
6.2.	Ogólna ocena podmiotów leczniczych	63
6.3.	Podmioty wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	65
6.4.	Praktyki zawodowe	66
6.5.	Dezynfekcja i sterylizacja	67
6.6.	Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi	68
6.7.	Stosowanie środków ochrony indywidualnej/postępowanie z bielizną.....	69
6.8.	Aparatura i sprzęt medyczny, wyroby medyczne	69
6.9.	WNIOSKI	69
7.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy oraz nadzór nad chemikaliami	73
7.1.	Zakres kontroli warunków pracy.....	73
7.2.	Postępowanie administracyjno-egzekucyjne	74
7.3.	Nadzór nad warunkami pracy.....	75
7.4.	Nadzór w warunkach przekroczeń Najwyższych Dopuszczalnych Natężeń oraz Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń.....	75
7.5.	Nadzór nad produktami biobójczymi.....	78
7.6.	Substancje chemiczne i ich mieszaniny	79
7.7.	Nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy	80
7.8.	Występowanie czynników biologicznych w środowisku pracy	81
7.9.	Nadzór nad produktami kosmetycznymi	81
7.10.	Działalność w zakresie zmniejszenia zagrożenia zdrowia publicznego w obszarze środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych	82
7.11.	Choroby zawodowe.....	84
7.12.	Inne działania	84
7.13.	WNIOSKI	86
8.	Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży 89	
8.1.	Stan sanitarno-techniczny placówek	91
8.2.	Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach	97

8.3.	Warunki pracy ucznia -----	99
8.4.	Warunki wypoczynku i rekreacji-----	105
8.5.	Inne działania-----	108
8.6.	WNIOSKI-----	109
9.	Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia oraz wytwórni i miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	113
9.1.	Zakres prowadzonego nadzoru sanitarnego-----	113
9.2.	Ogólna ocena obiektów żywnościowo-żywnościowych-----	114
9.3.	Stan sanitarny poszczególnych rodzajów obiektów-----	116
9.4.	Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością -----	121
9.5.	Znakowanie środków spożywczych -----	123
9.6.	Nadzór nad obrotem grzybami wprowadzanymi do obrotu-----	123
9.7.	System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF) -----	124
9.8.	Nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami i składnikami mineralnymi-----	125
9.9.	Ocena sposobu żywienia w zakładach zamkniętych żywienia zbiorowego typu zamkniętego -----	126
9.10.	Działania podejmowane w ramach interwencji konsumentów -----	128
9.11.	Pozostałe działania podejmowane w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności i żywienia -----	128
10.	Promocja zdrowia i oświata zdrowotna	137
10.1.	Programy edukacyjne -----	137
10.2.	Interwencje nieprogramowe-----	144
10.3.	Inne przedsięwzięcia w ramach profilaktyki i promocji zdrowia -----	152
10.4.	WNIOSKI-----	167
11.	Podsumowanie	168
12.	Spis tabel	177
13.	Spis wykresów	178
14.	Spis zdjęć	179

1. WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 416) została powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny radiacyjnej, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Podobnie jak w latach ubiegłych, realizacja zadań na rzecz ochrony zdrowia publicznego miała charakter stały i długoterminowy i była prowadzona zgodnie z kompetencjami i zadaniami określonymi w ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz aktach wykonawczych. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej były realizowane poprzez dążenie do osiągnięcia pożądaných norm zdrowotnych, identyfikację i szacowanie skali zagrożeń, inicjowanie i organizowanie skoordynowanego nadzoru i kontroli zapobiegania zagrożeniom fizycznym, chemicznym i biologicznym, zachowanie i umacnianie zdrowia społeczeństwa poprzez kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań.

Prowadzenie systematycznych badań, jak również dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwiają monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują działania z zakresu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, aktywności informacyjno-edukacyjnych, jak również inicjują działania naprawcze. Prowadzone działania kontrolne i gromadzenie danych, w tym epidemiologicznych, umożliwiają skuteczną identyfikację zagrożeń zdrowia publicznego, a także szybkie i efektywne reagowanie na problemy zdrowotne i sytuacje kryzysowe.

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie ostrowieckim wykonuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim przy pomocy podległej mu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim – jednostki budżetowej będącej podmiotem leczniczym, finansowanym z budżetu państwa.

Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego z 31 października 2023 r. do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2024 r. głównym celem działalności PIS w 2024 r. było:

Doskonalenie nadzoru sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną z wykorzystaniem usług cyfrowych.

Cele szczegółowe działalności PIS w 2024 r. obejmowały:

w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody:

- poprawę bezpieczeństwa zdrowotnego wody poprzez przygotowania do wdrożenia przepisów w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody w związku z implementacją dyrektywy 2020/2184 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym aktów wykonawczych oraz rozwiązań praktycznych funkcjonowania nowego systemu.

w zakresie higieny dzieci młodzieży:

- optymalizację procesu nadzoru pionu higieny dzieci i młodzieży poprzez zintensyfikowanie przez WSSE koordynacji działań.

w zakresie higieny komunalnej:

- optymalizację procesu nadzoru pionu higieny komunalnej poprzez zintensyfikowanie przez WSSE koordynacji działań.

w zakresie higieny pracy:

- optymalizację procesu nadzoru pionu higieny pracy poprzez zintensyfikowanie przez WSSE koordynacji działań.

w zakresie higieny żywności i żywienia:

- zwiększanie bezpieczeństwa żywności i żywienia w Polsce poprzez wdrożenie nowej procedury urzędowej kontroli żywności;
- wzmocnienie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, żywienia oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

w zakresie nadzoru nad chemikaliami:

- poprawę bezpieczeństwa zdrowotnego w obszarze produktów kosmetycznych, produktów biobójczych, substancji chemicznych i ich mieszanin, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, nowych substancji psychoaktywnych, środków zastępczych.

w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego:

- optymalizację procesu nadzoru pionu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego poprzez zintensyfikowanie przez WSSE koordynacji działań.

w zakresie pozostałej działalności organów PIS:

- zwiększenie poziomu pozyskiwania środków z UE oraz innych źródeł zewnętrznych na realizację projektów mających na celu usprawnienie działania oraz informatyzację jednostek PIS;
- poprawę koordynacji pracy PIS m.in. poprzez ujednolicenie procedur, wprowadzenie wspólnych rozwiązań w tym informatycznych;
- dalszą informatyzację Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie obszaru bezpieczeństwa żywności i żywienia, higieny środowiska, nadzoru nad chemikaliami, promocji i edukacji zdrowotnej, epidemiologii, nadzoru i kontroli, obiegu dokumentów;
- usprawnienie przekazywania informacji przez organy PIS w zakresie podjętych działań związanych z wystąpieniem sytuacji kryzysowej.

Zadania priorytetowe i statutowe ujęte w „Ogólnych kierunkach działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2024 r.” dotyczyły:**w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody:**

- koordynacji i realizacji nowych zadań i zwiększonego nadzoru w związku z procesem wdrażania implementowanej do przepisów krajowych dyrektywy 2020/2184 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- prowadzenia Systemu Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia przez Ludzi (Woda-Excel) – systemu wymiany informacji organów PIS;
- przygotowania i przekazania do Komisji Europejskiej raportu w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi za 2023 zgodnie z wymaganiami dyrektywy 2020/2184 ws. jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- działań nadzorczych i kontrolnych, w tym weryfikacji realizacji monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (m.in. na podstawie uzgodnionych harmonogramów pobierania próbek wody);
- dokonywania ocen obszarowych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;

- stałej współpracy z podmiotami realizującymi zbiorowe zaopatrzenie w wodę w zakresie wnioskowanych zgód na odstępstwo od dopuszczalnych parametrów z rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- udzielania informacji i zaleceń dot. postępowania konsumentów w zakresie korzystania z wody do spożycia, jej przydatności do spożycia, a także ograniczeniach jej wykorzystania w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
- prowadzenia szkoleń w zakresie pobierania próbek wody przeznaczonej do spożycia dla kandydatów na próbkobiorców;
- przygotowania listy kąpielisk wraz ze wskazaniem terminów otwarcia i zamknięcia sezonu kąpielowego;
- weryfikacji ustalonej minimalnej częstotliwości harmonogramów pobierania próbek wody w kąpieliskach;
- aktualizacji na bieżąco danych w internetowym Serwisie Kąpieliskowym i codziennej weryfikacji poprawności jego działania w sezonie kąpielowym;
- przygotowania i przekazania do KE raportu dotyczącego jakości wody w kąpieliskach;
- przygotowania i publikowania na stronie internetowej GIS listy miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli wraz ze wskazaniem terminów ich funkcjonowania i jej aktualizacja podczas funkcjonowania sezonu kąpielowego;
- nadzoru nad realizacją zaplanowanych harmonogramów pobierania próbek wody na pływalniach;
- dokonania zbiorczej rocznej oceny wody na pływalni za 2023 r., w tym weryfikacja i analiza danych dotyczących zbiorczych rocznych ocen jakości wody na pływalni za 2023 r.;
- podejścia opartego na ocenie ryzyka dla systemu zaopatrzenia w wodę;
- wypracowania projektów aktów wykonawczych do projektu ustaw implementującej dyrektywę 2020/2184 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie pozostającym we właściwości PIS.

w zakresie epidemiologii:

- prowadzenia działań w ramach światowego programu eliminacji odry i różyczki;
- prowadzenia działań w ramach światowego programu eradykacji poliomyelitis;
- nadzoru nad ogniskami zakażeń szpitalnych oraz czynnikami alarmowymi zgodnie z kompetencjami PIS;
- prowadzenia działań w dochodzeniach epidemiologicznych m.in. o zasięgu międzynarodowym;
- nadzoru nad stanami magazynowymi szczepionek, które są dystrybuowane przez SSE w ramach realizacji szczepień obowiązkowych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych;
- oszacowania zapotrzebowania na zakup przez Ministra Zdrowia szczepionek na potrzeby realizacji szczepień obowiązkowych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych.

w zakresie higieny dzieci i młodzieży:

- działań kontrolnych w placówkach nauczania uwzględniających stałe działania o charakterze profilaktycznym m.in. w zakresie profilaktyki zdrowotnej uczniów (aspekt czystości stanu głowy) czy profilaktyki wad wzroku (aspekt oświetlenia w salach lekcyjnych);
- działań kontrolnych oraz edukacji zdrowotnej w środowisku szkolnym na rzecz eliminacji ryzyka rozwoju wad postawy u dzieci i młodzieży;
- działań edukacyjno-informacyjnych każdorazowo w ramach prowadzonych kontroli wraz ze sprawozdawczością w tym zakresie;
- dokonania analizy i oceny przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025 na podstawie podejmowanych działań kontrolnych, z uwzględnieniem podjętych działań edukacyjno-informacyjnych;
- analizy i oceny w związku z działaniami kontrolnymi w zakresie zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży;

- analizy i oceny w związku z działaniami kontrolnymi w zakresie letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

w zakresie higieny komunalnej:

- upowszechniania specjalistycznej wiedzy w porozumieniu z instytutami naukowo-badawczymi w zakresie zagrożeń wynikających przy świadczeniu usług branży beauty (usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu);
- działań edukacyjno-informacyjnych każdorazowo w ramach prowadzonych kontroli wraz ze sprawozdawczością w tym zakresie;
- działań kontrolnych w zakresie profilaktyki Legionelli w obiektach wysokiego ryzyka, obiektach wytwarzających aerozol wodno-powietrzny oraz instalacjach wentylacyjno-klimatyzacyjnych wraz ze sprawozdawczością w tym zakresie;
- wdrożenia wypracowanych jednolitych ram/kryteriów, w tym czynników mających wpływ na ocenę ryzyka podczas planowania kontroli poszczególnych grup obiektów oraz finalizacji wypracowania arkuszy kontrolnych uwzględniających czynniki mające wpływ na ocenę ryzyka dla poszczególnych grup obiektów;
- działań kontrolnych i edukacyjnych w zakresie ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych;
- działań nadzorczych oraz dokonywania oceny zagrożeń w zakresie ochrony zdrowia przed następstwami korzystania z solarium;
- działań edukacyjno-informacyjnych podejmowanych przed rozpoczęciem okresu wakacyjnego skierowanych do właścicieli/zarządców budynków i obiektów, w których w trakcie użytkowania, wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny mogący negatywnie wpływać na zdrowie ludzi (w tym m.in. fontanny, wieże chłodnicze);
- monitorowania oraz dokonywania oceny warunków higieniczno-sanitarnych letniego wypoczynku w odniesieniu do obiektów użyteczności publicznej nadzorowanych przez organy PIS w zakresie higieny komunalnej.

w zakresie higieny pracy:

- działań edukacyjno-informacyjnych każdorazowo w ramach prowadzonych kontroli wraz ze sprawozdawczością w tym zakresie;
- udziału w realizacji kampanii Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy z siedzibą w Bilbao prowadzonych przez Krajowy Punkt Centralny (CIOP-PIB) poprzez rozpowszechnianie informacji nt. bezpiecznych warunków pracy;
- upowszechniania specjalistycznej wiedzy w porozumieniu z instytutami naukowo-badawczymi/organizacjami w zakresie zagrożeń środowiska pracy;
- aktualizacji i wdrożenia formularza kontroli z obszaru higieny pracy;
- czynności kontrolnych w zakładach pracy, w zakresie wywiązywania się Pracodawców z obowiązków wynikających z art. 23c ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe;
- podnoszenia świadomości społeczeństwa poprzez udzielanie porad i informacji w zakresie: narażenia na radon w pomieszczeniach oraz związanych z narażeniem na radon zagrożeń dla zdrowia;
- działań kontrolnych oraz edukacyjnych w zakresie warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- działań kontrolnych oraz edukacyjnych w zakresie przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad BHP podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczeniem wyrobów zawierających azbest;
- analizy i oceny zbiorczej danych z zakresu działalności pionu Higieny Pracy PIS za rok 2023 (sprawozdanie opisowe);
- działań kontrolnych w zakresie ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

w zakresie higieny żywności i żywienia:

- opracowania przez GIS nowej procedury urzędowej kontroli żywności;
- prowadzenia przez PGIS oraz PPIS nadzoru nad importem, w tym stosowaniem przez importerów systemu TRACES-NT;

- prowadzenia przez PPIS i PGIS nadzoru nad eksportem żywności do krajów trzecich, w tym w szczególności do Chin, Indii, Japonii, Brazylii, Indonezji pod nadzorem merytorycznym PWIS i z koordynacją GIS;
- prowadzenia oceny bezpieczeństwa wód butelkowanych, w szczególności warunków przechowywania oraz znakowania, w sezonie letnim (czerwiec-wrzesień);
- realizowania „Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PIS na 2024 rok”;
- opracowania i przekazania do GIS sprawozdania z realizacji „Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w PIS” za 2023 r.;
- realizowania Planu działania na rok 2024 dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego we współpracy z innymi Inspekcjami, zgodnie z Porozumieniem z 22.12.2020 r. zawartym pomiędzy GIS, GIORiN oraz GIOŚ;
- przeprowadzania audytów wewnętrznych w SSE w celu stwierdzenia zgodności postępowania z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z 15.03.2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego;
- prowadzenia wymiany informacji i działań zgodnie z Wytycznymi GIS z dnia 31 marca 2023 dotyczącymi działania organów PIS w ramach sieci powiadamiania i współpracy w Polsce;
- zintensyfikowania działań edukacyjnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów w obszarze suplementów diety, żywności wzbogacanej i żywności dla określonych grup;
- organizacji i przeprowadzania kontroli tematycznych, w celu intensyfikacji nadzoru w wybranych obszarach dot. znakowania/reklamy/prezentacji żywności, z uwzględnieniem żywności ogólnego przeznaczenia w tym nieopakowanej także suplementów, żywności wzbogacanej, dla określonych grup, GMO;
- organizacji i przeprowadzania kontroli tematycznych w zakresie produkcji i obrotu suplementami diety, w tym zwiększony pobór próbek tych produktów;
- podniesienia wiedzy pracowników PIS w obszarze suplementów diety, żywności wzbogacanej oraz dla określonych grup;
- realizowania zadań związanych z audytami Dyrektoriatu SANTE F Komisji Europejskiej;
- prowadzenia oceny bezpieczeństwa żywienia zbiorowego, w tym w zakładach małej gastronomii, w miejscowościach turystycznych w okresie wzmożonego ruchu turystycznego w sezonie letnim (w okresie od 20 czerwca do 30 września);
- kontynuacji oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach na podstawie jadłospisów/posiłków – zgodnie z wytycznymi GIS;
- prowadzenia oceny stanu żywienia w jednostkach systemu oświaty w roku szkolnym 2023/2024;
- sporządzenia i przekazania GIS przez PWIS i PGIS sprawozdania opisowego za rok 2023 w zakresie higieny żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w nadzorowanym obszarze, stanowiącego podsumowanie wyników przeprowadzonych działań ustawowych;
- przygotowania raportu w sprawie działań realizowanych w ramach Porozumienia z dnia 13.04.2022 w sprawie zwalczania nielegalnych praktyk/oszustw żywnościowych na rynku rolno-spożywczym, zawartego między IJHARS, IW, PIORIN, PIS.

w zakresie nadzoru nad chemikaliami:

- przesyłania do GIS informacji w zakresie wydanych przez organy PIS decyzji dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych i kosmetycznych;
- przesyłania do GIS informacji w zakresie przeprowadzanych kontroli dotyczących badania mikrobiologicznego produktów kosmetycznych;
- przesyłania do GIS informacji w zakresie przeprowadzanych kontroli zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne - zasady GMP;
- przesyłania do GIS informacji w zakresie przeprowadzanych kontroli dotyczących kontroli dokumentacji produktów ochrony przeciwsłonecznej;
- przesyłania do GIS informacji w zakresie przeprowadzanych kontroli dezynfektantów i algicydów stosowanych do dezynfekcji i zabezpieczania basenów kąpielowych;
- przesyłania do GIS informacji w zakresie przeprowadzanych kontroli rodentycydów i insektycydów (produkty biobójcze grupy produktowej PT 14 i 18) stosowanych do deratyzacji i dezynsekcji pomieszczeń i zabudowań,

- ze szczególnym naciskiem na podmioty będące wyspecjalizowanymi dostawcami powyższych produktów (sprzedaż stacjonarna i internetowa) oraz podmioty stosujące je w działalności zawodowej;
- przesyłania do GIS informacji za 2023 r. w zakresie produktów biobójczych wynikających z rozporządzenia 528/2012, niezbędnych do opracowania sprawozdania dla KE;
 - przesyłania do GIS informacji za 2023 r. w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin wynikających z rozporządzenia 1907/2006 oraz rozporządzenia 1272/2008, niezbędnych do opracowania sprawozdania dla KE;
 - przesyłania do GIS informacji z wyników kontroli oraz postępów w ramach zharmonizowanego projektu REF 12, dotyczącego kontroli zgodności importowanych substancji, ich mieszanin oraz wyrobów;
 - przesyłania do GIS informacji w zakresie wydawanych przez organy PIS zezwoleń na eksport prekursorów narkotyków kat. 2 i 3;
 - przesyłania do GIS informacji w zakresie legalnego obrotu prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 do opracowania rocznego raportu INCB;
 - przesyłania do GIS sprawozdań z realizacji zadań nadzorowych oraz działań profilaktycznych w zakresie środków zastępczych (miernik i monitoring);
 - przesyłania do GIS informacji w zakresie przeprowadzonych przez organy PIS kontroli z przestrzegania przepisów dot. wprowadzania nowych substancji psychoaktywnych;
 - przesyłania do GIS informacji w zakresie zatruć/podejrzeń zatruć środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi;
 - podejmowania działań wynikających z informacji przekazywanych za pośrednictwem europejskich systemów RAPEX, ICSMS, PENOnline, INTERACT PORTAL.

w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej:

- promowania roli aktywności fizycznej i zbilansowanej diety oraz zdrowego stylu życia;
- zwiększenia kompetencji zdrowotnych obywateli Ukrainy przebywających na terenie RP;
- wdrożenia programu promującego szczepienia ochronne.

w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego:

- działań edukacyjno - informacyjnych każdorazowo w ramach prowadzonych kontroli wraz ze sprawozdawczością w tym zakresie;
- działań kontrolnych w zakresie profilaktyki Legionelli w obiektach wysokiego ryzyka, obiektach wytwarzających aerozol wodno-powietrzny oraz instalacjach wentylacyjno-klimatyzacyjnych wraz ze sprawozdawczością w tym zakresie.

w zakresie pozostałej działalności organów PIS:

- rozbudowy narzędzia informatycznego (system SEPIS i Platforma e-Sanepid), wspomagającego pion bezpieczeństwa żywności i żywienia, higieny środowiska, nadzoru nad chemikaliami, epidemiologii, promocji i edukacji zdrowotnej oraz kontroli i nadzoru;
- standaryzacji procesów i ujednolicenia procedur, ograniczenia dokumentacji papierowej;
- usprawnienia systemu raportowania i sprawozdawczości, w tym uzyskania możliwości weryfikacji działań podejmowanych w oparciu o zagregowane dane;
- podniesienia kompetencji cyfrowych pracowników PIS poprzez szkolenia z obszaru bezpieczeństwa użytkowania wdrożonych rozwiązań informatycznych;
- usprawnienie przekazywania informacji przez organy PIS w zakresie podjętych działań związanych z wystąpieniem sytuacji kryzysowej;
- przekazywania do GIS kwartalnej informacji zarządczej dotyczącej:
 - działalności w zakresie nadzoru sanitarnego,
 - zatrudnienia oraz zmian organizacyjno-strukturalnych,
 - działalności antykorupcyjnej.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 października 2014 r. w sprawie systemów wymiany informacji w zakresie dotyczącym zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 226) wykaz systemów wymiany informacji w PSSE w Ostrowcu Św. obejmuje następujące systemy:

- System Nadzoru Epidemiologicznego nad Chorobami Zakaźnymi;
- Krajowy System Wczesnego Ostrzegania i Reagowania dla Chorób Zakaźnych;
- System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS);
- System Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia przez Ludzi;
- System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach;
- System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) w Polsce;
- Wspólnotowy System Szybkiej Informacji (RAPEX);
- Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS);
- System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD).

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ostrowcu Świętokrzyskim obejmuje swoim nadzorem powiat ostrowiecki liczący 100 058 mieszkańców tj.:

- 3 miasta: Ostrowiec Św., Ćmielów, Kunów;
- 1 gminę miejską: Ostrowiec Św.;
- 2 gminy wiejsko-miejskie: Ćmielów, Kunów;
- 3 gminy wiejskie: Bałtów, Bodzechów, Waśniów.

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decydowała o tym, jakie czynniki środowiskowe były przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań kontrolnych i represyjnych.

W 2024 r. przeprowadzono **1868** kontroli oraz wizytacji, wydano **353** decyzji merytorycznych i **342** decyzji płatniczych, **92** postanowienia, **13** tytułów wykonawczych, nałożono **56** mandatów karnych na kwotę **13500 zł** oraz **1** karę pieniężną na kwotę **1000 zł**, zajęto **174** stanowiska w zakresie zadań nadzoru zapobiegawczego.

W ramach urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody do spożycia, wody z kąpielisk i basenów, nadzoru nad środkami zastępczymi pobrano do badań **417** prób, w tym **157** prób wody, **257** prób środków spożywczych i materiałów do kontaktu z żywnością i **3** próby produktów kosmetycznych.

W celu oceny warunków nauczania wykonano **1179** badań, w tym **252** higienicznych ocen tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych, **559** pomiarów dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów zgodnie z wymogami ergonomii, **368** badań obciążenia uczniów ciężarem tornistrów oraz wykonano **2413** oznaczeń fizycznych, w tym **1677** pomiarów dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów, **736** pomiarów obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

Prezentowane dane statystyczne pochodzą z tablic wynikowych sprawozdań statystycznych za rok 2024 realizowanych przez PSSE w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach badań statystycznych statystyki publicznej i stanowią porównawczą analizę występowania chorób zakaźnych, wyników badań i kontroli nadzorowanych obiektów wraz z ich oceną w ramach szacowania ryzyka zdrowotnego.

Efektywność pracy optymalizowały przygotowane dla organów Inspekcji Sanitarnej rozwiązania cyfrowe do obsługi procesów z poszczególnych obszarów działalności.

W dalszym ciągu doskonalono system zarządzania w działalności kontrolnej w oparciu o normę PN-EN ISO/IEC 17020 gwarantując uzyskiwanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze ochrony zdrowia ludzkiego.

Czynności podejmowane przez Pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej miały umocowanie prawne w przepisach ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz aktach wykonawczych.

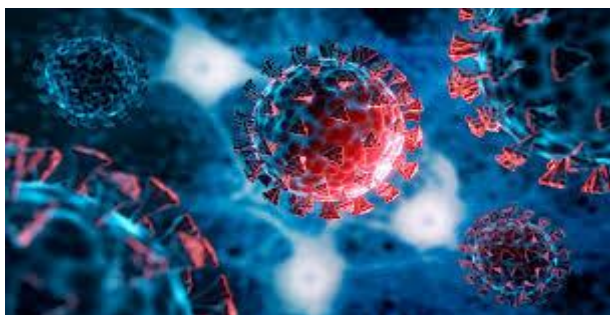
Wszelkie informacje dotyczące działań prowadzonych w 2024 r. przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim celem zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego lokalnego społeczeństwa zawarto w kolejnych rozdziałach niniejszej publikacji.

The background of the entire page is a microscopic image. It features several spherical viruses with prominent, radiating spikes, resembling coronaviruses. Interspersed among these are long, thin, and segmented structures that look like bacterial chains or filaments. The overall color palette is a range of blues, from deep navy to very light, airy tones. A diagonal line, colored in a gradient from red to white, runs from the top left towards the bottom right, bisecting the image.

OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

2. Ocena zagrożenia epidemiologicznego

W 2024 r. do priorytetowych zadań z zakresu epidemiologii realizowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim należało prowadzenie działań w ramach światowego Programu Eliminacji Odry i Różyczki oraz prowadzenie działań w ramach Światowego Programu Eradykacji Poliomyelitis.

W ramach działalności przeciwepidemicznej realizowano działania zgodnie z zakresem pozostałych zadań statutowych obejmującym m.in.: prowadzenie nadzoru nad ogniskami zakażeń szpitalnych oraz czynnikami alarmowymi zgodnie z kompetencjami PIS, prowadzenie działań w dochodzeniach epidemiologicznych, prowadzenie nadzoru nad stanami magazynowymi szczepionek, które są dystrybuowane przez SSE w ramach realizacji szczepień obowiązkowych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych, szacowanie zapotrzebowania na zakup przez Ministra Zdrowia szczepionek na potrzeby realizacji szczepień obowiązkowych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych oraz analizę wykonawstwa szczepień ochronnych na terenie nadzorowanym przez PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2023 r.

W roku sprawozdawczym prowadzono nadzór nad zakażeniami i chorobami zakaźnymi podlegającymi obowiązkowi zgłaszania do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Wzorem lat poprzednich Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowcu Świętokrzyskim jako jedna z nielicznych w województwie świętokrzyskim uczestniczyła w zintegrowanym systemie nadzoru nad grypą i innymi wirusami oddechowymi opartym na systemie SENTINEL. W ramach prowadzonego systemu zostały pobrane wymazy od pacjentów zdiagnozowanych infekcją wirusową do diagnostyki wirusologicznej. Do laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach przekazano pobrane próby w celu potwierdzenia obecności genów wirusa SARS-CoV-2, wirusów grypy typu A i B oraz wirusa RSV.

Badania molekularne prowadzone w ramach systemu SENTINEL są niezwykle istotne, gdyż pozwalają określić szczep wirusa aktualnie krążący w środowisku, co pozwala modyfikować skład szczepionki przeciwko grypie w taki sposób, aby ochrona przeciw grypie była jak najskuteczniejsza.

W pobranych materiałach biologicznych nie stwierdzono obecności wirusów: grypy typu A i B oraz SARS-CoV-2, jednakże w 1 przypadku stwierdzono obecność wirusa RSV.

Jednym z zadań priorytetowych realizowanych przez Sekcję Nadzoru Przeciwepidemicznego w 2024 r. był nadzór nad odrą i różyczką, w tym współpraca z Narodowym Instytutem Zdrowia Publicznego Państwowym Zakładem Higieny – Państwowym Instytutem Badawczym w zakresie nadzoru laboratoryjnego nad odrą i różyczką.

W związku z 2 przypadkami zgłoszenia rozpoznania różyczki podejmowano działania w celu pobrania materiału klinicznego od osób chorych do badań wirusologicznych w kierunku ostatecznej weryfikacji przypadku. Pobrane surowice transportowano w warunkach chłodniczych do Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach, a następnie do akredytowanego przez WHO Narodowego Laboratorium ds. Eliminacji Odry/Różyczki mieszczącego się w Zakładzie Wirusologii NIZP-PZH w Warszawie, które wykonuje oznaczenia w ramach ogólnosiwiatowego projektu eliminacji odry/różyczki. Otrzymane ujemne wyniki badania z Laboratorium Zakładu Wirusologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny - Państwowego Instytutu Badawczego ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa nie potwierdziły zakażenia wirusem różyczki.

Efektywność pracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w działaniach z zakresu zapobiegania i zwalczania występowania chorób zakaźnych optymalizowały narzędzia cyfrowe służące do ich obsługi. Wsparcie dawały teleinformatyczne systemy, w tym System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIs),

System Nadzoru Epidemiologicznego nad Chorobami Zakaźnymi (EpiBaza), System Ewidencji Wjazdów do Polski (EWP), Rejestr Ognisk Epidemicznych (ROE).

Dane epidemiologiczne zbierane w ramach rutynowego nadzoru nad chorobami zakaźnymi wskazują, że sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu ostrowieckiego była stabilna. Nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych i nie rejestrowano jednostek chorobowych wymagających uruchamiania systemu wczesnego ostrzegania i reagowania dla chorób zakaźnych EWRS (Early Warning and Response System).

Nie zaistniały zdarzenia, których następstwa mogłyby wywołać konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach zarządzania kryzysowego.

W 2024 r. w PSSE w Ostrowcu Św. zarejestrowano łącznie **2181** przypadków chorób zakaźnych (2023 r. – 11422), w tym **476** osób było hospitalizowanych z powodu zachorowań. W związku z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 odnotowano **590** zachorowań, w tym **34** osoby hospitalizowano. Zgłoszono 2 zgony z powodu zakażeń lub chorób zakaźnych, w którym jedną z przyczyn było zachorowanie na COVID-19. W ramach podjętych działań nadzorowych przeprowadzono ogółem **540** wywiadów epidemiologicznych.

W 2024 r. określono tendencje wzrostowe zachorowań na choroby zakaźne podlegające obowiązkowi zgłaszania do Inspekcji Sanitarnej w stosunku do poprzedniego roku t.j.:

- krztusiec (2024 r. -35,77/100 tys.; 2023 r. - 0,99/100 tys.),
- wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusa (w 2024 r. – 51,67/100 tys., w 2023 r. – 11,92/100 tys.),
- ospa wietrzna (2024 r. -515,87/100 tys.; 2023 r. - 179,87/100 tys.),
- płonica (2024 r. – 81,49/100 tys.; 2023 r. - 24,84/100 tys.),

W 2024 r. wzrosła liczba osób zaszczepionych p/wścieklicznie z powodu pokąsań przez nieznane zwierzęta w stosunku do poprzednich lat sprawozdawczych (2024 r. - 37, 2023 r. -19, 2022 r. -17).

Wskaźniki zapadalności oscylujące w granicach zbliżonych do wartości z minionego roku kalendarzowego odnotowano w zachorowaniach na:

- salmonellozy (w 2024 r. -19,87/100 tys., w 2023 r. -19,87/100 tys.),
- biegunki u dzieci do lat 2 (w 2024 r. – 16,89/100 tys., w 2023 r. – 17,88/100 tys.),
- lambliozę (2024 r. - 3,97/100 tys.; 2023 r. -5,96/100 tys.),
- boreliozę (2024 r. - 34,78/100 tys.; 2023 r. 32,79/100 tys.),
- wirusowe zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych (2024 r. – 2,98/100 tys.; 2023 r. – 0,99/100 tys.),
- nagminne zapalenie przyusznicy (2024 r. - 2,98/100 tys.; 2023 r. - 2,98/100 tys.).

Wysoki spadek zachorowań zarejestrowano w przypadku zakażeń wirusem grypy. W 2024 r. - 461 przypadków zachorowań na gripę (w 2023 r. - 10097).

Aktualnie obowiązek zgłaszania przez lekarzy do organów PIS zachorowań na gripę dotyczy wyłącznie przypadków potwierdzonych wynikiem testów genetycznych lub szybkiego testu antygenowego.

Tendencje spadkowe liczby zachorowań notowano w przypadku:

- róży (2024 r. - 10, 2023 r. - 15 zachorowań),
- zakażeń wirusem SARS-CoV-2 i zachorowań na COVID-19 (2024 r. - 590 zachorowań, 2023 r. – 655 zachorowań).

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zachorowań na gruźlicę w powiecie ostrowieckim uległa poprawie. W 2024 r. zgłoszono 8 przypadków gruźlicy potwierdzonej bakteriologicznie, W 2023 r. -19, w 2022 r. - 18, w 2021 r. – 13 przypadków zachorowań na tę jednostkę chorobową.

Prowadzony nadzór epidemiologiczny objął 30 osób chorych i z kontaktu z chorymi.

W 2024 r. nie notowano ognisk choroby przenoszonej drogą pokarmową, w 2023 r. zanotowano 1 ognisko, w którym zidentyfikowanym czynnikiem etiologicznym wywołującym zakażenie był norowirus.

Zarejestrowano 7 przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*, w 6 przypadkach zdiagnozowano posocznicę. 1 przypadek dotyczył bakteryjnego zapalenia opon mózgowych, 1 przypadek legionellozy.

W 2024 r. nie rejestrowano przypadków Inwazyjnej Choroby Meningokokowej, zatrucia jadem kiełbasianym, różyczki, bławowicy, kleszczowego zapalenia mózgu, ostrego porażenia wiotkiego u dzieci w wieku od 0 do 14 lat, a także odry.

Szczegółową liczbę przypadków zachorowań i wskaźniki zapadalności na wybrane choroby zakaźne zarejestrowane na terenie powiatu ostrowieckiego przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1. Liczba zachorowań i wskaźniki zapadalności na wybrane choroby zakaźne zarejestrowane na terenie powiatu ostrowieckiego w latach 2021-2022-2023-2024

Lp.	Jednostka chorobowa		2021 r.		2022 r.		2023 r.		2024 r.	
			Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców
1.	Salmonellozy-zatrucia pokarmowe		15	13,83	15	13,93	20	19,87	20	19,87
2.	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirus		12	11,06	73	67,77	12	11,92	52	51,67
3.	Biegunki u dzieci do lat 2		24	22,13	17	15,78	18	17,88	17	16,89
4.	Lamblioza		1	0,92	5	4,64	6	5,96	4	3,97
5.	Borelioza		17	15,67	20	18,57	33	32,79	35	34,78
6.	Tężec		0	0	0	0	1	0,99	0	0
7.	Krzusiec		0	0	0	0	1	0,99	36	35,77
8.	Płonica		3	2,76	6	5,57	25	24,84	82	81,49
9.	Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	Wirusowe określone, nieokreślone	1	0,92	2	1,86	1	0,99	3	2,98
		Kleszczowe zapalenie mózgu	0	0	1	0,93	1	0,99	0	0
10.	Choroba meningokowa		0	0	0	0	0	0	0	0
11.	Róża		7	6,45	10	9,28	15	14,90	10	9,93
12.	Ospa wietrzna		190	175,21	805	747,37	181	179,87	519	515,77
13.	Różyczka		0	0	0	0	0	0	0	0
14.	Świnka		2	1,84	3	2,78	3	2,98	3	2,98
15.	Wirusowe zapalenia wątroby	typu A	0	0	1	0,93	0	0	3	2,98
		typu B	1	0,92	0	0	1	0,99	0	0
		typu C	2	1,84	5	4,64	4	3,97	7	6,96
		Inne i nieokreślone	0	0	0	0	0	0	0	0
16.	Styczność i narażenie na wściekliznę		17	15,67	17	15,78	19	18,88	37	36,77
17.	Bąblowica		0	0	0	0	0	0	0	0
18.	Grypa		1895	1747,57	6646	6170,21	10097	10034,28	461	458,13
19.	Grypa wywołana wirusem A/H1N1v		0	0	0	0	0	0	0	0
20.	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		6106	5630,97	5005	4646,69	655	650,93	590	586,33

2.1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych jednostek chorobowych

2.1.1. Zakażenia wywołane wirusem SARS-CoV-2

W 2024 roku na COVID-19 zachorowało 590 osób, spośród których 34 osoby były hospitalizowane, co stanowiło 5,76% wszystkich chorych. Hospitalizowani pacjenci byli objawowi i/lub obciążeni chorobami współistniejącymi, u których istniało ryzyko ciężkiego przebiegu choroby. U większości osób zakażonych wystąpiły objawy choroby o łagodnym lub umiarkowanym nasileniu. Osoby te wyzdrowiały bez konieczności hospitalizacji.

Dla porównania w 2023 r. zakażenia wywołane wirusem SARS-CoV-2 potwierdzono u 655 osób, a hospitalizacji wymagało 103 pacjentów z potwierdzonym zachorowaniem na COVID-19.

Mniejsza liczba przypadków zakażeń oraz hospitalizacji osób z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2 świadczyła o poprawie sytuacji epidemiologicznej w zakresie COVID-19 w powiecie ostrowieckim w 2024 r.

Tabela 2. Zakażenia wywołane wirusem SARS-CoV-2 w powiecie ostrowieckim w poszczególnych kwartałach 2023 r. oraz 2024 r.

Zakażenia wywołane wirusem SARS-CoV-2 w powiecie ostrowieckim w poszczególnych kwartałach 2023 r. oraz 2024 r.								
Kwartał	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
Rok	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Zachorowania	271	113	61	15	4	315	319	147
Hospitalizacja	63	15	22	0	0	4	18	15
Zgony	0	2	1	0	0	0	0	0

Analiza zakażeń w kierunku SARS-CoV-2 na przestrzeni poszczególnych miesięcy 2024 r. wykazała największą zachorowalność na COVID-19 w III kwartale 2024 r. Zakażenie potwierdzono łącznie u 315 mieszkańców powiatu ostrowieckiego.

Dla porównania w 2023 r. najwięcej zachorowań na COVID-19 wystąpiło w I i IV kwartale roku (271 przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2 w I kwartale, 319 – w IV kwartale.).

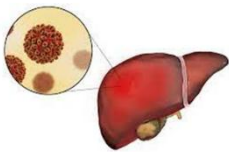
2.1.2. Grypa i podejrzenia grypy

Grypa to ostra, zakaźna choroba wirusowa układu oddechowego. Każdego roku z powodu ciężkiego przebiegu grypy i występujących powikłań pewien odsetek chorych wymaga hospitalizacji. Ze względu na bardzo dużą zmienność wirusa grypy, wrażliwość populacji na zakażenie jest bardzo powszechna. Najlepszą metodą zapobiegania grypie są profilaktyczne szczepienia ochronne.

Aktualnie obowiązek zgłaszania przez lekarzy do organów PIS zachorowań na grypę dotyczy wyłącznie przypadków potwierdzonych wynikiem testów genetycznych lub szybkiego testu antygenowego.

Łącznie w 2024 r. na grypę zachorowało 461 osób, spośród których 57 w przebiegu choroby było hospitalizowanych.

2.1.3. Wirusowe zapalenia wątroby

W zakresie wirusowych zapaleń wątroby w 2024 r. sytuacja epidemiologiczna w powiecie ostrowieckim była stabilna.

Nie rejestrowano przypadków wzv typu B przewlekłe (2023 r. - 1, 2022 r. - 0).

W 2024 r. odnotowano 7 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C, w tym 6 przewlekłych, 1 ostre wirusowe zapalenie wątroby typu C. Współczynnik zapadalności wyniósł 6,96/100 tys. i kształtował się na poziomie niższym niż w całym kraju (9,39/100 tys.). W 2023 r. odnotowano 4 przypadki zachorowań na przewlekłe wzv typu C. Współczynnik zapadalności wyniósł 3,97/100 tys. W 2022 r. odnotowano 5 przypadków zachorowań na przewlekłe wzv typu C. Współczynnik zapadalności wyniósł - 4,64/100 tys.

W 2024 r. zarejestrowano 3 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu A. W 2023 r. nie rejestrowano przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu A. W 2022 r. zarejestrowano 1 przypadek, w 2021 r. nie notowano wirusowego zapalenia wątroby typu A.

2.1.4. Lamblioza

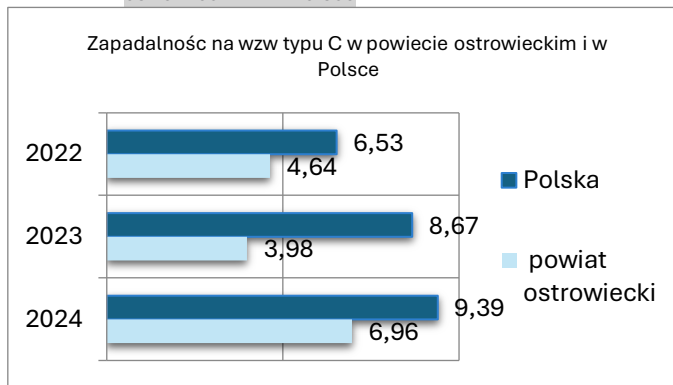

W 2024 r. zachorowania na lambliozę stanowią niewielki odsetek wśród zachorowań na choroby zakaźne, które podlegają obowiązkowi zgłaszania do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. (2024 r. - 4, 2023 r. - 6 zachorowań). Współczynnik zapadalności osiągnął wartość 3,97/100 tys. i w porównaniu do 2023 roku utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Zgłoszone zachorowania zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Profilaktyka zachorowań wiąże się z przestrzeganiem podstawowych zasad higieny. Należy dbać o częste mycie rąk, a ponadto dokładnie myć warzywa i owoce spożywane na surowo, chronić żywność przed zanieczyszczeniem, unikać wody nieznanego pochodzenia.

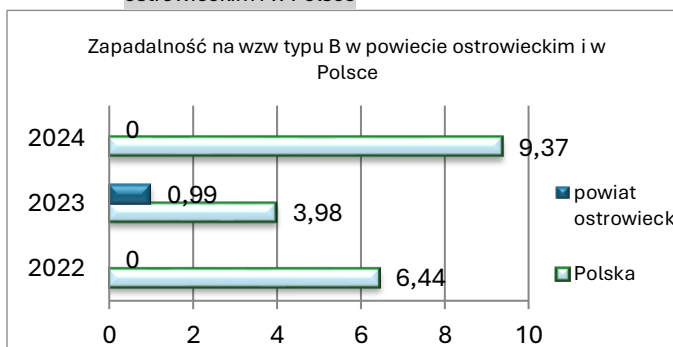
2.1.5. Borelioza

W 2024 r. zarejestrowano 35 przypadków boreliozy (2023 r. -33, 2022 r. -20, 2021 r. -17, 2020 r. - 14). Obserwowano zbliżony poziom zachorowań na boreliozę w stosunku do ubiegłego roku sprawozdawczego. Współczynnik zapadalności wyniósł w 2024 r. - 34,78/100 tys., (2023 r.- 32,79/100 tys., 2022 r. - 18,57/100 tys., 2021 r. - 15,67/100tys., 2020 r. - 12,84/100 tys., 2019 r. -17,25/100 tys.). Na terenie Polski obserwujemy corocznie wzrost zapadalności na boreliozę.

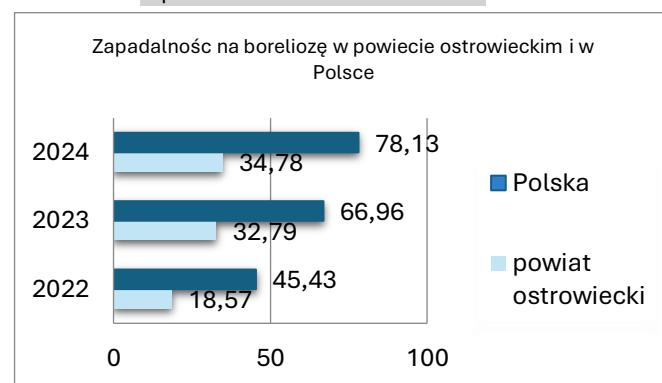
Wykres 1. Zapadalność na wzv C w latach 2021-2024 w powiecie ostrowieckim i w Polsce

Wykres 2. Zapadalność na wzv B w latach 2021-2024 w powiecie ostrowieckim i w Polsce

Wykres 3. Zapadalność na boreliozę w latach 2021-2024 w powiecie ostrowieckim i w Polsce

W 2024 r. współczynnik zapadalności wyniósł 78,13/100 tys. W 2023 r. współczynnik zapadalności wyniósł 66,96/100 tys. W 2022 r. - 45,92/100 tys., w 2021 r. - 32,40/100 tys. Do zachorowań dochodziło najczęściej u osób w przedziale wiekowym 50-75 lat, ekspozycja na zakażenie była największa w miesiącach letnich.

Z dochodzeń epidemiologicznych wynika, że do ukłucia przez kleszcze dochodziło głównie na obszarach zalesionych. Rozpoznane postacie choroby to rumień wędrujący, który zgodnie z definicją przypadku stosowaną na potrzeby nadzoru epidemiologicznego nie wymaga potwierdzenia laboratoryjnego.

2.1.6. Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień

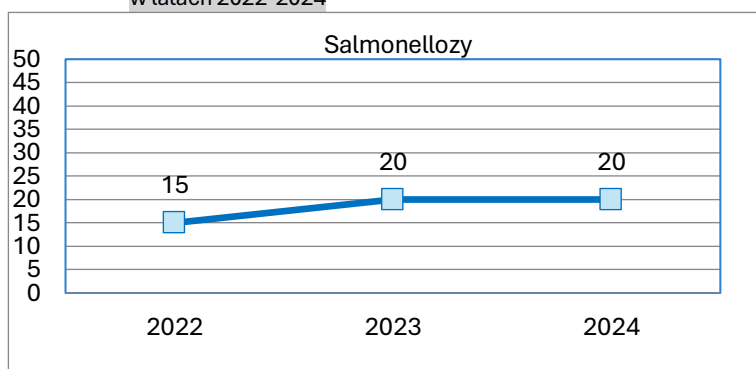

W związku ze zgłoszonymi przez lekarzy narażeniami na wściekliznę, przeprowadzono 135 dochodzeń epidemiologicznych z powodu pokąsań przez zwierzęta, w tym 30 przypadków pokąsań przez kota, 2 przypadki pokąsania przez konia, 1 przypadek pokąsania przez lisa, 1 przypadek pokąsania przez nietoperza i 101 przypadków pokąsań przez psy. Do szczepień p/wściekliznie zakwalifikowano 37 osób. W 2023 r. zaszczepiono 19 osób natomiast w 2022 oraz 2021 r. zaszczepionych przeciwko wściekliznie było po 17 osób.

2.1.7. Salmonellozy – zatrucia pokarmowe

Liczba zachorowań wywołanych przez bakterie Salmonella w odniesieniu do ubiegłego roku utrzymuje się na takim samym poziomie. W 2024 r. zarejestrowano 20 zachorowań (2023 r. - 20; 2022 r. - 15; 2021 - 15). Współczynnik zapadalności wyniósł 19,87/100 tys. (2023 r. -19,87/100 tys.; 2022 r. -13,93/100 tys.; 2021 r. - 13,83/100 tys.; 2020 r. - 9,17/100 tys.). Wśród zgłoszonych przypadków wyizolowano szczepy *Salmonella enteritidis*.

Wykres 4. Liczba zarejestrowanych salmonelloz w powiecie ostrowieckim w latach 2022-2024

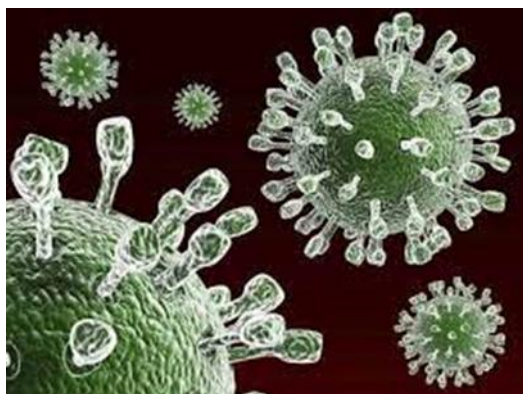
2.1.8. Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

W 2024 r. nie zgłoszono ognisk choroby przenoszonej drogą pokarmową. W 2023 r. zgłoszono 1 ognisko choroby przenoszonej drogą pokarmową. Wyizolowanym czynnikiem etiologicznym, który wywołał zakażenie był norowirus.

W 2022 r. zarejestrowano 1 ognisko choroby przenoszonej drogą pokarmową, w 2021 r. - 2 ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową. Czynnikiem etiologicznym, które powodują ogniska są najczęściej: rotawirusy, norowirusy, pałeczki *Salmonella enteritidis*.

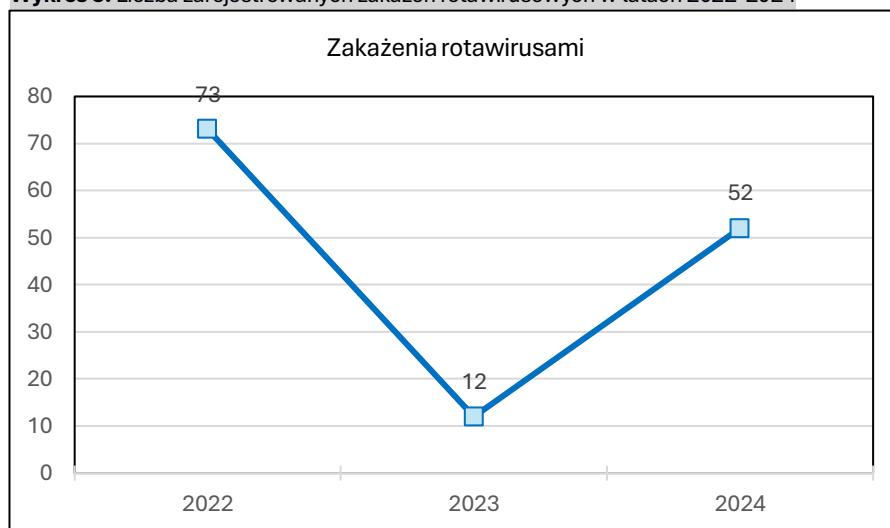
2.1.9. Wirusowe zakażenia jelitowe

Obserwowano wzrost zakażeń jelitowych wywołanych rotawirusem w stosunku do poprzedniego roku. W 2024 r. odnotowano 52 pojedyncze zachorowania, współczynnik zapadalności wyniósł 51,67/100 tys. W 2023 r. odnotowano 12 zachorowań, współczynnik zapadalności wyniósł 11,92/100 tys. W 2022 r. odnotowano 73 zachorowania, współczynnik zapadalności wyniósł 67,77/100 tys. (2021 r. – 12 zachorowań, współczynnik zapadalności 11,06/100 tys.). W całym kraju zapadalność na tę jednostkę chorobową w 2024 r. była większa niż w poprzednim roku i wynosiła 36,91/100 tys.

(w 2023 r. -16,24/100 tys., w 2022 r. – 89,16/100 tys., w 2021 r. - 19,28/100 tys.).

Wykres 5. Liczba zarejestrowanych zakażeń rotawirusowych w latach 2022-2024

2.1.10. Gruźlica

W powiecie ostrowieckim zanotowano spadek zachorowań na gruźlicę. W 2024 r. odnotowano 8 przypadków, w 2023 r. odnotowano 19 przypadków, w 2022 r. - 18, w 2021 r. - 13 przypadków, w 2020 r. - 17. Według danych Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie na gruźlicę w Polsce zachorowało w 2023 r. -4436, w 2022 r. - 4314, w 2021 r. - 3704 osoby, 2020 r. - 3388.

Tabela 3. Zachorowania na gruźlicę w powiecie ostrowieckim, woj. Świętokrzyskim i w Polsce w latach 2020-2023

Teren, na którym wystąpiło zachorowanie	Liczba przypadków gruźlicy			
	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
powiat ostrowiecki	17	13	18	19
woj. świętokrzyskie	141	137	147	182
Polska	3388	3388	4314	4436

2.2. Zachorowania na wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego

2.2.1. Ospa wietrzna

W 2024 r. zarejestrowano wzrost zachorowań na ospę wietrzną w stosunku do roku poprzedniego. Kolejno zgłoszono: 2024 r. - 519 przypadków, 2023 r. - 181 przypadków, 2022 r. - 805, 2021 r. - 190, 2020 r. - 136. Współczynnik zapadalności wyniósł adekwatnie (515,77/100 tys. - 2024 r., 179,87/100 tys. - 2023 r., 747,37/100 tys.- 2022 r., 175,21/100 tys.-2021 r.) Wysokie współczynniki zapadalności zaobserwowano także dla kraju: w 2024 r. – 409,02/100 tys., w 2023 r. -505,70/100 tys., w 2022 r. - 449,34/100 tys., w 2021 r. - 150,37/100 tys.

2.2.2. Różyczka

W roku sprawozdawczym w powiecie ostrowieckim zgłoszono 2 przypadki rozpoznania różyczki. Zgłaszanie zachorowań przez lekarzy na różyczkę i odrę wiąże się obecnie z przesyłaniem materiałów klinicznych pobranych od osób chorujących do Zakładu Wirusologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny. W związku z powyższym podejmowano działania w celu pobrania materiału klinicznego od osób chorych do badania wirusologicznego w kierunku ostatecznej weryfikacji przypadku. Otrzymane ujemne wyniki badania z Laboratorium Zakładu Wirusologii Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny - Państwowy Instytut Badawczy, ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa nie potwierdziły zakażenia wirusem różyczki.

2.2.3. Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

Liczba zachorowań na świnkę utrzymuje się od lat na niskim poziomie. Zarejestrowano 3 przypadki (2023 r.-3, 2022 r. -3, 2021 r. - 2). W Polsce na świnkę w 2024 r. zachorowało 930 osób, (2023 r. - 969, 2022 r. - 925, 2021 r. - 484). Zachorowania odnotowane w powiecie ostrowieckim wg definicji przypadku zostały zakwalifikowane jako przypadki możliwe.

2.2.4. Biegunki u dzieci do lat 2

W 2024 r. zgłoszono 17 przypadków biegunek u dzieci do lat 2. W 2023 r. zarejestrowano 18 przypadków, w 2022 r. - 17 przypadków, w 2021 r. - 24). Wskaźnik zapadalności w 2024 r. osiągnął wartość 16,89/100 tys. (2023 r. -17,88/100 tys., 2022 r. - 15,78/100 tys., 2021 r. - 22,13/100 tys.). Zachorowania zgłaszano na podstawie objawów klinicznych u dzieci, badania laboratoryjne w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych nie były wykonywane.

Wykres 6. Liczba zarejestrowanych przypadków biegunek u dzieci do lat 2 w latach 2021-2024

2.2.5. Krztusiec

W powiecie ostrowieckim podobnie jak w całej Polsce obserwuje się wzrost zachorowalności na krztusiec.

W 2024 r. w powiecie ostrowieckim zarejestrowano 36 przypadków krztuśca. Współczynnik zapadalności wyniósł 35,77/100 tys. i był to zdecydowany wzrost w stosunku do roku 2023. Wówczas zarejestrowano 1 przypadek krztuśca, współczynnik zapadalności wyniósł 0,99/100 tys.

W Polsce w 2024 r. zarejestrowano 32 430 przypadków krztuśca, współczynnik zapadalności wyniósł 86,33/100 tys., w poprzednim roku kalendarzowym zarejestrowano w Polsce 922 przypadki krztuśca, współczynnik zapadalności wyniósł 2,45/100 tys.

Jest to choroba zakaźna, która stanowi szczególnie wysokie zagrożenie dla najmłodszych dzieci, stając się przyczyną zgonów oraz bardzo ciężkich powikłań u dzieci w wieku poniżej 1. roku życia. Na krztusiec może zachorować każdy, bez względu na wiek. Kluczowym elementem profilaktyki są szczepienia przeciw krztuścowi, które są obowiązkowe w przypadku dzieci i rekomendowane w przypadku osób dorosłych.

2.3. WNIOSKI

W 2024 r. sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu ostrowieckiego była stabilna. Nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych i nie rejestrowano jednostek chorobowych wymagających uruchamiania systemu wczesnego ostrzegania i reagowania dla chorób zakaźnych EWRS (Early Warning and Response System).

Najczęściej zgłaszanymi jednostkami chorobowymi były:

- grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego: 461 przypadków zachorowań,
- zakażenia wirusem SARS-CoV-2: 590,
- ospa wietrzna: 519.

W 2024 r. zgłoszono 36 przypadków krztuśca, w 2023 r. 1 przypadek tej jednostki chorobowej i był to wzrost zachorowalności podobnie jak w całym kraju.

Jednym z zadań priorytetowych realizowanych przez Sekcję Nadzoru Przeciwepidemicznego w 2024 r. był nadzór nad odrą i różyczką, w tym współpraca z Narodowym Instytutem Zdrowia Publicznego Państwowym Zakładem Higieny – Państwowym Instytutem Badawczym w zakresie nadzoru laboratoryjnego nad odrą i różyczką.

W związku z 2 przypadkami zgłoszenia rozpoznania różyczki podejmowano działania w celu pobrania materiału klinicznego od osób chorych do badania wirusologicznego w kierunku ostatecznej weryfikacji przypadku. Pobrane surowice transportowano w warunkach chłodniczych do Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach, a następnie do akredytowanego przez WHO Narodowego Laboratorium ds. Eliminacji Odry/Różyczki mieszczącego się w Zakładzie Wirusologii NIZP-PZH w Warszawie, które wykonuje oznaczenia w ramach ogólnopolskiego projektu eliminacji odry/różyczki. Otrzymane ujemne wyniki badania z Laboratorium Zakładu Wirusologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny - Państwowego Instytutu Badawczego ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa nie potwierdziły zakażenia wirusem różyczki.

W przypadku zakażeń hepatotropowych w odniesieniu do poprzedniego roku sytuacja epidemiologiczna jest stabilna. Zgłoszono:

- wzw typu B przewlekłe - 0 (2023 r. - 1),
- wzv typu C przewlekłe - 7 przypadków (2023 r. - 4),
- wzv typu A - 3 (2023 r. - 0).

W 2024 r. nie rejestrowano przypadków Inwazyjnej Choroby Meningokokowej, błławicy, zatrucia jadem kiełbasianym, odry, ostrego porażenia wiotkiego u dzieci w wieku od 0 do 14 lat.

W 2024 r. nie notowano ognisk choroby przenoszonej drogą pokarmową. W 2023 r. zgłoszono 1 ognisko. Zidentyfikowanym czynnikiem etiologicznym, który wówczas wywołał zakażenie był norowirus.

W 2024 r. odnotowano 590 przypadków COVID-19, natomiast w 2023 r. – 655.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zachorowań na gruźlicę w powiecie ostrowieckim jest stabilna. W 2024 r. zarejestrowano 8 przypadków, w pozostałych latach odpowiednio (2023 r. -19, 2022 r. -18, 2021 r. - 13, 2020 r - 17, 2019 r. - 15).

Efektywność pracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w działaniach z zakresu zapobiegania i zwalczania występowania chorób zakaźnych optymalizowały narzędzia cyfrowe służące do ich obsługi. Wsparcie dawały teleinformatyczne systemy, w tym System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPI), System Nadzoru Epidemiologicznego nad Chorobami Zakaźnymi (EpiBaza), System Ewidencji Wjazdów do Polski (EWP), Rejestr Ognisk Epidemicznych (ROE).

2.4. Realizacja programu szczepień ochronnych

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych (PSO) odgrywa istotną rolę w kształtowaniu zdrowia publicznego w obszarze zapobiegania występowaniu chorób zakaźnych i zapobiegania następstwom tych chorób. PSO jest jednym z najważniejszych programów profilaktycznych mających szczególny wpływ na stan zdrowia dzieci i młodzieży. Szczegółowe wskazania dotyczące

stosowania poszczególnych szczepionek w ramach PSO publikowane są w formie komunikatu Głównego Inspektora na podstawie art. 17 ust. 11 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi (t. j. Dz. U z 2024 r. poz. 924 z późn. zm.).

W wyniku zaszczepienia wysokiego odsetka społeczeństwa tworzy się odporność zbiorowiskowa (odporność populacyjna), co stanowi ochronę osób nieuodpornionych.

Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest osiągnięcie wysokiego odsetka osób zaszczepionych tj. co najmniej ok. 95%, co skutecznie zapobiega szerzeniu się chorób zakaźnych poprzez przerwanie łańcucha epidemiologicznego szerzenia się zakażenia u osób, które ze względu na przeciwwskazania zdrowotne nie mogą zostać zaszczepione i u osób, które pomimo prawidłowego przeprowadzonego szczepienia nie wykształciły odporności immunologicznej.

Stosowanie szczepień ochronnych i osiągnięcie wysokiego odsetka uodpornienia osób poddanych szczepieniom obniżyło zapadalność na choroby zakaźne oraz doprowadziło do ich eradykacji.

W ramach prowadzonej działalności organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzorują sposób przechowywania i dystrybucji szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS).

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Ostrowcu Świętokrzyskim rozdystrybuowała łącznie 12 667 szczepionek tym świadczeniodawcom, z którymi Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowy na przeprowadzanie szczepień obowiązkowych. Dokonano sprawdzenia i potwierdzono, iż podczas transportu i przechowywania szczepionek zachowany był tzw. łańcuch chłodniczy.

W 2024 r. szczepieniami objęto 15 262 dzieci i młodzieży od 0-19 roku życia, analogicznie w 2023 r. szczepieniami objęto 15 669 dzieci i młodzieży od 0-19 roku życia. Corocznie dokonywana jest

szczegółowa analiza wykonania szczepień na podstawie danych liczbowych przekazywanych przez podmioty lecznicze.

Wszystkie podmioty lecznicze realizujące szczepienia ochronne na terenie powiatu ostrowieckiego wyposażone były w urządzenia chłodnicze zapewniające odpowiednią temperaturę ich przechowywania zgodną z wymaganiami producenta.

W 2024 roku przeprowadzono 26 kontroli w 27 punktach szczepień podczas których sprawdzano m.in. stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, urządzeń chłodniczych służących do przechowywania preparatów szczepionkowych, zachowanie łańcucha chłodniczego. W toku kontroli stwierdzono 1 nieprawidłowość w tym zakresie.

Poniższa tabela przedstawia stan zaszczepienia przeciwko chorobom zakaźnym dzieci i młodzieży w grupach wiekowych od 0 - 19 roku życia w roku sprawozdawczym w stosunku do 2023 roku wraz z porównaniem stanu zaszczepienia na terenie powiatu ostrowieckiego i województwa świętokrzyskiego.

Tabela 4. Wykonawstwo szczepień w rocznikach podlegających szczepieniom ochronnym w 2024 r. zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych

Rodzaj szczepienia	Rocznik urodzenia	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w PSSE Ostrowiec Św. w 2024 r.	Wykonawstwo w PSSE Ostrowiec Św. w 2023 r.	Wykonawstwo w woj. świętokrzyskim w 2023 r.
b/BCG	2024	Szczepienie noworodkowe	96,89 %	97,76 %	99,36 %
p/WZW B	2024	Szczepienie podstawowe	90,67 %	89,28 %	96,00 %
	2023	Szczepienie podstawowe	97,72 %	98,48 %	97,62 %
p/DTP/błonica, tężec krztusiec	2024	Szczepienie pierwotne	54,89 %	56,03 %	50,47 %
	2023	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	92,53 %	94,63 %	87,82 %
p/odra, świnka, różyczka	2023	Szczepienie podstawowe	75,73 %	73,82 %	78,56 %
	2022	Szczepienie podstawowe	92,94 %	93,77 %	93,56 %
	2019	rewakcynacja	66,96 %	61,15 %	65,55 %
p/poliomyelitis	2024	Szczepienie pierwotne	54,00 %	52,68 %	50,66 %
	2023	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	92,53 %	95,63 %	97,37 %
p/DTaP, p/poliomyelitis	2019	Szczepienie pierwsze przypominające	71,74 %	66,24 %	65,67 %
	2018	Szczepienie pierwsze przypominające	86,44 %	80,13 %	89,85 %
	2011	Szczepienie II przypominające	82,30 %	77,20 %	79,52 %

p/Td/błonica, tężec (14 rok życia)	2010	Szczepienie II przypominające	90,41 %	86,88 %	92,98 %
p/Td/błonica, tężec (19 rok życia)	2009	Szczepienie III przypominające	66,28 %	70,42 %	59,43 %
	2005	Szczepienie III przypominające	79,95 %	86,16 %	78,60 %

Analiza danych potwierdza, że wykonawstwo szczepień na terenie powiatu ostrowieckiego podobnie jak w latach poprzednich utrzymuje się na dość wysokim poziomie również w skali województwa świętokrzyskiego.

Poza obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi istotną rolę w uodpornianiu populacji odgrywają szczepienia ochronne zalecane tzn. nie finansowane ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia, które były włączone do Programu Szczepień Ochronnych. Zalecane szczepienia stosowane są w celu szerszej ochrony przed chorobami zakaźnymi.

Pozyskane dane z podmiotów leczniczych dotyczące szczepień p/ospie wietrznej, p/błonicy, p/krztuścowi, p/tężcowi, p/wzw typu B, p/poliomyelitis, p/Haemophilus influenzae typu B, p/Streptococcus pneumoniae przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Liczba wykonanych, wybranych szczepień zalecanych w 2024 r.

Lp.	Rodzaj szczepienia	Liczba osób zaszczepionych 2024 r.
1.	p/ospie wietrznej	89
2.	p/błonicy	78
3.	p/krztuścowi	77
4.	p/tężcowi	91
5.	p/wzw typu B	399
7.	p. <i>Poliomyelitis</i>	9
8.	p. <i>Haemophilus influenzae</i> typu b	12
9.	p. <i>Streptococcus pneumoniae</i>	96

Mając na względzie fakt, że szczepienia ochronne są istotnym elementem profilaktyki chorób zakaźnych, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim prowadził szeroko zakrojone działania w zakresie popularyzacji zalecanych szczepień ochronnych wśród dzieci, kobiet w ciąży i seniorów.

W ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień w dniach 21-27 kwietnia 2024 r. realizowano następujące działania:

- przeprowadzono 2 spotkania informacyjno-edukacyjne z uczestnikami szkoły rodzenia oraz z pacjentkami Oddziału Ginekologicznego Wielospecjalistycznego Szpitala w Ostrowcu Świętokrzyskim połączone z dystrybucją materiałów dotyczących szczepień ochronnych;
- podczas spotkania w Starostwie Powiatowym w Ostrowcu Świętokrzyskim dotyczącego szczepień ochronnych z pielęgniarkami szkolnymi oraz pielęgniarkami wykonującymi szczepienia ochronne w podmiotach leczniczych na nadzorowanym terenie wygłoszono prelekcję na temat odry (prezentacja pt.: „Odra - aktualne zagrożenia”);
- udzielono wywiadu do telewizji lokalnej na temat szczepień ochronnych.

W związku z objęciem z dniem 1 września 2024 r. dzieci od ukończenia 9. roku życia do ukończenia 14. roku życia powszechnym programem bezpłatnych szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) realizującym założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030 zrealizowano następujące działania:

- uczestniczono w 2 spotkaniach dotyczących organizacji bezpłatnych szczepień przeciw HPV w ramach Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030 skierowanych do dzieci od 9 do 14 roku życia, które odbyły się w Starostwie Powiatowym w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz w Urzędzie Miasta Ostrowiec Świętokrzyski. Spotkania były dedykowane dla wójtów, burmistrzów, przedstawicieli organów prowadzących i dyrektorów szkół oraz przedstawicieli Podstawowej Opieki Zdrowotnej z terenu powiatu ostrowieckiego;
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w dniu 3 października 2024 r. zorganizował **Konferencję pt.: „NIE DLA RAKA STOP HPV”**. Wydarzenie objęte zostało patronatem honorowym Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, Starosty Ostrowieckiego oraz Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.
- pracownicy Sekcji Nadzoru Przeciwpidemicznego oraz Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wspólnie uczestniczyli w 12 spotkaniach informacyjno-edukacyjnych z rodzicami zorganizowanych na terenie szkół podstawowych podczas wywiadówek potoczonych z dystrybucją materiałów dotyczących szczepień ochronnych przeciwko HPV;
- w ramach zwiększania wiedzy mieszkańców powiatu ostrowieckiego na temat szczepień przeciw HPV w trakcie organizowanych na terenie powiatu imprez plenerowych prowadzono konsultacje i dystrybucję ulotek dotyczących szczepień ochronnych.

W związku z faktem, że z dniem 15 października 2024 r. szczepienie przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży zostało objęte programem zalecanych szczepień ochronnych, dla których zakup szczepionek został objęty finansowaniem przez ministra właściwego do spraw zdrowia pracownicy Sekcji Nadzoru Przeciwpidemicznego realizowali spotkania informacyjno-edukacyjne z uczestnikami 3 szkół rodzenia w celu zwiększenia świadomości w zakresie znaczenia szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych u przyszłych matek i ich dzieci. W trakcie spotkań dodatkowo przekazano informacje na temat możliwości realizacji szczepień ochronnych przeciw COVID-19 oraz grypie w sezonie 2024/2025.

W 2024 r. pracownik Sekcji Nadzoru Przeciwpidemicznego uczestniczył także w spotkaniu informacyjno-edukacyjnym zorganizowanym dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Ostrowcu Świętokrzyskim. Spotkanie poświęcono omówieniu zagadnień dotyczących profilaktyki grypy oraz szczepieniom ochronnym zalecanym dla seniorów.

Bezpieczeństwo realizacji szczepień ochronnych w skali kraju zapewnione jest poprzez bieżące monitorowanie niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP).

Odczyn poszczepienny jest naturalną i spodziewaną reakcją organizmu człowieka po podaniu szczepionki, wynikającą z pobudzenia mechanizmów układu odporności.

W analizowanym okresie zgłoszono 7 przypadków NOP (w 2023 r. - 9, 2022 r. - 2), zakwalifikowanych przez lekarza jako odczyny łagodne i dotyczyły głównie nasilonego odczynu w miejscu wstrzyknięcia. U dzieci, u których wystąpił niepożądany odczyn poszczepienny nastąpił pełny powrót do zdrowia.

Tabela 6. Liczba zgłoszonych NOP w latach 2021-2024

Rodzaj NOP	2024 r.	2023 r.	2022 r.	2021 r.
ciężki	0	0	0	0
poważny	0	0	0	5
łagodny	7	9	2	8
SUMA	7	9	2	13

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim prowadzi działania w stosunku do rodziców/opiekunów, którzy uchylają się od realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych małoletnich dzieci.

**JAKOŚĆ WODY
DO SPOŻYCIA**

3. Jakość wody do spożycia

Nadzór nad jakością wody sprawowany jest na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 416), ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 757) i Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Wyżej wymienione rozporządzenie umożliwiło prowadzenie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2024 r. efektywnego nadzoru nad jakością wody oraz weryfikowanie wywiązywania się podmiotów z realizacji badań jakości wody wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z ustalonym z PIS harmonogramem przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/gminne jednostki organizacyjne i inne podmioty zaopatrujące w wodę.

Woda odgrywa ogromną rolę w przyrodzie i jest głównym składnikiem ilościowym wszystkich żyjących na ziemi organizmów. Szczególnie wykorzystywana jest przez człowieka w gospodarstwie domowym (do picia, gotowania, prania, utrzymywania czystości itp.), w rolnictwie i we wszystkich gałęziach przemysłu jako surowiec do produkcji i jako środowisko do przebiegu procesów produkcyjnych. O jej jakości i przydatności do konsumpcji decydują: cechy organoleptyczne (smak, zapach), wskaźniki fizyczne (barwa, mętność, pH, przewodność), parametry chemiczne (między innymi: amoniak, azotany, azotyny, mangan, żelazo, chlor wolny, metale ciężkie) oraz wskaźniki mikrobiologiczne (m.in. *Escherichia coli*, Enterokoki – paciorkowce kałowe, ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C po 72h, bakterie grupy coli).

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi w ramach zbiorowego zaopatrzenia w 2024 r. dostarczana była przez 3 przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne i 3 gminne jednostki organizacyjne, które rozprowadzały wodę na terenie powiatu ostrowieckiego za pomocą 19 urządzeń wodociągowych.

Dodatkowo na terenie powiatu ostrowieckiego 3 inne podmioty korzystały z wody pochodzącej z indywidualnego ujęcia dostarczanej w ramach działalności gospodarczej, w budynkach użyteczności publicznej oraz w podmiotach działających na rynku spożywczym.

3.1. Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę

Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/gminne jednostki organizacyjne w 2024 r. dostarczały wodę przeznaczoną do spożycia dla 98,697 tys. mieszkańców powiatu (2023 r. - 99,000 tys.).

3.1.1. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia o produkcji < 100 m³/dobę

W 2024 r. nadzorowano 5 urządzeń wodnych o produkcji < 100 m³/dobę (2023 r. – 6). Skontrolowano 100% urządzeń wodnych. Wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę dostarczały wodę pochodzącą z ujęć podziemnych o dobrej jakości dla 3,342 tys. mieszkańców powiatu (2023 r. – 4,430 tys.).

W grupie wodociągów o produkcji < 100 m³/d PPIS w 2024 r. wydał:

- 1 decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Czarna Głina w związku z ponadnormatywną wartością parametru mikrobiologicznego – *Escherichia coli* 11 jtk/100 ml i parametru chemicznego azotany 67,6 mg/l,
- 3 decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia:
 - wodociąg Ruda Kościelna w związku z ponadnormatywną wartością parametrów mikrobiologicznych: bakterie grupy coli 3 jtk/100 ml i ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22°C >300 jtk/ml,
 - wodociąg Czarna Głina: 1 decyzja w związku z ponadnormatywną wartością parametru chemicznego - azotany 74,4 mg/l, parametru mikrobiologicznego - bakterie grupy coli 9 jtk/100 ml oraz parametru mętność 2,6 NTU; 2 decyzje w związku z ponadnormatywną wartością parametru mikrobiologicznego bakterie grupy coli 1 jtk/100 ml.

PPIS na podstawie sprawozdań z badań wykonanych przez zarządcę wodociągu po przeprowadzeniu działań naprawczych oraz w ramach nadzoru prowadzonego przez PIS ocenił jakość wody jako przydatną do spożycia.

3.1.2. Wodociągi o produkcji 101 - 1000 m³/dobę

PPIS w 2024 r. nadzorował 13 urządzeń wodnych (2023 r. - 12). Skontrolowano wszystkie urządzenia wodne. Z wodociągów o produkcji 101 - 1000 m³/dobę w 2024 r. korzystało 33,959 tys. mieszkańców powiatu (2023 r. - 32,136 tys.).

W grupie wodociągów o produkcji 101- 1000 m³/d PPIS w 2024 r. wydał:

- 3 decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia:
 - wodociąg Szewna w związku z ponadnormatywną wartością parametru mikrobiologicznego - *Escherichia coli* 62 jtk/100 ml,
 - wodociąg Ćmielów 1 decyzja w związku z ponadnormatywną wartością parametru mikrobiologicznego - bakterie grupy coli 14 jtk/100 ml; 1 decyzja w związku z ponadnormatywną wartością parametru mikrobiologicznego - bakterie grupy coli 33 jtk/100 ml,
- 5 decyzji stwierdzających warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia:
 - wodociąg Waśniów w związku z ponadnormatywną wartością parametru mikrobiologicznego - bakterie grupy coli 1 jtk/100 ml,
 - wodociąg Kunów Góra Bukowska w związku z ponadnormatywnymi wartościami parametrów organoleptycznych i fizykochemicznych - mętność 2,5 NTU i żelazo 325 mg/l,
 - wodociąg Kunów Fabryka: 2 decyzje w związku z ponadnormatywną wartością parametru fizykochemicznego mangan 70,5 µg/l,
 - wodociąg Ćmielów w związku z ponadnormatywną wartością parametru mikrobiologicznego - bakterie grupy coli 4 jtk/100 ml.

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2024 r. na podstawie sprawozdań z badań wykonanych w ramach nadzoru prowadzonego przez PIS, podjętych działań naprawczych przez zarządców wodociągów oraz wyników kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne ocenił jakość wody dostarczanej z tej grupy urządzeń wodnych jako przydatną do spożycia.

3.1.3. Wodociągi o produkcji 1001 – 10000 m³/dobę

W 2024 r. na terenie powiatu ostrowieckiego nadzorowano podobnie jak w roku 2023 – 1 wodociąg. Wodociąg zaopatrywał w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi 61,396 tys. mieszkańców miasta Ostrowiec Świętokrzyski (2023 r. – 62,487 tys.) oraz część mieszkańców w Gminie Bodzechów.

Jakość wody dostarczana z wodociągu Ostrowiec w 2024 r. podobnie jak w latach poprzednich odpowiadała wymogom sanitarnym zawartym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

3.1.4. Wodociągi o produkcji 10001 – 100000 m³/dobę

W 2024 r. na terenie powiatu ostrowieckiego nie funkcjonowało urządzenie wodne o produkcji 10001 – 100000 m³/dobę.

3.1.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W tej grupie obiektów w 2024 r. PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim, podobnie jak w 2023 r. ocenił jakość wody dostarczanej z 3 urządzeń wodnych, tj.:

- 1 inny podmiot zaopatrujący w wodę o dobrej jakości zakład pracy Celsa „Huta Ostrowiec” Sp. z o. o., ul. Samsonowicza 2 oraz firmy zewnętrzne, które znajdują się na terenie Celsa „Huta Ostrowiec”;

- Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita Zakład w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Zagłoby 32, która korzystała z wody z indywidualnego ujęcia w ramach podmiotu działającego na rynku spożywczym;
- DLF INVEST, Bałtów 7 – korzysta z wody z indywidualnego ujęcia w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

Wszystkie urządzenia wodne wykorzystujące wodę z indywidualnego ujęcia dostarczały w 2024 r. wodę odpowiadającą wymogom sanitarnym.

3.2. Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek *Legionella sp.*

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2024 r. prowadził nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, w celu określenia skolonizowania wewnętrznej sieci wodociągowej przez pałeczki z rodzaju *Legionella sp.*

Częstotliwość kontroli jakości ciepłej wody uzależniona była od wyników badania bakteriologicznego osiągniętych w latach poprzednich. Schemat postępowania wg obowiązującego rozporządzenia określa: „jeżeli w kolejnych badaniach w odstępach rocznych stwierdzono < 100 jtk/100 ml, badanie wykonuje się po 3 latach”.

W 2024 r. pobrano do badań 50 prób wody ciepłej (2023 r. – 46 prób wody).

3.2.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2024 r. nadzorował 3 podmioty lecznicze świadczące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne tj.:

- G.V.M. „CARINT” Sp. z o. o., al. Płk. W. Beliny-Prażmowskiego 60, 31-513 Kraków - Centrum Kardiologii Inwazyjnej, Elektroterapii i Angiologii, ul. Szymanowskiego 13, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski,
- Dom Ulgi w Cierpieniu im. Jana Pawła II, ul. Focha 5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski- Hospicjum Stacjonarne,
- Wielospecjalistyczny Szpital, ul. Szymanowskiego 11, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski.

Z ww. obiektów w 2024 r. PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim pobrał do badań 18 prób wody ciepłej (2023 r. - 17 prób).

Na podstawie sprawozdań z badań w 2024 r. we wszystkich ww. obiektach nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnej wartości pałeczek *Legionella sp.*

3.2.2. Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego

W 2024 r. skontrolowano jakość ciepłej wody użytkowej pod kątem występowania pałeczek *Legionella sp.* w 11 obiektach zamieszkania zbiorowego, pobrano do badań 32 próby (2023 r. – 29 prób).

Próby wody ciepłej pobrano w następujących obiektach:

- 2 hotelach (6 prób),
- 2 innych obiektach, w których są świadczone usługi hotelarskie (6 prób),
- 2 obiektach typu zakład poprawczy/internat (5 prób),
- 2 domach pomocy społecznej (6 prób),
- 3 placówkach zapewniających całodobową opiekę (9 prób).

Przekroczenia dopuszczalnej wartości pałeczek *Legionella sp.* w 2024 r. stwierdzono w 5 obiektach: 1 domu pomocy społecznej, 2 placówkach zapewniających całodobową opiekę, 1 innym obiekcie, w którym są świadczone usługi hotelarskie oraz w 1 obiekcie typu zakład poprawczy/internat.

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim prowadził postępowania administracyjne informując zarządców/właścicieli obiektu o konieczności podjęcia stosownych działań naprawczych, w celu doprowadzenia wody ciepłej użytkowej wewnętrznej instalacji wodnej do wartości zgodnych z rozporządzeniem. Działania podjęte

przez zarządców/właścicieli obiektów doprowadziły do poprawy jakości ciepłej wody, co zostało potwierdzone pozytywnymi wynikami badań wody.

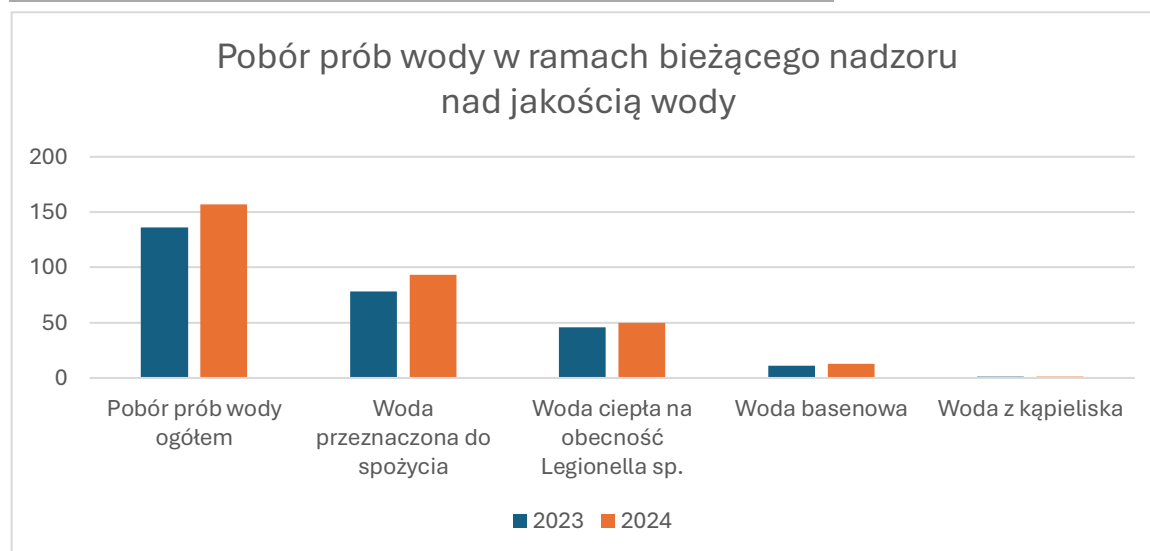
3.3. WNIOSKI

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim kontrolował jakość dostarczanej wody przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/gminne jednostki organizacyjne i inne podmioty zaopatrujące w wodę poprzez:

- przekazywanie danych monitoringowych do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
- informowanie właściwego wójta/burmistrza/prezydenta miasta o jakości wody na nadzorowanym obszarze,
- weryfikowanie terminowości przekazanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne sprawozdań z badań wody,
- analizowanie przekazanych przez podmioty wyników badań wykonanych zgodnie z ustalonym na dany rok harmonogramem, w zakresie ewentualnych zagrożeń zdrowotnych wody,
- monitorowanie wywiązywania się przez podmioty z obowiązku zapewnienia należytej jakości dostarczanej wody, w tym z realizacji harmonogramu kontroli wewnętrznej,
- wykonywanie badań wody zgodnie z ustalonym przez organy PIS planem działania na dany rok,
- prowadzenie kontrolnych badań wody po zakończeniu działań naprawczych, mających na celu sprawdzenie, czy woda spełnia wymagania określone w rozporządzeniu,
- gromadzenie, weryfikowanie i ocenianie danych uzyskanych w wyniku prowadzonego nadzoru nad jakością wody.

W 2024 r. PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach nadzoru bieżącego nad jakością wody pobrał do badań 157 prób wody (2023 r. – 136 prób) w tym: 93 próby wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (2023 r. – 78), 50 prób wody ciepłej na obecność pałeczek *Legionella* sp. (2023 r. - 46), 13 prób wody basenowej oraz 1 próbę wody z kąpieliska.

Tabela 7. Ilość pobranych prób wody w ramach bieżącego nadzoru nad jakością wody.

Na podstawie sprawozdań z badań wody PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim:

- informował zarządców wodociągów o jakości wody przeznaczonej do spożycia pobranej z nadzorowanych wodociągów w ramach prowadzonego nadzoru przez Państwową Inspekcję Sanitarną - 74 pisma (2023 r. – 47);
- stwierdził przydatność wody do spożycia, po sprawozdaniach przekazanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/gminne jednostki organizacyjne – 98 pism (2023 r. – 102);

- wydał 7 obszarowych oraz 8 okresowych ocen dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi skierowanych do wójtów/burmistrzów/prezydenta miasta (2023 r. – 7 obszarowych, 6 okresowych);
- wydał 8 decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi pochodzącej z 7 wodociągów na podstawie stwierdzonych przekroczeń w badanych próbach;
- wydał 4 decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia przez ludzi pochodzącej z 3 wodociągów na podstawie stwierdzonych przekroczeń w badanych próbach;
- wydał 8 decyzji stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi pochodzącej z 7 wodociągów po zakończeniu działań naprawczych;
- stwierdził przekroczenia dopuszczalnej wartości pęteczek *Legionella sp.* w stosunku do 5 obiektów (1 dom pomocy społecznej, 2 placówki zapewniające całodobową opiekę, 1 inny obiekt, w którym są świadczone usługi hotelarskie oraz w 1 obiekcie typu zakład poprawczy/internat) i wszczął postępowania administracyjne.

Na podstawie analizy sprawozdań z badań PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2024 roku ocenił wodę na terenie powiatu ostrowieckiego jako przydatną do spożycia.

The background of the image is a technical architectural drawing, likely a floor plan or section, showing various structural elements, walls, and dimensions. A green pencil is positioned in the upper left corner, pointing towards the center. A metal ball bearing is placed in the upper right area, resting on the drawing. The drawing includes numerous dimension lines with numerical values such as 330, 2100, 200, 340, 1500, and 500. There are also symbols for electrical outlets and other fixtures. The overall composition suggests a professional engineering or architectural context.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

4. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno – higienicznego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2024 r., zajmował stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych między innymi w sprawach:

- opiniowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- odbiorów obiektów budowlanych w związku z ich dopuszczeniem do użytkowania;
- opinii dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko.

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.).

Dokonywana ocena pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczyła różnych przedsięwzięć inwestycyjnych obejmujących między innymi obiekty handlowe, przemysłowe, usługowe, turystyczne, aptekę szpitalną oraz inwestycje liniowe (np. wodociągi, kanalizacje).

Łącznie w 2024 r. PPIS w Ostrowcu Św. zajął stanowisko w formie opinii, pism i uzgodnień w 174 sprawach obejmujących: strategiczne oceny oddziaływania na środowisko, opinie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, uzgadniania dokumentacji projektowych i stanowisk dotyczących innych spraw.

Tabela 8. Zbiorcza analiza zajętych stanowisk dla określonych zadań w 2024 r.

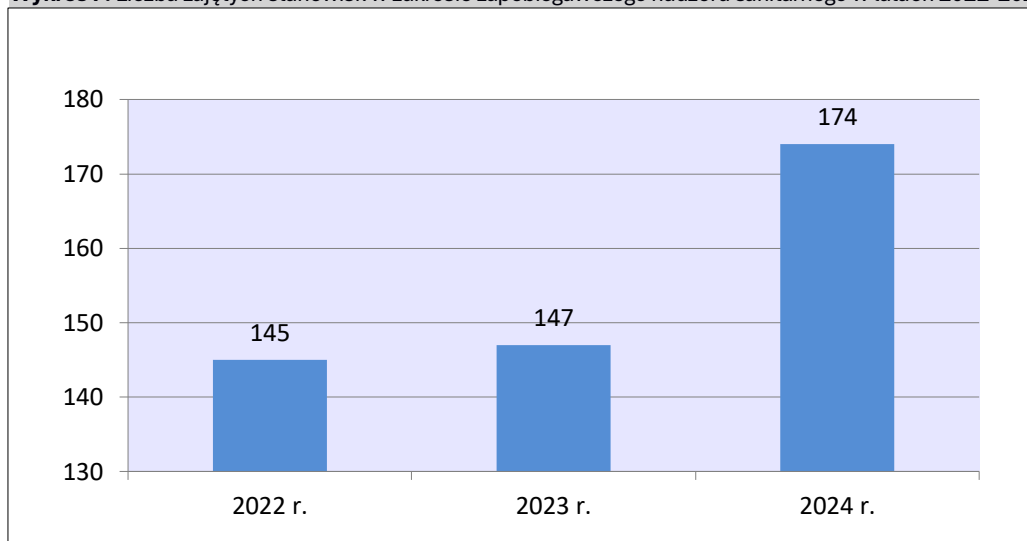
ogółem (bez uwzględnienia liczby kontroli)			174
Liczba zajętych stanowisk dotyczących	Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	7
		opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	5
	Oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	opinia co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko	19
		wydanie opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	3
	opinie uzgadniające dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych		54
	opiniowanie projektów planów remediacji oraz warunków przeprowadzania działań naprawczych w środowisku		0
	opinii w sprawie uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych na podstawie art. 56 ustawy Prawo Budowlane		42
	innych spraw		44
	Kontrole (wizytacje)		

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w roku 2024 zajął stanowiska w sprawach:

- 42 opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych na podstawie art. 56 ust. 1 i ust. 1a Ustawy z dnia 7.07.1994 r. Prawo Budowlane (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 725 z późn. zm.),
- 54 opinie w sprawie uzgodnienia dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- 19 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko na podstawie art. 64 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.),
- 3 opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji na podstawie art. 78 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 77 ust. 1 pkt 2, ust. 6 i ust. 7 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.),
- 7 opinii w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko na podstawie art. 58 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 53 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.),
- 5 opinii dotyczących uzgodnień projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko na podstawie art. 58 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 54 ust. 1 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.),
- 44 stanowiska w formie pism, opinii sanitarnych (bez konieczności uzyskania pozwolenia na użytkowanie) oraz postanowień – pisma te dotyczyły głównie uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych warunków zabudowy/lokalizacji inwestycji celu publicznego na podstawie art. 53 ust. 4 pkt. 2a, ust. 5 w związku z art. 64 ust. 1 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.), a także bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy dla prowadzonej działalności dydaktycznej oraz obiektów i urządzeń technicznych przeznaczonych do wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej,

- przeprowadził 46 kontroli związanych z uczestniczeniem w dopuszczeniu do użytkowania obiektów w związku z art. 56 Ustawy Prawo budowlane oraz na wniosek podmiotów bez wymogu uzyskania pozwolenia na użytkowanie.

Wykres 7. Liczba zajętych stanowisk w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w latach 2022-2024

4.1. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Polityka regionalna na szczeblach gmin realizowana jest poprzez opracowania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które są podstawą do sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego. Dokonywane w tych opracowaniach zmiany miały na celu stworzenie warunków i ustalenie zasad lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, usługowo-mieszkaniowej, przemysłu i drobnej wytwórczości oraz usług, a także przeznaczenie nowych terenów na cele komunikacyjne, np. budowa parkingów.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem wspierającym proces decyzyjny związany z opiniowaniem, uzgadnianiem oraz uchwalaniem studium lub planu miejscowego. Głównym celem prognozy jest określenie możliwych skutków, jakie mogą wystąpić w środowisku w wyniku ustaleń projektowanego dokumentu planistycznego. Rolą prognozy jest również sprawdzenie, czy ustalenia projektowanego dokumentu zabezpieczają we właściwy sposób środowisko (w tym miejsca zamieszkiwane przez ludność oraz miejsca dostępne dla ludzi) przed nadmiernymi negatywnymi oddziaływaniami, a także wskazanie ewentualnych rozwiązań mających na celu zapobieganie negatywnym wpływom na środowisko.

Wnioski, rekomendacje i zalecenia wynikające z prognozy powinny być brane pod uwagę przy ustalaniu ostatecznego tekstu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Mając na celu ochronę zdrowia ludzi Państwowa Inspekcja Sanitarna podczas dokonywania uzgodnień zwraca szczególną uwagę na zagadnienia dotyczące między innymi zaopatrzenia ludności w wodę, właściwe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów, odprowadzenie ścieków, właściwą lokalizację przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

W roku 2024 wydano 12 opinii w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

7 spośród wydanych opinii dotyczyło uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Opinie wydano w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla:

- projektu planu ogólnego miasta i gminy Kunów,
- projektu planu ogólnego gminy Białtów.

Zaopiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (5 z wyżej wymienionych opinii) dotyczyło między innymi:

- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrowca Świętokrzyskiego dla obszaru ulic: Jana Samsonowicza, Dębowa, Skośna,
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów gminy Kunów.

4.2. Ocena oddziaływania na środowisko

Działania związane z oceną oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynikają z ustawy z dnia 03.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 61 wyżej wymienionej ustawy ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko przeprowadza się w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla planowanych:

- 1) przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- 2) przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W postępowaniu dotyczącym oceny oddziaływania przedsięwzięć kwalifikowanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydawał opinie:

- w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia raportu,
- w sprawie uzgodnienia warunków realizacji inwestycji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W roku 2024 wydano 19 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

W podziale na rodzaj inwestycji wydane opinie dotyczyły:

- 7 opinii w sprawie dotyczącej przedsięwzięcia polegającego na pozyskiwaniu energii ze źródeł odnawialnych (instalacja fotowoltaiczna, elektrownia wodna),
- 2 opinie dotyczące inwestycji drogowych i mostowych,
- 1 opinia dotycząca obiektu produkcyjnego,
- 3 opinie dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (budowa wielu budynków),
- 2 opinie dotyczące obiektów rekreacyjnych,
- 2 opinie dotyczące punktów zbierania odpadów (w tym złomu),
- 1 opinia dotycząca modernizacji oczyszczalni ścieków,
- 1 opinia dotycząca wylesienia działki.

Przykłady opiniowanych przedsięwzięć:

- Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa oraz zmiana sposobu użytkowania budynku hali produkcyjnej na produkcyjno-magazynową przy ulicy Samsonowicza w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- Modernizacja oczyszczalni ścieków w Ostrowcu Świętokrzyskim polegająca na jej przebudowie i rozbudowie.

Z wydanych 19 wyżej wymienionych opinii w żadnym przypadku nie nałożono na inwestora obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Stanowisko w sprawie potrzeby bądź też braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko było zajmowane z uwzględnieniem skali planowanej inwestycji, jej usytuowania, wielkości zajmowanego terenu oraz funkcji i potencjalnego szkodliwego oddziaływania na środowisko lub zdrowie ludzi.

Analizy powyższe przeprowadzano na podstawie dostarczonych dokumentów tj. kserokopii wniosku inwestora, opisu planowanego przedsięwzięcia, mapy sytuacyjno-wysokościowej terenu, wypisów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2024 wydano 3 pozytywne opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Opinie te dotyczyły między innymi:

- Modernizacja i rozbudowa zakładu zbierania i przetwarzania odpadów metalu w miejscowości Przyborów,
- Budowy kwatery nr 3 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Janik.

4.3. Uzgadnianie dokumentacji projektowej

W procesie inwestycyjnym na etapie projektowania obiektów budowlanych, w tym uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na budowę, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny uzgadniał projekty budowlane inwestycji oraz projekty technologiczne.

Opiniując dokumentację projektową szczególną uwagę zwracano na prawidłowy układ funkcjonalny, właściwą technologię, warunki środowiska pracy, zastosowane materiały i sposób wykończenia wnętrz, właściwe wyposażenie, prawidłową wentylację i ogrzewanie pomieszczeń, właściwy sposób rozwiązania instalacji wodno-kanalizacyjnej.

W trakcie uzgadniania dokumentacji projektowej zwracano również szczególną uwagę na zapewnienie właściwych warunków sanitarno – higienicznych w miejscach pobytu ludzi i zapewnienie im właściwych warunków pracy oraz zminimalizowanie negatywnych wpływów czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na życie i zdrowie ludzi.

W roku 2024 wydano 54 opinie sanitarne uzgadniające dokumentacje projektowe, w tym:

- 41 projektów budowlanych nowych obiektów;
- 6 projektów przebudowy, rozbudowy i zmiany sposobu użytkowania;
- 7 projektów technologicznych dla istniejących obiektów.

Wśród uzgadnianych projektów 32 dokumentacje zostały przedłożone do uzgodnienia przez inwestorów, natomiast 22 spośród uzgodnionych projektów zostało przedłożonych do zaopiniowania przez projektantów i biura projektowe.

Przeważającą część opiniowanych dokumentacji stanowiły projekty budowy wodociągów (23 projekty) oraz projekty budowy kanalizacji na terenach nieskanalizowanych (13 projektów).

Pozostałą część uzgadnianych dokumentacji projektowych stanowiły obiekty takie jak budynki i lokale handlowo – usługowe wielobranżowe – obiekty noclegowe i gastronomiczne (8 dokumentacji projektowych) oraz lokale przeznaczone na działalność usługową w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki i odnowy biologicznej (6 projektów).

Ponadto uzgodnione pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zostały także dokumentacje projektowe dotyczące przebudowy bądź modernizacji składowisk odpadów (2 projekty).

Pojedyncze z uzgodnionych dokumentacji projektowych dotyczyły obiektu tymczasowego oraz lokalu apteki.

Najwięcej dokumentacji projektowych w tym zakresie dotyczyło inwestycji realizowanych na terenie gminy Ostrowiec Św.

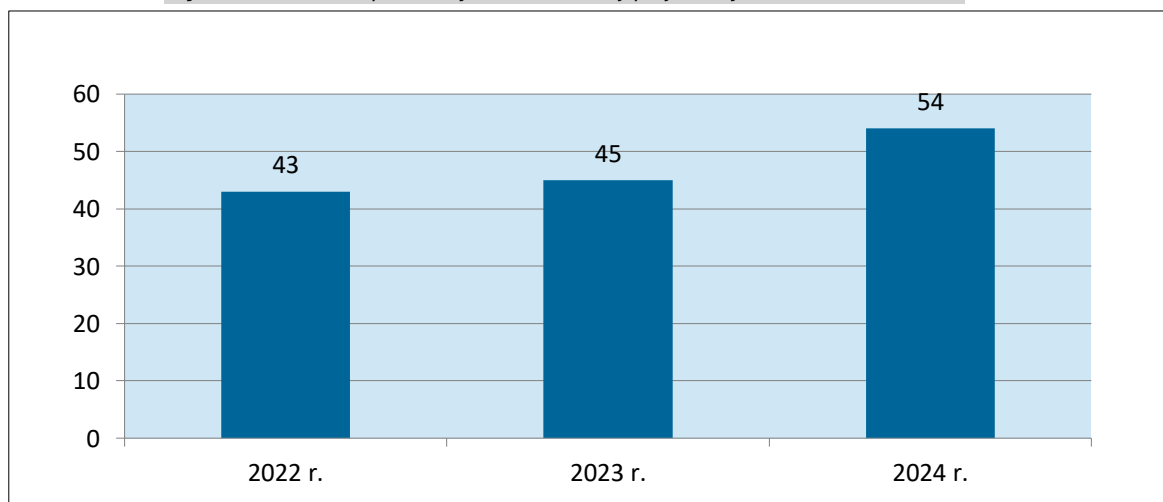
Negatywnych opinii sanitarnych o projektach w roku 2024 nie wydano.

Przykłady opiniowanej dokumentacji projektowej:

- Budowa budynku zakwaterowania turystycznego (hotelu) wraz z instalacjami wewnętrznymi oraz infrastrukturą towarzyszącą; budowa parkingów dla samochodów osobowych na 35 miejsc postojowych w miejscowości Bałtów, gmina Bałtów,

Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa budynku administracyjno-socjalnego wraz z instalacjami wewnętrznymi – zlokalizowanego na terenie Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów „Janik”.

Wykres 8. Liczba zaopiniowanych dokumentacji projektowych w latach 2022-2024

4.4. Kontrole obiektów (wizje lokalne, kontrole w trakcie realizacji inwestycji, uczestniczenie w dopuszczaniu do użytkowania obiektów budowlanych)

W roku 2024 przeprowadzono 46 kontroli/wizji lokalnych.

W ogólnej liczbie 46 kontroli znajduje się :

- 42 kontrole związane z uczestniczeniem w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych w związku z art.56 ustawy Prawo budowlane,
- 4 wizje lokalne na wniosek podmiotu bez wymogu uzyskania pozwolenia na użytkowanie (działalność oświatowa).

Podczas odbiorów zwracano uwagę w szczególności na:

- wykonanie obiektu zgodnie z projektem,
- posiadanie przez materiały służące do budowy i wykończenia obiektów stosownych atestów,
- protokoły wymagane przepisami (protokoły kominiarskie, badania skuteczności wentylacji, badania jakości wody do spożycia),
- prawidłową wentylację mechaniczną i grawitacyjną w pomieszczeniach,
- prawidłowe wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej i ogrzewczej w budynkach będących przedmiotem odbioru,
- przystosowanie obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych: podjazdy, parkingi, toalety,
- wyrażenia zgody na odstępstwa od przepisów określających warunki techniczne oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.

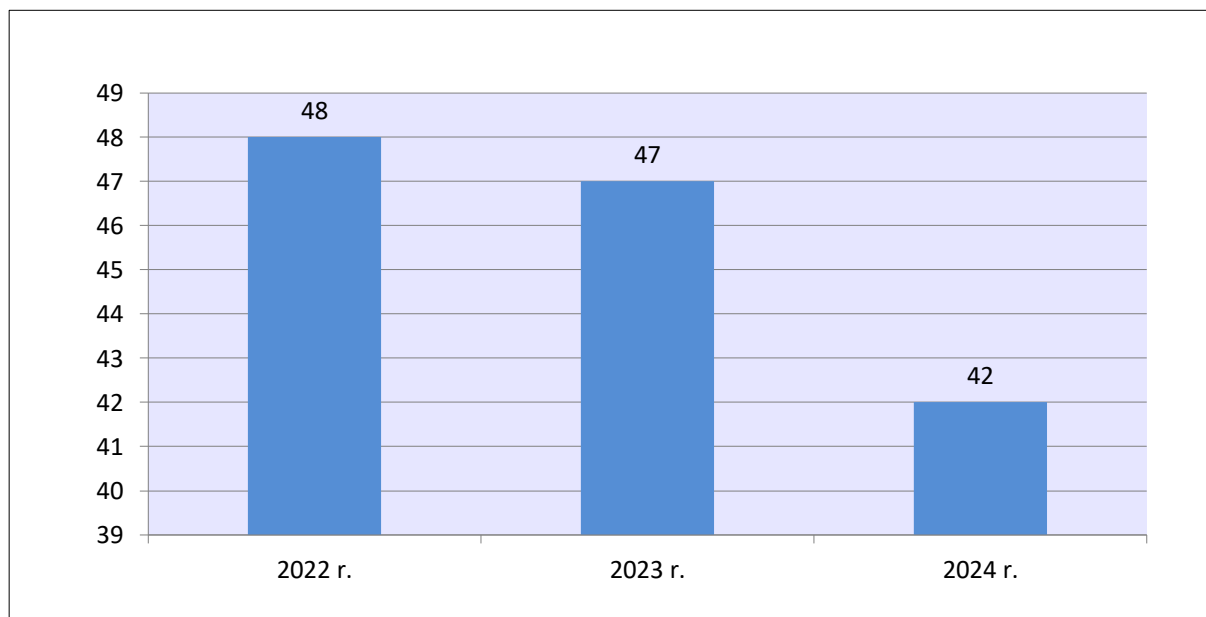
Głównym celem kontroli było poddanie oceny zgodności realizowanych inwestycji z uzgodnioną pod względem sanitarno-higienicznym dokumentacją projektową oraz wyeliminowanie ewentualnych nieprawidłowości w tym zakresie powstałych w trakcie budowy.

Nie wydano żadnych sprzeciwów na użytkowanie, gdyż wszystkie kontrolowane przedsięwzięcia wykonane były zgodnie z dokumentacją projektową oraz spełniały wymogi w zakresie higieniczno-sanitarnym.

Przykłady inwestycji oddanych do użytku w 2024 r.:

- Budowa punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski przy ul. Samsonowicza w Ostrowcu Świętokrzyskim.
- Przebudowa i rozbudowa układu kogeneracji wraz z infrastrukturą techniczną, przebudowa instalacji odsiarczania biogazu, budowa instalacji redukcji siloksanów, przebudowa rozdzielni RG1 oraz przebudowa pomieszczeń agregatu przy ulicy Mostowej w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Wykres 9. Liczba opinii w związku z dopuszczeniem do użytkowania wydanych w latach 2022- 2024

Poza opiniami wydanymi w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych zajmowano także stanowiska w sprawie oceny stanu sanitarno – higienicznego oraz technicznego pomieszczeń oraz wydania opinii w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy dla prowadzonej działalności dydaktycznej.

4.5. WNIOSKI

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego dotyczyła kontroli pod kątem zapewnienia właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w nowo realizowanych obiektach takich jak np. użyteczności publicznej, żywieniowo-żywnościowych, oświaty, zakładach pracy.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, w ramach prowadzonych postępowań oraz uzgodnień w zakresie nadzoru zapobiegawczego zwracano szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i zastosowanie odpowiednich materiałów budowlanych,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia, odprowadzenie ścieków),
- prawidłowe gromadzenie, usuwanie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych.

W oparciu o przepisy prawa inspekcja sanitarna w ramach nadzoru zapobiegawczego prowadziła działania w celu zminimalizowania negatywnych skutków inwestycji na zdrowie człowieka.

Porównując dane za rok 2024 z rokiem 2023 liczba dokumentacji projektowych uzgadnianych pod względem wymagań higieniczno – sanitarnych nieznacznie wzrosła (54 w roku 2024; 45 w roku 2023 r.).

Przeważającą część opiniowanych dokumentacji stanowiły projekty budowy kanalizacji sanitarnych na terenach nieskanalizowanych (13 projektów) oraz projekty budowy wodociągów (23 projekty).

W związku z tym można wysnuć wniosek, że w bliższej perspektywie znacznej poprawie ulegnie gospodarka wodno-ściekowa na terenie powiatu ostrowieckiego.

W stosunku do roku poprzedniego na podobnym poziomie utrzymuje się liczba opinii wydawanych w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych lub w związku z zamiarem przystąpienia do ich użytkowania (42 w roku 2024; 47 w roku 2023).

Uzasadnieniem takiego stanu może być fakt, że oprócz stanowisk zajmowanych w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych wydawano także opinie dla przedsięwzięć, dla których obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie wynika z art. 56 ust 1a Ustawy z dnia 07.07.1994 r. Prawo Budowlane (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 725z późn. zm.).

Liczba wydanych wyżej wymienionych opinii (w trybie art. 56 ust. 1a wyżej wymienionej ustawy) ma ścisły związek z liczbą zaopiniowanych dokumentacji projektowych i w tej grupie są to przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno – ściekowej.

W stosunku do właścicieli lub zarządców obiektów PPIS podejmował również działania informacyjno-edukacyjne w trakcie kontroli. Przeprowadzono działania w zakresie:

- obowiązku prawidłowego utrzymania i eksploatacji wentylacji,
- właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej,
- właściwego sposobie postępowania z odpadami,

-konieczności posiadania atestów oraz stosowania odpowiednich materiałów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia.

**STAN SANITARNY OBIEKTÓW
UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ
I KĄPIELISK**

5. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

5.1. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

5.1.1. Ustępy publiczne

W 2024 roku w ewidencji PPIS znajdowało się 10 stałych ustępów publicznych zlokalizowanych na terenie powiatu ostrowieckiego: 9 ustępów podłączonych do sieci kanalizacyjnej i 1 ustęp nie skanalizowany. Ewidencję zwiększono o 2 obiekty w stosunku do roku 2023 r. – nadzorem objęto ustęp publiczny w Bałtowie i Ćmielowie. Skontrolowano 7 obiektów zlokalizowanych na terenie Bałtowskiego Kompleksu Turystycznego w Bałtowie oraz na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

Ustępy dostosowane są dla osób niepełnosprawnych, z wydzieloną częścią damską i męską. W pomieszczeniach zapewniona sprawna wentylacja mechaniczna włączana ze światłem i dodatkowo uchylne okna w każdej części. Stanowiska do mycia rąk wyposażone są w środki higieniczne tj.: mydło w płynie, ręczniki papierowe lub suszarki do rąk oraz kosze na zużyte ręczniki.

Ustępy utrzymane w dobrym stanie higienicznym, sanitarnym oraz technicznym. W trakcie kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

5.1.2. Obiekty pomocy społecznej

W nadzorze PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim znajdowało się 16 obiektów. W 2024 roku ewidencję zwiększono o jeden obiekt. Skontrolowano 6 obiektów: cztery pod kątem występowania pałeczek *Legionella sp.* w instalacji wody ciepłej oraz dwa pod kątem oceny stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego pomieszczeń.

Obiekty pomocy społecznej świadczą usługi:

- w zakresie potrzeb bytowych, zapewniając: miejsce zamieszkania, wyżywienie, utrzymanie czystości, odzież i obuwie,
- opiekuńcze polegające na: udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnacji, niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych,
- wspomagające, polegające na: umożliwieniu udziału w terapii zajęciowej, podnoszeniu sprawności i aktywizowaniu mieszkańców, umożliwieniu zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalnych, zapewnieniu warunków do rozwoju samorządności mieszkańców, stymulowaniu nawiązywania, utrzymywania i rozwijania kontaktu z rodziną i społecznością lokalną, działaniu zmierzającym do usamodzielnienia mieszkańca w miarę jego możliwości, pomocy usamodzielniającemu się mieszkańcowi w podjęciu pracy, szczególnie mającej charakter terapeutyczny, zapewnieniu bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych, zapewnieniu przestrzegania praw mieszkańców oraz dostępności do informacji o tych prawach, sprawnym załatwianiu skarg i wniosków mieszkańców.

5.1.3. Obiekty hotelarskie

Na terenie powiatu ostrowieckiego znajduje się 47 obiektów hotelarskich będących pod nadzorem PPIS (w 2023 r. - 47), w tym 6 hoteli i 41 obiektów świadczących usługi hotelarskie, takie jak pokoje noclegowe, zajazdy i gospodarstwa agroturystyczne.

W 2024 r. skontrolowano 14 obiektów: 4 obiekty hotelarskie typu hotel oraz 10 obiektów z grupy *inne, w których świadczone są usługi hotelarskie*. Przeprowadzone kontrole dotyczyły oceny stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego obiektów, postępowania z bielizną czystą i brudną, postępowania z odpadami komunalnymi, przestrzegania przepisów o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, właściwej gospodarki odpadami komunalnymi celem zapobiegania rozprzestrzeniania się chorób

zakaźnych, oceny działań podjętych w zakresie zapobiegania namnażaniu się pąteczek *Legionella sp.* w instalacji wody ciepłej oraz poboru prób wody ciepłej użytkowej.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego pomieszczeń w jednym obiekcie, w którym świadczone są usługi hotelarskie.

5.1.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

W 2024 r. w ewidencji PPIS znajdowało się 230 obiektów (2023 r.- 217), z których skontrolowano 57 obiektów (2023 r. – 53):

- 27 zakładów fryzjerskich,
- 20 zakładów kosmetycznych,
- 1 zakład tatuażu,
- 8 zakładów odnowy biologicznej i solaria,
- 1 inny zakład, w którym są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu.

W trakcie kontroli oceniano stan higieniczno-sanitarny i techniczny pomieszczeń, wyposażenia, sprzętów i urządzeń, sposób postępowania z narzędziami i bielizną używaną w obiekcie, z odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi wytwarzanymi w zakładach oraz oceniano opracowaną przez właścicieli gabinetów kosmetycznych procedurę zapewniającą ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Szczególną uwagę zwracano na sposób przechowywania narzędzi fryzjerskich i kosmetycznych, ich dezynfekcję i sterylizację. Przede wszystkim sprawdzano czy prawidłowo sporządzany jest roztwór dezynfekcyjny oraz przestrzegany czas dezynfekcji zgodnie z zaleceniami producenta.

W gabinetach kosmetycznych podczas świadczenia usług, w trakcie których może dojść do naruszenia ciągłości tkanki używany jest sprzęt jednorazowego użytku lub sterylne narzędzia i materiały. Właściciele gabinetów sterylizują narzędzia mogące spowodować naruszenie ciągłości tkanki, tj. cążki, nożyczki do skórek, dłutka, pęsety, frezy i głowice do mikrodermabrazji we własnym zakresie. Narzędzia po dezynfekcji pakowane są w samoprzylepne torebki papierowo-foliowe wyposażone w zewnętrzne chemiczne wskaźniki procesu sterylizacji oraz paski kontroli wewnętrznej z wieloparametrowym testem kontroli sterylizacji parą wodną w temperaturze 121°C i 134°C. Właściciele wykonują również kontrolę biologiczną pracy autoklawu w zewnętrznych laboratoriach mikrobiologicznych.

Podczas kontroli informowano, iż zabiegi wykonywane z wykorzystaniem metod inwazyjnych związanych z przerwaniem ciągłości tkanek i narażeniem na kontakt z krwią, niesie ze sobą niebezpieczeństwo przeniesienia zakażenia, w szczególności HBV, HCV oraz HIV.

Prawidłowe gospodarowanie odpadami wytwarzanymi w obiektach potwierdzone było przez kontrolowanych usługodawców zawartymi umowami oraz fakturami za wykonaną usługę odbioru i utylizacji odpadów.

Zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi właściciele gabinetów kosmetycznych posiadają wdrożone procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, które regulują:

- sposób postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich,
- zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji,
- sposoby przeprowadzania dezynfekcji skóry,
- zasady dekontaminacji, czyli procesu niszczenia biologicznych czynników chorobotwórczych przez mycie i dezynfekcję pomieszczeń oraz sterylizację narzędzi.

W trakcie kontroli solarium informowano właścicieli o obowiązku informowania o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium, zakazie reklamy i promocji usług oraz zakazie udostępniania solarium małoletnim.

Wprowadzona w życie w 2018 roku ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium (Dz. U. z 2017 poz. 2111) ma na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed szkodliwym działaniem sztucznego promieniowania ultrafioletowego (UV) wydzielanego przez urządzenia wykorzystywane do naświetlania skóry wywołujące efekt opalenizny. Istotą ustawy jest ograniczenie zachorowań na nowotwory skóry. Stżyć temu ma przede wszystkim podniesienie świadomości społecznej w zakresie szkodliwości działania promieniowania UV wydzielanego przez solaria. Ustawa całkowicie zakazuje korzystania z solariów przez osoby, które nie ukończyły 18 roku życia, nakłada na właścicieli solariów obowiązek zamieszczania w miejscu udostępniania solariów informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium oraz wprowadza całkowity zakaz promocji i reklamy usług w zakresie udostępniania solariów.

W wyniku przeprowadzonych kontroli ww. zakładów stwierdzono nieprawidłowości w dwóch obiektach: w zakładzie kosmetycznym i zakładzie fryzjerskim dot. nieprawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego. Za nieprawidłowości nałożono mandaty karne oraz prowadzono postępowanie administracyjne.

5.1.5. Obiekty komunikacji publicznej (dworzec autobusowy, środki transportu)

W ewidencji PPIS znajduje się 1 dworzec autobusowy PKS. W 2024 r. nie realizowano kontroli obiektu.

5.1.6. Cmentarze

Wg ewidencji na terenie powiatu ostrowieckiego znajdują się 22 cmentarze w tym 1 cmentarz komunalny i 21 parafialnych.

W 2024 r. przeprowadzono 5 kontroli cmentarzy.

Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na postępowanie z odpadami komunalnymi i miejsca do ich gromadzenia. W wyniku przeprowadzonych kontroli w dwóch cmentarzach parafialnych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami, za co nałożono mandaty karne i wydano decyzję administracyjną.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w 2024 r. sprawował nadzór nad prawidłowym przebiegiem ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich oraz nad warunkami ich transportu. Pracownicy podczas wykonywania ekshumacji mieli zapewnione środki ochrony indywidualnej (jednorazowe kombinezony, maski z filtrem na twarz, rękawice). Odzież ochronna oraz materiały użyte podczas ekshumacji zostały zabezpieczone i przekazane do utylizacji firmie odbierającej odpady niebezpieczne.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1910) ekshumacja zwłok i szczątków jest dopuszczalna w okresie od 16 października do 15 kwietnia i przeprowadza się ją we wczesnych godzinach rannych.

W 2024 roku wydano 38 decyzji (2023 r. -13) zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji, 1 decyzję zezwalającą na wywóz urny z prochami poza granice Rzeczypospolitej Polskiej oraz 18 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok/prochów z zagranicy do Polski.

5.1.7. Domy przedpogrzebowe

W 2024 r. w ewidencji znajdowały się 2 domy przedpogrzebowe, skontrolowano 2 obiekty.

Skontrolowane domy przedpogrzebowe posiadają pomieszczenia do wystawienia trumien ze zwłokami, kaplicę do odprawiania ceremonii pogrzebowych, pomieszczenia/chłodnie do przechowywania zwłok oraz pomieszczenia do przygotowania zwłok. Obiekty posiadają opracowane procedury mycia i dezynfekcji domu pogrzebowego, procedurę postępowania z odpadami medycznymi oraz spis posiadanych i stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych stosowanych w zakładzie.

Pomieszczenia obiektu utrzymane w dobrym stanie sanitarno-technicznym, w kontrolowanym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2024 r. skontrolowano jeden środek transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich w zakresie spełnienia wymagań technicznych i sanitarnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich. Środek transportu był oznakowany zgodnie z przeznaczeniem, posiadał kabinę kierowcy odizolowaną od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków ludzkich oraz podłogę wykonaną z materiałów łatwo zmywalnych i odpornych na działanie środków dezynfekcyjnych.

5.1.1. Inne obiekty użyteczności publicznej

Grupa ta obejmuje obiekty użyteczności publicznej, w przypadku których zachowanie właściwego stanu sanitarnego jest niezbędne z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających. Do tej grupy zalicza się 134 obiekty, w tym: pralnie, obiekty sportowe, apteki, obiekty kulturalne, laboratoria, stacje paliw, parkingi, prosektorium, tereny rekreacyjne wraz z piaskownicami, obiekty zamieszkania zbiorowego oraz ośrodki wsparcia rodziny. Skontrolowano 21 obiektów:

- ▶ 1 pralnię,
- ▶ 1 obiekt sportowy,
- ▶ 6 stacji paliw,
- ▶ 1 prosektorium,
- ▶ 2 obiekty zamieszkania zbiorowego typu bursa/ internat,
- ▶ 10 obiektów rekreacyjnych.

Tabela 9. Ewidencja i ilość skontrolowanych obiektów z grupy „innych obiektów użyteczności publicznej”

Lp.	Nazwa obiektu	Wg ewidencji 2023 r.	Liczba skontrolowanych obiektów	Wg ewidencji 2024 r.	Liczba skontrolowanych obiektów
1.	Pralnie	5	0	5	1
2.	Obiekty sportowe	10	5	10	1
3.	Apteki, punkty apteczne	34	0	30	0
4.	Obiekty kulturalne	9	0	9	0
5.	Laboratoria	2	0	2	0
6.	Stacje paliw	14	1	14	6
7.	Ośrodek wsparcia rodziny	1	0	1	
8.	Wiaty przystankowe	0	0	0	0
9.	Parkingi	7	0	4	0
10.	Prosektorium	1	1	1	1
11.	Internat Zespołu Szkół Mistrzostwa Sportowego	1	1	1	1
12.	Bursa szkolna	1	0	1	0
13.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii	1	0	2	1
14.	Hospicjum stacjonarne	0	0	0	0
15.	Tereny rekreacyjne	54	13	54	10
Σ	Razem	140	21	134	21

Przeprowadzone kontrole dotyczyły oceny stanu sanitarno-technicznego poszczególnych obiektów oraz oceny skażenia mikrobiologicznego instalacji ciepłej wody pod kątem występowania bakterii *Legionella sp.*

W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń.

W 2024 r. skontrolowano 1 pralnię, która świadczy usługi w zakresie prania bielizny dla domu pomocy społecznej, hoteli, podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz klientów indywidualnych i firm. Rozmieszczenie pomieszczeń zapewnia obieg bielizny ze strony brudnej do czystej bez krzyżowania się dróg. Bielizna w workach foliowych lub jutowych po wyładowaniu z samochodu trafia do magazynu bielizny brudnej do otwartych metalowych wózków lub bezpośrednio do pralnic. Bielizna mokra przewożona jest na kolejne stanowiska pracy wózkami ręcznymi z plastikowymi pojemnikami. Bielizna czysta po wysuszeniu, wyprasowaniu i złożeniu kompletowana jest do wydania. Gotowa bielizna pakowana jest przede wszystkim w białe worki foliowe, sporadycznie bez opakowania i przechowywana do momentu transportu do klienta w pomieszczeniu z regałami bielizny czystej oraz na otwartych metalowych wózkach.

Na terenie powiatu funkcjonują obiekty sportowe dostępne dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Są to: piłkarski ośrodek treningowy, boiska sportowe typu „Orlik” oraz stadiony i hala widowiskowo-sportowa. Skontrolowano 1 obiekt, który wraz z zapleczem higieniczno- szatniowym utrzymany był w dobrym stanie technicznym.

W 2024 r. skontrolowano 6 stacji paliw na terenie powiatu ostrowieckiego znajdujące się przy trasie najczęściej uczęszczanej. Skontrolowane stacje paliw czynne całodobowo, dysponujące ogólnodostępnymi usługami, które są utrzymane w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie posiadania przez przedsiębiorców koncesji na obrót paliwami ciekłymi.

Na terenie powiatu ostrowieckiego znajduje się Ośrodek Wypoczynkowy „Gutwin”, który czynny jest 7 dni w tygodniu przez cały rok. Odwiedzający mają możliwość czynnego wypoczynku korzystając między innymi z siłowni zewnętrznej, wytyczonych tras do biegania i nordic walkingu (5 i 10 km), boisk do piłki nożnej plażowej i piłki siatkowej plażowej, parku linowego z małą i dużą trasą, kortu tenisowego oraz placu zabaw dla dzieci.

Przeprowadzona kontrola w prosektorium wykazała, że pomimo przeprowadzonego remontu pomieszczeń obiekt udostępniany jest wyłącznie do wykonywania sekcji lekarskich i prokuratorskich. W 2024 r. pomieszczenia chłodni nie były wykorzystywane do przechowywania zwłok- zwłoki osób zmarłych w szpitalu przechowywane były w pomieszczeniach chłodni należących do ZUP Sp. z o. o. w Ostrowcu Świętokrzyskim.

5.1.2. Kąpieliska, miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe

W 2024 r. na terenie powiatu ostrowieckiego udostępnione były 3 obiekty dla kąpiących się:

- 1) Pływalnia „Rawszczyzna” w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Mickiewicza 32,
- 2) Kąpielisko Gutwin w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Gościńiec,

Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli w Bałtowie – powstałe w 2024 r.

5.1.2.1. Pływalnia „Rawszczyzna”

Zarządcą Pływalni „Rawszczyzna” w imieniu Gminy Ostrowiec jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji ul. Świętokrzyska 11, Ostrowiec Świętokrzyski.

W 2024 roku PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach nadzoru pobrał do badań 13 prób wody basenowej (baseny wewnętrzne i baseny zewnętrzne) oraz wykonał oznaczenia chloru ogólnego, wolnego i związanego na miejscu w trakcie poboru prób. Woda została pobrana zgodnie z ustalonym harmonogramem poboru na rok 2024 r.

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim monitorował jakość wody na pływalni poprzez analizę parametrów jakości wody na pływalni na podstawie przekazanych sprawozdań z badań, zakresu i częstotliwości wykonywanych badań przez zarządzającego pływalnią oraz wyników badań wody na pływalni wykonanych przez PIS.

Zarządzający pływalnią prowadził regularną kontrolę wewnętrzną, w ramach której m. in. ustalił z PPIS harmonogram pobierania próbek wody oraz terminowo pobierał próby wody basenowej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny dokonał zbiorczej rocznej oceny jakości wody na pływalni za 2024 r. i ocenił, że woda na Pływalni „Rawszczyzna” w 2024 r. odpowiadała wymogom sanitarnym określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1230).

5.1.2.2. Kąpielisko „Gutwin” w Ostrowcu Świętokrzyskim

W powiecie ostrowieckim funkcjonuje kąpielisko „Gutwin”, którego Organizatorem jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, ul. Świętokrzyska 11 w Ostrowcu Świętokrzyskim działający w imieniu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 z późn. zm.) rada gminy określa corocznie do dnia 20 maja sezon kąpielowy, który obejmuje okres między 1 czerwca a 30 września oraz corocznie do 20 maja określa wykaz kąpielisk na terenie gminy. Organizator kąpieliska do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego sezon kąpielowy, w którym kąpielisko ma być otwarte, przekazuje wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta wniosek o umieszczenie w wykazie kąpielisk.

Organizator kąpieliska prowadził kontrolę wewnętrzną, w ramach której m. in. ustalił z PPIS harmonogram pobierania próbek oraz pobierał próbki wody w ustalonych z PPIS punktach. W ramach kontroli urzędowej PPIS dokonał bieżącej i sezonowej oceny jakości wody w kąpielisku pod względem spełnienia wymagań określonych w przepisach.

W 2024 r. w ramach kontroli wewnętrznej organizator pobrał do badania 3 próby wody z kąpieliska oraz w ramach kontroli urzędowej PPIS pobrał 1 próbę przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego.

Na podstawie sprawozdań z badań wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej PPIS wydał 5 ocen jakości wody, w tym 4 oceny bieżące w trakcie trwania sezonu kąpielowego i 1 ocenę sezonową po zakończeniu sezonu kąpielowego, w których stwierdził przydatność wody do kąpieli. Wszystkie oceny jakości wody umieszczane były na bieżąco w Serwisie kąpieliskowym oraz na stronie internetowej www.gov.pl/psse-ostrowiec-swietokrzyski w formie komunikatów Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne organy PIS obowiązane są do prowadzenia Serwisu kąpieliskowego, który dostępny jest na stronie Głównego Inspektoratu Sanitarnego pod adresem <https://sk.gis.gov.pl/>.

Prowadzony internetowy serwis kąpieliskowy jest systemem informacyjnym, który prezentuje na mapie Polski wykaz wszystkich wyznaczonych uchwałami Rad gmin kąpielisk oraz przedstawia aktualne informacje o jakości wody, profilu i infrastrukturze kąpieliska, a także panujących warunkach. Celem Serwisu jest natychmiastowe przekazywanie i rozpowszechnianie informacji o jakości wody w kąpieliskach podczas letniego wypoczynku. Serwis kąpieliskowy jest na bieżąco aktualizowany w terminie od 1 czerwca do 30 września.

5.1.2.3. Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli w Bałtowie

W sezonie kąpielowym 2024 roku na terenie powiatu ostrowieckiego zostało utworzone miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli w Bałtowie, którego organizatorem jest DLF INVEST Sp. z o. o.

Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli zostało utworzone w Strefie wodnej Bałtowskiego Kompleksu Turystycznego pod nazwą „Źródlana Wyspa” na terenie wyrównanym i wysypanym piachem wiślanym. Brzegi od strony północnej i wschodniej zabezpieczono pomostami. Zapewniono kontenerowe sanitariaty z rozdziałem na część damską i męską oraz 2 kabiny prysznicowe.

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w oparciu o przedstawione sprawozdania z badań w 2024 r. dokonał bieżącej oceny jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli w Bałtowie i wydał dwa komunikaty informujące o przydatności wody do kąpieli.

5.2. Inne działania

▪ Imprezy masowe

W 2024 r. PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim opiniował 16 wniosków w sprawie przeprowadzenia imprezy masowej, zwracając szczególną uwagę na zapewnienie przez organizatora właściwych warunków higieniczno - sanitarnych, punktów czerpalnych wody do spożycia oraz właściwego postępowania z odpadami komunalnymi.

▪ Sprowadzenie zwłok z zagranicy, ekshumacje

W ramach nadzoru nad zagadnieniami dotyczącymi postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim wydał 18 postanowień na sprowadzenie zwłok z zagranicy, 38 decyzji zezwalających na ekshumację i przewóz ekshumowanych zwłok oraz 1 decyzję zezwalającą na wywóz zwłok/prochów poza granice Rzeczypospolitej Polskiej.

▪ Interwencje

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2024 r. podjął czynności w 13 interwencjach w zakresie m. in.:

- ▶ nieodpowiedniej gospodarki odpadami na cmentarzu,
- ▶ nieprawidłowych warunków higieniczno/sanitarno/technicznych w salonie fryzjerskim,
- ▶ obecności gryzoni w bloku mieszkalnym,
- ▶ zbadania powietrza w lokalu mieszkalnym w bloku,
- ▶ pogryzienia przez pluskwy,
- ▶ dokarmiania zwierząt bezdomnych w pomieszczeniach piwnicznych bloku,
- ▶ hodowli drobiu na posesji prywatnej.

▪ Wizje

W 2024 r. przedstawiciele PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim wraz z przedstawicielami spółdzielni mieszkaniowych uczestniczyli w 23 wizjach lokalnych w mieszkaniach prywatnych w celu stwierdzenia obecności ksylomitu w podłożu. W 13 mieszkaniach potwierdzono jego obecność.

▪ Działania edukacyjno-informacyjne

W ramach prowadzonych działań kontrolnych PPIS prowadził również działania edukacyjno -informacyjne dla właścicieli/zarządców obiektów usługowych w zakresie m.in.:

- ▶ eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju *Legionella* (regularne przeglądy, czyszczenie i dezynfekcja, okresowe przegrzewanie, utrzymanie właściwej temperatury, posiadanie procedury mającej na celu zapobieganie rozwojowi bakterii *Legionella* w instalacjach wodnych oraz rejestru dezynfekcji termicznej),
- ▶ utrzymania i eksploatacji wentylacji i klimatyzacji (okresowe przeglądy, czyszczenie),
- ▶ stosowania odpowiednich materiałów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
- ▶ utrzymania odpowiedniego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń/urządzeń obiektu,
- ▶ opracowania i wdrożenia procedur:
 - mycia, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku,
 - postępowania z bielizną czystą i brudną,
 - wystąpienia przekroczeń mikrobiologicznych - *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej,
 - zapobiegania namnażania się pąteczek *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej.

5.3. WNIOSKI

W 2024 roku na 486 obiektów użyteczności publicznej i urządzeń wodociągowych (bez zakładów opieki zdrowotnej) będących w ewidencji skontrolowano 114 obiektów użyteczności publicznej pod kątem oceny stanu sanitarno- technicznego oraz pobrano do badań 157 prób wody: 93 próby wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, 50 prób wody ciepłej na obecność pęteczek *Legionella sp.*, 13 prób wody basenowej oraz 1 próbę wody z kąpieliska. Na podstawie sprawozdań z badań prób pobranych w ramach nadzoru bieżącego PPIS wydał 74 pisma informujące zarządców wodociągów o jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej w 2024 r. nie wykazał istotnych zagrożeń dla zdrowia ludzi.

**STAN SANITARNY
PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH
DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ**

6. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

6.1. Zakres prowadzonego nadzoru sanitarnego

W 2024 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim znajdowało się łącznie 196 obiektów wykonujących działalność leczniczą.

94 obiekty stanowiły podmioty lecznicze w rozumieniu Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. j. Dz.U z 2024 r., poz. 799 z późn. zm.). Podmioty wykonujące działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej stanowiły 102 obiekty.

Zakres przedmiotowy przeprowadzonych kontroli dotyczył obszarów mających wpływ na zapewnienie bezpiecznych warunków realizowanych świadczeń zdrowotnych i obejmował:

- przestrzeganie wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakresie prowadzonej działalności;
- kontrolę obiektu pod kątem zgodności z przepisami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 402 z późn. zm.);
- kontrolę opracowania, wdrożenia i nadzoru nad procedurami zapobiegającymi zakażeniom i chorobom zakaźnym związanymi z udzielaniem świadczeń zdrowotnych;
- prawidłowość przeprowadzania procesów dezynfekcji i sterylizacji;
- ocenę sposobu postępowania z odpadami oraz odpadami medycznymi;
- ocenę sposobu postępowania z bielizną używaną w trakcie świadczenia usług zdrowotnych.

Prowadzony nadzór sanitarny obejmował również realizację Programu Szczepień Ochronnych w podmiotach wykonujących szczepienia ochronne oraz prowadzenie dokumentacji medycznej w tym zakresie.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2024 r. przeprowadzono 101 kontroli, w tym:

- 99 kontroli wynikających z planu pracy (kontroli kompleksowych);
- 1 kontrolę o charakterze interwencyjnym;
- 1 kontrolę tematyczną.

Łącznie w 2024 r. wydano:

- 6 decyzji merytorycznych, w tym:
 - 1 decyzję w przedmiocie usunięcia stwierdzonych uchybień o charakterze higieniczno – sanitarnym;
 - 4 decyzje dotyczące prolongaty terminu wykonania nałożonych obowiązków;
 - 1 decyzję o umorzeniu postępowania administracyjnego w zakresie prewencji chorób zakaźnych w związku ze zgonem zobowiązanego;
- 2 decyzje płacnicze w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w podmiotach leczniczych;
- 8 upomnień;
- 11 tytułów wykonawczych;
- 16 postanowień, w tym:
 - 15 postanowień w zakresie prewencji chorób zakaźnych;
 - 1 postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w związku ze zgonem zobowiązanego.

W 2024 r. wyegzekwowano wykonanie nakazów zawartych w 2 decyzjach administracyjnych.

Wykres 10. Struktura nadzorowanych podmiotów wykonujących działalność leczniczą

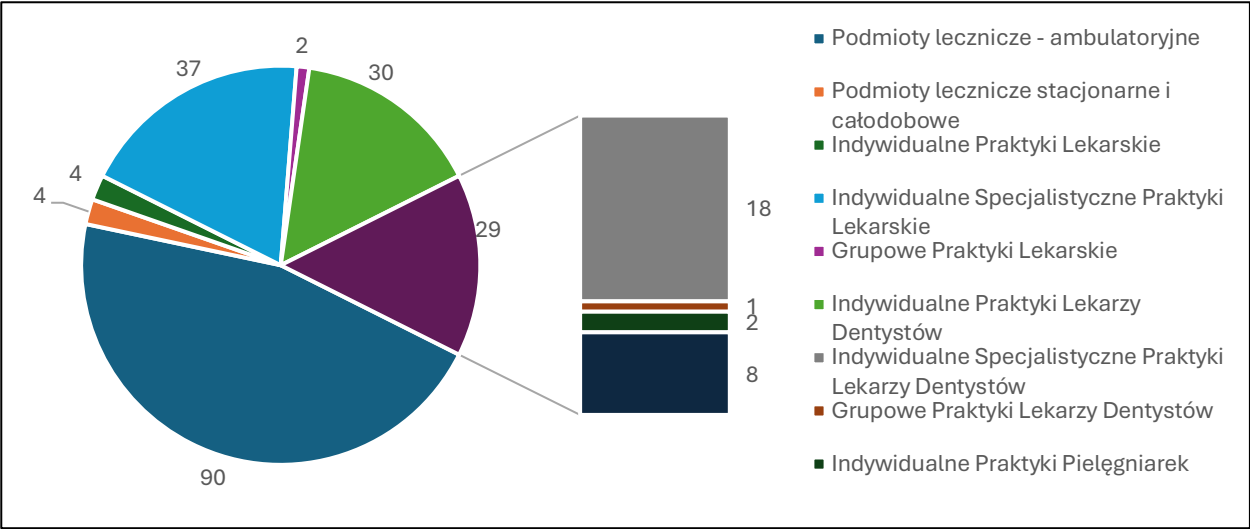

Tabela 10. Odsetek skontrolowanych podmiotów wykonujących działalność leczniczą w 2024 r.

	Lp.	Rodzaj obiektu		Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	% obiektów skontrolowanych
Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze	1.	Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	szpitalne	3	3	100,0
			hospicja	1	1	100,0
	2.	Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	36	32	88,8
			Medyczne laboratoria diagnostyczne i punkty pobrań materiału do badań	13	11	84,6
			Zakłady rehabilitacji leczniczej	10	2	20,0
			Inne	31	18	58,1
Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	3.	Indywidualna praktyka lekarska		4	1	25,0
	4.	Indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska		37	6	16,2
	5.	Grupowa praktyka lekarska		3	1	33,3
	6.	Indywidualna praktyka lekarzy dentystów		30	16	53,3

7.	<i>Indywidualna specjalistyczna praktyka lekarzy dentystów</i>	18	6	33,3
8.	<i>Indywidualne praktyki pielęgniarek</i>	2	0	-
9.	<i>Inne</i>	8	0	-

6.2. Ogólna ocena podmiotów leczniczych

W 2024 r. w ewidencji PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim znajdowały się 94 podmioty lecznicze, w tym:

- 4 podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne;
- 90 podmiotów wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

Ogółem skontrolowano 64 obiektów, co stanowi 68,08% wszystkich ujętych w ewidencji spośród tej grupy.

6.2.1. Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpitalne i inne niż szpitalne) oraz świadczące usługi szpitalne w trybie jednodniowym

Na nadzorowanym terenie znajdują się 3 podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpitalne i inne niż szpitalne) tj. Wielospecjalistyczny Szpital w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Szymanowskiego 11, G.V.M. CARINT Sp. z o.o. Centrum Kardiologii Inwazyjnej Elektroterapii i Angiologii w Ostrowcu Świętokrzyskim, Dom Ulgi w Cierpieniu im. Jana Pawła II Hospicjum Stacjonarne w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz 1 podmiot świadczący usługi szpitalne wyłącznie w trybie jednodniowym - Maltanka Sp. z o. o. Szpital Chirurgiczny.

Łącznie w 2024 r. w ww. obiektach przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, w tym:

- 4 kontrole kompleksowe;
- 1 kontrolę tematyczną w zakresie postępowania z bielizną i akcesoriami wielokrotnego użytku stosowanymi w opiece nad noworodkami zapewnionymi w oddziale szpitalnym oraz opracowania, wdrożenia i nadzoru nad procedurami zapobiegającymi zakażeniom i chorobom zakaźnym związanymi z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym dekontaminacji ww. wyrobów.

Wydano 1 decyzję administracyjną nakazową, 1 decyzję płatniczą oraz 2 decyzje dotyczące prolongaty terminów wykonania nałożonych obowiązków.

6.2.1.1. Szpitale

W roku sprawozdawczym niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny i techniczny stwierdzono w 1 podmiocie leczniczym.

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim wydał 1 decyzję administracyjną w zakresie zapewnienia m.in.:

- właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń (sufitów, ścian i posadzki) i wyposażenia, w tym łóżek, foteli, krzeseł, drzwi i ościeżnic;
- należytego stanu sanitarno-technicznego kabin i brodzików prysznicowych, umywalek oraz armatury w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych;
- właściwego stanu technicznego szafek na odzież roboczą i ochronną w szatniach personelu;
- miejsca przeznaczonego do dezynfekcji, mycia i przechowywania środków transportu wewnętrznego odpadów medycznych.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim wydał na wniosek Strony postępowania 2 decyzje w sprawie zmiany terminów realizacji nakazów ujętych w decyzjach wydanych w 2022 r. i 2024 r.

Główną przyczyną niezrealizowania nakazów wydanych decyzji zgodnie z uzasadnionymi wnioskami zobowiązanego był brak środków finansowych oraz ograniczone możliwości prowadzenia prac remontowych przy dużym obciążeniu pacjentów w pokojach łóżkowych.

W dwóch pozostałych szpitalach nie wykazano uchybień. Stwierdzony stan higieniczno-sanitarny i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń.

Zakresem kontroli sanitarnych przeprowadzanych w szpitalach obejmowano m. in. zagadnienia dotyczące oceny opracowania, wdrożenia i nadzoru nad procedurami

zapobiegającymi zakażeniom i chorobom zakaźnym związanymi z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz oceny systemu kontroli zakażeń szpitalnych na podstawie Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 924 z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim prowadził monitoring sytuacji epidemiologicznej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne na podstawie otrzymywanych raportów o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala, w tym informacji dotyczących działań służących likwidacji zagrożenia epidemiologicznego podejmowanych przez zespoły kontroli zakażeń szpitalnych.

W roku sprawozdawczym w jednym szpitalu zarejestrowano 1 ognisko epidemiczne, które zostało wygaszone.

W ramach identyfikowania zagrożeń epidemiologicznych, a także zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych w podmiotach leczniczych były realizowane m.in. następujące działania:

- opracowywano programy kontroli zakażeń;
- prowadzono stałą ocenę stanu realizacji procedur z zakresu kontroli zakażeń, w tym procedur opracowanych w odniesieniu do czynności związanych z utrzymaniem higieny szpitalnej;
- prowadzono monitoring zakładanych wkłuc obwodowych, cewników moczowych zakładanych i utrzymywanych w pęcherzu moczowym oraz miejsca operowanego;
- prowadzono ocenę ryzyka zakażenia oraz monitoring zużycia materiałów i środków dezynfekcyjnych i środków ochrony indywidualnej;
- personel objęto szkoleniami z zakresu zakażeń zakaźnych i kluczowych obszarów zapewnienia bezpieczeństwa epidemiologicznego;
- 2 razy w roku realizowano kontrolę wewnętrzną;
- dokonywano analizy sytuacji epidemiologicznej wynikającej z obecności drobnoustrojów alarmowych lub nosicielstwa;
- kontynuowano udział w Narodowym Programie Ochrony Antybiotyków w celu pełnego wdrożenia racjonalnej antybiotykoterapii;
- zapewniono dostęp do sprzętu jednorazowego potrzebnego do pielęgnacji osób zakażonych i/lub nosicieli m.in. baseny, kaczki, miednice, miski nerkowate, naczynia do posiłków, bielizna, odzież dla pacjenta i personelu, pościel.

W 2024 r. w porównaniu do poprzedniego roku zmniejszyła się liczba zarejestrowanych w szpitalu ognisk epidemicznych (2024 r. – 1, 2023 r. – 2).

6.2.1.2. Hospicjum

W 2024 r. w Domu Ulgi w Cierpieniu im. Jana Pawła II Hospicjum Stacjonarym, ul. Ferdynanda Focha 5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował ocenę stanu higieniczno-sanitarnego, gospodarkę odpadami u wytwórcy, przestrzeganie procedur zapobiegających zakażeniom oraz przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 700).

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Stan higieniczno-sanitarny w tej grupie obiektów utrzymał się na poziomie podobnym do stwierdzonego w 2023 r.

Zdjęcie 1. Dom Ulgi w Cierpieniu im. Jana Pawła II, ul. Focha 5, 27- 400 Ostrowiec Świętokrzyski

6.3. Podmioty wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2024 r. nadzorował 90 podmiotów leczniczych prowadzących działalność w trybie ambulatoryjnym, które stanowiły najliczniejszą grupę obiektów obejmującą:

- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice – 36;
- medyczne laboratoria diagnostyczne i punkty pobrania materiału do badań – 13;
- zakłady rehabilitacji leczniczej – 10;
- inne ogółem, w tym pogotowie – 31.

Skontrolowano 60 obiektów, co stanowi 66,66% wymienionej grupy obiektów.

Na nadzorowanym terenie najliczniejszą grupę obiektów wśród ogółu podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne stanowiły przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice.

W okresie sprawozdawczym skontrolowano 32 obiekty spośród 36 ujętych w ewidencji, co stanowi 88,9% nadzorowanych obiektów.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 33 kontrole, w tym:

- 32 kontrole kompleksowe;
- 1 kontrolę o charakterze interwencyjnym w związku z informacją o przerwaniu łańcucha chłodniczego w urządzeniu chłodniczym służącym do przechowywania preparatów szczepionkowych.

W 2024 r. w tej grupie obiektów wydano 2 decyzje administracyjne dotyczące prolongaty terminu wykonania nałożonych obowiązków oraz 1 decyzję płatniczą. Nie wydawano decyzji nakazowych.

Przyczyną opóźnień realizacji nakazów decyzji w pierwotnie wyznaczonych terminach i konieczności prolongaty zarządzeń było wadliwe wykonanie naprawy dachów obiektów przez wykonawcę co skutkowało wydłużeniem okresu prac remontowych nie tylko na zewnątrz budynków ale i uchybień wewnątrz obiektów.

Dla porównania w 2023 r. w tej grupie obiektów wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące prolongaty

terminu wykonania nałożonych obowiązków oraz 1 decyzję płatniczą. Nie wydawano decyzji nakazowych.

W 2024 r. wyegzekwowano wykonanie nakazów zawartych w 2 decyzjach administracyjnych.

Należy stwierdzić, że stan higieniczno-sanitarny i techniczny podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne był właściwy. Właściciele obiektów w miarę możliwości finansowych starali się podwyższać standard świadczonych usług w trosce o bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów oraz personelu. W podmiotach prowadzone były bieżące prace naprawcze, doposażono obiekty w nowe wyposażenie i sprzęt medyczny.

Nadzór sanitarny prowadzony przez PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim nad podmiotami leczniczymi wykonującymi ambulatoryjne świadczenia zdrowotne obejmował również realizację Programu Szczepień Ochronnych w podmiotach wykonujących szczepienia ochronne oraz prowadzenie dokumentacji medycznej w tym zakresie.

Łącznie w roku sprawozdawczym, kontrole w zakresie szczepień ochronnych przeprowadzono w 24 podmiotach leczniczych prowadzących działalność w zakresie ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych posiadających gabinety diagnostyczno-zabiegowe, w których realizowane były szczepienia ochronne.

Prowadzone kontrole punktów szczepień dotyczyły również warunków przechowywania preparatów szczepionkowych służących do realizacji szczepień ochronnych oraz zgodności temperatury w urządzeniu chłodniczym z warunkami ustalonymi przez producentów preparatów szczepionkowych.

Uwag do stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego pomieszczeń, w których były wykonywane szczepienia nie wniesiono.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim prowadził nadzór nad 54 podmiotami leczniczymi prowadzącymi działalność leczniczą w trybie ambulatoryjnym, które obejmowały: 10 zakładów rehabilitacji leczniczej, 13 medycznych laboratoriów diagnostycznych i punktów pobrań, 31 innych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych z różnych zakresów.

Łącznie w roku sprawozdawczym przeprowadzono 31 kompleksowych kontroli sanitarnych w 31 obiektach.

Żadnego podmiotu nie zakwalifikowano do grupy obiektów z niewłaściwym stanem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

W porównaniu do 2023 r. stan higieniczno-sanitarny w tej grupie obiektów pozostał bez zmian.

6.4. Praktyki zawodowe

W 2024 r. PPIS prowadził nadzór nad 102 podmiotami wykonującymi działalność leczniczą jako praktyki zawodowe. Udział procentowy poszczególnych rodzajów praktyk kształtował się następująco:

- indywidualne praktyki lekarskie – 4, co stanowi 3,92%;
- indywidualne praktyki lekarzy dentystów – 30, co stanowi 29,41%;
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie – 37, co stanowi 36,27%;
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów – 18, co stanowi 17,65%;
- grupowe praktyki lekarskie – 3, co stanowi 2,94%;
- indywidualne praktyki pielęgniarek – 2, co stanowi 1,96%;
- inne praktyki zawodowe – 8, co stanowi 7,84%.

Kontrole sanitarne przeprowadzono w 30 obiektach, co stanowi 29,41% ogółu wszystkich obiektów w omawianej grupie.

Prowadzone kontrole sanitarne uwzględniały informacje nt. posiadanych i stosowanych procedur i instrukcji higienicznych, dekontaminacji powierzchni, sprzętu medycznego oraz sterylizacji wyrobów medycznych

wielokrotnego użytku, postępowania z bielizną ochronną personelu medycznego, gospodarki odpadami medycznymi oraz dokumentacji w zakresie zapobiegania szerzeniu się zakażeń.

W kontrolowanych obszarach nie stwierdzono uchybień. Stan sanitarno-techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń.

Dla porównania w 2023 r. w 1 podmiocie stwierdzono uchybienia dotyczące niezgodnego z opracowanymi procedurami postępowania w zakresie kontroli procesów sterylizacji wyrobów medycznych wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych co skutkowało wydaniem przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim decyzji płaćniczej.

6.5. Dezynfekcja i sterylizacja

W 2024 r. wszystkie skontrolowane podmioty posiadały opracowaną dokumentację dotyczącą realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym dekontaminacji.

Procesy dekontaminacji prowadzone były przy użyciu preparatów dezynfekcyjnych o odpowiednim spectrum działania, dobranych zgodnie z przeznaczeniem stosownie do potrzeb i rodzaju zagrożeń.

Dekontaminacja środowiska szpitalnego obejmowała dekontaminację powierzchni, sprzętu użytkowego, sprzętu medycznego, skóry i błon śluzowych. Powierzchnie w pomieszczeniach szpitalnych były dekontaminowane po uwzględnieniu stopnia zagrożenia i strefy oczekiwanej czystości.

Stosowane substancje chemiczne i ich mieszaniny były przechowywane w opakowaniach oznakowanych w sposób umożliwiający ich identyfikację w miejscach i pomieszczeniach zabezpieczonych przed dostępem osób nieupoważnionych.

Preparaty do mycia i dezynfekcji rąk, powierzchni i sprzętu były zapewnione w wystarczającej ilości, posiadały aktualne terminy ważności.

Środki chemiczne do mycia i dezynfekcji rąk zapewniono w miejscach odpowiednich do wykonywanych procedur wymagających higieny rąk.

Podmioty realizujące świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, świadczyły usługi medyczne przy użyciu sprzętu jednorazowego użytku, który był zapewniony w ilości niezbędnej do wykonywania przedmiotowej działalności leczniczej. Wyroby medyczne były opatrzone aktualnymi datami ważności.

Podmioty posiadające sprzęt wielokrotnego użytku ze względu na rodzaj wykonywanych świadczeń posiadały urządzenia sterylizujące lub zlecały usługę sterylizacji firmie zewnętrznej. Narzędzia, materiały i sprzęt medyczny przekazywany był do sterylizacji w odpowiednich pojemnikach.

Dekontaminacja narzędzi i wyrobów medycznych, w tym sterylizacja była wykonywana w wydzielonych pomieszczeniach sterylizacji lub na stanowiskach sterylizacji gabinetowej usytuowanych w gabinetach diagnostyczno-zabiegowych, w którym były udzielane świadczenia zdrowotne. Rozwiązanie przestrzenne ciągu technologicznego stanowisk sterylizacji gabinetowej zapewniały ruch postępowy od wyrobów skażonych

do wyrobów sterylnych. Na stanowiskach zapewniono urządzenia potrzebne do wykonywania czynności związanych z przygotowaniem i wykonaniem dekontaminacji.

Procesy sterylizacji w celu potwierdzenia ich efektywności były objęte kontrolą wewnętrzną.

Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użycia wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia kontrola procesu sterylizacji odbywała się przy użyciu wskaźników chemicznych, biologicznych i fizycznych.

Kontrolowane podmioty lecznicze posiadały odpowiednie procedury określające tryb postępowania z wyrobami medycznymi poddawanymi sterylizacji.

W nadzorowanych placówkach, system kontroli skuteczności sterylizacji nie wzbudził zastrzeżeń.

Sposób postępowania był zgodny z opracowanymi procedurami postępowania w zakresie kontroli procesów sterylizacji wyrobów medycznych wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

Materiał sterylny i wyroby medyczne wielokrotnego użytku poddawane reprocesowaniu były przechowywane w wydzielonych pojemnikach, szufladach, szafach, posegregowane asortymentowo, bez dostępu światła słonecznego i wilgoci. Pakiety ze sterylnymi narzędziami posiadały aktualne terminy ważności.

6.6. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Kontrole sanitarne przeprowadzone w roku sprawozdawczym wykazały, że postępowanie z odpadami medycznymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą było prawidłowe i zgodne z opracowanymi, szczegółowymi procedurami wewnętrznymi, dotyczącymi selektywnego zbierania odpadów w miejscu powstawania, ich transportu i wstępnego magazynowania oraz wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017, poz. 1975).

Oznakowania worków lub pojemników na odpady medyczne ujmowało wszystkie elementy wskazane za obligatoryjne w ww. rozporządzeniu.

Odpady medyczne posiadające ostre końce lub krawędzie były składowane w miejscach powstawania w twardościennych pojemnikach jednorazowego użycia.

Pozostałe odpady były zbierane do worków polietylenowych jednokrotnego użycia koloru czerwonego wyściełających pojemniki na odpady.

Odpady medyczne były magazynowane w przeznaczonych do tego celu stacjonarnych (szpitale) lub w przenośnych urządzeniach chłodniczych (pozostałe podmioty poddane kontroli) umieszczonych w wydzielonych pomieszczeniach.

Odpady medyczne z podmiotów były odbierane przez uprawnione firmy zewnętrzne na podstawie zawartych umów. Zapewniały one transport odpadów, ich dalsze magazynowanie i utylizację.

Uchybienia w zakresie niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego magazynu odpadów medycznych i braku wyznaczonego miejsca przeznaczonego do dezynfekcji, mycia i przechowywania środków transportu wewnętrznego odpadów medycznych stwierdzono w jednym podmiocie leczniczym. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję nakazową.

Politykę gospodarowania odpadami komunalnymi w nadzorowanych podmiotach oceniono pozytywnie. Obiekty wyposażone były w dostateczną ilość urządzeń do czasowego gromadzenia odpadów. Nieczystości usuwane były na bieżąco. Odbiór odpadów komunalnych był terminowy poświadczony stosowną dokumentacją.

6.7. Stosowanie środków ochrony indywidualnej/postępowanie z bielizną

W kontrolowanych w 2024 roku podmiotach nie wniesiono zastrzeżeń w zakresie postępowania z czystą i brudną bielizną.

Personel miał zapewniony dostęp do środków ochrony indywidualnej przeznaczonych do ochrony powierzchni ciała, dróg oddechowych i oczu i stosował różne modele ochrony indywidualnej w zależności od potrzeb i sytuacji.

Odzież ochronną w szpitalach stanowiły fartuchy operacyjne (jednorazowego i wielorazowego użytku, barierowe), fartuchy ołowiowe, rękawice, czepki na głowę, okulary gogle, buty, maski (chirurgiczne, barierowe z filtrem).

Dobór środków ochrony był różny w warunkach standardowego funkcjonowania oraz w przypadku izolacji, zależny od świadczonych usług medycznych (wykonywanych procedur i zabiegów).

W pozostałych podmiotach odzież ochronną stanowiły fartuchy wielorazowego i jednorazowego użytku, rękawice, maski, przyłbice, gogle.

Postępowanie z bielizną w podmiotach wykonujących działalność leczniczą regulowały opracowane i wdrożone procedury.

Odzież ochronna jednorazowego użytku po użyciu była traktowana jako odpad medyczny. Usługi prania bielizny wielokrotnego użytku świadczyły firmy zewnętrzne.

6.8. Aparatura i sprzęt medyczny, wyroby medyczne

Kontrolowane podmioty wyposażone były w aparaturę i sprzęt medyczny niezbędny do udzielania świadczeń zdrowotnych.

W trakcie kontroli okazano dokumentację wykonanych przeglądów, sprawdzeń i kontroli bezpieczeństwa sprzętu medycznego. Potwierdzono, że urządzenia medyczne podlegały okresowym przeglądom, były sprawne technicznie, i spełniały wymagania w zakresie bezpieczeństwa ich użytkowania.

6.9. WNIOSKI

Stan higieniczno-sanitarny i techniczny podmiotów wykonujących świadczenia zdrowotne był właściwy.

Nieprawidłowości przede wszystkim o charakterze sanitarno-technicznym pomieszczeń i wyposażenia stwierdzono w 1 podmiocie leczniczym wykonującym stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

Właściciele obiektów w miarę możliwości finansowych starali się podwyższać standard świadczonych usług w trosce o bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów oraz personelu. W podmiotach prowadzone były bieżące prace naprawcze. Obiekty doposażono w nowe wyposażenie i sprzęt medyczny.

W przypadku wykonywania procedur medycznych możliwych z wykorzystaniem sprzętu jednorazowego użytku był on powszechnie stosowany i zabezpieczony w ilościach niezbędnych do liczby wykonywanych usług leczniczych.

W 2024 r. w porównaniu do 2023 roku zmniejszyła się liczba zarejestrowanych w szpitalu ognisk epidemicznych (2024 r. – 1, 2023 r. – 2).

**WARUNKI
SANITARNO-HIGIENICZNE
ŚRODOWISKA PRACY**

7. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy oraz nadzór nad chemikaliami

Głównym zadaniem działalności Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy jest ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy oraz zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.

Zadania te są realizowane poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie między innymi przestrzegania przez pracodawców wymagań prawnych dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy, Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń oraz Najwyższych Dopuszczalnych Natężeń czynników szkodliwych, czynników biologicznych, rakotwórczych i mutagennych oraz reprotoksycznych. Prowadzone są również działania prozdrowotne, w tym rozpowszechnianie kampanii, akcji zdrowotnych związanych z warunkami pracy.

Ponadto Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy realizuje swoje ustawowe obowiązki dotyczące nadzoru nad chemikaliami, w tym produktami biobójczymi, detergentami i produktami kosmetycznymi.

7.1. Zakres kontroli warunków pracy

W 2024 r. w rejestrze obiektów Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajdowało się 491 zakładów pracy.

Największą grupę nadzorowanych obiektów w stosunku do zakładów objętych ewidencją stanowią przedsiębiorstwa małe, zatrudniające do 9 pracowników tj. 331 zakładów, co stanowi 67,4 % oraz zakłady zatrudniające 10-49 pracowników tj. 113 zakładów co stanowi 23,0 %. Natomiast znacznie mniejszą grupę obiektów nadzorowanych stanowią zakłady zatrudniające 50-249 pracowników tj. 43 zakłady, co stanowi 8,8 % oraz 250 i więcej pracowników tj. 4 zakłady, co stanowi 0,8 %.

Wykres 11. Struktura podmiotów gospodarczych objętych ewidencją wg liczby zatrudnionych

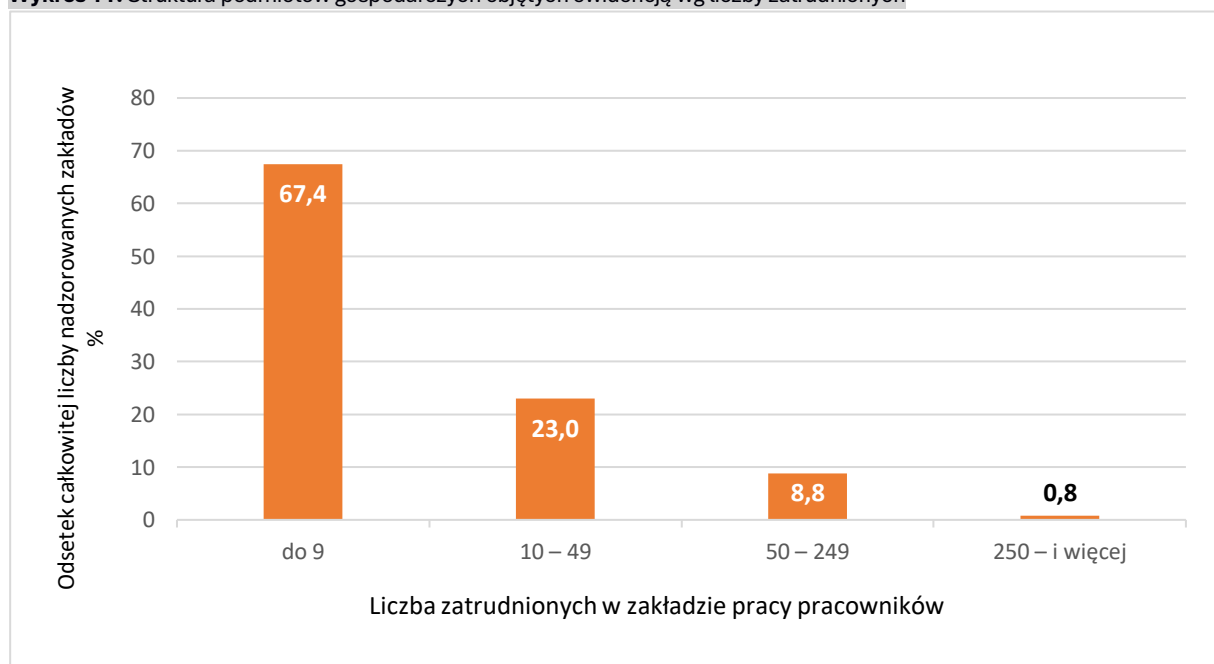

Tabela 11. Struktura podmiotów objętych nadzorem objętych ewidencją wg liczby zatrudnionych

Liczba zatrudnionych w zakładzie pracy pracowników	Liczba zakładów pracy	Odsetek całkowitej liczby nadzorowanych zakładów w [%]
do 9	331	67,4
10 – 49	113	23,0
50 – 249	43	8,8
250 – i więcej	4	0,8
Razem	491	100,0

W 2024 r. w skontrolowanych 138 obiektach (co stanowi 28 % obiektów nadzorowanych) przeprowadzono 139 kontroli. Pod szczególnym nadzorem znalazły się przedsiębiorstwa, w których występuje narażenie na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy, przedsiębiorstwa stosujące i wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny, udostępniające produkty biobójcze, produkty kosmetyczne, detergenty, przedsiębiorstwa produkcyjno-handlowo-usługowe prowadzące działalność w branży spożywczej (cukiernie, piekarnie), odzieżowej (szwalnie), zakłady przemysłu tworzyw sztucznych, zakłady opieki zdrowotnej, placówki

handlu detalicznego, hurtowego, warsztaty samochodowe oraz zakłady pogrzebowe.

W czasie kontroli szczególną uwagę zwracano na:

- wypełnianie przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego,
- badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy,
- badania profilaktyczne pracowników,
- udostępnianie na rynku oraz stosowanie produktów biobójczych,
- wprowadzanie do obrotu oraz stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin,
- udostępnianie na rynku produktów kosmetycznych,
- udostępnianie na rynku produktów zawierających w swoim składzie substancje objęte ustawą o narkomanii.

Przy planowaniu kontroli pod uwagę brano następujące kryteria:

- występowanie w środowisku pracy czynników szkodliwych,
- występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń (NDSiN),
- stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin,
- stosowanie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3,
- występowanie czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych,
- stosowanie lub udostępnianie na rynku produktów biobójczych,
- występowanie czynników biologicznych,
- zapadalność na choroby zawodowe,
- udostępnianie na rynku produktów kosmetycznych.

7.2. Postępowanie administracyjno-egzekucyjne

W wyniku przeprowadzonych w 2024 r. kontroli wydano 67 decyzji administracyjnych, w tym 42 decyzje merytoryczne, które zawierały ogółem 85 nakazów w zakresie:

- poprawy warunków pracy,
- narażenia na czynniki rakotwórcze, mutagenne i reprotoksyczne,
- obniżenia NDSiN czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- zakazu udostępniania produktów biobójczych,
- zakazu udostępniania produktów kosmetycznych,
- postępowań w sprawie podejrzenia choroby zawodowej,

- nadzoru nad rynkiem środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych,
- zmiany terminu wykonania zarządzeń,
- kara pieniężna,

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli wynikają z nieznajomości lub nieświadomości przepisów prawnych, a także ponoszenia kosztów przez pracodawców.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim wydał również 25 decyzji płatniczych wydanych w związku z kontrolami kwestionowanymi.

7.3. Nadzór nad warunkami pracy

Działania organów inspekcji sanitarnej nakierowane są na ochronę zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych dla zdrowia (hałas, pył, czynniki chemiczne, drgania mechaniczne) w środowisku pracy, w celu zmniejszenia liczby nowych przypadków chorób zawodowych i innych chorób związanych z wykonywaną pracą.

Pion Higieny Pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawuje również nadzór nad chemikaliami, a mianowicie nadzór nad obrotem i stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, detergentów oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, ustawy o produktach biobójczych, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i rozporządzeń krajowych wydanych na ich podstawie.

7.4. Nadzór w warunkach przekroczeń Najwyższych Dopuszczalnych Natężeń oraz Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń

Na terenie powiatu ostrowieckiego w 2024 r. w skontrolowanych 138 zakładach pracy, stwierdzono przekroczenia NDSiN czynników szkodliwych dla zdrowia w 16 obiektach o różnym PKD.

Liczba zatrudnionych osób w skontrolowanych zakładach wynosiła 7236, z których 900 osób pracowało w przekroczeniach NDSiN czynników szkodliwych dla zdrowia. Stanowi to 12,4 % zatrudnionych w zakładach skontrolowanych.

W przekroczeniach najwyższego dopuszczalnego natężenia i stężenia czynników szkodliwych dla zdrowia, zatrudnionych jest:

- 893 pracowników narażonych na działanie czynników fizycznych (hałas, drgania mechaniczne),
- 6 pracowników narażonych na działanie czynników chemicznych,
- 2 pracowników narażonych na działanie pyłów.

Tabela 12. Narażenie zawodowe pracowników w kontrolowanych zakładach pracy w przekroczeniach NDS i NDN w latach 2023 - 2024

Dane/Rok	2023	2024
Liczba skontrolowanych zakładów	157	138
Zatrudnienie ogółem w skontrolowanych zakładach	7240	7236
Liczba zakładów z przekroczeniami NDS i NDN	22	30
Liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe w tym na:	942	900
Czynniki fizyczne (hałas, drgania mechaniczne)	942	893
Pył	0	2
Czynniki chemiczne	2	6

W 2024 r. w porównaniu do roku 2023 zmniejszyła się liczba pracowników zatrudnionych w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych (2024 r. - 900). Liczba osób narażonych na działania czynników szkodliwych jest niższa w porównaniu z 2023 r. z uwagi na przeprowadzenie kontroli w obiektach o innych profilach działalności.

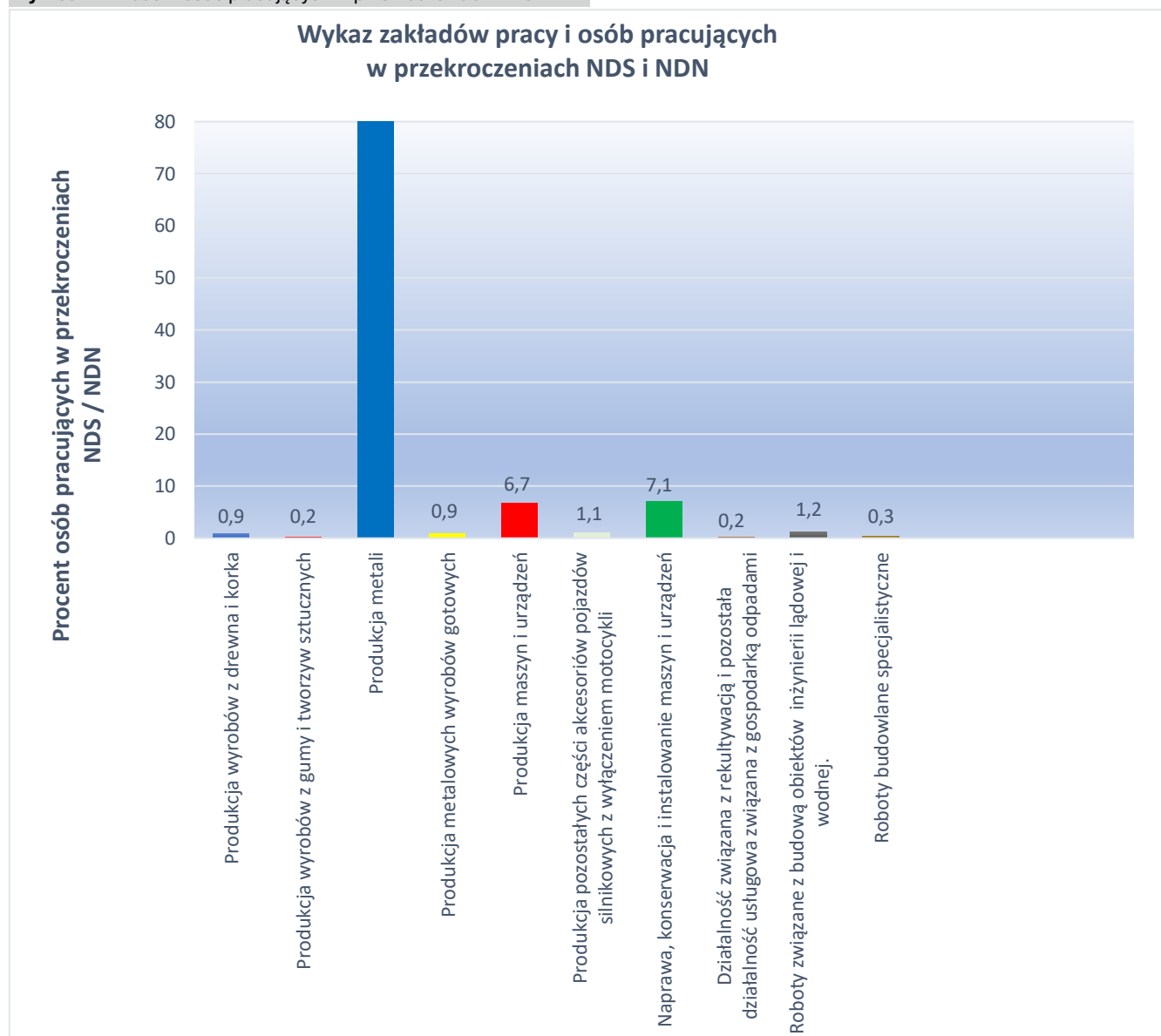
Grupę pracujących w warunkach szkodliwych stanowiły osoby narażone na ponadnormatywne działanie czynnika fizycznego - hałasu. Pracownicy zatrudnieni w warunkach narażenia na hałas wyposażeni są w odpowiednio dobrane ochronniki słuchu, które uwzględniają dopuszczalne normatywy higieniczne, a ich stosowanie jest nadzorowane i egzekwowane przez pracodawcę. Strefy zagrożenia hałasem są właściwie oznakowane.

Największy odsetek pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, gdzie stwierdzono przekroczenia stanowi produkcja metali, w przekroczeniach pracuje 81,4 % ogółu zatrudnionych w zakładach, w których stwierdzono przekroczenia NDS. Natomiast najmniejszy procent osób w narażeniu pracuje w zakładach zajmujących się usługami reklamowymi, usługami badania rynku i opinii publicznej tj. 0,1 % (wykres 12).

Tabela 13. Narażenie zawodowe pracowników w kontrolowanych zakładach wg PKD

Wykaz zakładów pracy i osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN				
Dział PKD	Rodzaj działalności (nazwa działu PKD)	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS / NDN	Liczba osób pracujących w przekroczeniach NDS / NDN	Procent osób pracujących w przekroczeniach NDS / NDN
10	Produkcja artykułów spożywczych	1	3	0,3
16	Produkcja wyrobów z drewna i korka	3	12	1,3
22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1	1	0,1
23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1	2	0,2
24	Produkcja metali	3	638	67,8
25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych	3	62	6,6
28	Produkcja maszyn i urządzeń	1	62	6,6
29	Produkcja pozostałych części akcesoriów pojazdów silnikowych z wyłączeniem motocykli	1	16	1,7
33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	3	119	12,6
38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów	1	3	0,3
39	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	1	1	0,1
42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej.	1	8	0,8
68	Działalność związana z obsługą rynku	1	13	1,4
73	Usługi reklamowe; usługi badania rynku i opinii publicznej	1	2	0,2
Razem (wszystkie PKD)		22	942	100,0

Wykres 12. Procent osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN

7.5. Nadzór nad produktami biobójczymi

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim znajduje się 50 podmiotów odpowiedzialnych za udostępnianie na rynku produktów biobójczych. W 2024 r. przeprowadzono 20 kontrole w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych oraz 3 kontrole w zakresie stosowania produktów biobójczych. Objęte kontrolą obiekty to hurtownie produktów biobójczych i środków ochrony roślin, hipermarkety, drogerie, sklepy z branży budowlanej, zakłady produkujące produkty spożywcze, zakłady zajmujące się unieszkodliwianiem szkodników. Na bieżąco nadzorowano platformy e-commerce. Szczególną uwagę poświęcono rodentycydom i insektycydom (produkty biobójcze grupy produktowej PT 14 i 18) oraz dezynfektantom i algicydom.

W trakcie czynności kontrolnych sprawdzano, czy produkty oceniane posiadają zezwolenie na handel równoległy albo pozwolenie na obrót, status substancji czynnej, oznakowanie produktów oraz prawidłowość reklam dostępnych produktów poprzez handel elektroniczny.

Z uwagi, że obecnie na rynku dostępnych jest wiele produktów przeznaczonych do odstraszania komarów, kleszczy i innych owadów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w okresie letnim zwracał uwagę na produkty znajdujące się w obrocie, w tym w sprzedaży internetowej.

W wyniku czynności kontrolnych w 1 przypadku stwierdzono nieprawidłowości w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2024 r. wydał 1 decyzję nakazującą zaprzestania udostępniania na rynku produktów biobójczych ze względu na nieaktualną datę ważności.

Podczas kontroli zwracano również szczególną uwagę na występowanie w obrocie produktów, które były wycofywane z obrotu decyzjami właściwych Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych, na właściwe oznakowanie produktów oraz ważność uzyskanego pozwolenia na obrót.

7.6. Substancje chemiczne i ich mieszaniny

Obowiązki przedsiębiorców w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin zależą od miejsca w łańcuchu dostaw w odniesieniu do substancji wg kolejności: producent, importer, dystrybutor, dalszy użytkownik.

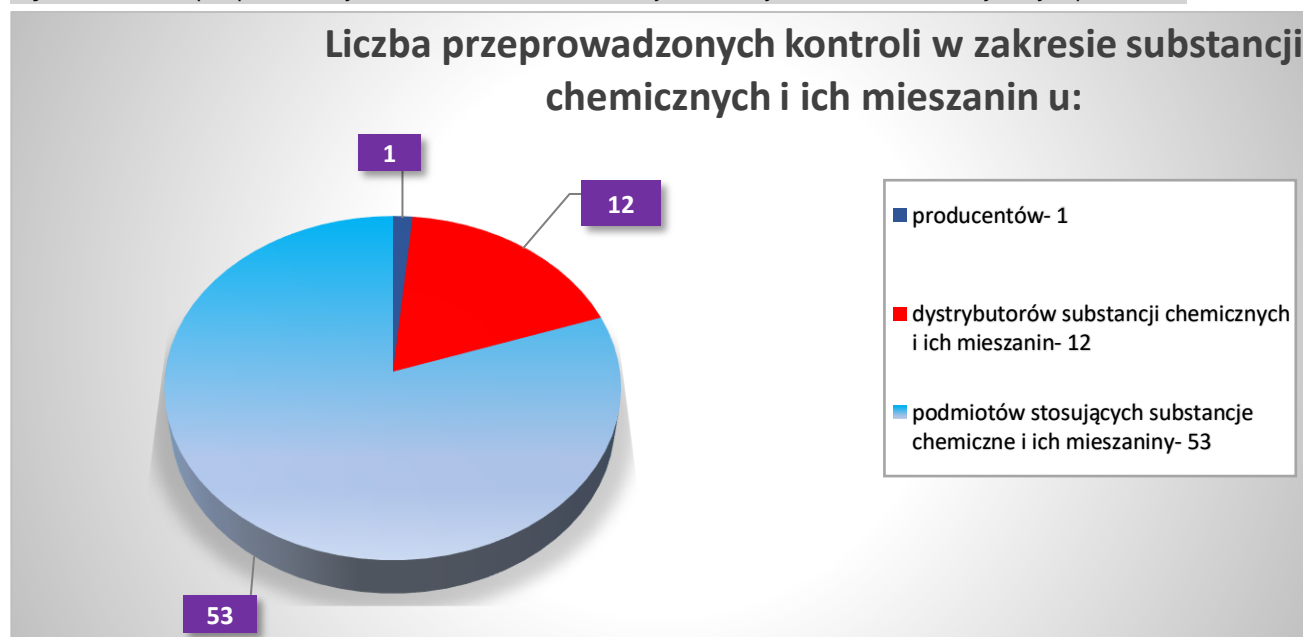
Na terenie powiatu ostrowieckiego w roku 2024 w ewidencji znajdowały się 64 podmioty wprowadzające do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach tj. 3 producentów, 53 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin, 8 dalszych użytkowników – formulatorów oraz 145 podmiotów stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny.

W trakcie kontroli sprawdzane były dokumenty handlowe, deklaracje klienta, cel użycia, wymagane ilości.

Nie stwierdzono nietypowych transakcji, zamawiane ilości odpowiadają zwykłemu zużyciu przez klienta.

Wykres 13. Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin u wybranych podmiotów

Zgodnie z rozporządzeniem REACH w ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajdują się 3 podmioty zobowiązane do rejestracji substancji.

W 2024 r. przeprowadzono 66 kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin: 1 kontrola u producenta, 12 kontroli u wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz 53 kontrole u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny. (Wykres 13)

Przeprowadzone kontrole dotyczyły przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1816) obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych.

Podczas kontroli w 1 obiekcie u dalszego użytkownika substancji chemicznych i ich mieszanin stwierdzono nieprawidłowości w zakresie ich kart charakterystyki.

Sprawując nadzór nad prekursorami kategorii 2 i 3 zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz.U. 2023 poz. 1939 z późn. zm.) sekcja przesyła informacje dotyczące legalnego użycia i zapotrzebowania prekursorów narkotykowych na formularzach INCB (Międzynarodowej Organizacji ds. Kontroli Narkotyków).

W 2024 r. w ewidencji znajdowało się 8 podmiotów wprowadzających do obrotu prekursory kategorii 2 i 3 oraz 14 podmiotów stosujących prekursory. Ogółem przeprowadzono 4 kontrole w zakładach stosujących prekursory narkotykowe kategorii 3 (kwas solny, kwas siarkowy, aceton).

W trakcie kontroli sprawdzane były dokumenty handlowe, deklaracje klienta, cel użycia, wymagane ilości. Nie stwierdzono nietypowych transakcji, zamawiane ilości odpowiadają zwykłemu zużyciu przez klienta.

7.7. Nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy

W ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajduje się 98 zakładów pracy, w których występuje narażenie na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy tj.:

- promieniowanie jonizujące,
- pył drewna,
- tlenek chromu (VI) i siarczan (VI) kobaltu,
- pył azbestu,
- benzen,
- formaldehyd,
- ceramiczne włókna ogniotrwałe,
- aldehyd mrówkowy,
- spaliny diesla,
- oleje mineralne.

W 2024 r. w powyższym zakresie skontrolowano 34 zakłady pracy.

Na terenie powiatu ostrowieckiego stwierdzono ogółem 646 osób narażonych na czynniki rakotwórcze i mutagenne, w tym 164 kobiety i 482 mężczyzn.

Podczas kontroli sprawdzano między innymi czy pracodawca: posiada aktualne wyniki pomiarów czynników szkodliwych, prowadzi rejestry prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, prowadzi szkolenia

w tym zakresie, przesyła informację do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz wykonuje pomiary środowiskowe.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 8 obiektach w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi/mutagennymi w środowisku pracy.

W ramach długofalowego „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Polski” nie przeprowadzono kontroli.

7.8. Występowanie czynników biologicznych w środowisku pracy

Nadzór nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy jest monitorowany w zakładach o takich profilach działalności jak: podmioty prowadzące działalność leczniczą, laboratoria diagnostyczne, zakłady prowadzące działalność związaną z pozyskiwaniem drewna i przetwórstwem, zakłady służb leśnych, zakłady gospodarki odpadami, zakłady wodociągów i kanalizacji, oczyszczalnie ścieków, zakłady przetwórstwa mięsa i drobiu, zakłady produkcji artykułów spożywczych, pralnie, zakłady świadczące usługi pogrzebowe.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim znajduje się 135 zakładów pracy, gdzie występują szkodliwe czynniki biologiczne. W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi przeprowadzono 38 kontroli. Ogółem na terenie powiatu ostrowieckiego narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne grupy 2 i 3 zagrożenia jest 1436 pracowników.

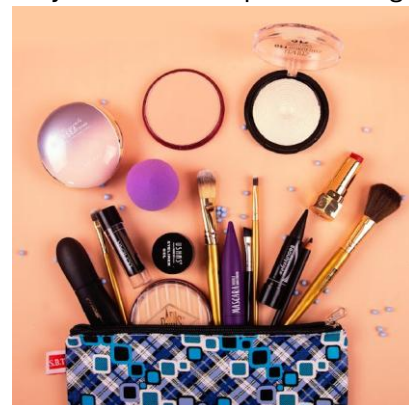

Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim stwierdzono zamierzone użycie szkodliwych czynników biologicznych 2 i 3 grupy zagrożenia w celach diagnostycznych w 3 obiektach.

7.9. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2024 r. znajdowały się 42 obiekty obrotu kosmetykami, w tym 6 hurtowni i 36 sklepów. Na terenie powiatu ostrowieckiego znajduje się 1 zakład produkujący produkty kosmetyczne. Brak jest importera produktów kosmetycznych.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego nad produktami kosmetycznymi przeprowadził w 25 obiektach łącznie 26 kontroli sanitarnych, w tym 22 kontrole planowe, 2 kontrole interwencyjne oraz 2 w związku z poborem 3 próbek produktów kosmetycznych.

W zakresie prawidłowości oznakowania produktów kosmetycznych przeprowadzono 26 kontroli w firmach zajmujących się sprzedażą hurtową i detaliczną produktów kosmetycznych. Dokonano oceny oznakowania 92 rodzajów produktów kosmetycznych. Stwierdzono naruszenia przepisów rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 z 30 listopada 2009 r. (Dz.U.UE.L.2009.342.59 z późn. zm.) dotyczącym produktów kosmetycznych w 2 obiektach skontrolowanych.

W ww. obiektach stwierdzono w obrocie 23 rodzaje produktów kosmetycznych, które zostały zakwestionowane z uwagi na obecność substancji o nazwie Butylphenyl Methylpropional (tj. Lilial, Aldehyd 2-(4-

tert-butylobenzyl)propionowy), która zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 2021/1902 z dnia 29 października 2021 r. zmieniającym załączniki II, III i V do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczące produktów kosmetycznych (Dz.U.UE.L.2009.342.59 z późn. zm.) w odniesieniu do stosowania w produktach kosmetycznych niektórych substancji sklasyfikowanych jako rakotwórcze, mutagenne lub działające na rozrodczość, została umieszczona w załączniku nr II rozporządzenia nr 1223/2009, jako substancja zakazana w produktach kosmetycznych (poz. 1666 załącznika II) – 29 rodzajów produktów.

Wobec powyższego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim wydał 2 decyzje nakazujące zaprzestanie udostępniania na rynku i wycofania z obrotu produktów kosmetycznych z rygorem natychmiastowej wykonalności.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi wydał 2 decyzje opłatowe.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim na bieżąco prowadzi działania monitorujące sprzedaż za pomocą platform e-commerce pod kątem prawidłowości udostępniania na rynku produktów kosmetycznych. Działania takie podejmowane są również w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.

W ramach bieżącego nadzoru podczas czynności kontrolnych weryfikowane są informacje, czy na stanach magazynowych danych firm, sklepów, hurtowni znajdują się produkty kosmetyczne, co do których właściwy inspektor sanitarny wydał decyzję administracyjną zakazującą udostępniania na rynku lub wprowadzania do obrotu.

W 2024 r. pobrane zostały 3 próbki produktów kosmetycznych. Po otrzymaniu sprawozdań z badań przeprowadzonych przez:

- Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Kielcach, Dział Laboratoryjny Oddział Badań Żywności, Żywienia i Produktów Kosmetycznych. W badanym produkcie stężenie formaldehydu wynosiło poniżej maksymalnego stężenia w preparacie gotowym do użytku (wynik < 0,0020 %),
- Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Skarżysku-Kamiennym, Laboratorium Badania Żywności i Produktów Kosmetycznych. W badanych produktach nie stwierdzono nieprawidłowości w kierunku oznaczenia parametrów mikrobiologicznych.

7.10. Działalność w zakresie zmniejszenia zagrożenia zdrowia publicznego w obszarze środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzą stały monitoring przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne to grupa wielu substancji chemicznych, zróżnicowanych pod względem budowy, właściwości fizyko-chemicznych, jak również toksyczności. Pomimo wielu różnic, ich wspólnym mianownikiem jest działanie psychoaktywne na ośrodkowy układ nerwowy.

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne często mają bardzo silne działanie, uzależniają i wywołują szereg skutków ubocznych. Powodują zniekształcenie otaczającej rzeczywistości, tzw. halucynacje oraz mogą także powodować delirium, czyli stan dezorientacji, w którym osoba traci kontakt z rzeczywistością, odczuwa irracjonalny strach, lęk lub złość oraz mówi rzeczy, które nie mają sensu dla osoby słuchającej. Sprzedawane są w postaci proszków, tabletek, roztworów, ploterów, mieszanek ziołowych przeznaczonych do palenia. Z reguły zawierają nieznane dla użytkownika mieszaniny psychoaktywnych związków chemicznych, których składnikami mogą być jedna lub więcej substancji czynnych, wypełniacze oraz nierzadko przypadkowe zanieczyszczenia. Produkty te charakteryzują się „fantazyjnymi” nazwami, a także brakiem opisu składu zawartości na opakowaniu. Stanowi to dodatkowe zagrożenie i utrudnia rozpoznanie oraz właściwe leczenie w szpitalach i ośrodkach toksykologicznych.

Na przestrzeni ostatnich lat, dostęp do środków zastępczych i substancji psychoaktywnych został dzięki działaniom Państwowej Inspekcji Sanitarnej mocno ograniczony.

Kompetencje w zakresie kontroli przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii określa znowelizowana ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W celu ograniczania zagrożeń, jakie powodują nowe narkotyki, w tym podejmowania działań w zakresie wczesnego ostrzegania, nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii zobligowała organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej do prowadzenia rejestru zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.

Dane dotyczące sytuacji epidemiologicznej zatruc lub podejrzeń zatruc nowymi narkotykami, dokumentowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim stanowią niezwykle istotne informacje o zagrożeniu stwarzanym przez środki zastępcze i substancje psychoaktywne.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. zgłoszono łącznie 9 przypadków zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Było to 6 mężczyzn w wieku od 22 do 62 lat oraz 3 kobiety w wieku od 18 do 37 lat.

Przekazywane dane zawierały informacje zgodnie z ustalonym „formularzem zgłoszenia” i obejmowały:

- datę zdarzenia/ interwencji medycznej,
- miejsce zdarzenia (miejscowość zdarzenia),
- nazwę placówki zgłaszającej fakt interwencji medycznej,
- nazwę i siedzibę jednostki zgłaszającej (podmiot wykonujący działalność leczniczą, podmiot przeprowadzający badania pośmiertne),
- inicjały pacjenta,
- wiek, płeć pacjenta,
- rodzaj udzielonego świadczenia zdrowotnego
- wskazanie środka zastępczego lub nowej substancji psychoaktywnej,
- nazwę użytego produktu (np. nazwa potoczna) lub inne dane pozwalające na identyfikację substancji,
- informację o ewentualnym zgonie,
- dodatkowe informacje,
- osobę zgłaszającą.

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim w obszarze środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych w 2024 r. obejmowały:

- 1) monitoring rynku środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych na terenie powiatu ostrowieckiego poprzez współpracę ze służbami,
- 2) monitoring sprzedaży środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, produktów zawierających w składzie produkty konopne poprzez platformy internetowe,
- 3) System Monitorowania Informacji o Dopalaczach (SMIOD).

Należy podkreślić, że w 2024 r. nie odnotowano żadnych stałych punktów sprzedaży środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych na terenie powiatu ostrowieckiego.

Dodatkowo w 2024 r. w ramach działań monitorujących rynek środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych przy współudziale funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim przeprowadzono 7 kontroli obiektów stacjonarnych oraz sprzedaży internetowej w zakresie produktów zawierających w składzie konopie włókniste. Nie stwierdzono uchybień.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim wydał 1 decyzję administracyjną dot. środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. Decyzja dotyczyła zniszczenia na koszt Skarbu Państwa zabezpieczonych środków zastępczych.

W ramach działań edukacyjnych na stronie internetowej umieszczono apel Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim dotyczący zażywania dopalaczy.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim prowadząc działania w zakresie nowych narkotyków uznaje, że jest to niezwykle ważny obszar ochrony zdrowia i życia ludzkiego.

Nowe narkotyki nadal stanowią potencjalne, poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego, a naczelnym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed działaniem niekorzystnych w tym zakresie zjawisk.

7.11. Choroby zawodowe

W związku z wykonywaną pracą mogą pojawić się u pracownika różne schorzenia, które jeśli są ujęte w wykazie chorób zawodowych będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1836) mogą być uznane za chorobę zawodową.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim przeprowadził 5 postępowań w sprawie podejrzenia chorób zawodowych, w wyniku których sporządzono 11 kart oceny narażenia zawodowego.

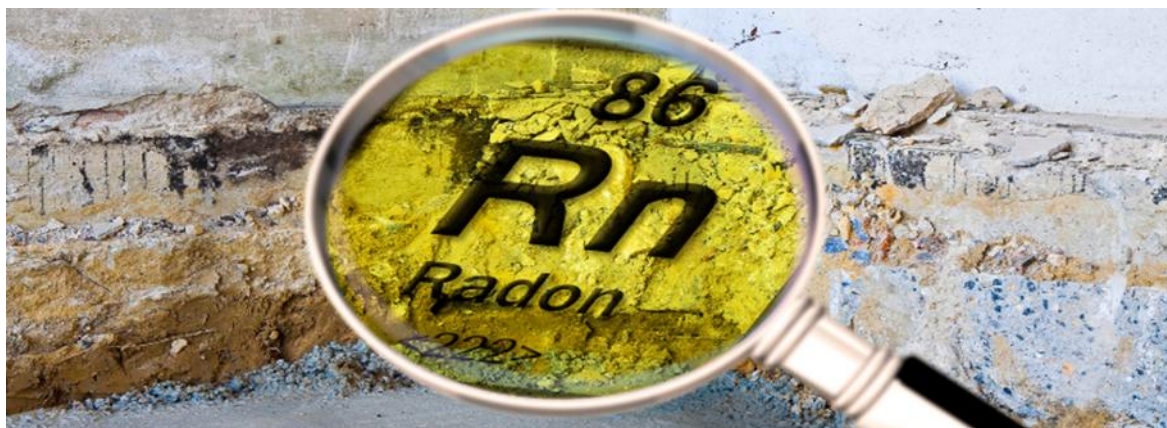
Wydano 9 decyzji, w tym 5 decyzji stwierdzających chorobę zawodową, 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Stwierdzone choroby zawodowe to:

- przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka,
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat,
- obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz,
- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa.

7.12. Inne działania

Dnia 31 lipca 2020 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie terenów, na których średnioroczne stężenie promieniotwórcze radonu w powietrzu wewnątrz pomieszczeń w znacznej liczbie budynków może przekraczać poziom odniesienia (Dz.U. z 2020 r. poz. 1139) regulujące kwestię konieczności kontrolowania narażenia na radon w miejscach pracy.

Radon wg WHO to drugi najczęstszy czynnik po paleniu, który powoduje nowotwory układu oddechowego u ludzi, pierwszy u osób, które nigdy nie paliły. Aby ocenić narażenie na promieniowanie od radonu, którego nie widać i nie czuć, konieczne jest wykonanie specjalistycznego pomiaru.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem oraz ustawą z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo Atomowe (t. j. Dz.U. z 2024 r. 1277 z późn. zm.) pracodawca ma obowiązek wykonania pomiarów radonu w określonych miejscach pracy.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w związku ze sprawowanym nadzorem nad wywiązywaniem się pracodawców z obowiązków wynikających z art. 23c ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (t. j. Dz. U. 2024 r. poz. 1277) oraz w nawiązaniu do obchodzonego w dniu 7 listopada Europejskiego Dnia Radonu przesłał do jednostek samorządu terytorialnego oraz wybranych zakładów pracy informacje dotyczące podjętych działań przez Państwową Agencję Atomistyki oraz Głównego Inspektora Sanitarnego w zakresie radonu. Pracownicy Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy udzielają również porad i informacji w zakresie zagadnień merytorycznych związanych z narażeniem na Radon.

W ramach współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach przestane są karty oceny narażenia zawodowego na stanowiskach pracy dotyczących badanych pacjentów oraz decyzje chorób zawodowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach współpracy z Państwową Inspekcją Pracy w Kielcach również przesyła do wiadomości decyzje administracyjne w sprawie chorób zawodowych.

Do Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi przesyła opracowane karty stwierdzenia chorób zawodowych po uprawnoczeniu się decyzji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach promocji zdrowia w trakcie kontroli zakładów pracy zwracał uwagę na przestrzeganie zakazu palenia wyrobów tytoniowych, w tym palenia nowatorskich wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych przez pracowników. Przypominano pracodawcy i pracownikom o konieczności przestrzegania tego zakazu.

W ramach działań informacyjno-edukacyjnych przypominano pracodawcom o szeregu obowiązujących ich aktów prawnych w zakresie warunków pracy.

Na bieżąco na stronie internetowej PSSE w Ostrowcu Świętokrzyskim zamieszczano komunikaty promujące bezpieczne warunki pracy, w tym praw i obowiązków pracodawcy w zakresie przestrzegania przepisów w okresie wzmożonych temperatur, substancji reprotoksycznych w środowisku pracy, wymagań dot. ochrony pracowników przed czynnikami biologicznymi, w tym wirusem polio czy też stosowania kosmetyków promienioochronnych.

W związku z pojawieniem się w kraju przypadków udostępniania na rynku produktów biobójczych niezgodnie z wydawanym pozwoleniem, zamieszczono informację dot. bezpiecznego używania produktów chemicznych, w tym stosowaniem środków gryzoniobójczych zawierających fosforek glinu.

Podczas obchodów Dni Ostrowca, pracownik Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy wraz z przedstawicielami innych sekcji Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, prezentował zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz przygotowane materiały promujące zdrowie, w tym przeciwdziałanie narkomanii oraz bezpieczne stosowanie repelentów.

W ramach prowadzonego monitoringu rynku środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych współpracowano z Komendą Powiatową Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz z podmiotami leczniczymi w zakresie zatruc lub podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi. Weryfikowano platformy sprzedaży internetowej, szczególnie zwracając uwagę na produkty zawierające substancję kwas ibutenowy i muscymol w postaci grzyba muchomor czerwonego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim zgodnie z właściwością rzeczową przekazywał informacje o wynikach podjętych czynności kontrolnych do Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego.

7.13. WNIOSKI

Priorytetowym działaniem Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy jest poprawa warunków pracy oraz zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych schorzeń związanych z warunkami pracy.

Działania techniczne i organizacyjne podejmowane przez pracodawców, stosowanie środków ochrony indywidualnej oraz profilaktyka medyczna zapobiegają skutkom oddziaływania czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie egzekwowania od pracodawców poprawy warunków pracy, m.in. poprzez podjęcie działań mających na celu obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy oraz opracowania i wdrożenia w życie programów działań organizacyjno-technicznych, przyczyniają się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.

Pracodawcy w miarę możliwości dostosowują technologie produkcji do nowoczesnych standardów, odnawiają pomieszczenia produkcyjne i higieniczno-sanitarne, dbają o prawidłowe wyposażenie i urządzenie tych pomieszczeń, zapewniają pracownikom odpowiednią odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej oraz przestrzegają terminowości przeprowadzania badań profilaktycznych pracowników.

W zakresie postępowań w sprawach chorób zawodowych na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się zmniejszenie ilości zgłoszeń dotyczących podejrzeń chorób zawodowych w stosunku do roku ubiegłego.

Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy realizowała także obowiązki i zadania ustawowe, poprzez bieżący nadzór nad przestrzeganiem aktów prawnych dotyczących chemikaliów, tj. produktów biobójczych, detergentów, produktów kosmetycznych, prekursorów narkotykowych kat. 2 i 3.

**NADZÓR NAD PLACÓWKAMI
NAUCZANIA I WYCHOWANIA
ORAZ PLACÓWKAMI WYPOCZYNKU
DZIECI I MŁODZIEŻY**

8. Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego w 2024 roku prowadził nadzór nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży poprzez kontrole przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczno – sanitarne i zdrowotne w placówkach oświatowo – wychowawczych, opiekuńczych oraz obiektach wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży oraz stałe działania kontrolne uwzględniające działania o charakterze profilaktycznym i edukacyjno-zdrowotnym. Zintensyfikowano działania informacyjno-edukacyjne każdorazowo w ramach prowadzonych kontroli.

W nadzorowanych placówkach sprawowano nadzór w zakresie:

- higieny procesu nauczania;
- stanu sanitarno - higienicznego i technicznego budynków i pomieszczeń;
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach;
- warunków do utrzymania higieny osobistej, w tym standardy dostępności do urządzeń sanitarnych dla dzieci i młodzieży;
- wyposażenia pomieszczeń w odpowiednie meble i sprzęt;
- nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach;
- warunków dożywiania dzieci i młodzieży;
- profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami i oceny systemu pierwszej pomocy w placówkach;
- realizacji Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych;
- warunków wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży;
- warunków w placówkach z pobytem całodobowym,
- warunków w placówkach wychowania pozaszkolnego.

W ramach nadzoru i profilaktyki wad postawy u dzieci i młodzieży prowadzono na terenie placówek powiatu ostrowieckiego badania na stanowisku pracy ucznia związane z oceną dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii oraz pomiar i ocenę w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim sprawował nadzór bieżący nad 100 placówkami stałymi oraz dodatkowo sezonowymi, w których zorganizowano wypoczynek dzieci i młodzieży.

Wśród 100 stałych placówek ujętych w ewidencji są: żłobki, przedszkola / inne formy wychowania przedszkolnego (punkty przedszkolne), szkoły podstawowe, licea, szkoła specjalna, szkoła policealna, zespoły szkół, warsztaty szkolne, centra szkolenia zawodowego, szkoła wyższa, placówki z pobytem całodobowym (bursa i internat, placówki opiekuńczo – wychowawcze, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, zakład poprawczy), placówki wychowania pozaszkolnego.

51 skontrolowanych wypoczynków zimowych i letnich dla dzieci i młodzieży zorganizowanych na terenie powiatu ostrowieckiego w 2024 r. (zgodnie ze zgłoszeniami w „Bazie wypoczynku” dostępnej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej) zostało zorganizowanych w placówkach oświatowych (15), w obiektach noclegowych (21) oraz innych (15).

W 2024 roku ewidencję obiektów poddawanych inspekcji w zakresie higieny dzieci i młodzieży:

- ✓ zwiększono o dwa nowopowstałe obiekty publiczne:
 - 1) Klub Malucha w Kunowie, dla którego organem prowadzącym jest Gmina Kunów;
 - 2) Klub Dziecięcy w Bałtowie, dla którego organem prowadzącym jest Gmina Bałtów;
- ✓ zmniejszono o:
 - 1) Niepubliczne Przedszkole w Podgórzu, dla którego organem prowadzącym było Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Boria, Lemierze, Podgórze, Wiktoryn, Wycinka;
 - 2) Szkołę Podstawową w Podgórzu dla której organem prowadzącym było jak wyżej ze względu na jej likwidację.

Dokonano także zmiany w prowadzonej ewidencji zmieniając status szkoły podstawowej dla Państwowej Szkoły Muzycznej I Stopnia w Ostrowcu Świętokrzyskim, dla której organem prowadzącym jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Przeprowadzona kontrola kompleksowa w 2024 roku potwierdziła, że szkoła nie realizuje zadań typowej szkoły podstawowej – realizowane są wyłącznie zajęcia muzyczne tj. dydaktyczne i na instrumentach.

Kontrola kompleksowa przeprowadzona w 2024 roku w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym, dla którego organem prowadzącym jest Powiat Ostrowiecki pozwoliła na zaklasyfikowanie obiektu w placówkach publicznych z pobytem całodobowym - do tej pory wykazywana była w pozaszkolnych placówkach specjalistycznych publicznych.

Pozostała ewidencja obiektów bez zmian.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2024 r. przeprowadzono 159 kontroli, w tym:

- 51 kontroli wypoczynku dzieci i młodzieży, w tym 11 zimowych i 40 letnich;
- 67 kontroli kompleksowych (podczas 3 kontroli kompleksowych dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii, podczas 1 kontroli kompleksowej dokonano oceny obciążenia uczniów tornistrami, natomiast podczas 3 kontroli kompleksowych wypełniono dodatkowo Arkusz gotowości szkolnej do nowego roku szkolnego);
- 8 kontroli sprawdzających wykonanie nałożonych na stronę obowiązków przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego;
- 10 kontroli tematycznych (5 dotyczących dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii, 5 dotyczących oceny obciążenia uczniów tornistrami);

- 3 kontrole interwencyjne;
- 18 kontroli gotowości szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025;
- 2 kontrole na wniosek w przedmiocie wydania opinii w zakresie oceny stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń.

8.1. Stan sanitarno-techniczny placówek

Łącznie w 2024 roku przeprowadzono 159 kontroli sanitarnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim wydał łącznie 14 decyzji z czego:

- 9 decyzji merytorycznych, w tym:
 - ✓ 5 decyzji w przedmiocie usunięcia stwierdzonych uchybień higieniczno-sanitarnych stwierdzonych podczas kontroli sanitarnych przeprowadzonych w zespole szkół, dwóch szkołach podstawowych, w placówce kształcenia ustawicznego oraz w ośrodku wychowawczym (decyzje dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego i higienicznego pomieszczeń i wyposażenia, niewłaściwego stanu technicznego nawierzchni przejść i dojść do budynku, niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego elewacji zewnętrznej budynku, braku dostosowania stanowisk pracy zgodnie z wymogami ergonomii - brak mebli edukacyjnych w rozmiarze 7 w salach dydaktycznych szkoły podstawowej);
 - ✓ 1 decyzję dotyczącą umorzenia postępowania z uwagi, iż stało się bezprzedmiotowe;
 - ✓ 3 decyzje dotyczące prolongaty terminu wykonania nałożonych obowiązków;
- 5 decyzji płatniczych.

Ilość wydanych decyzji administracyjnych nakładających obowiązek usunięcia uchybień w porównaniu do lat ubiegłych po zakończonym czasie pandemii COVID-19 panującej w latach 2020 – 2022 utrzymuje się na podobnym poziomie (2024 – 5; 2023 – 5; 2022 – 3; 2021 – 1; 2020 – 2; 2019 – 5) co wynika ze stabilnej sytuacji epidemiologicznej i możliwości realizacji rocznego planu kontroli.

Nadal prowadzono postępowania administracyjne w przedmiocie usunięcia w nadzorowanych obiektach uchybień stwierdzonych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy - przeprowadzono 8 kontroli sprawdzających wykonanie zarządzeń.

W 2024 roku wyegzekwowano wykonanie zarządzeń zawartych w 4 decyzjach administracyjnych, w tym 2 decyzjach z lat ubiegłych, dla których zakończono postępowania administracyjne. Poprawie uległy placówki na terenie powiatu ostrowieckiego: niepubliczna placówka kształcenia ustawicznego, specjalny ośrodek wychowawczy, liceum ogólnokształcące oraz publiczny zespół szkół.

W niepublicznej placówce kształcenia ustawicznego oraz w specjalnym ośrodku wychowawczym prowadzone były postępowania administracyjne, które w roku 2024 zostały wszczęte oraz wyegzekwowane.

W placówce kształcenia ustawicznego zapewniono właściwy stan techniczny nawierzchni przejść i dojść do budynku głównego tj. schodów wejściowych oraz zapewniono właściwy stan sanitarno – techniczny dwóch pomieszczeń w budynku głównym: sala dydaktyczna oraz pomieszczenie higieniczno-sanitarne. Wykonanie prac potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

W specjalnym ośrodku wychowawczym zapewniono właściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia:

- zapewniono właściwy stan sanitarno-techniczny jednostek mieszkalnych (ścian, podłóg, wyposażenia, stolarki drzwiowej do pokoi mieszkalnych, parapetów);
- zapewniono właściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń higieniczno-sanitarnych (kabin prysznicowych, stolarki drzwiowej);
- zapewniono właściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczenia siłowni (ścian i wykładziny podłogowej wraz z doposażeniem w materace i drobny sprzęt sportowy).

Dodatkowo wyegzekwowano wykonanie zarządzeń zawartych w dwóch decyzjach administracyjnych wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim z lat ubiegłych.

W liceum ogólnokształcącym zapewniono właściwy stan sanitarno-techniczny podłogi korytarza na parterze.

W zespole szkół zapewniono możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych przez wszystkich uczniów oraz zapewniono możliwość ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem

w dziewięciu salach dydaktycznych oraz poprawiono jakość uszkodzonych bądź niekompletnych rolet i żaluzji w czterech salach dydaktycznych.

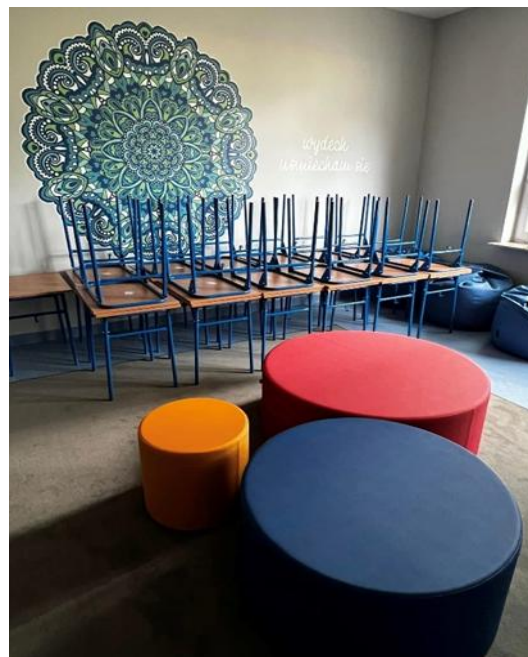
Dodatkowo w trakcie 4 kontroli sprawdzających potwierdzono częściowe wykonanie zarządzeń obowiązujących decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego zgodnie z obowiązującymi terminami tj.: w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, w dwóch zespołach szkół oraz szkole podstawowej.

W młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniono wymaganą wentylację w pracowni gastronomicznej i sali gimnastycznej oraz poprawie uległ stan sanitarno – techniczny stolarki drzwiowej.

W zespołach szkół zapewniono właściwy stan sanitarno – techniczny powierzchni podłogi z płytek ceramicznych, pomieszczenia higieniczno-sanitarnego męskiego (powierzchni ściany, podłogi, stolarki drzwiowej do trzech kabin ustępowych) oraz zapewniono właściwy stan sanitarno – techniczny wyposażenia tj. mebli uczniowskich w salach dydaktycznych.

W szkole podstawowej zapewniono właściwy stan sanitarno – techniczny pomieszczeń: zaplecza bloku sportowego, ciągów komunikacyjnych, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, stolarki drzwiowej oraz wyposażenia w tym blaty stołów mebli uczniowskich.

Zdjęcie 2. Placówki oświatowe po generalnym remoncie

Wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące prolongaty terminu wykonania nałożonych obowiązków, zgodnie z uzasadnionymi i udokumentowanymi wnioskami zobowiązanych. Główną przyczyną niezrealizowania wydanych decyzji w pierwotnie założonym terminie zgodnie z deklaracją dyrektorów placówek i organów prowadzących był brak środków finansowych oraz zaplanowane prace remontowe związane z budową drogi dojazdowej do placówki, które kolidowały z wykonaniem zarządzeń decyzji we wskazanym terminie.

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w 5 podległych placówkach w 2024 roku wydano 5 decyzji administracyjnych w przedmiocie zapewnienia:

- właściwego stanu technicznego nawierzchni przejść i dojść do budynku;
- właściwego stanu sanitarno – technicznego podłóg drewnianych oraz z płytek ceramicznych;
- właściwego stanu sanitarno – technicznego wyposażenia – mebli uczniowskich, w tym blaty stołów mebli uczniowskich;
- właściwego stanu sanitarno – technicznego stolarki drzwiowej;

- właściwego stanu sanitarno – technicznego jednostek mieszkalnych i wyposażenia w specjalnym ośrodku wychowawczym;
- pomieszczeń i wyposażenia pomieszczeń sanitarno – higienicznych;
- właściwego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń i wyposażenia – bloku sportowego z zapleczem, powierzchni ścian, sufitów w ciągach komunikacyjnych oraz w salach dydaktycznych,
- właściwego stanu sanitarno – technicznego elewacji zewnętrznej budynku;
- właściwego stanu sanitarno – technicznego pomieszczenia siłowni;
- właściwego stanu sanitarno-technicznego parapetów w ciągach komunikacyjnych i pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych;
- właściwego dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii.

Tabela 14. Porównanie zakresu nieprawidłowości będących przedmiotem decyzji wydawanych w latach 2022-2024 przez PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim po kwestionowanych kontrolach sanitarnych przeprowadzonych w podległych placówkach nauczania, wychowania i opieki.

Decyzje dotyczące:	Liczba decyzji wydanych w:		
	2024 r.	2023 r.	2022 r.
Stanu sanitarno-technicznego dróg dojścia i ogrodzenia	1	2	2
Placów zabaw / rekreacyjnych / boisk sportowych	0	0	0
Ciągów komunikacyjnych w budynkach (nawierzchnie, schody, zabezpieczenia kaloryferów itd.) i/lub szatni	2	3	3
Sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży	2	2	2
Dostosowania mebli i/lub posiadania certyfikowanych mebli oraz sprzętu sportowego	1	0	0
Stanu sanitarno-higienicznego toalet, w tym sprawności technicznej armatury oraz wyposażenia w środki higieniczne	2	4	2
Warunków prowadzenia zajęć WF	2	1	2
Pracowni chemicznych	0	0	0
Pracowni komputerowych i innych pracowni zawodowych	0	0	0
Stanu sanitarno – higienicznego i technicznego w pokojach mieszkalnych	1	1	0
Postępowania z odpadami	0	1	0
Inne (jakie?) Zły stan elewacji, pomieszczenia i wyposażenia siłowni, stolarki drzwiowej, parapetów w ciągach komunikacyjnych i pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych	4	3	0

Dodatkowo w okresie wakacyjnym w placówkach zostały przeprowadzone prace mające na celu przygotowanie szkół do prawidłowego i bezpiecznego ich funkcjonowania w nowym roku szkolnym 2024/2025. Zgodnie z uzyskanymi w trakcie kontroli informacjami w 19 skontrolowanych placówkach przeprowadzone były w sezonie wakacyjnym prace remontowe. Zakres przeprowadzonych prac remontowych i modernizacyjnych był zróżnicowany i obejmował:

- modernizację placu zabaw;
- remont schodów i barierek wejściowych zewnętrznych;
- ustalenie nowej organizacji ruchu na terenie szkoły w związku z nowopowstałą zajezdnią autobusową;
- remont wejścia do kotłowni gazowej z wejściem z zewnątrz (miejscowa poprawa stanu elewacji);
- naprawę i montaż rolet/verticali w salach lekcyjnych, pracowniach komputerowych korytarzu;
- wymianę armatury łazienkowej, pisuarów, zaworów do pisuarów, mis ustępowych, kratek odpływowych w sanitariatach;

- naprawę bądź wymianę skrzydeł drzwiowych w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych męskich oraz sali dydaktycznej;
- wymianę piłkochwyków na boisku szkolnym;
- remont siedzisk na trybunach przy boisku;
- remont pieca CO;
- wymianę ościeżnicy i drzwi z oknem podawczym na zwrot naczyń oraz wymianę okna podawczego w stołówce szkolnej;
- zakup nowego wyposażenia bloku kuchennego (kuchenka gazowa, patelnia gastronomiczna uchylna, taboret gazowy);
- wymianę oświetlenia;
- wymianę włączników światła;
- naprawę i wymianę zniszczonych elementów dachu, kominów i orynnowania budynków;
- naprawę mebli oraz doposażenie placówek (blaty stołów uczniowskich, krzesła szkolne, tablice suchościeralne, tablice korkowe, projektor, tablety, urządzenie wielofunkcyjne, ekrany multimedialne, szafy meblowe, kosze do segregacji, leżaki drewniane, łóżka, szafy, szafki nocne, szafki wiszące w budynku internatu);
- renowację ławek na otoczeniu obiektów;
- remont podłóg w salach lekcyjnych oraz ciągach komunikacyjnych (wykonanie wylewek, położenie paneli/ płytek/ wykładziny antypoślizgowej PCV), wypełnianie ubytków w wykładzinach podłogowych, cyklinowanie podłóg w pomieszczeniach placówek, konserwację parkietu;
- adaptację/ zmianę przeznaczenia pomieszczeń (pomieszczenia świetlicy z przeznaczeniem na salę oddziału przedszkolnego wraz z doposażeniem w nowe meble, pomieszczenia magazynowego z przeznaczeniem na nowe pomieszczenie higieniczno-sanitarne wraz z wykonaniem wentylacji mechanicznej w pomieszczeniu, wydzielenie szatni szkolnej z sali dydaktycznej, wydzielenie klatki schodowej w lokalu przedszkola wraz z wykonaniem instalacji oddymiającej);
- oddanie do użytkowania w ramach budżetu obywatelskiego miasteczka ruchu drogowego wyposażonego w gry terenowe o charakterze edukacyjnym i ruchowym wykonane z prefabrykowanej masy termoplastycznej;
- montaż paneli fotowoltaicznych na dachu sali gimnastycznej;
- wymianę szafki z umywalką w sali dydaktycznej łącznie z wymianą armatury i położeniem płytek przy umywalce;
- budowę parkingu wewnętrznego;
- malowanie ścian i sufitów w pomieszczeniach (ciągów komunikacyjnych, sal lekcyjnych, pomieszczeń higieniczno – sanitarnych, przebieralni w bloku sportowym, malowanie lamperii w świetlicy oraz w hali sportowej);
- drobne prace naprawcze, konserwatorskie i porządkowe wewnątrz budynków oraz na terenie zewnętrznym (uzupełnienie ubytków na ścianach, sufitach, szpachlowanie i malowanie małych powierzchni w budynkach, mycie i konserwacja futryn i skrzydeł drzwi wewnętrznych oraz fragmentów ścian, koszenie terenów zielonych);
- dostosowanie liceum do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez:
 - rozbudowę budynku o zewnętrzny szyb windy wraz z instalacjami wewnętrznymi;
 - budowę pochylni przy hali sportowej, wymianę stolarki drzwiowej wewnętrznej wraz z ościeżnicami o parametrach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, wydzielenie pomieszczenia higieniczno-sanitarnego dla osób niepełnosprawnych na I piętrze budynku (bezpośrednio przy wyjściu z szybu windowego).

Zdjęcie 3. Dostosowanie budynku liceum do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W przypadku trzech placówek oświatowych trwała rozbudowa bazy szkolnej:

- bloku sportowego (szkoła podstawowa i liceum) – budowa „boiska wielofunkcyjnego o wymiarach pola gry 20 m na 40 m, o nawierzchni poliuretanowej z zadaszeniem” - oba boiska wielofunkcyjne zostały połączone z budynkami placówek łącznikiem, dzięki czemu zostanie zapewniony dostęp młodzieży korzystającej z obiektu do zaplecza szatniowo-sanitarnego oraz pomieszczeń magazynowych ze sprzętem sportowym, znajdujących

się przy istniejącej sali gimnastycznej. Nowe hale będą wyposażone w instalacje oświetleniowe oraz systemy ogrzewania i będą służyły prowadzeniu zajęć wychowania fizycznego oraz zajęć pozalekcyjnych;

- boisk (zespół szkół) – prace wykonane w ramach zadania „Poprawa infrastruktury sportowej na terenie Powiatu Ostrowieckiego poprzez rozbudowę Powiatowego Stadionu Międzyszkolnego przy ul. Żeromskiego w Ostrowcu Św.” Projekt rozbudowy Powiatowego Stadionu Międzyszkolnego przy ul. Żeromskiego w Ostrowcu Św. obejmuje budowę: stadionu wraz z trybunami, pomieszczeniami toalet i magazynem (obiekt sezonowy), boiskami sportowymi, kortem tenisowym.

Rozbudowa ww. obiektów oraz prace remontowe prowadzone wewnątrz budynku liceum i zespołu szkół będące realizacją zarządzeń decyzji wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim były prowadzone po rozpoczęciu roku szkolnego 2024/2025.

Teren prowadzonych prac został zorganizowany w sposób nienarażający osób pozostających pod opieką szkoły lub placówki na niebezpieczeństwo i uciążliwości wynikające z prowadzonych prac oraz z zastosowaniem szczególnych środków ostrożności.

Zdjęcie 4. Placówki oświatowe po przeprowadzonych w okresie wakacyjnym pracach remontowych.

Zlecone i przeprowadzone przez dyrektorów i organy prowadzące prace konserwatorsko – naprawcze, a także gruntowne czynności porządkowe w budynkach i ich otoczeniu, świadczyły o podejmowaniu systematycznych działań w celu stworzenia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2024 roku przeprowadzono prace dzięki którym znacznie poprawiła się funkcjonalność pomieszczeń i estetyka obiektów.

Wszystkie skontrolowane w 2024 roku placówki (67) posiadają podłączenie do sieci wodociągowej, zaopatrzone są w bieżącą zimną wodę o monitorowanej jakości oraz 60 obiektów odprowadza ścieki do kanalizacji, natomiast 7 nie posiada podłączenia do sieci kanalizacyjnej centralnej. Obiekty te posiadają własny zbiornik bezodpływowy - szambo (2), bądź własne oczyszczalnie ścieków (5). Dzieci we wszystkich placówkach oświatowo – wychowawczych korzystają z ustępów zlokalizowanych wewnątrz budynków szkolnych.

8.2. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach

W 2024 roku realizowane były zadania inwestycyjne mające na celu poprawę stanu przyszkolnej infrastruktury sportowej, przeznaczonej na potrzeby realizacji zajęć wychowania fizycznego. Widoczne są działania organów prowadzących mające na celu poprawę stanu technicznego jak i dostępność do obiektów sportowych przez uczniów.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego analizowano w 31 skontrolowanych szkołach różnego typu i stwierdzono, że z pełnej infrastruktury sportowej, tj. szkolnego zespołu sportowego (w skład którego wchodzi jedna lub dwie sale sportowe oraz pomieszczenia pomocnicze, tj. przebieralnie, natryskownie, ustępy, przechowalnie sprzętu sportowego, pokój nauczycieli WF) z boiskiem korzystać mogli uczniowie 11 placówek.

Jedna placówka posiada szkolny zespół sportowy bez boiska.

Jedynie dwie placówki: szkoła podstawowa i liceum nie posiadają infrastruktury do prowadzenia zajęć WF. Niezależnie od posiadanej infrastruktury sportowej, zajęcia wychowania fizycznego odbywały się na korytarzach szkolnych w 2 placówkach.

Ogółem 18 placówek dodatkowo korzysta z infrastruktury do WF poza placówką np. z basenu, hali sportowej, z boiska/ stadionu sportowego.

W czasie kontroli warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego ocenie poddawano również sprzęt i urządzenia sportowe. Stan techniczny sprzętu sportowego w szkołach był prawidłowy. W miejscach przeznaczonych do ćwiczeń fizycznych zapewniono tablice informacyjno – ostrzegawcze (regulaminy).

W związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi w placówkach oświatowych na terenie powiatu ostrowieckiego w roku 2024 roku zrealizowano działania dotyczące wykonania zarządzeń decyzji wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim w zakresie Infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach tj.:

- ✓ w szkole podstawowej zapewniono właściwy stan sanitarno – techniczny podłóg przedsionka bloku sportowego oraz korytarza zaplecza sportowego przy przebieralniach, zapewniono właściwy stan sanitarno – techniczny przebieralni damskiej i męskiej w bloku sportowym oraz ścian w przedsionku bloku sportowego;
- ✓ w młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniono wymaganą wentylację w sali gimnastycznej;
- ✓ w specjalnym ośrodku wychowawczym zapewniono właściwy stan sanitarno - techniczny pomieszczenia siłowni, przeprowadzono malowanie ścian, wymieniono wykładzinę podłogową typu dywanowego oraz dodatkowo doposażono pomieszczenie w materace i drobny sprzęt sportowy.

Niezależnie od prowadzonych postępowań administracyjnych w 2024 roku organy prowadzące we własnym zakresie dążyły do poprawy infrastruktury sportowej.

W Zespole Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego zakończono rozbudowę bazy szkolnej o Powiatowy Stadion Międzyszkolny. Prace obejmowały budowę: stadionu wraz z trybunami, pomieszczeniami toalet i magazynem (obiekt sezonowy), boiskami sportowymi, kortem tenisowym.

Stadion ma służyć przede wszystkim uczniom szkoły sportowej, ale dodatkowo organizowane będą na nim zawody lekkoatletyczne, a także zajęcia dla młodzieży z innych placówek w kilku dyscyplinach.

Zdjęcie 5. Powiatowy Stadion Międzyszkolny Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W przypadku jednej szkoły podstawowej i liceum trwała rozbudowa bazy szkolnej - budowa „boiska wielofunkcyjnego o wymiarach pola gry 20 m na 40 m, o nawierzchni poliuretanowej z zadaszeniem” - oba boiska wielofunkcyjne zostały połączone z budynkami placówek łącznikiem, dzięki czemu został zapewniony dostęp młodzieży korzystającej z obiektu do zaplecza szatniowo-sanitarnego oraz pomieszczeń magazynowych ze sprzętem sportowym, znajdujących się przy istniejącej sali gimnastycznej. Nowe hale są wyposażone w instalacje oświetleniowe oraz systemy ogrzewania i będą służyły prowadzeniu zajęć wychowania fizycznego oraz zajęć pozalekcyjnych.

Zdjęcie 6. Nowopowstałe boisko wielofunkcyjne przy budynku liceum.

Poprawie uległa również infrastruktura sportowa w szkole podstawowej, w której przeprowadzono kompleksowy remont małej i dużej sali gimnastycznej wraz z wymianą instalacji, wymianą podłóg sportowych oraz części zaplecza bloku sportowego.

8.3. Warunki pracy ucznia

W ramach bieżącego nadzoru nad szkołami w czasie przeprowadzanych kontroli poza bezpieczeństwem i higieną bazy lokalowej oceniano również przestrzeganie wymogów przepisów prawa oraz zaleceń w obszarze organizacji procesów nauczania.

W celu oceny warunków nauczania wykonano 1179 badań (wykonano 2413 oznaczeń fizycznych) w tym 252 higienicznych ocen tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych, 368 badań obciążenia uczniów ciężarem tornistrów i 559 badań dostosowania mebli do wzrostu uczniów.

8.3.1. Ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W ocenianym roku w ramach nadzoru nad warunkami higieny procesu nauczania dokonano oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w 30 skontrolowanych placówkach, zwracając uwagę czy plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych 252 oddziałów, uwzględniają:

- równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia;
- różnicowanie zajęć w każdym dniu;
- możliwości psychofizyczne uczniów do podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

8.3.2. Dostosowanie mebli do wymagań ergonomii – stanowisko pracy ucznia

W 2024 roku w związku z oceną dostosowania mebli szkolnych do wysokości ciała uczniów dokonano pomiarów w 8 placówkach - 4 szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie oraz w 4 szkołach podstawowych funkcjonujących w zespołach.

Pomiarom poddano 559 stanowisk pracy ucznia w 40 oddziałach szkolnych.

Meble edukacyjne w skontrolowanych oddziałach szkolnych były zestawione w dwóch bądź trzech rozmiarach i były w dobrym stanie technicznym. Część stołów i krzeseł będących na wyposażeniu placówek stanowiły meble z regulowaną wysokością. Kontrole potwierdziły, że pomiary uczniów oraz dostosowanie stanowisk pracy uczniów do zasad ergonomii zostało przeprowadzone na początku roku szkolnego przez wychowawców bądź pielęgniarki szkolne.

100% mebli pozostających na wyposażeniu 8 ocenianych placówek zostało zakupione po 1997 r. z czego 4 z nich posiadało 100% certyfikatów zgodności. 4 placówki posiadały ponad 50 % certyfikatów dla znajdującego się na stanie sprzętu.

W skontrolowanych 8 placówkach na 559 objętych badaniem uczniów, 8 siedziało przy stanowiskach pracy niezgodnych z wymogami ergonomii – rozmiary mebli były niedostosowane do wzrostu użytkowników. W związku z powyższym nałożono obowiązek usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w drodze decyzji administracyjnej, zobowiązując dyrektora i organ prowadzący do doposażenia placówki w brakujący rozmiar mebli szkolnych.

Na stanie skontrolowanych placówek znajdowały się meble edukacyjne spełniające wymagania normy PN-EN 1729-1:2016-2.

Część placówek, która nie posiadała stosownych dokumentów potwierdzających prawidłową jakość mebli, na ogół dysponowała wyposażeniem otrzymanym z darowizn lub ze likwidowanych podmiotów. Meble nieposiadające certyfikatów są utrzymane w dobrym stanie technicznym, oznakowane i dostosowane do wzrostu

Zdjęcie 7. Pomiary dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii w szkole podstawowej.

uczniów. Według zapewnień dyrektorów placówek, w miarę pozyskiwanych środków finansowych stare meble sukcesywnie wymienia się na nowe, co potwierdziły przeprowadzone kontrole kompleksowe oraz oceny gotowości placówek do nowego roku szkolnego 2024/2025. Wobec powyższego stan techniczny użytkowanych przez uczniów mebli uległ istotnej poprawie, a przeprowadzone kontrole obejmujące zakresem ocenę dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii w większości potwierdziły właściwe zestawienie stanowisk pracy uczniów i dostosowanie funkcjonalnych parametrów mebli do antropometrycznych wymiarów dzieci.

8.3.3. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

W 2024 roku w związku z oceną w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów przeprowadzono pomiary w 6 placówkach: 5 publicznych szkołach podstawowych oraz w 1 zespole szkół.

Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego waga tornistra nie powinna przekraczać 10 do 15% masy ciała ucznia.

Przeprowadzone czynności kontrolne polegały na dokonaniu pomiarów ciężaru ciała uczniów oraz dokonaniu pomiarów ciężaru spakowanych tornistrów uczniów. Kontrole sanitarne przeprowadzono w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, przy współudziale pielęgniarek szkolnych i wychowawców.

Przeprowadzono 368 badań obciążenia uczniów ciężarem tornistrów wykonując 736 oznaczeń fizycznych pomiarów obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. W badaniach uwzględniono następujące wytyczne:

- ważenie tornistrów (liczone $\times 2 - 1$ uczeń i 1 tornister liczone jako 2 pomiary).

Otrzymane dane pokazały, iż większa część poddanych ważeniu uczniów nosi plecaki o wadze niższej lub zgodnej z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego. W skontrolowanych placówkach badani uczniowie w niewielkim procencie noszą plecaki zbyt ciężkie.

Mając na względzie zapobieganie powstawaniu wad postawy i skrzywieniu kręgosłupa w ramach doraźnych zaleceń pokontrolnych polecono dyrektorom podjęcie działań prozdrowotnych poprzez:

- zapoznanie rodziców z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącymi tornistrów szkolnych;
- ustalenie z dziećmi jakie podręczniki i pomoce dydaktyczne będą potrzebne dnia następnego;
- zwracanie uwagi na to, co dzieci przynoszą do szkoły w celu wyeliminowania zbędnych przedmiotów;
- przeprowadzenie lekcji instruktażowej pakowania i noszenia tornistra.

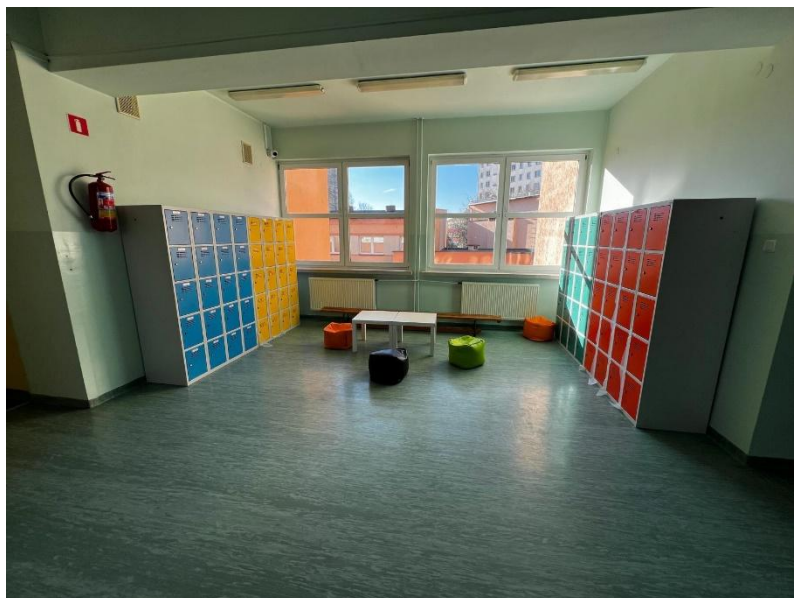

8.3.4. Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

W zakresie zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN ocenie poddano 51 placówek.

Wszystkie skontrolowane placówki wywiązują się z obowiązku zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. 43 oceniane placówki zapewniły uczniom szafki z indywidualnymi skrytkami, 8 placówek zapewniło miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych w salach lekcyjnych w postaci zbiorczych szafek bądź regałów.

Zdjęcie 8. Szafki indywidualne dla uczniów.

Pomimo, iż dyrektorzy i organy prowadzące wywiązują się z zapewnienia możliwości pozostawiania zeszytów, podręczników i przyborów w szkołach, uczniowie nadal zabierają je do domu ze względu na konieczność odrabiania zadanych prac domowych w klasach nauczania wczesnoszkolnego oraz przygotowania się do zajęć lekcyjnych i sprawdzianów.

Dyrektorzy placówek sukcesywnie doposażają placówki w indywidualne szafki skrytkowo-szatniowe, co potwierdziły przeprowadzone w 2024 roku kontrole kompleksowe.

8.3.5. Nadzór nad preparatami chemicznymi i substancjami niebezpiecznymi

W trakcie kontroli zwracano uwagę na odpowiednie przechowywanie i oznakowanie niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w szkolnych pracowniach chemicznych oraz posiadanie aktualnego ich spisu.

W 2024 roku 14 spośród 31 skontrolowanych placówek oświatowych posiadało na stanie substancje

Zdjęcie 9. Zaplecze szkolnej pracowni chemicznej

chemiczne i ich mieszaniny.

W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach.

8.3.6. Temperatura w pomieszczeniach dydaktycznych

W 2024 roku w placówkach oświatowo – wychowawczych poddanych kontroli sanitarnej w sezonie grzewczym sprawdzano wymóg zapewnienia właściwej temperatury w pomieszczeniach dydaktycznych. Nie stwierdzono temperatur powietrza niższych

niż wymagane przepisami prawa (+20°C dla żłobków, +18°C dla pozostałych typów szkół). Zapisy z pomiarów odnotowywano w formularzu do protokołu kontroli.

8.3.7. Warunki do utrzymania higieny

Z kontroli sanitarnych przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym wynika, że większość obiektów wywiązywała się z realizacji obowiązku zapewnienia właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży.

Spośród 67 skontrolowanych placówek, 3 z nich (4,5%) nie zapewniały właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń sanitarno – higienicznych w szkole podstawowej, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym oraz w zespole szkół.

W związku z nieprawidłowościami Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim zobowiązał organy prowadzące do usunięcia nieprawidłowości poprzez wydane decyzje administracyjne.

Poprawie uległy warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży w placówkach, co potwierdziły kontrole sprawdzające oraz bieżące kontrole sanitarne:

- w szkole podstawowej – jako realizacja zarządzeń decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim zapewniono właściwy stan sanitarno – techniczny stolarki drzwiowej, ścian, sufitów, podłóg, parapetów w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych oraz uzupełniono brakujące deski sedesowe;

- w placówce kształcenia ustawicznego zapewniono właściwy stan sanitarno-techniczny sufitu w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym męskim na II piętrze – przeprowadzono prace polegające na osuszeniu zawilgoconych miejsc, przygotowaniu podłoża oraz malowaniu;

- w zespole szkół - zapewniono właściwy stan sanitarno-techniczny w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym męskim zlokalizowanym na I piętrze powierzchni ściany, podłogi oraz stolarki drzwiowej do trzech kabin ustępowych;

- w ośrodku wychowawczym – zapewniono właściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia pomieszczeń sanitarno – higienicznych – wymieniono na nowe 10 kabin prysznicowych, uzupełniono brakujące płytki ściennie, usunięto uszkodzone fugi w kabinach prysznicowych i uzupełniono je na nowo, naprawiono drzwi jezdne kabin ustępowych oraz zakupiono nowe uchwyty ściennie.

8.3.8. Opieka medyczna w szkołach

W 2024 r. na 31 skontrolowanych placówek oświatowo – wychowawczych, 18 posiadało gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej do dyspozycji jednej szkoły a w przypadku 1 placówki wspólnie z inną placówką w tym samym obiekcie.

Stan sanitarno – techniczny skontrolowanych gabinetów nie budził zastrzeżeń.

W 11 szkołach pielęgniarki szkolne realizowały zadania profilaktyki prozdrowotnej w pomieszczeniach zastępczych udostępnianych na terenie placówki.

Opieka medyczna w szkołach jest prowadzona na podstawie zawartych pomiędzy Dyrektorami szkół, a podmiotami wykonującymi działalność leczniczą porozumień na objęcie opieką medyczną uczniów w środowisku nauczania i wychowania przez pielęgniarkę szkolną / umów użyczenia na bezpłatne używanie gabinetów profilaktyki zdrowotnej w celu świadczenia profilaktyki zdrowotnej nad dziećmi.

W 1 szkole nieposiadającej gabinetu opieka zdrowotna świadczona jest także poza terenem placówki, tj. w podmiotach leczniczych.

Organy prowadzące szkoły zgodnie z nałożonymi na nie przepisami prawa obowiązkami, zgodnie z Ustawą z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz. U. z 2019 r., poz. 1078) przystąpiły do realizacji tej ustawy w celu zapewnienia uczniom opieki zdrowotnej, w tym stomatologicznej.

W treści porozumień określano sposób organizacji udzielania świadczeń. Definiowano strony tego porozumienia, precyzowano miejsce i zakres udzielanych świadczeń przez lekarzy stomatologów, wskazywano uczniów szkół, których obejmą udzielane świadczenia realizowane na podstawie przedmiotowych porozumień.

W powiecie ostrowieckim spośród 31 skontrolowanych szkół w przypadku 4 placówek organ prowadzący szkoły zawarł porozumienia z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą udzielającymi świadczeń zdrowotnych z zakresu leczenia stomatologicznego dla dzieci i młodzieży. Podmioty lecznicze w ramach porozumień zobowiązywały się do wykonywania świadczeń ogólnostomatologicznych dla dzieci i młodzieży do ukończenia 18. roku życia oraz wykonywania profilaktycznych świadczeń stomatologicznych dla dzieci i młodzieży do ukończenia 19. roku życia.

W przypadku 18 placówek zawarta została umowa z dentobusem.

Pośród skontrolowanych placówek w okresie sprawozdawczym w 2 szkołach podstawowych funkcjonowały gabinety stomatologiczne. Placówki te znajdują się na terenie gminy Ćmielów. Gabinety są prowadzone przez niepubliczny podmiot leczniczy. Na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego gabinet stomatologiczny zapewniono w jednym zespole szkół, gdzie dwa razy w roku wykonywane są zadania profilaktyki dla uczniów zespołu wyłącznie w zakresie przeglądu i lakowania.

Brak gabinetów stomatologicznych w szkołach wynika głównie z warunków lokalowych tj. baza lokalowa funkcjonujących placówek nie pozwala na utworzenie nowych gabinetów z uwagi na fizyczny brak miejsca w placówkach oraz bardzo duże koszty utworzenia gabinetu.

W porównaniu z rokiem ubiegłym zauważalny jest wzrost zapewnionych świadczeń stomatologicznych przez organy prowadzące w nadzorowanych placówkach, głównie poprzez zawarcie porozumień na wykonywanie świadczeń stomatologicznych dla uczniów - dzieci i młodzieży do lat 18 w mobilnych gabinetach dentystycznych – dentobusach oraz profilaktycznych świadczeń stomatologicznych dla dzieci i młodzieży do ukończenia do ukończenia 19 roku życia.

Dentobus jako w pełni wyposażony mobilny gabinet stomatologiczny dla dzieci i młodzieży, zapewnia łatwiejszy dostęp do świadczeń, w szczególności docierając do mniejszych miejscowości, w których nie ma stacjonarnego gabinetu stomatologicznego.

8.3.9. Ocena warunków sanitarno-higienicznych w oddziałach „zerowych” w placówkach oświatowych

W ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania oceniono warunki pobytu dzieci 5 i 6 - letnich w tzw. oddziałach „zerowych” w placówkach oświatowych funkcjonujących samodzielnie oraz w zespołach szkół.

W roku sprawozdawczym kontroli poddano oddziały „zerowe” funkcjonujące w 19 przedszkolach, w 14 szkołach podstawowych oraz w 4 zespołach szkół.

Osobną przestrzeń dla dzieci z oddziałów „zerowych”, wydzieloną od starszych uczniów organizowano w miarę możliwości w odrębnym budynku, w wydzielonym segmencie lub na piętrze obiektu (razem z klasami I-III szkoły podstawowej).

Odrębność korzystania z ciągów komunikacyjnych oraz części pomieszczeń (szatnia, jadalnia) przez dzieci młodsze i „starszych” uczniów - przy braku możliwości infrastrukturalnego wydzielenia - dyrektorzy placówek zapewniali wprowadzając wydzielenia organizacyjne (np. rozpoczynanie i kończenie zajęć w różnym czasie).

8.3.10. Dodatkowe działania

Realizując działania kontrolne w placówkach nauczania, uwzględniając nowy model sprawowanego nadzoru prowadzono stałe działania o charakterze profilaktycznym, m.in. w zakresie wad postawy, wad wzroku czy profilaktyki zdrowotnej uczniów.

Każdorazowo przypominano dyrektorom placówek i organom prowadzącym o obowiązku - właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii rodzaju *Legionella* Sp., zasadach właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, klimatyzacji (w tym okresowych przeglądów, czyszczeniu).

W trakcie prowadzonych kontroli sanitarnych, w tym dotyczących gotowości szkolnej do nowego roku szkolnego 2024/2025 informowano dyrektorów o wadze właściwego natężenia oświetlenia w placówce, a szczególnie w salach dydaktycznych, szkodliwości światła niebieskiego w tym korzystania ze smartfonów oraz właściwego ustawienia stanowiska pracy ucznia i promowania aktywności fizycznej, celem zapewnienia uczniom odpowiednich warunków higieny procesów nauczania i wychowania oraz promowania dobrych praktyk np. w odniesieniu do zapewnienia w placówce dostępu do wody pitnej przeznaczonej do spożycia.

Ponieważ szkoła to miejsce wyťažonej pracy zarówno uczniów, jak i nauczycieli - kluczową rolę w zapewnieniu odpowiednich warunków do pracy dla obu tych grup stanowi oświetlenie. Dobrze dobrane oprawy do placówki zagwarantują komfortową i wydajną pracę, a jednocześnie będą bezpieczne dla zdrowia wszystkich w nich przebywających.

W trakcie kontroli dyrektorzy szkół okazywali protokoły przeprowadzonych pomiarów natężenia oświetlenia wykonywane przez firmy specjalistyczne, a okazane wyniki z pomiarów były prawidłowe.

W wielu placówkach wymieniono na nowe instalacje elektryczne wraz z zapewnieniem opraw oświetleniowych nowego typu (led) o wysokich parametrach technicznych, co znacząco poprawiło komfort i warunki na stanowiskach pracy.

Nowe oświetlenie zapewnia bezpieczeństwo dla zdrowia wszystkich przebywających w placówkach, a w szczególności zapewnia bardzo dobre naświetlenie i dystrybucję światła w salach lekcyjnych.

W trakcie kontroli każdorazowo prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych dotyczących zagadnień promocji zdrowia, zgodnie z rozdzielnikami materiałów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim dbając o bezpieczeństwo wychowanków i uczniów placówek oświatowych na nadzorowanym terenie powiatu ostrowieckiego przypominał, także dyrektorom placówek i organom prowadzącym o obowiązku dostosowania stanowisk pracy do warunków antropometrycznych uczniów.

Państwowa Inspekcja Sanitarna została m.in. powołana do sprawowania nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania, a nadzór ten jest realizowany na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe i przepisów wykonawczych. Jednym z elementów higieny procesów nauczania i wychowania jest właściwy dobór mebli edukacyjnych do wymogów ergonomii za który odpowiada dyrektor placówki.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (§ 2, 9 i 24 - Dz.U z 2020 r. poz. 1604 z późn. zm.) zobowiązuje dyrektorów placówek m. in. do zapewnienia dzieciom i młodzieży bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w szkołach i innych placówkach edukacyjnych oraz nabywania i stosowania przez szkoły i inne placówki nauczania i wychowania sprzętu oraz mebli posiadających aktualne certyfikaty zgodności z Polską Normą, spełniające wymogi bezpieczeństwa, wydane przez jednostki certyfikujące te wyroby.

Wymogiem tym objęte są: meble przedszkolne i szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, a także urządzenia stanowiące wyposażenie placów zabaw. Stanowiska pracy należy dostosowywać do warunków antropometrycznych uczniów, a jeżeli ze stanowisk pracy korzystają osoby niepełnosprawne, dostosowuje się je do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności.

Prawidłowe dostosowanie mebli edukacyjnych do wzrostu dzieci i młodzieży ma istotny i zasadniczy wpływ na ich postawę i zdrowie: prawidłowe kształtowanie się kręgosłupa i prawidłowe funkcjonowanie narządów wewnętrznych. Właściwy dobór stanowiska pracy zapewnia nie tylko komfort przy pisaniu, czytaniu i rysowaniu, lecz także zapobiega powstawaniu wad postawy.

Należy stosować normy określające wymiary funkcjonalne i znakowanie wszystkich krzeseł, taboretów oraz stołów stosowanych w instytucjach edukacyjnych. Każdy uczeń powinien mieć zmierzoną wysokość ciała i wysokość podkolanową. Na podstawie tych pomiarów określa się rozmiar mebli dostosowany do danego ucznia. Każde nieodpowiednie dobranie mebli wpływa niekorzystnie na układ mięśniowo-kostny, powodując nadmierne zmęczenie, a także skrzywienie kręgosłupa.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim dbając o bezpieczeństwo wychowanków i osób przebywających placówkach z pobytem całodobowym na terenie powiatu ostrowieckiego prowadził działania zapobiegające zakażeniom bakteriami z rodzaju *Legionella* sp. zobowiązując dyrektorów placówek oświatowych do wprowadzenia wzmożonego nadzoru nad systemem dystrybucji wody, utrzymania reżimu temperaturowego i płukania instalacji oraz do nadzoru nad systemami instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnej z uwzględnieniem okresowych przeglądów technicznych i sanitarnych w celu przeciwdziałania kolonizacji instalacji przez bakterie *Legionella* w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi i wody, przekazał opracowane przez Zakład Bezpieczeństwa Zdrowotnego Środowiska Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny- we współpracy z Głównym Inspektorem Sanitarnym Zalecenia.

Od września 2024 roku w związku z zachodzącymi zmianami klimatycznymi i wzrostem intensywności groźnych zjawisk meteorologicznych w trakcie prowadzonych kontroli szkół, przedszkoli oraz innych placówek oświatowo – wychowawczych oceniano stan techniczny budynków w kontekście lokalizacji na terenach zalewowych.

8.4. Warunki wypoczynku i rekreacji

Nadzór nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim sprawowany był na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dla dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2016 r. poz. 452 z późn. zm.). Nadzór miał charakter ciągły i uwzględniał zgłoszenia monitorowane w Bazie Wypoczynku.

Organizatorzy wypoczynków, którzy podlegają Ustawie z dnia 6 marca 2018 r. Prawo Przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r., poz. 236 z późn. zm.) zgodnie z art. 48 ust. 1-3 otrzymali na piśmie Zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli, w którym wskazano zakres przedmiotowy kontroli.

Zgodnie z potwierdzeniem odbioru zawiadomień, kontrole zostały przeprowadzone nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli.

Zdjęcie 10. Kontrole wypoczynków.

Przeprowadzane na terenie powiatu ostrowieckiego przez przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim kontrole sanitarne miały na celu zapewnienie zdrowego i bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży, w trakcie których oceniono stan sanitarno-higieniczny obiektów pobytu dzieci i młodzieży. Szczególną uwagę zwracano na: czystość pomieszczeń użytkowanych przez uczestników wypoczynku, przestrzeganie podstawowych zasad higieny, warunki żywienia, jakości żywności w obiektach kolonijnych, domach wczasów dziecięcych i innych punktach świadczących usługi żywieniowe dla grup zorganizowanych dzieci i młodzieży, bezpieczeństwo i stan techniczny obiektu oraz jego wyposażenia.

W 2024 roku w elektronicznej „Bazie wypoczynku” dostępnej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej zamieszczono zgłoszenia 60 turnusów wypoczynku zorganizowanego dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu ostrowieckiego w formie wyjazdowej oraz w miejscu zamieszkania.

Dzieci i młodzież uczestniczyły w wypoczynkach w formie wyjazdowej jako kolonia, obóz lub jako forma w miejscu zamieszkania – półkolonia zorganizowanych przez placówki oświatowo-wychowawcze, świetlice szkolne, osiedlowy dom spoteczny, hotele, zajazd, domy noclegowe, kompleks turystyczny.

W 2024 roku skontrolowano 51 z 60 zgłoszonych turnusów wypoczynku, w tym:

- ✓ 11 turnusów wypoczynku zimowego,
- ✓ 40 turnusów wypoczynku letniego.

W przypadku 7 turnusów organizator zrezygnował z wypoczynku przed jego rozpoczęciem. W bazie wypoczynku widniały zgłoszenia o statusie REZYGNAcja, w związku z wycofaniem się chętnych uczestników

przed rozpoczęciem turnusów, 1 zgłoszenie zamieszczono błędnie (podwójne zgłoszenie tego samego wypoczynku), 1 zgłoszenie do bazy wypoczynku na 4 dni przed jego rozpoczęciem, nie podjęcie w terminie zawiadomienia o zamiarze przeprowadzenia kontroli.

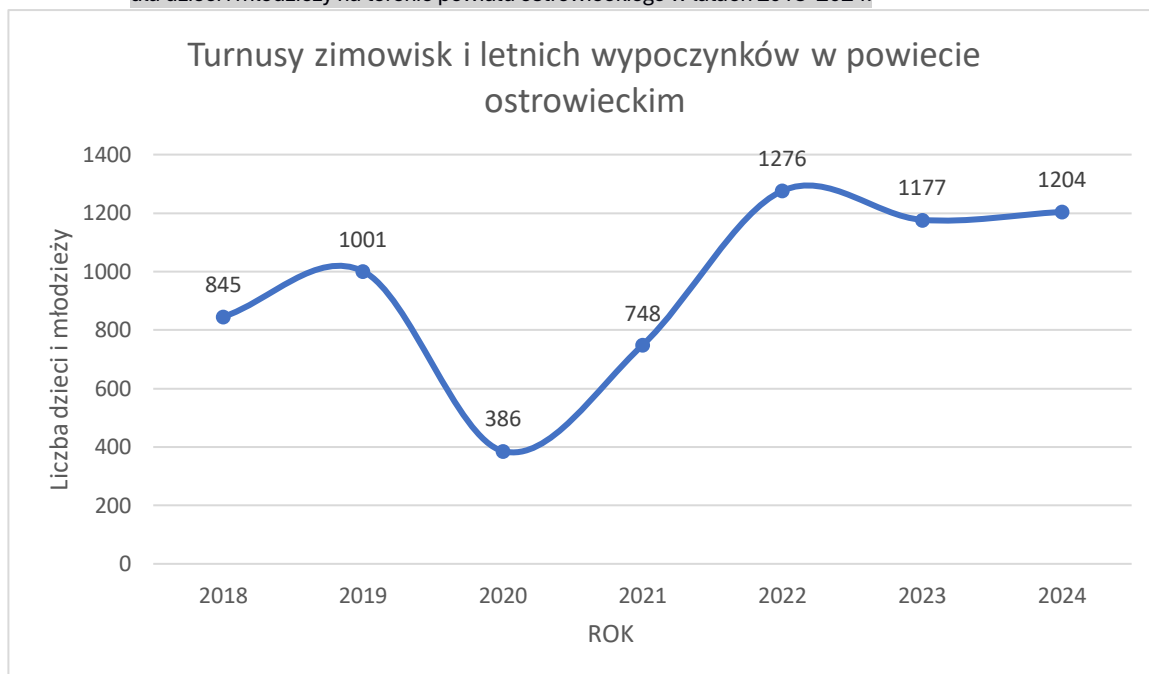
Przeprowadzone kontrole na terenie powiatu ostrowieckiego dotyczyły 20 form wypoczynku turnusów wyjazdowych oraz 31 turnusów w miejscu zamieszkania w formie półkolonii.

Niezależnie od formy wypoczynku, wszyscy organizatorzy wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży w 2024 roku zapewnili uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Nie odnotowano żadnych interwencji z powodu niewłaściwych warunków sanitarno – higienicznych oraz nie nakładano mandatów karnych na organizatorów wypoczynku w zakresie higieny dzieci i młodzieży. Dodatkowo wypoczynki były skontrolowane w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia w miejscu wypoczynku (przeprowadzono 5 kontroli).

Z różnego rodzaju form wypoczynku w 2024 r. skorzystało ogółem 1204 uczestników (2023 r.- 1177, 2022 – 1276; 2021 – 748; 2020 - 386; 2019 – 1001; 2018 – 845), z czego z wyjazdowej formy wypoczynku skorzystało 176, a w półkoloniach uczestniczyło 1028 dzieci i młodzieży. Ilość uczestników na przestrzeni ostatnich lat obrazuje poniższy wykres.

Wykres 14. Liczba uczestników wyjazdowych form wypoczynku i półkolonii w miejscu zamieszkania zorganizowanych dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu ostrowieckiego w latach 2018-2024.

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba uczestników jest nieznacznie większa natomiast znacząco zwiększyła się w porównaniu z latami 2020-2021, kiedy trwał stan epidemii COVID -19. Wiązało się to z obostrzeniami związanymi z sytuacją epidemiologiczną, które szczegółowo określało Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Przeprowadzone kontrole potwierdziły, że organizatorzy wypoczynków opracowali regulaminy i wdrożyli procedury zawierające zasady bezpieczeństwa. Podejmowali także stosowne wzmożone działania profilaktyczne, aby zapewnić bezpieczeństwo i prawidłowy przebieg wypoczynku dzieci i młodzieży.

8.5. Inne działania

W ramach nadzoru w zakresie higieny dzieci i młodzieży prowadzono dodatkowe działania, w tym:

- ✓ ocenę przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych w placówkach oświatowo - wychowawczych;
- ✓ dystrybucję w okresie sezonowego wzrostu zachorowań na grypę i przeziębienie w nadzorowanych obiektach materiałów oświatowo – zdrowotnych o tematyce grypy – ulotek „Grypa czy przeziębienie?”;
- ✓ dystrybucję materiałów dot. profilaktyki wszawicy u dzieci i młodzieży szkolnej;
- ✓ dystrybucję materiałów edukacyjnych:
 - w placówkach organizujących wypoczynek zimowy pozostawiono ulotki: Przeziębienie? Grypa? Zdrowiej bez antybiotyków (ulotka), Co to są E-PAPIEROSY? (ulotka), Test uzależnienia od tytoniu (ulotka), Wiesz o tym? (ulotka), Stop dopalaczom (ulotka), Grypa czy przeziębienie? (ulotka), Nowe narkotyki! Uwaga rodzice! (ulotka), Dym tytoniowy jest trujący (ulotka), Palenie uzależnia! (ulotka); Patent na bezpieczne ferie (ulotka),
 - w placówkach organizujących wypoczynek letni pozostawiono: Wakacje zdrowe i bezpieczne (broszura), Patent na bezpieczne wakacje (ulotka), Broszura podróżnika, Wścieklizna zagrożenie w krajach egzotycznych (ulotka), Planujesz egzotyczne wakacje – zaszczep się (ulotka), Wakacje z malarią – chroń się od zaraz, Zdrowe dzieci a bierne palenie tytoniu, Dopalacze to śmierć (ulotka), Dym tytoniowy szkodzi niepalącym (ulotka), Dym tytoniowy jest trujący (ulotka), Nowe narkotyki uwaga rodzice (ulotka), e-papierosy jak działają? (ulotka), Kofeina maksymalna dawka – (ulotka), Bezpiecznie w świat (ulotka);
- ✓ w okresie wakacyjnym 2024 r. realizowana była interwencja Akcja Letnia pod hasłem „Zdrowe Wakacje”, której celem była m.in. popularyzacja wiedzy potrzebnej do zapobiegania wielu groźnym chorobom, skutkom zdrowotnym wynikającym z nadmiernego opalania, czy zażywania substancji psychoaktywnych, omówiono zagrożenia jakie niosą ze sobą kleszcze, zasady postępowania po ukąszeniu przez kleszcza oraz profilaktykę chorób odkleszczowych.

Dla 5 zorganizowanych wypoczynków zorganizowano 4 spotkania profilaktyczne dotyczące zasad bezpiecznego wypoczynku letniego, profilaktyki chorób odkleszczowych oraz profilaktyki uzależnień, w tym 3 spotkania przy współudziale Zespołu Profilaktyki Społecznej Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz w Kunowie (dwa na terenie Bałtowskiego Kompleksu Turystycznego oraz jeden w Waśniowie). Działania miały na celu propagowanie bezpiecznych i higienicznych zachowań oraz nauczanie odpowiedzialnego zachowania dzieci i młodzieży w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia.
- ✓ koordynowano i nadzorowano realizację powszechnego programu bezpłatnych szczepień przeciw HPV w szkołach na terenie powiatu ostrowieckiego. Od 3 października w szkołach podstawowych na terenie powiatu ostrowieckiego prowadzone były szczepienia uczniów przeciw HPV od ukończenia 9. do 14. roku życia. W związku z powyższym od września Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim prowadził powiatową **Kampanię „NIE DLA RAKA STOP HPV”** ” realizującą założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030 w ramach której:
 - zorganizowano konferencję pt. „NIE DLA RAKA STOP HPV” dotyczącą roli szczepień ochronnych, wpływu ludzkiego wirusa brodawczaka na nowotwory złośliwe, konsekwencji zakażeń oraz profilaktyki HPV. Konferencja adresowana była do samorządów, dyrektorów szkół podstawowych, koordynatorów szczepień HPV w szkołach, pedagogów, organów prowadzących placówki oświatowe oraz pracowników ochrony zdrowia z powiatu ostrowieckiego;

- organizowano spotkania z rodzicami i nauczycielami, przy współudziale lekarza, położnej w trakcie wywiadówek w szkołach podstawowych z terenu powiatu ostrowieckiego, podczas których zachęcano do szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka HPV oraz odpowiadano na liczne pytania rodziców dotyczące szczepień;
- prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących szczepień przeciw HPV, w tym plakatu promującego szczepienia przeciw HPV w ramach kampanii „NIE DLA RAKA STOP HPV”;
- w ramach współpracy z Gminą Ostrowiec zamieszczono plakat promujący szczepienia przeciw HPV na 10 wiatkach przystankowych na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego;
- ✓ Kontynuacja Kampanii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim **Kampania NIE ENERGETYKOM!** w tym organizacja i rozstrzygnięcie Powiatowego Konkursu Plastycznego pt. „Nie Energetykom!” zorganizowanego dla uczniów klas VI-VIII Szkół Podstawowych z powiatu ostrowieckiego oraz organizacja wystawy prac konkursowych w trakcie Dni Ostrowca, na dziedzińcu Ostrowieckiego Browaru Kultury oraz w szkołach podstawowych. W ramach prowadzonej kampanii informacyjno - edukacyjnej NIE ENERGETYKOM! zorganizowano prelekcję dla uczniów klas VI dotyczącą napojów energetycznych. Uczniowie mieli okazję sprawdzić swoją wiedzę biorąc udział w Quizie za co zostali nagrodzeni.

Celem kampanii NIE ENERGETYKOM! jest uświadomienie negatywnych skutków spożywania napojów energetycznych przez uczniów, wzmacnianie wiedzy dotyczącej zdrowego stylu życia, zachęcenie dzieci i młodzieży do dokonywania świadomych i pewnych wyborów konsumenckich.

- ✓ na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej oraz w mediach społecznościowych umieszczano informacje oraz materiały dotyczące bezpiecznego wypoczynku letniego dla organizatorów oraz uczestników wypoczynków z ogólnymi zasadami, jakimi uczestnicy wypoczynku powinni kierować się aby bezpiecznie spędzać wakacje. Z prowadzonych działań zamieszczano fotorelację na portalu społecznościowym Facebook Powiatowej – Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim.

8.6. WNIOSKI

Zdecydowana większość nadzorowanych placówek oświatowo – wychowawczych zapewniła w 2024 r. bezpieczne i higieniczne warunki nauczania, wychowania i opieki dzieci i młodzieży.

W porównaniu do 2023 roku skala nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – higienicznego i technicznego placówek była na zbliżonym poziomie. Stan nadzorowanych obiektów oraz panujące w nich warunki higieniczne poprawiają się, co ma wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych.

W placówkach oświatowo - wychowawczych systematycznie prowadzone są prace remontowe zmierzające do poprawy stanu sanitarno - higienicznego. Niemniej jednak w przypadku kilku placówek objętych obowiązkiem administracyjnym wynikającym ze złego stanu sanitarno – technicznego, zarządzenia decyzji nie były realizowane w pierwotnie wyznaczonych terminach (wydano 3 decyzje o prolongacie terminu), a postępowania administracyjne trwają latami. Przyczyną takiego stanu w ocenie dyrektorów szkół i organów prowadzących placówki na terenie powiatu ostrowieckiego jest brak środków finansowych na poprawę warunków technicznych (remonty, prace konserwatorskie, wymianę wyposażenia). Nie oznacza to jednak iż prace nie są realizowane, a jedynie niezrealizowane w pełni. Przeprowadzone kontrole sprawdzające potwierdzały w większości częściowe wykonanie zarządzeń i systematyczne ponoszenie nakładów finansowych na zapewnienie bezpiecznych warunków pobytu w placówkach.

Nadzorowane na terenie powiatu ostrowieckiego placówki oświatowo – wychowawcze są sukcesywnie doposażone w nowe meble, wyposażenie i pomoce dydaktyczne posiadające certyfikaty zgodności lub atesty.

Dyrektorzy chętnie przystępują do udziału w projektach wspierających edukację, dzięki którym pozyskują nowoczesne wyposażenie, tworzą nowe pracownie i dają uczniom dostęp do nowoczesnych technologii.

Zauważalny jest nacisk organów prowadzących na rozbudowę infrastruktury sportowej placówek oświatowych oraz zabezpieczania środków finansowych na kompleksowe termomodernizacje największych obiektów.

Wszyscy organizatorzy zorganizowanego wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży w 2024 r. zapewnili uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w wypoczynku.

Dyrektorzy przedstawiali kierunki poprawy warunków korzystania z obiektów należących do szkół, w tym warunków nauki, a przeprowadzone kontrole potwierdziły, iż w skontrolowanych placówkach oświatowych przeprowadzane są liczne działania celem zapewnienia bezpiecznych warunków pobytu w placówkach oświatowych na terenie powiatu ostrowieckiego.

**STAN SANITARNY OBIEKTÓW
ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA
ORAZ WYTWÓRNII MIEJSC
OBROTU MATERIAŁAMI
I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI
DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ**

9. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia oraz wytwórni i miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

9.1. Zakres prowadzonego nadzoru sanitarnego

Bezpieczeństwo żywności jest istotnym elementem polityki zdrowotnej Państwa oraz ochrony zdrowia publicznego. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności opiera się na systematycznej kontroli wewnętrznej realizowanej przez przedsiębiorcę, który zgodnie z prawem całkowicie odpowiada za bezpieczeństwo żywności, oraz kontroli zewnętrznej, którą sprawują organy urzędowej kontroli żywności. Państwowa Inspekcja Sanitarna jako organ m.in. urzędowej kontroli żywności działając w strukturach Ministra Zdrowia i będąc przez niego nadzorowana została powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów prawa żywnościowego w zakresie:

- produkcji i obrotu żywnością pochodzenia zwierzęcego,
- produktów pochodzenia zwierzęcego znajdujących się w handlu detalicznym,
- produkcją i obrotem materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W 2024 r. pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu ostrowieckiego znajdowało się 1691 obiektów żywności i żywienia oraz wytwórni i miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (w 2023 r. – 1710), w tym:

- 390 zakładów produkcji żywności, w tym: 4 wytwórnie lodów, 7 automatów do lodów, 8 piekarni, 12 ciastkarni, 2 przetwórnice owocowo – warzywne, 2 zakłady garmazeryjne, 2 browary, 2 wytwórnie win, 1 wytwórnia makaronów, 1 wytwórnia chrupek i prażynek, 1 wytwórnia suplementów diety, 1 wytwórnia mieszanek piekarniczych, 2 pakownice, 1 wytwórnia opłatków, 1 zakład produkcji kanapek oraz 327 podmiotów prowadzących działalność w zakresie: produkcji pierwotnej, rolniczego handlu detalicznego, dostaw bezpośrednich, 16 producentów żywności w warunkach domowych;
- 954 zakłady obrotu żywnością, w tym: 342 sklepy spożywcze (z czego 31 to supermarkety), 53 kioski, 29 aptek, 20 magazynów hurtowych, 28 obiektów ruchomych i tymczasowych, 359 środków transportu oraz 122 inne zakłady obrotu żywnością, w tym między innymi sprzedaż żywności przez Internet;
- 227 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym między innymi: 53 restauracje, 166 punktów małej gastronomii oraz 8 gospodarstw agroturystycznych prowadzących żywienie;
- 74 zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym między innymi: 26 stołówek szkolnych, 16 stołówek w przedszkolach, 2 bloki żywienia w domach opieki społecznej, 4 stołówki w żłobkach i domach małego dziecka, 6 stołówek w zakładach specjalnych i wychowawczych, 2 bloki żywienia w szpitalach, 2 stołówki w bursach i internatach oraz 16 innych zakładów żywienia,
- 4 zakłady usług cateringowych;
- 5 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym 2 wytwórnie porcelany stołowej;
- 37 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W nadzorowanych obiektach żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przeprowadzono 579 kontroli sanitarnych, w tym 133 kontrole interwencyjne. Skontrolowano 399 obiektów. Wydano 30 decyzji administracyjnych m. in. w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego nadzorowanych obiektów, w tym:

- 16 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarno - higienicznego,

- 3 decyzje wstrzymujące działalność gastronomiczną,
- 3 decyzje zatwierdzające warunkowo zakłady do prowadzenia działalności związanej z produkcją żywności i żywieniem zbiorowym,
- 5 decyzji zakazujących wprowadzenia produktu do obrotu z uwagi, że stanowią zagrożenie dla zdrowia ludzi,
- 3 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń.

Przedsiębiorców odpowiedzialnych za naruszenia bieżących wymagań higienicznych i zdrowotnych ukarano 52 mandatami karnymi na łączną kwotę 12100,00 zł.

Podstawowe wskaźniki działalności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu ostrowieckiego przedstawia Tabela 15.

Tabela 15. Podstawowe wskaźniki działalności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu ostrowieckiego w latach 2023 – 2024 w stosunku do obiektów żywnościowo – żywieniowych oraz wytwórni i miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Rodzaj danych	2023	2024
Ilość obiektów wg. rejestru w ciągu roku	1710	1691
Ilość kontroli, w tym: kontrole interwencyjne	530/114	579/133
Ilość obiektów skontrolowanych	365	399
Odsetek obiektów skontrolowanych	21,3 %	23,6 %
Ilość decyzji administracyjnych	28	30
Ilość decyzji wstrzymujących działalność zakładu	0	3
Ilość decyzji zakazujących wprowadzenia produktu do obrotu	8	5
Ilość nałożonych mandatów karnych	58	52
Kwota nałożonych mandatów karnych (zł)	14250,00 zł	12100,00 zł
Wysokość średniego mandatu karnego (zł)	245,00 zł	232,00 zł
Liczba wniosków o ukaranie	0	0
Liczba próbek pobranych	272	257
Liczba próbek zdyskwalifikowanych	8	9

9.2. Ogólna ocena obiektów żywnościowo-żywieniowych

Stan sanitarny objętych nadzorem obiektów oceniany był przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wraz z listami merytorycznych pytań kontrolnych oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, uwzględniającymi przepisy prawa żywnościowego, w tym w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych.

Kwalifikację objętych nadzorem obiektów żywnościowo – żywieniowych według kategorii ryzyka (stan w 2024 r.) przedstawia Tabela 16.

Kategoryzacja nadzorowanych obiektów żywnościowo – żywieniowych została przeprowadzona, m.in. na podstawie „Arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością” z uwzględnieniem zagrożenia zawartego w „Instrukcji dotyczącej kryteriów oceny

zakładu” w kontekście profilu działalności oraz faktycznego stanu higienicznego i sanitarno-technicznego przedmiotowego obiektu.

Zakwalifikowanie zakładu do danej kategorii ryzyka związane jest z profilem działalności zakładu, a także może być wynikiem stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości. Kategoria ryzyka ma wpływ na częstotliwość kontroli przeprowadzanych w danym obiekcie. Tym samym zakłady zakwalifikowane do kategorii wysokiego ryzyka podlegają większej częstotliwości kontroli niż inne obiekty o ryzyku średnim bądź niskim. Nie musi to być równoznaczne ze złym stanem sanitarno-technicznym i higienicznym obiektów.

Tabela 16. Podział nadzorowanych zakładów żywnościowo – żywieniowych ze względu na kategoryzację ryzyka w 2024 r.

Rodzaj obiektów	Ilość obiektów objętych nadzorem w 2024 r.	Liczba obiektów zakwalifikowanych do odpowiedniej kategorii ryzyka ogółem			Liczba obiektów ocenionych na podstawie arkuszy oceny zakładu w 2024 r.
		ryzyko niskie (N)	ryzyko średnie (S)	ryzyko wysokie (W)	
Zakłady produkcji żywności	390	177	32	181	44
w tym producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni	327	158	8	161	20
Zakłady obrotu żywnością	954	584	370	0	58
Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	277	158	66	3	48
Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	74	7	67	0	22
Zakłady usług cateringowych	4	1	3	0	2
Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	5	5	0	0	1
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	37	37	0	0	2

W roku sprawozdawczym najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w obiektach żywnościowo – żywieniowych, które miały wpływ na nadanie ryzyka średniego i wysokiego były:

- niedostateczna lub nieprawidłowo prowadzona kontrola wewnętrzna w zakresie instrukcji dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz procedur opartych na zasadach systemu HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Point) – systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli ukierunkowanego na zapewnienie bezpieczeństwa żywności – 40 obiektów,
- nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny zakładów, w szczególności brak czystości i porządku wynikający z nieprawidłowo przeprowadzanych procesów czyszczenia, mycia, dezynfekcji w całym procesie technologicznym (w tym urządzeń, sprzętu, naczyń) – 41 obiektów,

- nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń zakładu, w tym: podłóg, ścian, sufitów i zamocowanych w górze elementów, okien i innych otworów, drzwi, oświetlenia pomieszczeń produkcyjnych, sprzedażowych i magazynowych – 39 obiektów,
- nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny i techniczny maszyn, urządzeń i sprzętów wykorzystywanych w procesie produkcji/sprzedaży, a mających bezpośredni kontakt ze środkami spożywczym – 28 obiektów,
- brak zaangażowania kierownictwa w zapewnienie prawidłowego stanu sanitarnego zakładów, w tym przygotowania merytorycznego pracowników do pracy w branży spożywczej – 15 obiektów,
- brak pełnionej przez producenta/dystrybutora kontroli nad używanymi do produkcji surowcami, półproduktami i wyrobami gotowymi, w tym badania właścicielskie – 14 obiektów.

Zasady GHP, GMP w 2023 r. wdrożyło 1685 obiektów, tj. 99,5 % nadzorowanych (w 2023 r. – 97,8%), a procedury oparte na zasadach systemu HACCP zostały wdrożone w 1364 zakładach, tj. 80,7% objętych nadzorem (w 2023 r. – 80%). Powyższe wyniki świadczą o tym, że stan wdrożenia przez przedsiębiorców zasad GHP oraz GMP, jak również systemu HACCP gwarantujących bezpieczeństwo żywności w zakładach żywnościowo – żywieniowych uległ w odniesieniu do roku 2023 polepszeniu.

9.3. Stan sanitarny poszczególnych rodzajów obiektów

9.3.1. Zakłady produkcji żywności

W 2024 r. skontrolowano 64 zakłady produkcji żywności, w których przeprowadzono łącznie 89 kontroli i rekontroli, w tym 7 kontroli interwencyjnych. Liczbę kontroli (w tym interwencyjnych) w stosunku do liczby zakładów (w tym skontrolowanych) w poszczególnych rodzajach obiektów produkcji żywności oraz stan wdrożenia GHP/GMP i HACCP przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Liczba kontroli (w tym interwencyjnych) w stosunku do liczby zakładów (w tym skontrolowanych) w poszczególnych zakładach produkcji żywności oraz stan wdrożenia GHP/GMP i HACCP

Rodzaj zakładu	Liczba obiektów według rejestru	Liczba obiektów skontrolowanych	Wdrożone GHP/GMP	Wdrożony HACCP	Liczba kontroli ogółem	Liczba kontroli interwencyjnych
Wytwórnice lodów	4	3	4	4	4	0
Automaty do lodów	7	4	7	7	5	0
Piekarnie	8	7	8	8	12	0
Ciastkarnie	12	8	12	12	9	0
Przetwórnice owocowo-warzywne	2	2	2	2	6	1
Browary	2	1	2	2	1	0
Wytwórnice win	2	1	2	2	1	0
Zakłady garmazeryjne	2	1	2	2	1	0
Wytwórnice makaronów	1	1	1	1	4	0
Wytwórnice chrupek, chipsów i prażynek	1	1	1	1	5	1
Wytwórnice suplementów diety	1	1	1	1	3	0

Wytwórnice premixów	1	0	1	1	0	0
Producenci pierwotni	186	16	186	0	16	1
Rolniczy handel detaliczny	7	1	7	7	1	0
Producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni	134	14	134	0	17	3
Producenci żywności w warunkach domowych	16	2	16	16	2	0
Inne wytwórnice żywności	4	1	4	4	2	1

W tej grupie obiektów nieprawidłowości stwierdzono wyłącznie w 2 zakładach (piekarnia i wytwórnia lodów). Uwagi dotyczyły następujących obszarów:

- gospodarki odpadami – przechowywanie i usuwanie odpadów tj. brak dokumentacji potwierdzającej wywóz odpadów komunalnych,
- warunków magazynowania i pakowania tj.: nieprawidłowe przechowywanie opakowań do żywności,
- kontroli surowców, półproduktów i wyrobów gotowych przez producenta, w tym badania właścicielskie tj. brak realizacji opracowanego harmonogramu badania wyrobu gotowego,
- zaangażowania kierownictwa i przygotowania merytorycznego pracowników (kwalifikacje zatrudnionych pracowników) tj. brak szkoleń pracowników w zakresie GHP/GMP i systemu HACCP,
- prawidłowość procedur i ich realizacji (GHP, GMP, HACCP) tj. niedostateczna kontrola wewnętrzna w zakresie instrukcji dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz procedur opartych na zasadach systemu HACCP.

Nieprawidłowości stwierdzone w tej grupie obiektów wynikały głównie z braku zaangażowania właścicieli zakładów w prawidłowo pełnioną kontrolę wewnętrzną, co spowodowało obniżenie standardów sanitarnych w tych zakładach. Prowadzone postępowania administracyjne zmobilizowały właścicieli zakładów do podjęcia skutecznych działań naprawczych.

9.3.2. Zakłady obrotu żywnością

W 2024 r. skontrolowano 226 zakładów obrotu żywnością, w których przeprowadzono łącznie 321 kontroli i rekontroli, w tym 103 kontrole interwencyjne. Liczbę kontroli (w tym interwencyjnych) w stosunku do liczby zakładów (w tym skontrolowanych) w poszczególnych rodzajach obiektów obrotu żywnością oraz stan wdrożenia GHP/GMP i HACCP przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Liczba kontroli (w tym interwencyjnych) w stosunku do liczby zakładów (w tym skontrolowanych) w poszczególnych zakładach obrotu żywności oraz stan wdrożenia GHP/GMP i HACCP

Rodzaj zakładu	Liczba obiektów według rejestru	Liczba obiektów skontrolowanych	Wdrożone GHP/GMP	Wdrożony HACCP	Liczba kontroli ogółem	Liczba kontroli interwencyjnych
Sklepy spożywcze i supermarkety	342	119	338	338	180	90
Kioski, w tym na targowiskach	54	29	54	54	39	0
Apteki	29	13	29	29	13	5

Magazyny hurtowe	20	16	20	20	39	6
Obiekty ruchome	28	6	28	28	6	0
Środki transportu	359	21	359	359	21	0
Inne zakłady/obiekty obrotu żywnością	122	22	122	122	23	2

W obiektach obrotu żywnością wydano 12 decyzji administracyjnych, w tym 3 dotyczące wycofania z obrotu środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia. Nałożono 24 mandaty karne na kwotę 5150,00 zł.

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości w obiektach obrotu żywnością należy zaliczyć:

- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny wyposażenia zakładu,
- niewłaściwe i pobieżne przestrzeganie procedur funkcjonujących w zakładzie,
- brak przeprowadzania prawidłowej kontroli wewnętrznej opartej na dobrej praktyce higienicznej (GHP) i na systemie analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli HACCP,
- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń zakładu,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,
- niewłaściwe zabezpieczenie zakładu przed dostępem szkodników/obecność szkodników w zakładzie,
- brak prawidłowych warunków do przeprowadzania zabiegów mycia i dezynfekcji rąk i/lub wyposażenia, sprzętu podręcznego oraz powierzchni mających kontakt z żywnością,
- brak orzeczeń lekarskich z badania do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Pomimo stwierdzonych nieprawidłowości stan sanitarno-techniczny obiektów obrotu uległ polepszeniu względem ocen przeprowadzonych w roku 2023 r. Kontrole sanitarne przeprowadzone w latach ubiegłych, wydane doraźne zalecenia pokontrolne, a następnie ich weryfikacja wywarły pozytywny wpływ m.in. na kierujących zakładami (zwiększenie świadomości i zaangażowania kierownictwa, szkolenie pracowników) przyczyniając się tym samym do poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektów.

9.3.3. Zakłady żywienia zbiorowego

9.3.3.1. Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego

W 2024 r. skontrolowano 76 zakładów żywienia zbiorowego otwartego (restauracje i zakłady małej gastronomii), w których przeprowadzono łącznie 125 kontroli i rekontroli (w tym 22 kontrole interwencyjne). Liczbę kontroli (w tym interwencyjnych) w stosunku do liczby zakładów (w tym skontrolowanych) w poszczególnych rodzajach obiektów żywienia zbiorowego otwartego oraz stan wdrożenia GHP/GMP i HACCP przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Liczba kontroli (w tym interwencyjnych) w stosunku do liczby zakładów (w tym skontrolowanych) w poszczególnych zakładach żywienia zbiorowego otwartego oraz stan wdrożenia GHP/GMP i HACCP

Rodzaj zakładu	Liczba obiektów według rejestru	Liczba obiektów skontrolowanych	Wdrożone GHP/GMP	Wdrożony HACCP	Liczba kontroli ogółem	Liczba kontroli interwencyjnych
Restauracje	53	24	53	53	38	5
Zakłady małej gastronomii	121	47	119	119	82	17
Zakłady małej gastronomii tymczasowe lub ruchome	45	5	45	45	5	0
Gospodarstwa agroturystyczne	8	0	8	8	0	0

W zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego wydano 13 decyzji administracyjnych, w tym 2 decyzje o nieprzydatności środka spożywczego dla żywienia ludzi wycofujące z obrotu środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia oraz 3 decyzje dotyczące zaprzestania prowadzenia działalności gastronomicznej do czasu podjęcia skutecznych działań naprawczych. Nałożono 26 mandatów karnych na kwotę 6550,00 zł.

W tej grupie obiektów najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w obiektach żywnościowo-żywnieniowych były:

- nieprzestrzeganie procedur funkcjonujących w zakładzie, brak przeprowadzania prawidłowej kontroli wewnętrznej opartej na dobrej praktyce higienicznej (GHP) i produkcyjnej (GMP) oraz na systemie analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli HACCP,
- stan techniczny pomieszczeń zakładu: podłogi, ściany, sufity i zamocowane w górze elementy, okna i inne otwory, drzwi, oświetlenie pomieszczeń produkcyjnych, sprzedażowych i magazynowych,
- brak prawidłowych warunków do przeprowadzania zabiegów mycia i dezynfekcji rąk i/lub wyposażenia, sprzętu podręcznego oraz powierzchni mających kontakt z żywnością,
- brak do wglądu wyniku badania wody,
- nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń i wyposażenia zakładu,
- nieprawidłowe powierzchnie stykające się z żywnością. Maszyny, urządzenia, sprzęt wykorzystywane w procesie produkcji/sprzedaży,
- brak zaangażowania właścicieli obiektów w merytoryczne przygotowanie pracowników w tym brak udokumentowanych szkoleń,
- gospodarka odpadami – przechowywanie i usuwanie odpadów,
- higiena osobista pracowników, stan zdrowia osób mających kontakt z żywnością,
- zabezpieczenie zakładu przed szkodnikami i ich zwalczanie tj. niewłaściwe zabezpieczenie zakładu przed dostępem szkodników w zakładzie,
- nieprawidłowe przechowywanie opakowań jednorazowego użytku,
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych,
- brak udokumentowanej ciągłości łańcucha chłodniczego,
- środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,
- przechowywanie zbędnych zakurzonych nieużywanych sprzętów stanowiących potencjalne źródło zanieczyszczenia i ograniczające powierzchnię roboczą,
- brak szafki do przechowywania odzieży wierzchniej i ochronnej zatrudnionego personelu,
- znakowanie - brak aktualizacji informacji o alergenach i składnikach użytych do produkcji potraw.

W porównaniu do roku 2023 w grupie obiektów zakłady żywienia zbiorowego otwartego stan sanitarno-techniczny uległ pogorszeniu. Znaczący wpływ na taką ocenę miały 3 zakłady, w których podwyższono ryzyko wysokie z uwagi na skalę nieprawidłowości, które były wynikiem zaniedbań dotyczących kontroli wewnętrznej ze strony właścicieli. Zastosowane sankcje karne zdyscyplinowały przedsiębiorców, którzy zadbali o niezwłoczne usunięcie nieprawidłowości, co potwierdziły przeprowadzone w obiektach kontrole sprawdzające. Zakłady zostały objęte wzmożonym nadzorem sanitarnym.

9.3.3.2. Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego oraz zakłady usług cateringowych

W 2024 r. skontrolowano 25 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego oraz 3 zakłady usług cateringowych, w których przeprowadzono łącznie 34 kontrole i rekontrole (w tym 1 kontrolę interwencyjną). Za zły stan sanitarno – higieniczny właściciel jednego zakładu został ukarany mandatem karnym. W stosunku do 2 zakładów wydano decyzje zarządzające poprawę stanu technicznego zakładów.

Najczęściej stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego były:

- nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń zakładu: podłogi, ściany, sufity i zamocowane w górze elementy, okna i inne otwory, drzwi, oświetlenie pomieszczeń produkcyjnych, sprzedażowych i magazynowych,
- zły stan techniczny maszyn, urządzeń i sprzętu wykorzystywanych w procesie produkcji.

Liczbę kontroli (w tym interwencyjnych) w stosunku do liczby zakładów (w tym skontrolowanych) w poszczególnych rodzajach obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego oraz stan wdrożenia GHP/GMP i HACCP przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Liczba kontroli (w tym interwencyjnych) w stosunku do liczby zakładów (w tym skontrolowanych) w poszczególnych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego oraz stan wdrożenia GHP/GMP i HACCP

Rodzaj zakładu	Liczba obiektów według rejestru	Liczba obiektów skontrolowanych	Wdrożone GHP/GMP	Wdrożony HACCP	Liczba kontroli ogółem	Liczba kontroli interwencyjnych
Bloki żywienia w szpitalach	2	1	2	2	1	0
w tym bloki żywienia w szpitalach w systemie cateringowym	1	0	1	1	0	0
Bloki żywienia w domach opieki społecznej	2	1	2	2	1	0
Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	4	3	4	4	4	0
w tym stołówki w żłobkach i domach małego dziecka w systemie cateringowym	2	2	2	2	3	0
Stołówki szkolne	26	7	26	26	7	0
w tym stołówki szkolne w systemie cateringowym	13	2	13	13	2	0
Stołówki w bursach i internatach	2	2	2	2	2	0
Stołówki w przedszkolach	16	8	16	16	8	0
w tym stołówki w przedszkolach w systemie cateringowym	3	1	3	3	1	0

Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	6	1	6	6	2	0
w tym stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych w systemie cateringowym	1	0	1	1	0	0
Inne zakłady żywienia	16	2	16	16	2	0
w tym inne zakłady żywienia w systemie cateringowym	5	0	5	5	0	0
Zakłady usług cateringowych	4	3	4	4	7	1

9.3.4. Wytwórnice przedmiotów użytku i miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2024 r. znajdowało się:

- 5 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w tym 2 fabryki porcelany użytkowej, 1 zakłady produkcji opakowań z papieru i tektury oraz 2 zakłady produkcji opakowań z tworzyw sztucznych,
- 37 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością w tym 6 hurtowni i 31 sklepów.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzano 5 kontroli w zakresie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Nadzorem objęto: 1 wytwórnię materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 2 hurtownie i 2 sklepy wprowadzające do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie wdrożenia i przestrzegania przez przedsiębiorców wymagań określonych w przepisach, w tym w rozporządzeniu (WE) 1935/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz uchylające dyrektywy 80/590/EWG i 89/109/EWG oraz rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2023/2006 z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie dobrej praktyki produkcyjnej w odniesieniu do materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

9.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2024 r. w ramach „Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej” na rok 2024 pobrano na terenie powiatu ostrowieckiego 257 próbek środków spożywczych i materiałów do kontaktu z żywnością (w 2023 r. – 272), które zbadano w laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Kielcach, innych laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej działających w zintegrowanym systemie badania żywności, Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego – Państwowym Zakładzie Higieny Państwowym Instytucie Badawczym, Państwowym Instytucie Weterynaryjnym – Państwowym Instytucie Badawczym (PIWet-PIB) w Puławach oraz Instytucie Ogrodnictwa Państwowym Instytucie Badawczym w Skierniewicach.

Tabela 21. Zestawienie kierunków badań oraz liczby próbek żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobranych do badania w 2023 r. i 2024 r.

Kierunek badań	Liczba pobranych próbek	
	2023 r.	2024 r.
pestycydy	27	31
metale	19	18
azotany	2	2
MCPD i pochodne	1	1
zanieczyszczenia mikrobiologiczne	154	134
mikotoksyny	9	9
histamina	9	9
karbaminian etylu	1	0
substancje dodatkowe	11	13
barwniki z grupy SUDAN	1	0
kryteria czystości substancji dodatkowych	2	1
kryteria czystości witamin i składników mineralnych	0	2
GMO	3	3
skażenia promieniotwórcze (izotop Cs-147)	1	1
zawartość jodu w soli	0	1
napromienianie żywności	2	2
witaminy i inne żywieniowe (suplementy diety)	7	8
witaminy i inne żywieniowe (żywność dla określonych grup)	3	3
witaminy i inne żywieniowe (żywność wzbogacana)	1	1
migracja specyficzna (materiały do kontaktu z żywnością)	4	3
ocena organoleptyczna (materiały do kontaktu z żywnością)	0	1
WWA	3	3
furan i pochodne	1	0
izomery trans	0	1
akrylamid	2	1
parametry jełczenia	1	0
antybiotykooporność	2	2
nadchlorany	0	1
Oznaczenie organoleptyczne	0	1
Alergeny (gluten, orzeszki)	2	3
positek	1	1
Wszystkie kierunki	272	257

Spośród 257 zbadanych próbek zdyskwalifikowano 9 próbek środków spożywczych co stanowi 3,5% wszystkich pobranych próbek.

Przyczyny kwestionowania próbek pobranych do badania w 2024 r.:

- w grupie „Ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne” zakwestionowano 1 próbkę **mąki żytniej razowej** ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A,

- w grupie „Owoce” zakwestionowano 1 próbkę **agrestu** ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu cyflufenamidu,
- w grupie „Warzywa” zakwestionowano 1 próbkę **kapusty pekińskiej** ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu imidaclopridu,
- w grupie „Mięso” zakwestionowano 5 próbek **tatara wołowego** z uwagi na stwierdzenie obecności werotoksycznych *Escherichia coli* (STEC),
- w grupie „Suplementy diety” zakwestionowano 1 próbkę **suplementu diety** ze względu na rozbieżności między deklarowaną przez producenta zawartością koenzymu Q10, a uzyskanymi wynikami badań laboratoryjnych.

W przypadku zakwestionowania jakości zdrowotnej środków spożywczych organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowały działania nadzоровe mające na celu zagwarantowanie prawidłowej jakości zdrowotnej żywności, tj. obligowano przedsiębiorców do udokumentowania prawidłowej jakości wytwarzanych środków spożywczych, wdrożenia działań naprawczych oraz wydawano zalecenia pokontrolne.

Ponadto w ramach funkcjonowania systemu RASFF przesłano do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 4 powiadomienia, których przedmiotem były środki spożywcze pobrane do badań laboratoryjnych i zakwestionowane w zakresie ww. badanych parametrów.

9.5. Znakowanie środków spożywczych

Próbki środków spożywczych pobranych do badań laboratoryjnych w ramach „Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej” na rok 2024 oceniane były również w kierunku zgodności oznakowania z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa żywnościowego. W 2024 r. w kierunku znakowania oceniono wszystkie pobrane próbki. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej dokonywali również oceny znakowania środków spożywczych w trakcie bieżących kontroli sanitarnych obiektów podlegających nadzorowi organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej tj. zakładów produkcyjnych, zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego i otwartego oraz obiektów obrotu środkami spożywczymi. Nieprawidłowości stwierdzono w:

- 2 zakładach małej gastronomii, w których zakwestionowano menu z uwagi na brak wykazu składników przygotowywanych potraw,
- 1 zakładzie usług cateringowych, w którym zakwestionowano brak informacji obowiązkowych dostępnych przed złożeniem zamówienia przez klienta na zamawiarce dań dostępnej na platformie społecznościowej,
- 2 innych obiektach obrotu (strona internetowa), na których zakwestionowano brak informacji obowiązkowych dostępnych przed złożeniem zamówienia przez klienta dotyczących: składników powodujących alergię, informacji o wartości odżywczej oraz adresu producenta. Ponadto w 1 produkcie stwierdzono sugestię, że środek spożywczy posiada właściwości lecznicze.

We wszystkich przypadkach przedsiębiorcy podjęli natychmiastowe działania tj. opracowali prawidłowe wykazy składników oferowanych potraw oraz umieścili na stronach internetowych i platformach społecznościowych prawidłowe oferty dotyczące sprzedawanych środków spożywczych co potwierdziły przeprowadzone kontrole sanitarne sprawdzające i monitoring stron internetowych.

9.6. Nadzór nad obrotem grzybami wprowadzanymi do obrotu

W roku sprawozdawczym nadzór nad obrotem grzybami świeżymi i suszonymi oraz przetworami grzybowymi prowadzono głównie podczas bieżących kontroli sanitarnych przeprowadzanych w obiektach produkcji, przetwórstwa, obrotu i żywienia zbiorowego. W przypadku stwierdzenia w obrocie grzybów świeżych,

suszonych lub przetworów grzybowych oraz środków spożywczych zawierających grzyby dokonywano oceny ich znakowania pod względem zgodności z aktualnie obowiązującym prawem żywnościowym.

Podczas bieżących kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie sprzedaży grzybów świeżych, suszonych, przetworów grzybowych i środków spożywczych zawierających grzyby.

W ramach działań profilaktycznych, klasyfikator grzybów zatrudniony w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej udzielał porad w zakresie przynależności gatunkowej grzybów, w ramach dyżurów odbywających się w czasie godzin urzędowania jednostek Inspekcji. Zbieracze grzybów najczęściej do oceny przynależności gatunkowej przynosili grzyby jadalne z gatunku: pieprznik jadalny, borowik usiatkowany, koźlarz babka, koźlarz czerwony, czubajka kania, borowik szlachetny, krasnoborowik ceglstopory, suchogrzybek złotopory, maślak pstry, pieczarka (ogrodowa). Tylko jeden konsument okazał do oceny grzyb niejadalny tj. goryczak żółciowy.

Prowadzono działalność edukacyjną dla konsumentów w zakresie wiedzy na temat grzybów oraz zasad ich zbierania poprzez:

- przygotowanie stoisk informacyjno-edukacyjnych w trakcie Dożynek Powiatowych oraz w trakcie Dni Ostrowca,
- stronę internetową PSSE Ostrowiec Świętokrzyski (informacje dot. dyżuru klasyfikatora grzybów oraz zasady bezpiecznego grzybobrania),
- media społecznościowe Facebook PSSE Ostrowiec Świętokrzyski (informacje dot. najczęstszych pomyłek grzybowych, prowadzonych w PSSE porad grzybowych, zasad bezpiecznego grzybobrania),
- dystrybucję materiałów: broszury, ulotki, kolorowanki (w tym na stoiskach edukacyjnych oraz spotkaniach profilaktycznych),
- przekazywano do mediów informacje nt. zasad bezpiecznego zbierania i spożywania grzybów.

9.7. System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF)

RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach jest wykorzystywany do wymiany informacji o potencjalnie niebezpiecznej żywności, materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością między organami urzędowej kontroli w Unii Europejskiej, które są członkami ww. systemu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach funkcjonowania systemu RASFF przesłał do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego **4 powiadomienia**, których przedmiotem były środki spożywcze pobrane do badań laboratoryjnych i zakwestionowane w zakresie badanych parametrów. Powiadomienia dotyczyły:

- stwierdzenia obecności werotoksycznych *Escherichia coli* (STEC), genów stx2, eae w 5 z 5 próbek oraz genu stx1 w 2 z 5 próbek środka spożywczego pn. **„Surowy wyrób mięsny. Produkt przyprawiony gotowy do spożycia. Tatar wołowy”**,
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości pestycydu cyflufenamidu na poziomie $0,027 \pm 0,014$ mg/kg w produkcie pn. **Agrest Odmiana: INVIKTA**,
- stwierdzenia przekroczenia NDP pozostałości pestycydu - imidaclopridu ($0,052 \pm 0,026$ mg/kg) w **kapuście pekińskiej** pochodzącej od producenta pierwotnego z terenu powiatu ostrowieckiego,
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w ilości $4,9 \pm 1,0$ µg/kg w produkcie pn. **„Mąka Żytia Razowa Typ 2000 gruba”**.

Ponadto w ramach kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej, na podstawie wyników oceny ryzyka dokonanej przez ekspertów Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny – Państwowego Instytutu Badawczego monitorowano działania podejmowane przez podmioty związane z wycofywaniem kwestionowanych produktów z rynku.

Ogółem w ramach działań w systemie RASFF przeprowadzono 73 kontrole, w tym:

- w związku z otrzymanymi powiadomieniami alarmowymi – 19 kontroli (ponadto podjęto 6 innych działań wyjaśniających tj. wysłano 1 wiadomość elektroniczną, przeprowadzono 2 rozmowy telefoniczne oraz przekazano 3 powiadomienia),
- w związku z otrzymanymi powiadomieniami informacyjnymi – 54 kontrole (ponadto podjęto 53 inne działania wyjaśniające tj. wysłano 7 wiadomości elektronicznych, przeprowadzono 34 rozmowy telefoniczne oraz przekazano 12 powiadomień).

W ramach działań podjętych w związku z powiadomieniami alarmowymi w systemie RASFF wycofano z obrotu produkty na łączną wartość 865,15 zł, w tym:

- **pieprz suszony z Chin** 300 g w ilości 3 szt. na kwotę 110,49 zł – stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) aflatoksyn (aflatoksyna B1, suma aflatoksyn B1, B2, G1 i G2);
- **chleb bezglutenowy z pestkami dyni** 350 g w ilości 59 szt. na kwotę 674,37 zł – stwierdzenie obecności alergenu (orzechy ziemne) w produkcie pn. pestki dyni bezglutenowe (styrian);
- **mak niebieski, kraj pochodzenia Czechy** 200 g w ilości 4 szt. na kwotę 25,60 zł – stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) sumy morfiny i 0,2 kodeiny;
- **herbatka fix rumiankowo-koperkowa** 240 g w ilości 1 szt. na kwotę 9,99 zł - stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) sumy alkaloidów pirolizydynowych;
- **figi suszone pochodzące z Grecji** 150 g w ilości 5 szt. na kwotę 44,70 zł – stwierdzenie przekroczenia aflatoksyny B1 oraz sumy aflatoksyn B1, B2, G1, G2.

W ramach działań podjętych w związku z powiadomieniami informacyjnymi w systemie RASFF wycofano z obrotu produkty na łączną wartość 437,22 zł, w tym:

- **herbata czarna liściasta łamana** 100 g w ilości 16 szt. na kwotę 159,84 zł – stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości pestycydu fenobukarbu;
- **soczewica czerwona z Kanady** 0,5 kg w ilości 2 szt. na kwotę 10,74 zł - stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości pestycydu procymidonu;
- **konserwa turystyczna. Mielonka wieprzowa sterylizowana** 300 g w ilości 24 szt. na kwotę 128,64 zł - stwierdzenie obecności niezadeklarowanego alergenu – białka soi;
- **kmin rzymski mielony** 15 g w ilości 75 szt. na kwotę 138,00 zł – stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) sumy alkaloidów pirolizydynowych.

9.8. Nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami i składnikami mineralnymi

W zakresie nadzoru pełnionego nad żywnością prozdrowotną wprowadzaną do obrotu, w tym suplementami diety, żywnością wzbogaconą i dla określonych grup w 2024 r. przeprowadzano bieżące kontrole sanitarne w poszczególnych rodzajach obiektów w zakresie oceny znakowania, prezentacji i reklamy żywności oraz kontrole wynikające z poleceń Głównego Inspektora Sanitarnego, działań wyjaśniających podejmowanych w ramach systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach) oraz dotyczące poboru próbek w ramach urzędowej kontroli i monitoringu.

W 2024 r. kontynuowano nadzór w zakresie spełnienia szczególnych wymagań odnoszących się do preparatów do początkowego żywienia niemowląt oraz ich reklamy, prowadzenia działalności promocyjnej, oferowania lub dostarczania próbek, jak również przedmiotów służących do karmienia niemowląt oraz prezentacji i reklamy żywności dla określonych grup. Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

W zakresie prowadzonego nadzoru nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami i składnikami mineralnymi:

- podejmowano działania dotyczące monitorowania stron internetowych w zakresie obecności podmiotów z nadzorowanego terenu którzy nie dopełnili obowiązku rejestracji zatwierdzenia działalności dotyczącej sprzedaży przez Internet – 18;
- podejmowano działania w związku z poleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącymi naruszeniem przepisów prawa żywnościowego reklamy suplementów diety sprzedawanych za pośrednictwem portalu allegro.pl i innych stron internetowych – 5;
- przeprowadzono 3 kontrole w zakładzie produkcji suplementów diety, podczas których dokonywano oceny znakowania 4 suplementów diety;
- przeprowadzono 38 kontroli w miejscach obrotu środkami spożywczymi, podczas których dokonywano oceny znakowania 78 suplementów diety;
- oceniono 92 suplementy diety wprowadzane do obrotu przez Internet w zakresie znakowania, prezentacji i reklamy; nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 4 produktów, a przedsiębiorcy podjęli natychmiastowe działania naprawcze;
- przeprowadzono 23 kontrole w miejscach obrotu środkami spożywczymi oraz w szpitalu na oddziale położniczym, podczas których sprawdzono przestrzeganie zakazu reklamy produktów dla niemowląt i małych dzieci.

W zakresie nadzoru nad jakością wprowadzanych do obrotu suplementów diety i środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego pobrano do badania 19 próbek (w 2023 r. pobrano 20 próbek). Pobrane do badania próbki przebadane zostały w kierunku zawartości deklarowanych w wykazie składników witamin i składników mineralnych, metali szkodliwych dla zdrowia, izomerów trans kwasów tłuszczowych, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), 3MCPD, mikotoksyn, substancji dodatkowych.

9.9. Ocena sposobu żywienia w zakładach zamkniętych żywienia zbiorowego typu zamkniętego

Na stan zdrowia wpływa zarówno jakość, jak i ilość spożywanej żywności, sposób łączenia środków spożywczych w posiłkach i zastosowane techniki kulinarne oraz nawyki żywieniowe i sposób odżywiania. Stosowanie do produkcji posiłków środków spożywczych o odpowiedniej jakości, warunki przyrządzania potraw oraz sposób planowania żywienia w zakładach żywienia zbiorowego to obszary objęte nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W ramach pełnionego nadzoru przeprowadzane są kontrole sanitarne w ww. grupie obiektów w zakresie spełnienia przez nie wymogów prawa żywnościowego wraz z oceną jadłospisów oraz poborem do badań laboratoryjnych próbek przygotowywanych posiłków. Podejmowanie powyższych działań jest szczególnie istotne w przypadku żywienia osób przebywających, między innymi w szpitalach czy domach opieki społecznej z uwagi na fakt, że właściwie opracowana dieta jest ważnym elementem leczenia i zapewnienia prawidłowego stanu zdrowia przez co, determinuje również długość życia.

Nadzór nad jakością żywienia w przypadku dzieci i młodzieży (żywionych w żłobkach, przedszkolach, szkołach czy ośrodkach szkolno-wychowawczych) ma na celu także kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych w omawianej grupie konsumentów, co z kolei ma wpływ na ogólne samopoczucie i częstotliwość występowania chorób w przyszłości, w tym chorób cywilizacyjnych.

Na terenie powiatu ostrowieckiego w roku 2024 nadzorem objętych było 74 obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego oraz 4 zakłady usług cateringowych. Oceniono ogółem 24 jadłospisy dekadowe w 22 zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

Zbadano laboratoryjnie 1 próbkę posiłku (pobraną w zakładzie specjalnym i wychowawczym) w zakresie oceny procentowego udziału energii z: białka, tłuszczu i węglowodanów oraz zawartość soli w badanej próbce żywienia. Po analizie wyniku oraz na podstawie „Norm żywienia dla populacji Polski (...)” polecono wyeliminować

stwierdzone niezgodności poprzez ograniczenie stosowania soli oraz podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie rozbieżności między analizą chemiczną, a teoretyczną jadłospisu.

W roku sprawozdawczym w dalszym ciągu dokonywano oceny jadłospisów w jednostkach systemu oświaty (między innymi w szkołach, przedszkolach) oraz kontynuowano nadzór nad sklepikami szkolnymi w zakresie przestrzegania wymagań ujętych w treści rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Nieprawidłowości stwierdzono w jednym ocenianym jadłospisie, który był niezgodny z wymaganiami ww. rozporządzenia.

Stosunek liczby obiektów nadzorowanych do liczny obiektów skontrolowanych w zakresie ww. rozporządzenia ujęto w tabeli 22.

Tabela 22. Liczba obiektów nadzorowanych do liczny obiektów skontrolowanych w tym w zakresie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów		Liczba przeprowadzonych kontroli	
	Nadzorowanych	Skontrolowanych	Ogółem	w tym: w zakresie rozp. MZ
Sklepiki szkolne	12	3	3	2
Stołówki szkolne	26	7	7	7
Stołówki w przedszkolach	16	8	8	8
Stołówki w bursach i internatach	2	2	2	1
Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	6	1	2	2

W kontrolowanych zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego przeprowadzano teoretyczną ocenę jakości i sposobu żywienia na podstawie jadłospisów dekadowych. W wyniku teoretycznej analizy jadłospisów stwierdzono nieznaczne nieprawidłowości nie wpływające znacząco na jakość żywienia. Do części jadłospisów polecono wprowadzić zmiany, które przyczyniłyby się do poprawy jakości żywienia.

Tabela 23. Liczba ocen jadłospisu w kontrolowanych zakładach wg. Rodzaju obiektu

Rodzaj obiektów	Liczba teoretycznych ocen jadłospisów
Bloki żywienia w szpitalach	1
Bloki żywienia w domach opieki społecznej	1
Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	3
Stołówki szkolne	7
Stołówki w przedszkolach	7
Stołówki w bursach i internatach	1
Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	2
Zakłady usług cateringowych	2
OGÓŁEM	24

9.10. Działania podejmowane w ramach interwencji konsumentów

W ramach urzędowej kontroli dodatkowy udział w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności miała analiza zgłaszanych interwencji konsumenckich. Sygnały pochodzące od społeczeństwa były każdorazowo wnikliwie rozpatrywane i skutkowały podjęciem natychmiastowych działań wyjaśniających, a w sytuacjach tego wymagających także represyjnych.

W 2024 r. podejmowano działania kontrolne w związku z 36 interwencjami konsumentów (w 2023 r. – 36 interwencji konsumentów). Odsetek interwencji potwierdzonych wyniósł 41,9% (w 2023 r. wyniósł 41,7%).

Zakres interwencji potwierdzonych obejmował:

- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej (o zmienionych cechach organoleptycznych, po upływie daty minimalnej trwałości, po terminie przydatności do spożycia),
- nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny zakładów, wynikający z nieprzestrzegania podstawowych zasad higieny, braku środków dezynfekujących, braku higieny osobistej personelu;
- obecność szkodników i śladów ich bytowania.
- nieprawidłowe przechowywanie odpadów,
- brak orzeczeń lekarskich z badań do celów sanitarno – epidemiologicznych personelu pracującego bezpośrednio ze środki spożywczy,mi,
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych.

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wszystkie uchybienia stwierdzone podczas kontroli interwencyjnych zostały usunięte, co potwierdziły przeprowadzone kontrole sprawdzające.

9.11. Pozostałe działania podejmowane w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności i żywienia

9.11.1. Współpraca z instytucjami zewnętrznymi w tym z innymi inspekcjami urzędowej kontroli żywności

W zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności prowadzono współpracę z instytucjami zewnętrznymi, w tym z innymi inspekcjami urzędowej kontroli żywności. Współpraca polegała na wzajemnym przekazywaniu informacji o środkach spożywczych znajdujących się w obrocie i niespełniających wymagań jakości zdrowotnej, przeprowadzaniu wspólnych kontroli w obiektach będących pod wspólnym nadzorem oraz konsultowaniu lub uzyskiwaniu informacji dotyczących bezpieczeństwa żywności w zakresie kompetencji innych inspekcji.

W ramach współpracy z **Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Ostrowcu Świętokrzyskim** w zakresie zwalczania Afrykańskiego pomoru świń (African swine fever - ASF) prowadzono wzmożone kontrole dotyczące:

- identyfikowalności wprowadzanego do obrotu mięsa wieprzowego i jego przetworów oraz mięsa zwierząt dzikich,
- oferowania do konsumpcji dań z udziałem dziczyzny w obiektach żywienia zbiorowego,
- sposobu postępowania ze zlewkami pokonsumpcyjnymi w obiektach żywienia zbiorowego,
- stanu sanitarno-technicznego, w tym zabezpieczenia przed dostępem zwierząt do miejsc gromadzenia nieczystości stałych w celu ich usunięcia, w: hotelach, motelach, zajazdach, pensjonatach, parkingach, stacjach paliw.

Przeprowadzono ogółem 135 kontroli sanitarnych (w tym kiosków na targowisku), podczas których dokonywano oceny w ww. zakresie. Kontrole przeprowadzano przy współudziale przedstawicieli Inspekcji Weterynaryjnej i Policji. Podczas kontroli nie stwierdzono przypadków wprowadzania do obrotu mięsa niewiadomego pochodzenia.

W ramach współpracy z **Policją** przeprowadzono wspólnie 16 kontroli tematycznych na Targowisku Miejskim w Ostrowcu Świętokrzyskim (w związku z legalnością wprowadzanych do obrotu produktów pochodzenia zwierzęcego).

W ramach współpracy z organami **Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa** zaplanowano i przeprowadzono wspólnie 5 kontroli gospodarstw rolnych. Podczas kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

Na wniosek Komendanta **Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej** Kraków przeprowadzono wspólnie 1 kontrolę w hurtowni spożywczej, która złożyła ofertę w przetargu na dostawy dla wojska.

Ponadto prowadzono **współpracę ze środkami masowego przekazu**, poprzez:

- udział w programie „Studio otwarte” emitowanym na antenie lokalnej telewizji z okazji obchodów „Światowego Dnia Bezpieczeństwa Żywności”. Rozmowa na temat prawidłowego przechowywania żywności oraz na co konsument powinien zwrócić uwagę kupując produkty spożywcze;
- udzielenie wywiadu lokalnemu radiu w sezonie „grzybowym” na temat bezpiecznego grzybobrania; udzielenie pisemnej informacji lokalnej prasie na temat kontroli żywności pochodzenia zwierzęcego przeprowadzanych na targowiskach i bazarach.

9.11.2. Wzmógłony nadzór nad wodami butelkowanymi wprowadzanymi do obrotu

W trakcie przeprowadzania kontroli sanitarnych w okresie: czerwiec – wrzesień 2024 r. szczególnym zakresem kontroli objęto warunki przechowywania oraz ocenę znakowania wód butelkowanych. Podczas kontroli, podobnie jak w roku ubiegłym, zwrócono szczególną uwagę na znakowanie naturalnych wód mineralnych pod kątem zgodności z przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie naturalnych wód mineralnych, wód źródłanych i wód stołowych. Łącznie we wskazanym okresie przeprowadzono 81 kontroli w zakresie warunków przechowywania wód butelkowanych oraz oceniono znakowanie 41 wód mineralnych.

9.11.3. Wzmógłony nadzór w zakresie żywienia zbiorowego w sezonie letnim

W zakresie wzmógłonego nadzoru nad zakładami małej gastronomii oraz żywienia zbiorowego (restauracje) w miejscowościach turystycznych, na trasach oraz stacjach paliw w okresie wzmógłonego ruchu turystycznego przeprowadzono łącznie 22 kontrole. Nieprawidłowości stwierdzono w grupie punkty małej gastronomii (w 2 zakładach), punkty małej gastronomii ruchome i tymczasowe (w 1 zakładzie) oraz w 3 restauracjach. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 1250,00 zł.

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należy zaliczyć:

- nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń zakładu,
- nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń zakładu,
- nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny sprzętu i wyposażenia,
- nieprawidłowy stan techniczny sprzętu i wyposażenia,
- nieprawidłowo pełniona kontrola wewnętrzna z obszarów GHP/GMP, w których stwierdzono nieprawidłowości,
- brak prawidłowych warunków do mycia i dezynfekcji rąk oraz sprzętu,
- brak zachowania higieny osobistej przez pracowników,

W toku prowadzonych postępowań, przedsiębiorcy odpowiedzialni za powstałe nieprawidłowości poinformowali o ich usunięciu, a przeprowadzone kontrole sprawdzające potwierdziły wykonanie zaleceń.

9.11.4. Żywienie podczas wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży

W celu oceny żywienia podczas wyjazdowych form wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży przeprowadzono 5 kontroli. Zakłady posiadały opracowane i wdrożone zasady GHP i GMP oraz system kontroli wewnętrznej oparty na zasadach systemu HACCP. Nieprawidłowości, w tym zły stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia stwierdzono w 1 zakładzie. Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim nie wpłynęły skargi i interwencje dotyczące zasad funkcjonowania obiektów wypoczynku dzieci i młodzieży. Mandatów karnych nie nakładano.

9.11.5. GMO

W zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przez przedsiębiorców warunków określonych w rozporządzeniach 1829/2003 i 1830/2003 dotyczących żywności genetycznie zmodyfikowanej, ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego znakowania środków spożywczych zawierających GMO oraz dokumentacji towarzyszącej ww. środkom spożywczym przeprowadzono ogółem 144 kontrole sanitarne (w tym 24 w zakładach produkcji żywności oraz 120 w obiektach obrotu żywnościową i w zakładach żywienia zbiorowego).

W kontrolowanych zakładach produkcji żywności sprawdzano, czy stosowane były surowce mogące potencjalnie zawierać GMO takie jak: ziarno słonecznika, siemię lniane, olej rzepakowy. Pochodzenie ww. surowców udokumentowane było fakturami zakupu. Na podstawie okazanych podczas kontroli atestów, świadectw jakościowych, specyfikacji oraz oświadczeń producentów i dostawców surowców ustalono, że dostarczane przez nich produkty nie zawierały składników GMO.

Podczas kontroli przeprowadzanych w zakładach obrotu żywnością oraz zakładach żywienia zbiorowego oceniano znakowanie produktów mogących potencjalnie zawierać GMO.

W kontrolowanych zakładach nie stwierdzono produktów oznakowanych informacją, że zawierają materiał genetycznie zmodyfikowany.

9.11.6. Nadzór nad jakością zdrowotną tłuszczów używanych do smażenia

W 2024 r. podobnie jak w latach ubiegłych dokonywano kontroli tłuszczu stosowanego do smażenia w zakładach małej gastronomii, ciastkarniach i piekarniach w zakresie zgodności z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 25 września 2012 r. w sprawie określenia maksymalnych poziomów substancji zanieczyszczających, które mogą się znajdować w tłuszczach stosowanych do smażenia, oraz kryteriów dla metod analitycznych stosowanych do ich oznaczania. Wykonano łącznie 32 pomiary różnego typu tłuszczy stosowanych do smażenia w zakresie zawartości związków polarnych. We wszystkich badanych próbkach, z użyciem szybkich testów, zawartość związków polarnych była prawidłowa tj. nie większa niż 25 %.

9.11.7. Ocena warunków przechowywania środków spożywczych wymagających chłodzenia (zachowanie łańcucha chłodniczego w produkcji i obrocie)

Łańcuch chłodniczy to wszystkie działania, które podejmują przedsiębiorcy branży spożywczej, żeby żywność była przechowywana w prawidłowej temperaturze od momentu jej wytworzenia, aż do spożycia. To właśnie temperatura przechowywania jest jednym z kluczowych parametrów, które decydują np. o tym, czy jedzenie jest smaczne i bezpieczne dla zdrowia. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej regularnie kontrolują temperatury przechowywania żywności w nadzorowanych obiektach. Prawidłowe warunki przechowywania środków spożywczych ograniczają rozwój bakterii i hamują proces psucia się jedzenia oraz pozwalają zachować właściwy smak i zapach produktów. Liczbę zakładów, w których dokonano pomiaru temperatur oraz liczbę tych pomiarów w rozbiciu na poszczególne miejsca przechowywania przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Liczba zakładów, w których dokonano pomiaru temperatur oraz liczba tych pomiarów w rozbiciu na poszczególne miejsca przechowywania

Lp.	Rodzaj obiektu	Ilość obiektów w których wykonano pomiary temperatur	Urządzenia chłodnicze	Zamrażarki	Pomieszczenia magazynowe-chłodnie	Pomieszczenia magazynowe	Pomieszczenia sprzedaży	Razem
1.	Obiekty produkcji żywności	40	27	10	10	31	0	78
2.	Obiekty obrotu żywnością (bez środków transportu)	129	140	57	46	20	59	322
3.	Obiekty żywienia zbiorowego otwarte	24	34	23	12	13	1	83
4.	Obiekty żywienia zbiorowego zamknięte	24	38	27	4	18	0	87
5.	PMG	37	45	34	7	1	2	89
6.	Środki transportu	2	2	0	0	0	0	2
Razem:		256	286	151	79	83	62	661

9.11.8. Nadzór nad producentami produkcji pierwotnej

Nadzorowane gospodarstwa należą w większości do gospodarstw małych. W rejestrze zakładów wpisanych jest 13 gospodarstw dużych powyżej 30 ha (głównie produkcja pierwotna zbóż). Prawie połowa gospodarstw (tj. 134) deklaruje sprzedaż swoich produktów w ramach dostaw bezpośrednich w tym między innymi na placach targowych, do lokalnych sklepów lub zakładów żywienia zbiorowego. Większość gospodarstw dostarcza płody rolne do punktów skupu lub zakładów produkcyjnych (na podstawie kontraktów). 1 gospodarstwo dostarcza produkty do podmiotu prowadzącego sklep internetowy.

Tabela 25. Liczba zarejestrowanych producentów produkcji pierwotnej w stosunku do liczby obiektów skontrolowanych

Produkcja pierwotna		Liczba zarejestrowanych producentów	Liczba skontrolowanych gospodarstw rolnych.
tym:	produkcji pierwotnej	186	16
	produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich	134	14
	prowadzących działalność w ramach RHD	7	1

W przeważającej części kontrolowanych gospodarstwach stwierdzono spełnienie wymagań określonych w części A zał. 1 rozp. (WE) Nr 852/2004. W 1 gospodarstwie w związku z wykryciem przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w produkowanej żywności tj. rabarbarze stwierdzono nieprawidłowo prowadzoną kontrolę wewnętrzną. Łącznie 4 gospodarstwa rolne zostały objęte wzmożonym nadzorem z uwagi na umieszczenie środków spożywczych wyprodukowanych z uprawianych owoców w systemie RASFF. Powiadomienia dotyczyły:

- przekroczenia NDP pozostałości pestycydu chlorpiryfosu w mrożonym rabarbarze pochodzącym w całości z gospodarstwa znajdującego się na terenie powiatu,
- przekroczenia NDP pozostałości pestycydu dimetoatu w mrożonych malinach (jednym z dostawców surowca był skup owoców, do którego owoce dostarczane były z gospodarstwa objętego nadzorem),
- przekroczenia NDP pozostałości pestycydu: tiametoksamu w porzeczce czerwonej mrożonej (jednym z dostawców surowca był skup owoców, do którego owoce dostarczane były z gospodarstwa objętego nadzorem),
- przekroczenia NDP pozostałości pestycydu - imidaclopridu w kapuście pekińskiej pochodzącej w całości z gospodarstwa znajdującego się na terenie powiatu.

Z pobranych do badań laboratoryjnych 23 próbek próbki żywności (owoce, warzywa i zboża po zbiorze), bezpośrednio od producentów produkcji pierwotnej, zakwestionowano 1 próbkę. Tabela wskazuje asortyment i kierunek badania pobranych próbek bezpośrednio od producentów produkcji pierwotnej.

Tabela 26. Rodzaj, liczba i kierunek badań owoców, warzyw i zbóż pobranych bezpośrednio od producentów produkcji pierwotnej

Asortyment	Liczba próbek	Kierunek badania	Wynik analizy
porzeczka czerwona	1	pestycydy	prawidłowy
ogórek	1	pestycydy	prawidłowy
pomidor	1	metale	prawidłowy
pomidor	5	mikrobiologia	prawidłowy
borówka amerykańska	1	pestycydy	prawidłowy
malina	5	mikrobiologia	prawidłowy
malina	5	mikrobiologia	prawidłowy
malina	1	pestycydy	prawidłowy
jarmuż	1	pestycydy	prawidłowy
gryka	1	pestycydy	prawidłowy
kapusta pekińska (od nadzorowanego producenta pobrana w magazynie hurtowym)	1	pestycydy	przekroczenie NDP pozostałości pestycydu - imidaclopridu

9.11.9. Podsumowanie

Stan sanitarno-higieniczny obiektów żywności, żywienia oraz wytwórni i miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością zlokalizowanych na terenie powiatu ostrowieckiego ocenia się jako dobry.

W 2024 r. w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu ostrowieckiego znajdowało się 1691 obiektów. W porównaniu do 2023 r. liczba obiektów objętych nadzorem zmniejszyła się o 19 zakładów. Największy spadek liczby obiektów odnotowano w grupie obiektów zakładów obrotu żywnością, gdzie liczba zakładów zmniejszyła się o 20 oraz w grupie zakładów żywienia zbiorowego, gdzie liczba zakładów zmniejszyła się 16. Wzrost liczby obiektów odnotowano w grupie producentów żywności, w której liczba obiektów objętych nadzorem zwiększyła się o 18 zakładów.

W roku sprawozdawczym najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w obiektach żywnościowo – żywieniowych, które miały wpływ na nadanie obiektom objętym nadzorem ryzyka średniego i wysokiego były: nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń zakładu, nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny i techniczny maszyn, urządzeń i sprzętów, brak zaangażowania kierownictwa w zapewnienie prawidłowego stanu sanitarnego zakładów, brak pełnionej przez producenta/dystrybutora kontroli nad używanymi do produkcji, surowcami, półproduktami i wyrobami gotowymi, w tym badania właścicielskie.

Zasady GHP, GMP w 2023 r. wdrożyło 1685 obiektów, tj. 99,5 % nadzorowanych (w 2023 r. – 97,8%), a procedury oparte na zasadach systemu HACCP zostały wdrożone w 1364 zakładach, tj. 80,7% objętych nadzorem (w 2023 r. – 80%). Powyższe wyniki świadczą o tym, że stan wdrożenia przez przedsiębiorców zasad

GHP oraz GMP, jak również systemu HACCP gwarantujących bezpieczeństwo żywności w zakładach żywnościowo – żywieniowych uległ w odniesieniu do roku 2023 polepszeniu. Pomimo ciągłego wzrostu ilości zakładów, które wdrożyły i utrzymują procedury systemu HACCP w dalszym ciągu w trakcie kontroli sanitarnych stwierdza się, że opracowane, stosowane i wdrożone procedury bardzo często wymagają korekty, uzupełnienia lub dostosowania do faktycznych warunków panujących w obiekcie. Nadal należy dążyć do wzrostu świadomości przedsiębiorców w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności. Bardzo ważna jest współpraca przedsiębiorców sektora spożywczego z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w rozwiązywaniu problemów, co bardzo często stanowi czynnik mobilizujący do poprawy stanu sanitarnego obiektów i polepszenia jakości zdrowotnej żywności.

W roku sprawozdawczym wydano 4 decyzje wstrzymujące działalność nadzorowanych zakładów (w 2023 r. – 1), z uwagi na nieprawidłowe warunki sanitarno – higieniczne. Powyższy stan wynikał z braku wiedzy w zakresie podstawowych zagadnień higieny i bezpieczeństwa żywności u przedsiębiorców i zatrudnionego personelu oraz braku wdrożonych i utrzymywanych skutecznych systemów kontroli wewnętrznej.

Na koniec 2024 r. na liście obiektów pod wzmożonym nadzorem znajdowało się 6 obiektów (obiekty te zostały uwzględnione w planach kontroli na 2025 r.).

W 2024 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano na terenie powiatu ostrowieckiego 257 próbek środków spożywczych (w 2023 r. – 272), z których zdyskwalifikowano 9, co stanowi 3,5% wszystkich pobranych próbek żywności. Biorąc pod uwagę fakt dyskwalifikowania próbek środków spożywczych w celu zapewnienia poprawy bezpieczeństwa żywności w 2025 r. należy w dalszym ciągu prowadzić działania nadzоровe w zakresie jakości żywności wprowadzanej do obrotu, produkowanej przede wszystkim przez krajowych przedsiębiorców, jak również pochodzącej spoza Polski.

Odnotowano niewielkie pogorszenie w zakresie komponowania jadłospisów w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego tj. zakwestionowano 1 jadłospis (w 2023 r. – 0) w zakresie przestrzegania wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci przez osoby odpowiedzialne za rodzaj wprowadzanego asortymentu w sklepikach szkolnych.

**PROMOCJA ZDROWIA
I OŚWIATA ZDROWOTNA**

10. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w roku 2024 realizowana była zgodnie z celami Narodowego Programu Zdrowia. Określa on główne kierunki działań zmierzających do poprawy zdrowia wszystkich mieszkańców naszego kraju. Realizowano ogólnopolskie i wojewódzkie programy edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe.

Działania ukierunkowane były na inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności na rzecz zdrowia i jakości życia mieszkańców powiatu ostrowieckiego.

Wszystkie realizowane zadania wynikały z: Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Narodowego Programu Zdrowia, zaleceń Ministra Zdrowia oraz Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), a także założeń programów edukacyjnych krajowych i wojewódzkich oraz interwencji nieprogramowych.

W 2024 r. przeprowadzono 24 wizytacji w ramach realizacji programów edukacyjnych w placówkach oświatowych.

10.1. Programy edukacyjne

10.1.1. Programy krajowe

10.1.1.1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!” adresowany jest do uczniów starszych klas szkół podstawowych oraz ich rodziców.

Celem programu „Trzymaj Formę!” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej w klasach V-VIII szkół podstawowych poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Program realizowany był w szkołach metodą projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami, rodzicami opracowywali metody propagowania zasad zdrowego stylu życia.

W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział 252 uczniów z trzech szkół podstawowych naszego powiatu. W trakcie realizacji programu przeprowadzono 1 wizytację.

Uczniowie realizujący program, w opinii szkolnych koordynatorów, mogli wykazać się swoimi pomysłami, talentami oraz umiejętnościami. Zdobyli i poszerzyli swoją wiedzę na temat wpływu zbilansowanej diety i aktywności fizycznej oraz higieny osobistej na zdrowie człowieka. Aktywnie spędzali czas uczestnicząc w zajęciach ruchowych, biorąc udział w różnego rodzaju rozgrywkach sportowych.

W ramach niniejszego programu został przeprowadzony w formie testu online Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę!”. Uczeń Publicznej Szkoły Podstawowej nr 7 w Ostrowcu Świętokrzyskim zakwalifikował się do II etapu powiatowego konkursu o zdrowym stylu życia. Konkurs odbywał się pod nadzorem przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W Szkole Podstawowej w Ćmielowie zorganizowano spotkanie profilaktyczne dotyczące zdrowego stylu życia dla uczniów klas VI.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowcu Świętokrzyskim była współorganizatorem Konkursu Powiatowego „Dzisiaj sport jutro zdrowie” dla uczniów klas V zorganizowanego w Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Trzyosobowe drużyny z 6 szkół podstawowych z terenu powiatu ostrowieckiego zmagają się z zadaniami dotyczącymi zagadnień z biologii, profilaktyki zdrowotnej oraz konkurencjami sportowymi. Dodatkowo w trakcie wydarzenia wyłoniono laureatów konkursu plastycznego.

Zdjęcie 11. II Etap – Powiatowego Konkursu Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę!”

Zdjęcie 12. Konkurs Powiatowy „Dzisiaj sport jutro zdrowie” w Publicznej Szkole podstawowej nr 3 w Ostrowcu Świętokrzyskim

Zdjęcie 13. Prace plastyczne drużyn ze szkół podstawowych biorących udział w Powiatowym Konkursie „Dzisiaj sport jutro zdrowie” zorganizowanym w Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 w Ostrowcu Świętokrzyskim

10.1.1.2. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Program oparty jest o prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie zapobiegania zakażeniom wirusem HIV. Każdego roku w ramach programu realizowane są różnorodne działania skierowane do poszczególnych grup wiekowych lub ogółu społeczeństwa. Budowanie świadomości i promowanie kompleksowego podejścia do profilaktyki zakażeń HIV, pozwoli dotrzeć do szerszego grona odbiorców.

Głównymi zadaniami Krajowego Programu są: min. ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji i edukacji w zakresie profilaktyki HIV/AIDS.

W ramach programu Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowcu Świętokrzyskim zorganizowała stoisko profilaktyczno - edukacyjne podczas Dożynek Powiatowo-Gminnych w Białowie. Na stoisku prezentowano materiały edukacyjne dotyczące popularyzacji wczesnej diagnostyki w kierunku HIV oraz poekspozycyjnej profilaktyki zakażenia HIV.

Podjęto również działania odnośnie ogólnopolskiej kampanii społecznej pod hasłem „Mój pierwszy raz”. Jej celem była przede wszystkim popularyzacja wczesnej diagnostyki w kierunku HIV oraz budowanie świadomości, że każde zakażenie HIV wykryte we wczesnym etapie, daje możliwość skutecznego leczenia. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowcu Świętokrzyskim włączyła się w popularyzację kampanii poprzez działania nagłośnienia w mediach społecznościowych takich jak Facebook i strona internetowa.

W budynku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej przygotowano ekspozycję wizualną, na której umieszczono materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki HIV/AIDS.

Pracownicy sekcji prowadzili dystrybucję materiałów informacyjnych dotyczących tematyki HIV/AIDS w szkołach oraz podczas akcji letniej „Bezpieczne Wakacje”. Dystrybucja materiałów ma na celu podniesienie poziomu wiedzy i zmiany postaw dotyczących ryzykownych zachowań wśród młodzieży.

W ramach obchodów „Światowego Dnia AIDS” Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowcu Świętokrzyskim umieściła na stronie internetowej informacje dotyczące aktualnych problemów zakażeń HIV.

10.1.2. Programy wojewódzkie

W Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim odbyło się szkolenie dla szkolnych i powiatowych koordynatorów programów edukacyjnych ZNAMIE! ZNAM JE?, „Podstępne WZW”, „Znamie! Znam je?”, „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” realizowanych przez Fundację Gwiazda Nadziei z Państwową Inspekcją Sanitarną.

Głównym celem szkolenia było zachęcanie placówek oświatowych do prowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do młodzieży na temat zagrożeń, jakie niosą zakażenia wirusami HCV i HBV oraz wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka.

10.1.2.1. „Czyste powietrze wokół nas”

Program adresowany do dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców lub opiekunów. Stanowi pierwsze, bardzo ważne ogniwo w edukacji antytytoniowej najmłodszych.

Celem programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

Przedszkolni koordynatorzy realizowali program prowadząc zajęcia zgodnie ze scenariuszami zajęć, otrzymanymi od PSSE w Ostrowcu Świętokrzyskim. Program cieszył się dużym zainteresowaniem. Dzieci chętnie realizowały powierzone im zadania, a ich wiedza na temat profilaktyki antynikotynowej znacznie się wzbogaciła.

Program rozszerzano o dodatkowe działania: projekcję filmów edukacyjnych, prace plastyczne, sadzenie drzew, spotkanie z leśnikiem.

Program zrealizowany został na terenie powiatu ostrowieckiego w 10 placówkach, edukacją objęto 569 uczniów oraz 291 rodziców.

W ramach realizacji programu przeprowadzono 4 wizytacje wraz z oceną realizacji programu.

W Publicznym Przedszkolu nr 11 im. M. Kownackiej w Ostrowcu Świętokrzyskim przedstawiciel Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we współpracy z przedszkolnym koordynatorem programu „Czyste powietrze wokół nas” przeprowadził w marcu spotkanie edukacyjne dotyczące szkodliwości dymu. W trakcie spotkania przedszkolaki chętnie odpowiadały na pytania, z dużym zaangażowaniem uczestniczyły w dyskusji na temat czystego powietrza, rodzajów dymu a także szkodliwości palenia tytoniu.

Na zakończenie spotkania z dużym zaangażowaniem podjęły się zadania pokolorowania portretu głównego bohatera programu.

Zdjęcie 14. Spotkanie edukacyjne w Publicznym Przedszkolu nr 11 im. M. Kownackiej w Ostrowcu Świętokrzyskim dotyczące programu „Czyste powietrze wokół nas”

10.1.2.2. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Program jest skierowany do dzieci w wieku 5-6 lat, uczęszczających do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

Głównym jego celem jest wzrost poziomu wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i higienicznych.

Program cieszył się dużym zainteresowaniem. Dzieci chętnie realizowały powierzone im zadania, a ich wiedza na temat rolnictwa ekologicznego oraz właściwych nawyków żywieniowych znacznie się wzbogaciła.

Program rozszerzano o dodatkowe działania: współpraca z kołem kulinarnym, pieczenie ekologicznego chleba ze zdrowymi dodatkami, założenie ekologicznego ogródka, wypieki ciasteczek owsianych oraz spotkania z dietetykiem.

W roku szkolnym 2023/2024 w programie uczestniczyło 684 dzieci z 12 przedszkoli i 297 rodziców. Przeprowadzono 4 wizytacje wraz z oceną realizacji programu.

10.1.2.3. „Bieg po zdrowie”

„Bieg po zdrowie” to jeden z programów antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany w GIS we współpracy z ekspertami. Główne cele programu to opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększanie wiedzy uczniów na temat szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. Program kierowany był do uczniów klas IV szkół podstawowych.

Na terenie powiatu ostrowieckiego w roku szkolnym 2023/2024 do programu przystąpiło 433 uczniów z dwunastu placówek. Dodatkowo w programie brali udział rodzice.

10.1.2.4. „Nie pal przy mnie, proszę”

Program adresowany do uczniów klas I – III szkół podstawowych. Stanowi drugie ogniwo w cyklu programów profilaktyki antytytoniowej.

Program proponuje realizację zajęć metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci. Ma on charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Programem objętych zostało 1065 uczniów, 245 rodziców z 12 szkół podstawowych.

10.1.2.5. „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program profilaktyki palenia tytoniu adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej oraz gimnazjum.

Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów.

W roku szkolnym 2023/2024 program realizowany był w 16 placówkach na terenie powiatu ostrowieckiego. Edukacją objęto 1190 uczniów szkół podstawowych i 132 rodziców.

Obok ww. programów edukacyjnych w zakresie profilaktyki nikotynowej popularyzację idei niepalenia wzmocniono podejmując kampanie antytytoniowe: „Światowy Dzień bez Tytoniu” oraz „Światowy Dzień Rzucania Palenia”.

10.1.2.6. „Światowy Dzień bez Tytoniu”

Na całym świecie Światowy Dzień bez Tytoniu obchodzony jest 31 maja. Jest to okazja, aby zwrócić uwagę na kwestię zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych skutków palenia tytoniu.

Tegoroczne obchody Światowego Dnia bez Tytoniu odbywały się pod hasłem „Młodzi wkraczają i mówią #TobaccoExposed”.

W ramach obchodów Światowego Dnia Bez Tytoniu pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. uczestniczyli w IX Pikniku z „Siódmką” organizując własne stoisko informacyjno – edukacyjne.

W trakcie pikniku przedstawiono mieszkańcom zagrożenia nt. zgubnych skutków palenia tytoniu, a także wpływu palenia papierosów zarówno na samego palacza, jak i na osoby pozostające w jego najbliższym otoczeniu. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych dotyczących skutków zdrowotnych, estetycznych i finansowych palenia tytoniu, na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim umieszczono informacje na temat negatywnego wpływu tytoniu na zdrowie człowieka.

10.1.2.7. „Światowy Dzień Rzucania Palenia”

Trzeci czwartek listopada – to data w kalendarzu kiedy obchodzony jest Światowy Dzień Rzucania Palenia. Dzień ten stanowi okazję do zwrócenia uwagi na powszechność palenia papierosów i jego konsekwencje zdrowotne oraz jest zachętą do abstynencji od wszystkich form konsumpcji tytoniu.

W ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących skutków zdrowotnych, palenia tytoniu oraz metod rzucania palenia. Dystrybucja prowadzona była w szkołach oraz podczas akcji letniej „Bezpieczne Wakacje” i miała na celu podniesienie poziomu wiedzy na temat zdrowotnych skutków palenia papierosów.

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim umieszczono informacje na temat niebezpiecznych skutków palenia tytoniu oraz chorób z tym związanych.

10.1.2.8. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Wyjątkowość programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?” polegała na nowoczesnym podejściu do profilaktyki uzależnień. W programie nie skupiono się jedynie na negatywnych skutkach zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze) ale przede wszystkim na wartościach uznawanych przez młodych ludzi za ważne, takich jak miłość, rodzina, bezpieczeństwo i o tym jak nadużywanie tych substancji może negatywnie wpływać na te wartości.

W roku szkolnym 2023/2024 program realizowany był w pięciu szkołach ponadpodstawowych.

W trakcie realizacji programu przeprowadzono 2 wizytacje. Łącznie w programie wzięło udział 515 uczniów.

W opinii psychologów, pedagogów oraz nauczycieli zajęcia cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród uczniów, którzy zgodnie z założeniami programu po zakończonym cyklu zajęć wypełnili ankiety ewaluacyjne.

Za najbardziej wartościowe treści programowe młodzież uznała informacje dotyczące Alkoholowego Zespołu Płodowego FAS.

10.1.2.9. „Podstępne WZW”

Program edukacyjny skierowany do uczniów klas II szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV. Kształtowanie zachowań zdrowotnych, w tym również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym.

Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C.

W trakcie prowadzonych zajęć nauczyciele mogli skorzystać z opracowanego poradnika metodycznego, prezentacji multimedialnej, plakatu i ulotek. Uczniowie dzięki uczestniczeniu w zajęciach zdobywają wiedzę na temat ryzyka zakażeń HAV, HBV i HCV oraz zasad profilaktyki.

Program w roku szkolnym 2023/2024 realizowany był w 3 szkołach ponadpodstawowych, edukacją objęto 316 uczniów.

10.1.2.10. „Znamie! Znam je?”

Program edukacyjny adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Podczas zajęć uczniowie pozyskują m.in. umiejętność samobadania skóry pod kątem czerniaka.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 przystąpiło ogółem 410 uczniów z czterech placówek naszego powiatu. W trakcie realizacji programu przeprowadzono 2 wizytacje.

Wśród uczestników programu szkolni koordynatorzy rozdysponowali otrzymane od PSSE w Ostrowcu Świętokrzyskim materiały edukacyjne z zakresu profilaktyki czerniaka.

10.1.2.11. „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Program edukacyjny adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu było zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.

W roku szkolnym 2023/2024 treści programowe dotarły do 633 uczniów z siedmiu szkół ponadpodstawowych powiatu ostrowieckiego. W trakcie realizacji programu przeprowadzono 2 wizytacje.

Działania edukacyjne prowadzone były przez szkolnych koordynatorów, którzy podsumowując jego realizację podkreślali, iż program cieszył się dużym zainteresowaniem wśród młodzieży, a jego treści wielokrotnie motywowały młodzież do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym, a także do prawidłowych i przemyślanych zachowań.

10.2. Interwencje nieprogramowe

10.2.1. Światowy Dzień Zdrowia

Światowy Dzień Zdrowia obchodzony jest 7 kwietnia, aby uczcić rocznicę powstania w 1948 roku Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Jego celem jest zwrócenie uwagi na najbardziej istotne problemy w obszarze zdrowia publicznego na świecie.

Każdego roku motyw przewodni Światowego Dnia Zdrowia poświęcony jest innej tematyce.

Tematem przewodnim Światowego Dnia Zdrowia w 2024 roku jest „Moje zdrowie, moje prawo”.

Tegoroczne hasło Światowego Dnia Zdrowia przypomina nam, że każdy człowiek ma prawo do dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych, edukacji i informacji, a także bezpiecznej wody pitnej, czystego powietrza, dobrego odżywiania, wysokiej jakości mieszkań, godnych warunków pracy i środowiska oraz wolności od dyskryminacji.

Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w Ostrowcu Świętokrzyskim wspólnie z dyrektorami trzech placówek oświatowych zorganizowali stoiska edukacyjne promujące zdrową żywność, na których uczniowie mogli poznać zasady bezpiecznego spożywania surowych owoców i warzyw.

W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowcu Świętokrzyskim umieściła na stronie internetowej informacje dotyczące najważniejszych elementów wpływających na nasze zdrowie.

Zdjęcie 15. Obchody Światowego Dnia Zdrowia w placówkach oświatowych na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego

10.2.2. Zdrowe Wakacje

Corocznie w okresie wakacyjnym realizowana jest interwencja Akcja Letnia pod hasłem „Zdrowe Wakacje”.

Jej celem jest m.in. popularyzacja wiedzy potrzebnej do zapobiegania wielu groźnym chorobom, skutkom zdrowotnym wynikającym z nadmiernego opalania, zażywania substancji psychoaktywnych.

W III kwartale 2024 roku w ramach akcji letniej dla 5 zorganizowanych wypoczynków zorganizowano 4 spotkania profilaktyczne dotyczące zasad bezpiecznego wypoczynku letniego, profilaktyki chorób odkleszczowych oraz profilaktyki uzależnień, w tym 3 spotkania przy współudziale Zespołu Profilaktyki Społecznej Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Św. oraz w Kunowie (dwa na terenie Bałtowskiego Kompleksu Turystycznego oraz jeden w Waśniowie).

Uczestnikom wypoczynku w Bałtowskim Kompleksie Turystycznym wyświetlono filmy edukacyjne pt. „Kleszcze” i „Jak usunąć kleszcze”.

Podczas ww. przedsięwzięcia szczegółowo omówiono zagrożenia jakie niosą ze sobą kleszcze, zasady postępowania po ukąszeniu przez kleszcza oraz profilaktykę chorób odkleszczowych.

Zdjęcie 16. Zdjęcia ze spotkań profilaktycznych dla uczestników wypoczynków letnich zorganizowanych na terenie powiatu ostrowieckiego

W trakcie okresu wakacyjnego prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych obejmującą m.in. poradnik „Zdrowe i Bezpieczne Wakacje” w trakcie wypoczynków zorganizowanych na terenie powiatu ostrowieckiego.

10.2.3. Współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży – substancje psychoaktywne, napoje energetyczne, nowe papierosy i narkotyki oraz uzależnienia behawioralne

Współczesne uzależnienia dzieci i młodzieży to problem, który nabiera coraz większego znaczenia w dobie rozwoju technologii, łatwego dostępu do internetu i mediów społecznościowych. Dzieci i młodzież narażone są na różne formy uzależnień, które mogą negatywnie wpływać na ich rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny. Uzależnienia od substancji psychoaktywnych, alkoholu, nowych papierosów a także napojów energetycznych wciąż stanowią duży problem wśród młodzieży.

Producenci nowym wyrobom starają się zapewnić atrakcyjny wygląd oraz poszerzają gamę smaków i zapachów co osłabia wśród młodzieży negatywne przekonania na temat ich wpływu na zdrowie.

Obecnie na rynku dostępne są cztery główne typy produktów dostarczających nikotynę:

- produkty tytoniowe do palenia (papierosy tradycyjne, cygara i cygaretki, fajka wodna, fajka, tytoń do skręcania);
- doustne produkty tytoniowe lub nikotyna dostarczana w formie doustnej, bez podgrzewania czy spalania tytoniu (woreczki nikotynowe, tytoń do żucia oraz snus);
- produkty elektroniczne (e-papierosy - obecnie uznawane za największy problem epidemiczny w Polsce zwłaszcza w kontekście palących nastolatków);
- systemy podgrzewania tytoniu (heat – not – burn – HnB, w wyniku podgrzania tytoniu nie powstaje dym, co skutkuje znacznie mniejszym stężeniem karcynogenów i substancji szkodliwych w porównaniu z dymem papierosów);

Młodzież nie zdaje sobie sprawy, że e-papierosy tak samo uzależniają i tak samo negatywnie wpływają na zdrowie jak papierosy tradycyjne a badania pokazują, że 30% nastolatków rozpoczyna przyjmowanie nikotyny właśnie od e-papierosa.

Nowe narkotyki i papierosy to grupa wielu substancji chemicznych, zróżnicowanych pod względem budowy, właściwości fizyko-chemicznych, jak również toksyczności.

Dopalacze zawierają substancje psychoaktywne działające na ośrodkowy układ nerwowy w podobny sposób do dotychczas znanych narkotyków.

W ramach prowadzonych działań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim zorganizował konferencję dla nauczycieli, pedagogów, psychologów i dyrektorów szkół pt: „Współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży”. Spotkanie odbyło się pod patronatem honorowym Wojewody Świętokrzyskiego, Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego oraz Starosty Ostowieckiego.

Zdjęcie 18. „Współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży” w Ostrowcu Świętokrzyskim - Konferencja

stoisko informacyjno-edukacyjne oraz prowadzili dystrybucję materiałów.

W ramach prowadzonych działań profilaktyki zdrowotnej we współpracy z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim zorganizowano w zespole szkół spotkanie profilaktyczne na temat szkodliwego wpływu zażywania środków psychoaktywnych. Prezentując materiały multimedialne oraz film edukacyjny uczestnikom wydarzenia przybliżono skutki zdrowotne i prawne jakie niesie za sobą zażywanie środków odurzających.

Celem spotkania było poszerzenie wiedzy wśród młodzieży na temat destrukcyjnego wpływu uzależnień oraz zwrócenie uwagi z jakim ogromnym ryzykiem wiąże się sięganie po substancje psychoaktywne. Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim wskazali również miejsca i instytucje niosące pomoc osobom dotkniętym problemem narkotyków i dopalaczy. Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Zdjęcie 17. Konferencja pt. „Współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży” w Ostrowcu Świętokrzyskim

Celem konferencji było wskazanie obszarów będących zagrożeniem dla dzieci i młodzieży, upowszechnianie wiedzy na temat nowych zagrożeń oraz wskazanie skutecznych działań profilaktycznych.

Tematyka konferencji dotyczyła m.in. szkodliwości substancji psychoaktywnych, napojów energetycznych, nowych papierosów oraz uzależnień behawioralnych. Poruszono także zagadnienia związane z edukacją konsumencką dotyczącą suplementów diety.

Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, zorganizowali w trakcie trwania konferencji

Pracownicy Powiatowej Stacji – Sanitarno Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim uczestniczyli w „IX Pikniku z Siódmką”, który miał na celu integrację rodziców, dzieci oraz społeczności lokalnej zachęcając do aktywnego spędzania czasu wolnego oraz promował postawy abstynenckie. Zorganizowano własne stoisko informacyjno – edukacyjne, na którym promowano postawy zapobiegające uzależnieniom, informowano dzieci jak przygotować się do bezpiecznego wypoczynku, o chorobach odkleszczowych oraz o wadze szczepień ochronnych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach interwencji prowadzi szereg działań edukacyjnych, których celem jest uświadomienie młodym ludziom ryzyka związanego z zażywaniem substancji psychoaktywnych, jak również nauka umiejętnego odmawiania, mówienia „nie” w przypadkach presji ze strony grupy rówieśniczej.

10.2.4. Choroby odkleszczowe

Choroby odkleszczowe to grupa chorób rozwijających się w wyniku ukąszenia przez kleszcza – nosiciela niebezpiecznych patogenów wywołujących choroby takie jak borelioza czy kleszczowe zapalenie mózgu.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim zorganizowali stoisko informacyjno-edukacyjne z okazji Dni Ostrowca promujące profilaktykę chorób odkleszczowych. Na stoisku dostępne były materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki i diagnostyki chorób odkleszczowych.

W Szkole Podstawowej w Ćmielowie przeprowadzono spotkanie profilaktyczne z uczniami klas VI dotyczące chorób odkleszczowych.

W trakcie Akcji Letniej dzieciom wręczano książeczkę edukacyjno – informacyjną „Kleszczowanka”, która w prosty sposób przybliżyła temat chorób odkleszczowych oraz wspiera działania dotyczące sposobów dbania o własne zdrowie.

W budynku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim przygotowano ekspozycję wizualną dotyczącą profilaktyki chorób odkleszczowych.

10.2.5. Pedikuloza

W związku z pojawiającymi się sygnałami dotyczącymi występowania pojedynczych przypadków wszawicy w szkołach i przedszkolach na nadzorowanym terenie, Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia prowadzili dystrybucję materiałów w placówkach oświatowych oraz w trakcie organizowanych akcji plenerowych a także omawiano z dyrektorami placówek oświatowych zadania dotyczące walki z wszawicą.

10.2.6. EFSA

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim kontynuował w 2024 roku działania w ramach prowadzonej przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) kampanii informacyjnej „Jedz bezpiecznie” #Safe2EatEU celem przybliżenia mieszkańcom powiatu ostrowieckiego zagadnień kampanii.

Głównym celem IV edycji kampanii było zwiększanie świadomości związanej z:

- higieną żywności,
- chorobami przenoszonymi przez żywność,
- suplementami diety.

Kampania naświetla również znaczenie zbilansowanej diety, bezpieczeństwo suplementów oraz potrzebę naukowego potwierdzenia oświadczeń zdrowotnych na produktach spożywczych. Ponadto ma na celu podnoszenie świadomości na temat: bezpieczeństwa substancji dodatkowych stosowanych w żywności jak również nowej żywności oraz obecności alergenów pokarmowych.

Prowadzone działania dotyczące bezpieczeństwa żywności mają umożliwić konsumentom na terenie powiatu ostrowieckiego dokonywania zdrowych decyzji żywieniowych m.in. poprzez udostępnienie praktycznych informacji na stronie internetowej, dystrybucję materiałów edukacyjnych podczas pikników rodzinnych przydatnych podczas kupowania i spożywania żywności. Wskazówki miały dotyczyć przede wszystkim: jakich zasad przestrzegać, by zakupiona żywność była nadal bezpieczna - podczas transportu, przechowywania i gotowania, suplementów diety oraz chorób przenoszonych przez żywność. Działania edukacyjne skierowane były do osób w wieku od 18 do 55 lat. Za pośrednictwem stron internetowych i mediów społecznościowych opublikowano 6 postów i artykułów, które objęły swoim zasięgiem 600 odbiorców.

Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia włączyli się aktywnie w realizację IV Edycji Kampanii EFSA „Jedz bezpiecznie” #Safe2EatEU.

Podczas Dni Ostrowca, pikników rodzinnych na dziedzińcu Ostrowieckiego Browaru Kultury, w Ośrodku Wypoczynkowym Gutwin oraz podczas Dożynek w Bałtowie zorganizowano stoiska informacyjno - edukacyjne promujące podejmowanie świadomych wyborów dotyczących zakupu żywności.

Na stoiskach dostępne były materiały edukacyjne dotyczące: „chorób przenoszonych przez żywność” oraz „Suplementów diety”.

Zdjęcie 19. Materiały informacyjno – edukacyjne IV Edukacji Kampanii EFSA

Zdjęcie 20. Spotkanie profilaktyczne z uczniami Niepublicznego Liceum w Ostrowcu Świętokrzyskim

7 czerwca z okazji Międzynarodowego Dnia Bezpieczeństwa Żywności oraz w ramach IV edycji kampanii EFSA Safe2EatEU - „Jedz bezpiecznie” przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim zorganizowali spotkanie profilaktyczne z uczniami klasy III Niepublicznego Liceum im. St. Konarskiego.

10.3. Inne przedsięwzięcia w ramach profilaktyki i promocji zdrowia

10.3.1. Kampania PlanHealth4Life

Unijna Kampania PlanHealth4Life to kampania społeczna zwracająca uwagę na szczególnie związek między zdrowiem roślin a naszym codziennym życiem.

Szkodniki i choroby roślin wpływają na bezpieczeństwo żywnościowe, gospodarkę i środowisko.

To właśnie z tego powodu zdrowe rośliny są kluczowe dla produkcji zdrowej żywności oraz zadbania o zrównoważoną przyszłość.

Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia włączyli się aktywnie w realizację Kampanii #PlantHealth4Life.

Podczas Dni Ostrowca oraz pikniku rodzinnego w Ośrodku Wypoczynkowym Gutwin zorganizowano stoiska informacyjno – edukacyjne, na którym prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych informujących w jaki sposób zdrowie roślin wpływa na nasze życie.

Za pośrednictwem stron internetowych i mediów społecznościowych opublikowano 4 posty i artykuły, które objęły swoim zasięgiem 400 odbiorców.

Na terenie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim zorganizowano formę wizualną z materiałami dotyczącymi powyższej tematyki.

10.3.2. Kampania NIE ENERGETYKOM!

W trosce o dobro dzieci i młodzieży w powiecie ostrowieckim, wychodząc naprzeciw problemom młodzieży Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim kontynuował w 2024 roku kampanię dotyczącą szkodliwości spożywania przez uczniów napojów energetycznych **NIE ENERGETYKOM!**

W ramach kampanii zorganizowano powiatowy konkurs plastyczny pod hasłem „Nie Energetykom” dla uczniów klas VI-VIII Szkół Podstawowych, który miał na celu uświadomienie negatywnych skutków spożywania napojów energetycznych przez uczniów, wzmacnianie wiedzy dotyczącej zdrowego stylu życia, zachęcenie dzieci i młodzieży do dokonywania świadomych i pewnych wyborów konsumenckich oraz rozwijanie wyobraźni plastycznej poprzez twórczą interpretację tematu.

Dnia 10.04.2024 r. w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Smolna 3 komisja konkursowa dokonała rozstrzygnięcia Powiatowego Konkursu Plastycznego dla Dzieci i Młodzieży „NIE ENERGETYKOM!”

Podczas oceny prac przewodniczący oraz członkowie komisji zwrócili szczególną uwagę na samodzielność wykonania pracy, wartość artystyczną, zgodność pracy z tematyką konkursu oraz oryginalność.

Komisja konkursowa dokonała oceny złożonych w terminie 123 prac konkursowych z 20 szkół powiatu ostrowieckiego oraz wyłoniła laureatów konkursu wskazując zwycięzców konkursu i wyróżnienia. Wszystkie prace wspaniale oddały kreatywność i zaangażowanie młodych artystów w tematykę związaną ze szkodliwością napojów energetycznych tzw. energetyków.

Uroczyste ogłoszenie wyników oraz wręczenie nagród odbyło się w trakcie Konferencji „Współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży” w Sali Kinowej Miejskiego Centrum Kultury w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Zdjęcie 21. Ogłoszenie wyników oraz wręczenie nagród zwycięzcom Powiatowego Konkursu Plastycznego dla Dzieci i Młodzieży „NIE ENERGETYKOM!”

Wzmocnieniem kampanii było opracowanie plakatu promującego powiatowy konkurs „Nie Energetykom!”.

W ramach działań dotyczących kampanii pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim przeprowadzili w Publicznej Szkole Podstawowej nr 5 w Ostrowcu Świętokrzyskim prelekcję dla uczniów klas VI na temat napojów energetycznych, ich szkodliwego wpływu na ludzki organizm oraz zdrowego stylu życia.

Ponadto w ramach obchodów Dni Ostrowca na Stadionie Miejskiego Klubu Sportowego KSZO, na dziedzińcu Ostrowieckiego Browaru Kultury oraz w Publicznej Szkole Podstawowej nr 5 zorganizowano wystawę prac konkursowych.

W mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim zamieszczane były cyklicznie materiały, opracowane na podstawie dostępnej w powyższym zakresie wiedzy. Ponadto działania informacyjno – edukacyjne prowadzone były przez pracowników Inspekcji Sanitarnej podczas bieżących kontroli w placówkach oświatowo-wychowawczych

na terenie powiatu ostrowieckiego, uświadamiając o wadze właściwego nawodnienia organizmu oraz dokonywania świadomych wyborów konsumenckich.

Zdjęcie 22. Wystawa prac konkursowych Powiatowego Konkursu Plastycznego dla Dzieci i Młodzieży „NIE ENERGETYKOM!” na dziedzińcu Ostrowieckiego Browaru Kultury

Zdjęcie 23. Prelekcja dla uczniów klas VI w Publicznej Szkole Podstawowej nr 5 w Ostrowcu Świętokrzyskim

10.3.3. Akcje plenerowe

W 2024 r. pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wraz z pracownikami Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego, żywności uczestniczyli w 4 akcjach plenerowych organizując własne stoisko informacyjno - edukacyjne i przygotowując dla mieszkańców powiatu ciekawą tematykę i materiały edukacyjne.

10.3.3.1. **Piknik Rodzinny „Rodziną fajnie być bo wtedy chce się żyć” – maj 2024**

W trakcie pikniku przybliżono tematykę profilaktyki uzależnień w tym od alkoholu, tytoniu, dopalaczy, a także szkodliwości napojów energetycznych, szczepień ochronnych i chorób odkleszczowych.

10.3.3.2. IX Piknik z Siódemką – czerwiec 2024

7 czerwca przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim uczestniczyli w dziewiątym Pikniku z „Siódemką”, zorganizowanym przez Publiczną Szkołę Podstawową Nr 7 w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Spotkanie z uczniami szkoły, ich rodzicami oraz społecznością lokalną było doskonałą okazją, aby przybliżyć tematykę profilaktyki zdrowotnej w tym szkodliwości spożywania przez dzieci i młodzież napojów energetycznych oraz prowadzonej kampanii NIE Energetykom!, profilaktyki chorób odkleszczowych oraz przygotowania do Akcji Letniej – Bezpieczne Wakacje.

10.3.3.3. Dni Ostrowca zorganizowane na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji – sierpień 2024

W ostatni weekend wakacji 24 sierpnia w ramach obchodów Dni Ostrowca 2024 przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim mieli okazję przedstawić mieszkańcom zagadnienia profilaktyki zdrowotnej, przypominając o profilaktyce chorób odkleszczowych, uzależnieniach od substancji psychoaktywnych, znaczeniu szczepień ochronnych przeciw HPV.

Dla dzieci przygotowano książeczki edukacyjne „Kleszczowanki”, „Myj ręce bo wiem więcej” oraz drobne upominki.

10.3.3.4. Dożynki Powiatowo Gminne w Bąkowie – sierpień 2024

Zorganizowane we wrześniu 2024 r. Dożynki Powiatowo - Gminne w Bąkowie były kolejną okazją do spotkań z mieszkańcami powiatu ostrowieckiego.

Na stoisku informacyjno -edukacyjnym Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim przygotowano wiele atrakcji dla najmłodszych: kolorowanki, książeczki edukacyjne, gry i zabawy oraz drobne upominki.

10.3.3.5. Piknik rodzinny „Na Gutwinie jest Fajnie”

11 sierpnia 2024 roku Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim uczestniczyli w pikniku rodzinnym „NA GUTWINIE JEST FAJNIE”.

Dla uczestników wydarzenia przygotowano stoisko edukacyjno-informacyjne z tematyką dotyczącą bezpiecznego wypoczynku letniego, profilaktyką chorób zakaźnych, profilaktyką szczepień przeciw HPV oraz profilaktyką uzależnień.

Dla najmłodszych przygotowano kolorowanki, quiz oraz wykreślanki.

10.3.3.6. Promocja szczepień ochronnych

W ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień, którego celem jest zwiększenie świadomości społecznej na temat szczepień oraz podkreślanie ich znaczenia w ochronie zdrowia osób w każdym wieku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim przeprowadził szereg działań.

Na terenie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim zorganizowano formę wizualną z materiałami dotyczącymi powyższej tematyki. Zamieszczono w mediach społecznościowych informacje dotyczące korzyści płynących ze szczepień.

Do placówek oświatowych wystosowano pismo zachęcające do aktywnego udziału w obchodach „Europejskiego Tygodnia Szczepień”, które włączyły się z wielkim zaangażowaniem. Uczniowie uczestniczyli w pogadankach tematycznych, zajęciach edukacyjnych podczas, których wzbogacali swoją wiedzę na temat szczepień ochronnych, ich skuteczności oraz roli jaką odgrywają w profilaktyce zdrowotnej.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim wspólnie z dyrektorami trzech placówek oświatowych zorganizowali stoiska informacyjno-edukacyjne promujące szczepienia ochronne oraz korzyści wynikających ze szczepień.

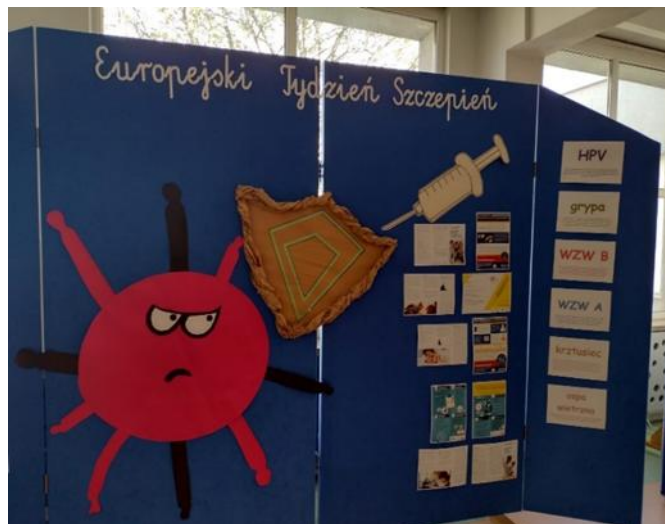
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim udzielił 2 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych i telewizyjnych na temat kalendarza szczepień i aktualnych zagrożeń.

W celu propagowania szczepień ochronnych zorganizowano dwa spotkania informacyjno-edukacyjne z uczestnikami szkoły rodzenia i z pacjentkami Oddziału Ginekologicznego Wielospecjalistycznego Szpitala w Ostrowcu Świętokrzyskim, połączone z dystrybucją materiałów dotyczących szczepień ochronnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim wraz ze Świętokrzyskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia w sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Ostrowcu Świętokrzyskim zorganizował spotkanie profilaktyczne z pielęgniarkami realizującymi szczepienia w ramach Europejskiego Tygodnia Szczepień. W trakcie spotkania prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

W 2024 roku obchody Europejskiego Tygodnia Szczepień przypadły w dniach 21 – 27 kwietnia i obchodzone były pod hasłem: „Szczepienia chronią pokolenia”

Zdjęcie 24. Obchody Europejskiego Tygodnia Szczepień w placówkach oświatowych

Zdjęcie 25. Zdjęcia z obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień

Zdjęcie 26. Spotkanie profilaktyczne z pielęgniarkami w Starostwie Powiatowym w Ostrowcu Świętokrzyskim

10.3.3.7. Kampania „NIE DLA RAKA STOP HPV”

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim we wrześniu rozpoczął kampanię „NIE DLA RAKA STOP HPV”, realizując założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030 oraz mając na względzie ochronę zdrowia dzieci i młodzieży na nadzorowanym terenie.

Kluczowym celem kampanii jest zwiększenie liczby dzieci zaszczepionych przeciw HPV, a w konsekwencji zmniejszenie liczby osób z nowotworami szyjki macicy oraz innymi chorobami nowotworowymi wywoływanymi przez wirus ludzkiego brodawczaka a także działania edukacyjno-informacyjne skutkujące zwiększeniem świadomości mieszkańców powiatu ostrowieckiego dotyczącej HPV (Human Papillomavirus).

Od 1 czerwca w ramach powszechnego programu bezpłatnych szczepień przeciw HPV dziewczynki i chłopcy w wieku 12 i 13 mogli za darmo zaszczepić się przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Od 1 września rozszerzono powszechny program bezpłatnych szczepień przeciw HPV, dzięki czemu programem zostały objęte dzieci od ukończenia 9 roku życia do ukończenia 14 roku życia.

Zdjęcie 27. Konferencja „NIE DLA RAKA STOP HPV”

W ramach kampanii Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim zorganizował konferencję dla dyrektorów szkół podstawowych, koordynatorów szczepień HPV w szkołach, pedagogów oraz pracowników ochrony zdrowia pt. „NIE DLA RAKA STOP HPV” z udziałem ekspertów, która skupiała się na kluczowych zagadnieniach związanych ze zdrowiem dzieci i młodzieży a w konsekwencji przyszłych pokoleń. Tematyka obejmowała rolę szczepień ochronnych, wpływ ludzkiego wirusa brodawczaka ludzkiego na nowotwory złośliwe, konsekwencje zakażeń oraz profilaktykę HPV poprzez zwiększenie świadomości na temat zagrożeń jakie niesie ryzyko związane z potencjalnym zakażeniem HPV i realizację szczepień w ramach powszechnego programu szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka.

Konferencja odbyła się pod patronatem honorowym Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, Starosty Ostrowieckiego oraz Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

W ramach działań dotyczących kampanii „NIE DLA RAKA STOP HPV” zorganizowano spotkania inicjujące prowadzenie działań dotyczących organizacji szczepień przeciw HPV w szkołach.

Spotkania odbyły się w Starostwie Powiatowym oraz w Urzędzie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego i były dedykowane dla Wójtów, Burmistrzów, przedstawicieli organów prowadzących i dyrektorów szkół oraz przedstawicieli Podstawowej Opieki Zdrowotnej z terenu powiatu ostrowieckiego.

Zdjęcie 28. Spotkanie w Starostwie Powiatowym z dyrektorami placówek oświatowych

Zdjęcie 29. Szczepienia uczniów w placówkach oświatowych przeciw HPV

Od 3 października 2024 roku w szkołach podstawowych na terenie powiatu ostrowieckiego prowadzone były szczepienia uczniów przeciw HPV.

W ramach działań dotyczących kampanii nawiązano współpracę z Gminą Ostrowiec Świętokrzyski opracowując i wydając plakat promujący szczepienia przeciw HPV w ramach kampanii „NIE DLA RAKA STOP HPV”.

Plakaty zostały rozdysponowane w szkołach podstawowych na terenie powiatu ostrowieckiego oraz umieszczone na wiatkach przystankowych na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

Zdjęcie 30. Plakat dotyczący szczepień przeciw HPV we wiacie przystankowej na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego

W ramach nawiązanej współpracy z Gminą Ostrowiec Św. odbył się briefing prasowym w Urzędzie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego przy współudziale Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego i Wiceprezydenta dotyczącym powszechnego programu szczepień ochronnych przeciw HPV.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim uczestniczyli w 21 spotkaniach z rodzicami i nauczycielami w trakcie wywiadówek w szkołach podstawowych z terenu powiatu ostrowieckiego, podczas których zachęcano do szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka HPV oraz odpowiadano na liczne pytania rodziców dotyczące szczepień.

Zdjęcie 31. Spotkania z rodzicami i nauczycielami w trakcie wywiadówek w szkołach podstawowych z terenu powiatu ostrowieckiego

10.3.3.8. „Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach”

W dniach 18-24 listopada 2024 roku trwały obchody Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach, w tym 18 listopada przypadały obchody Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach (EDWA), ustanowionego przez Komisję Europejską w 2008 roku.

Kampanie Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach oraz Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach mają na celu zwrócenie uwagi poprzez prowadzone działania podniesienie świadomości społeczeństwa jak poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego stanowi zjawisko narastania i rozprzestrzeniania się oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u człowieka. W 2024 roku tematem przewodnim kampanii było hasło „Edukuj. Wspieraj. Działaj teraz”.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Ostrowcu Świętokrzyskim corocznie włącza się w obchody Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach poprzez propagowanie jego hasła oraz realizację szeregu działań związanych z edukacją społeczeństwa w nawiązaniu do poruszanych w tym tygodniu zagadnień.

Działania w ramach Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach miały na celu uzmysłowienie, iż antybiotykooporność jest zagrożeniem dla zdrowia i życia nas wszystkich. Skuteczność antybiotyków, a więc możliwość leczenia zakażeń i chorób bakteryjnych zależy od rozsądnego ich stosowania.

W Powiatowej Stacji Sanitarно – Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach obchodów Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach 2024 oraz Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach - 18 -24 listopada 2024 roku, w budynku stacji przygotowano formę wizualną oraz umieszczono w mediach społecznościowych informacje na temat problemu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, w tym oporności bakterii na antybiotyki. W ramach obchodów Światowego Dnia Wiedzy o Antybiotykach prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w podmiotach leczniczych.

10.3.4. Pozostałe działania

- Pracownicy Sekcji Nadzoru Przeciwpidemicznego i Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim uczestniczyli w uroczystym wręczeniu nagród w konkursie dotyczącym chorób zakaźnych z elementami języka angielskiego dla dzieci klas 8 w Publicznej Szkole Podstawowej nr 5 w Ostrowcu Świętokrzyskim. Uczniowie wykazali się nie tylko bogatą wiedzą z zakresu chorób zakaźnych ale również znajomością słownictwa fachowego w języku angielskim;
- W ramach Tygodnia Zdrowia Kobiet prowadzone były działania profilaktyczne. Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz doradcy ds. profilaktyki i promocji zdrowia ze Świętokrzyskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ Narodowy Fundusz Zdrowia zachęcali w Starostwie Powiatowym w Ostrowcu Świętokrzyskim do skorzystania z programów profilaktycznych w tym szczepień ochronnych przy stoisku informacyjno-edukacyjnym,
- dystrybucja materiałów,
- prowadzenie mediów społecznościowych.

Zdjęcie 32. Działania profilaktyczne w trakcie trwania Tygodnia Zdrowia Kobiet

10.4. WNIOSKI

Działania w zakresie Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w 2024 polegały na inicjowaniu, organizowaniu, prowadzeniu, koordynowaniu i nadzorowaniu działalności oświatowo-zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Kierunki działań oparte są o założenia Narodowego Programu Zdrowia, wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego, zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia WHO oraz sytuację epidemiologiczną.

Wszystkie przedsięwzięcia podejmowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Ostrowcu Świętokrzyskim dążą do poprawy stanu zdrowia mieszkańców powiatu. W tym celu realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, interwencje nieprogramowe wynikające z potrzeb środowiska lokalnego oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

W 2024 roku kładziono szczególny nacisk na poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną różnorodnymi metodami dostosowanymi do potrzeb i oczekiwań odbiorców, zachęcanie do właściwych zachowań prozdrowotnych, dążenie do kształtowania pozytywnych zmian postaw, propagowanie zdrowego stylu życia. Wszystkie podejmowane działania dążą do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców powiatu ostrowieckiego.

Działania podejmowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Ostrowcu Świętokrzyskim, realizowane są przy współpracy różnych instytucji samorządowych, oświatowych, kontrolnych.

Wskutek prowadzonej profilaktyki i realizacji programów zdrowotnych, zauważa się wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie dbałości o własne zdrowie.

Inicjowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim interwencje i działania akcyjne były odpowiedzią na aktualne zagrożenia zdrowotne występujące wśród mieszkańców powiatu ostrowieckiego.

11. Podsumowanie

W 2024 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna kontynuowała wykonywanie zadań określonych ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez podejmowanie skutecznych działań umożliwiających zachowanie lub przywracanie bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi, a także mających na celu identyfikację i oszacowanie skali zagrożeń, inicjowanie i organizowanie skoordynowanego nadzoru i kontroli służących zapobieganiu wszelkim zagrożeniom fizycznym, chemicznym i biologicznym, zachowaniu i umacnianiu zdrowia zbiorowości oraz kształtowaniu w tym zakresie odpowiednich postaw i zachowań.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej miała charakter skonsolidowanego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa żywności, epidemiologii, higieny środowiska, warunków pracy, procesów nauczania i wychowania oraz innych zakresów zdrowia publicznego.

Sprawowanie przez Państwową Inspekcję Sanitarną zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego przyczyniło się do stabilizacji sytuacji sanitarnej w kraju. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim oceniając bezpieczeństwo sanitarne i epidemiologiczne na terenie powiatu ostrowieckiego po wnikliwej analizie stwierdza, że nie stanowi ono zagrożenia dla zdrowia i życia jego mieszkańców.

Realizacja przyjętych w 2024 roku głównych kierunków działania służyła zapewnieniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu ostrowieckiego i była wynikiem przyjętych przez Polskę i Unię Europejską strategii w obszarze bezpieczeństwa zdrowotnego, jak również występujących zagrożeń.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, w imieniu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim, podejmowali czynności kontrolne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego oraz zwiększenie świadomości i odpowiedzialności mieszkańców powiatu ostrowieckiego w zakresie własnego jak i publicznego zdrowia.

W ocenie stanu sanitarnego w ramach prowadzonego zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, przedstawione zostały dane statystyczne, oceny i analizy dotyczące wielu obszarów zdrowia publicznego, w tym warunków zdrowotnych żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieny środowiska, a zwłaszcza jakości wody do spożycia, higieny pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, oraz sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych.

Skuteczność działań prowadzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną ściśle związana była ze współpracą z innymi inspekcjami, w tym m. in.: Inspekcją Weterynaryjną, Państwową Inspekcją Farmaceutyczną, Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Państwową Inspekcją Ochrony Środowiska, Instytutem Medycyny Pracy, Państwową Inspekcją Pracy, Komendą Powiatową Policji, Komendą Straży Miejskiej, Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim skutecznie prowadzi działania edukacyjno-informacyjne za pomocą środków komunikacji elektronicznej, m.in. poprzez stronę internetową w serwisie gov.pl oraz media społecznościowe tj. konto na platformie Facebook. Dzięki korzystaniu z wielu kanałów komunikacji możliwe było dotarcie do różnych grup odbiorców. Informacje publikowane w witrynie internetowej i dodatkowo zamieszczane w serwisie społecznościowym dotyczyły m.in. zdrowia publicznego, ostrzeżeń publicznych, zdrowego stylu życia, szczepień ochronnych, informacji o chorobach zakaźnych, bieżących wydarzeń z zakresu zdrowia publicznego, bezpieczeństwa zdrowotnego żywności i żywienia, bezpiecznego wypoczynku zimowego i letniego, w tym zasad higieny. Dodatkowo w mediach społecznościowych można znaleźć treści dotyczące m.in. aktualności związanych z pracą urzędu i Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W 2024 r. na stronie internetowej w serwisie gov.pl oraz na profilu na platformie Facebook opublikowano łącznie 192 posty tj. artykuły, komunikaty, zalecenia, wytyczne, wyjaśnienia i informacje dotyczące działań podejmowanych we wszystkich nadzorowanych obszarach.

Konto na platformie Facebook na koniec 2024 r. było obserwowane przez blisko 472 użytkowników. Publikacje w mediach społecznościowych przygotowywano w oparciu o bieżące wydarzenia z zakresu zdrowia

publicznego oraz aktualne działania urzędu. Przedstawione informacje dotyczyły także odpowiedzi na nurtujące kwestie związane z nowymi zagrożeniami dla zdrowia publicznego.

W 2024 r. nieustannie jednym z priorytetowych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej była ochrona zdrowia publicznego realizowana w ramach prowadzonej działalności przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych.

W roku sprawozdawczym prowadzono nadzór nad zakażeniami i chorobami zakaźnymi podlegającymi obowiązkowi zgłaszania do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Łącznie zarejestrowano 2181 przypadków chorób zakaźnych (2023 r. - 11422).

W związku ze zgłoszeniami chorób zakaźnych wymagającymi opracowania przeprowadzono 540 wywiadów epidemiologicznych.

W stosunku do 2023 r. odnotowano wzrost zachorowań na:

- krztusiec (2024 r. - 36 przypadków, 2023 r. - 1);
- ospę wietrzną (2024 r. - 519 przypadków, 2023 r. - 181);
- płonicę (2024 r. - 82 przypadki, 2023 r. - 25).

W 2024 r. obowiązek zgłaszania przez lekarzy do organów PIS zachorowań na gripę dotyczył wyłącznie przypadków potwierdzonych wynikiem testów genetycznych lub szybkiego testu antygenowego. Od 1 stycznia 2024 r. do końca roku sprawozdawczego zarejestrowano ogółem 461 przypadków zachorowań na tę jednostkę chorobową.

Wzorem lat poprzednich Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowcu Świętokrzyskim jako jedna z nielicznych w województwie świętokrzyskim uczestniczyła w zintegrowanym systemie nadzoru nad gripą i innymi wirusami oddechowymi opartym na systemie SENTINEL. W ramach prowadzonego systemu zostały pobrane wymazy od pacjentów zdiagnozowanych infekcją wirusową do diagnostyki wirusologicznej. Do laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach przekazano próby pobrane od pacjentów w celu potwierdzenia obecności genów wirusa SARS-CoV-2, wirusów grypy typu A i B oraz wirusa RSV.

Badania molekularne prowadzone w ramach systemu SENTINEL są niezwykle istotne, gdyż pozwalają określić szczep wirusa aktualnie krążący w środowisku, co pozwala modyfikować skład szczepionki przeciwko grypie w taki sposób, aby ochrona przeciw grypie była jak najskuteczniejsza.

W pobranych materiałach biologicznych nie stwierdzono obecności wirusów: grypy typu A i B oraz SARS-CoV-2, jednakże w 1 przypadku stwierdzono obecność wirusa RSV.

Jednym z zadań priorytetowych realizowanych przez Sekcję Nadzoru Przeciwepidemicznego w 2024 r. był nadzór nad odrą i różyczką, w tym współpraca z Narodowym Instytutem Zdrowia Publicznego Państwowym Zakładem Higieny – Państwowym Instytutem Badawczym w zakresie nadzoru laboratoryjnego nad odrą i różyczką.

W związku z 2 przypadkami zgłoszenia rozpoznania różyczki podejmowano działania w celu pobrania materiału klinicznego od osób chorych do badań wirusologicznych w kierunku ostatecznej weryfikacji przypadku. Pobrane surowice transportowano w warunkach chłodniczych do Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach, a następnie do akredytowanego przez WHO Narodowego Laboratorium ds. Eliminacji Odry/Różyczki mieszczącego się w Zakładzie Wirusologii NIZP-PZH w Warszawie, które wykonuje oznaczenia w ramach ogólnościwiatowego projektu eliminacji odry/różyczki. Otrzymane ujemne wyniki badania z Laboratorium Zakładu Wirusologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny - Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa nie potwierdziły zakażenia wirusem różyczki.

Mniejsza liczba przypadków zakażeń oraz hospitalizacji osób z potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 (2024 r. - 590, 2023 r. - 655) świadczy o stabilnej sytuacji epidemiologicznej w zakresie COVID-19 w powiecie ostrowieckim w 2024 r.

W 2024 r. nie odnotowano ognisk choroby przenoszonej drogą pokarmową, w 2023 r. zanotowano 1 ognisko. Zidentyfikowanym czynnikiem etiologicznym, który wywołał zakażenie był norowirus.

Wykonawstwo szczepień ochronnych na terenie powiatu ostrowieckiego utrzymywało się podobnie jak w latach poprzednich na dość wysokim poziomie. Liczba dzieci i młodzieży podlegających obowiązkowi szczepień ochronnych na terenie powiatu ostrowieckiego była mniejsza w stosunku do 2023 roku i wynosiła kolejno:

- w 2024 r. – 15 262;
- w 2023 r. – 15 669.

Na bieżąco prowadzono powiatowy rejestr niepożądanych odczynów poszczepiennych. W 2024 r. wpłynęło 7 zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych zakwalifikowanych przez lekarzy jako odczyny łagodne. Osoby, u których wystąpiły niepożądane odczyny poszczepienne w pełni powróciły do zdrowia.

Mając na względzie fakt, że szczepienia ochronne są istotnym elementem profilaktyki chorób zakaźnych, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim prowadził szeroko zakrojone działania w zakresie popularyzacji zalecanych szczepień ochronnych wśród dzieci, kobiet w ciąży i seniorów.

W 2024 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim znajdowało się łącznie 196 obiektów wykonujących działalność leczniczą.

94 obiekty stanowiły podmioty lecznicze w rozumieniu Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. j. Dz.U z 2024 r., poz. 799 z późn. zm.). Podmioty wykonujące działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej stanowiły 102 obiekty.

Stan higieniczno-sanitarny i techniczny podmiotów wykonujących świadczenia zdrowotne był właściwy.

Właściciele obiektów w miarę możliwości finansowych starali się podwyższać standard świadczonych usług w trosce o bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów oraz personelu. W podmiotach prowadzone były bieżące prace naprawcze. Obiekty wyposażono w nowe wyposażenie i sprzęt medyczny.

W 2024 r. brak należytego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i wyposażenia skutkującego wszczęciem postępowania administracyjnego stwierdzono w 1 podmiocie leczniczym wykonującym stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

W 2024 r. wszystkie skontrolowane podmioty posiadały opracowaną dokumentację dotyczącą realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym dekontaminacji.

Stosowane substancje chemiczne i ich mieszaniny były przechowywane w opakowaniach oznakowanych w sposób umożliwiający ich identyfikację w miejscach i pomieszczeniach zabezpieczonych przed dostępem osób nieupoważnionych

Preparaty do mycia i dezynfekcji rąk, powierzchni i sprzętu były zapewnione w wystarczającej ilości, posiadały aktualne terminy ważności. Środki chemiczne do mycia i dezynfekcji rąk zapewniono w miejscach odpowiednich do wykonywanych procedur wymagających higieny rąk.

W przypadku wykonywania procedur medycznych możliwych z wykorzystaniem sprzętu jednorazowego użytku był on powszechnie stosowany i zabezpieczony w ilościach niezbędnych do liczby wykonywanych usług leczniczych.

Podmioty posiadające sprzęt wielokrotnego użycia ze względu na rodzaj wykonywanych świadczeń posiadały urządzenia sterylizujące lub zlecały usługę sterylizacji firmie zewnętrznej.

Procesy sterylizacji w celu potwierdzenia ich efektywności były objęte kontrolą wewnętrzną.

Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użycia wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia kontrola procesu sterylizacji odbywała się przy użyciu wskaźników chemicznych, biologicznych i fizycznych.

Kontrolowane podmioty lecznicze posiadały odpowiednie procedury określające tryb postępowania z wyrobami medycznymi poddawanyymi sterylizacji.

Kontrolowane podmioty wyposażone były w aparaturę i sprzęt medyczny niezbędny do udzielania świadczeń zdrowotnych.

W trakcie kontroli okazywano dokumentację wykonanych przeglądów, sprawdzeń i kontroli bezpieczeństwa sprzętu medycznego. Potwierdzono, że urządzenia medyczne podlegały okresowym przeglądom, były sprawne technicznie, i spełniały wymagania w zakresie bezpieczeństwa ich użytkowania.

Personel miał zapewniony dostęp do środków ochrony indywidualnej przeznaczonych do ochrony powierzchni ciała, dróg oddechowych i oczu i stosował różne modele ochrony indywidualnej w zależności od potrzeb i sytuacji.

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi w nadzorowanych podmiotach nie budziło zastrzeżeń. Odbiór odpadów był terminowy poświadczony stosowną dokumentacją.

W 2024 r. w porównaniu do poprzedniego roku zmniejszyła się liczba zarejestrowanych w szpitalu ognisk epidemicznych (2024 r. – 1, 2023 r. – 2).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w 2024 r. na terenie powiatu ostrowieckiego nadzorował 22 urządzenia wodne, w tym: 19 wodociągów służących do zbiorowego zaopatrzenia ludzi w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz 3 inne podmioty korzystające z wody pochodzącej z indywidualnego ujęcia dostarczanej w ramach działalności gospodarczej, w budynkach użyteczności publicznej oraz w podmiotach działających na rynku spożywczym. W 2024 r. nadzorowi PIS podlegały również 3 obiekty przeznaczone do kąpielii tj.: Kąpielisko Gutwin, Pływalnia „Rawszczyzna” oraz nowo powstałe miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii w Bałtowie.

W ramach prowadzonego nadzoru PIS pobrał do badań 157 prób wody, w tym:

- 93 próby wody przeznaczonej do spożycia,
- 50 prób wody ciepłej na obecność pałeczek *Legionella sp.*,
- 13 prób wody basenowej,
- 1 próbę wody z kąpieliska.

W 2024 r. w porównaniu do roku poprzedniego zwiększyła się liczba pobranych prób wody w ramach bieżącego nadzoru.

Po analizie sprawozdań z badań wody PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim:

- informował zarządców wodociągów o jakości wody przeznaczonej do spożycia pobranej z nadzorowanych wodociągów w ramach prowadzonego nadzoru przez Państwową Inspekcję Sanitarną;
- stwierdzał przydatność wody do spożycia na podstawie przekazywanych na bieżąco przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/gminne jednostki organizacyjne sprawozdań z badań;
- wydał obszarowe i okresowe oceny dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi skierowane do wójtów/burmistrzów/prezydenta miasta;
- na podstawie sprawozdań z badań wody w kąpielisku wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej PPIS wydał 5 ocen jakości wody, w tym 4 oceny bieżące w trakcie trwania sezonu kąpielowego i 1 ocenę sezonową po zakończeniu sezonu kąpielowego stwierdzające przydatność wody do kąpielii. Wszystkie oceny jakości wody umieszczane były na bieżąco w Serwisie kąpieliskowym oraz na stronie internetowej www.gov.pl/psse-ostrowiec-swietokrzyski w formie komunikatów Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim;
- wydał 4 decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia oraz 8 decyzji stwierdzających warunkową przydatność wody do spożycia;
- wystosował pisma w sprawie jakości ciepłej wody użytkowej do zarządców budynków zamieszkania zbiorowego oraz do podmiotów leczniczych.

Na podstawie wykonanych badań prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody oraz na podstawie badań wykonanych przez zarządców urządzeń wodociągowych PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2024 roku ocenił wodę na terenie powiatu ostrowieckiego jako przydatną do spożycia spełniającą wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

W 2024 roku na 486 obiektów użyteczności publicznej i urządzeń wodociągowych (bez zakładów opieki zdrowotnej) będących w ewidencji skontrolowano 114 obiektów użyteczności publicznej pod kątem oceny stanu sanitarno-technicznego oraz pobrano do badań 157 prób wody: 93 próby wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, 50 prób wody ciepłej na obecność pałeczek *Legionella sp.*, 13 prób wody basenowej oraz 1 próbę wody z kąpieliska. Na podstawie sprawozdań z badań prób pobranych w ramach nadzoru bieżącego PPIS wydał 74 pisma informujące zarządców wodociągów o jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej w 2024 r. nie wykazał istotnych zagrożeń dla zdrowia ludzi.

W ramach prowadzonych działań kontrolnych PPIS prowadził również działania edukacyjno-informacyjne dla właścicieli/zarządców obiektów usługowych w zakresie m.in.:

- ▶ eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju *Legionella* (regularne przeglądy, czyszczenie i dezynfekcja, okresowe przegrzewanie, utrzymanie właściwej temperatury, posiadanie procedury mającej na celu zapobieganie rozwojowi bakterii *Legionella* w instalacjach wodnych oraz rejestru dezynfekcji termicznej),
- ▶ utrzymania i eksploatacji wentylacji i klimatyzacji (okresowe przeglądy, czyszczenie),
- ▶ stosowania odpowiednich materiałów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
- ▶ utrzymania odpowiedniego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń/urządzeń obiektu,
- ▶ opracowania i wdrożenia procedur:
 - mycia, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku,
 - postępowania z bielizną czystą i brudną,
 - wystąpienia przekroczeń mikrobiologicznych - *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej,
 - zapobiegania namnażania się pączek *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej.

Łącznie w 2024 r. PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajęło 174 stanowisk w formie opinii, uzgodnień, postanowień oraz decyzji (w 2023 – 147).

Porównując dane za rok 2024 z rokiem 2023 liczba dokumentacji projektowych uzgadnianych pod względem wymagań higieniczno – sanitarnych nieznacznie wzrosła.

Przeważającą część opiniowanych dokumentacji stanowiły projekty budowy wodociągów (23 projekty) oraz projekty budowy kanalizacji na terenach nieskanalizowanych (13 projektów).

W związku z tym można wysnuć wniosek, że w bliższej perspektywie znacznej poprawie ulegnie gospodarka wodno-ściekowa na terenie powiatu ostrowieckiego.

W stosunku do roku poprzedniego na podobnym poziomie utrzymuje się liczba opinii wydawanych w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych lub w związku z zamiarem przystąpienia do ich użytkowania (42 w roku 2024; 47 w roku 2023).

Uzasadnieniem takiego stanu może być fakt, że oprócz stanowisk zajmowanych w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych wydawano także opinie dla przedsięwzięć, dla których obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie wynika z art. 56 ust. 1a Ustawy z dnia 07.07.1994 r. Prawo Budowlane (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 725 z późn. zm.).

Liczba wydanych wyżej wymienionych opinii (w trybie art. 56 ust. 1a wyżej wymienionej ustawy) ma ścisły związek z liczbą zaopiniowanych dokumentacji projektowych i w tej grupie są to przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno – ściekowej.

W stosunku do właścicieli lub zarządców obiektów PPIS podejmował również działania informacyjno-edukacyjne w trakcie kontroli. Przeprowadzono działania w zakresie:

- obowiązku prawidłowego utrzymania i eksploatacji wentylacji,
- właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej,
- właściwym sposobie postępowania z odpadami,
- konieczności posiadania atestów oraz stosowania odpowiednich materiałów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia.

Celem działań prowadzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej było również zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych schorzeń związanych z warunkami pracy.

Egzekwowano od pracodawców poprawę warunków pracy, m.in. poprzez podjęcie działań mających na celu obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy oraz opracowania i wdrożenia w życie programów działań organizacyjno-technicznych. Prowadzone czynności przyczyniły się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.

Podejmowane przez pracodawców działania techniczne i organizacyjne, stosowanie środków ochrony indywidualnej oraz profilaktyka medyczna zapobiegały skutkom oddziaływania czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Pracodawcy w miarę swoich możliwości dostosowywali technologie produkcji do nowoczesnych standardów, odnawiali pomieszczenia produkcyjne i higieniczno-sanitarne, dbali o prawidłowe wyposażenie

i urządzenie tych pomieszczeń, zapewniali pracownikom odpowiednią odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej oraz przestrzegali terminowości przeprowadzania badań profilaktycznych pracowników.

W zakresie postępowań w sprawach chorób zawodowych na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się zmniejszenie liczby zgłoszeń wpływających do Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim dotyczących podejrzeń chorób zawodowych w stosunku do roku ubiegłego.

W ramach działań kontrolnych zadaniem priorytetowym było sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, w tym nad obrotem i stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin, produktami biobójczymi, detergentami, prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3, produktami kosmetycznymi i w zakresie przestrzegania przez pracodawców wymagań prawnych dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy, najwyższych dopuszczalnych stężeń oraz natężeń czynników szkodliwych, czynników biologicznych, rakotwórczych i mutagennych oraz reprotoksycznych.

W ramach działań zapobiegających wprowadzaniu na rynek środków szkodliwych dla zdrowia organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadziły stały monitoring przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne to produkty o zróżnicowanym składzie, które łączy jedna wspólna cecha – zawierają substancje psychoaktywne działające na układ nerwowy człowieka w podobny sposób do dotychczas znanych narkotyków.

Liczba zagrożeń związanych ze środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi jest obszerna. Wobec wysokiej szkodliwości tych substancji konieczne jest podejmowanie właściwych działań edukacyjnych, a także dogłębna analiza polityki narkotykowej celem redukcji szkód spowodowanych przez pojawienie się nowego, poważnego zagrożenia jakim są środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Na przestrzeni ostatnich lat, dostęp do środków zastępczych i substancji psychoaktywnych został dzięki działaniom Państwowej Inspekcji Sanitarnej mocno ograniczony.

Nowe substancje psychoaktywne nadal stanowią potencjalne, poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego, a naczelnym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed działaniem niekorzystnych w tym zakresie zjawisk.

Stan sanitarno-higieniczny obiektów żywności, żywienia oraz wytwórni i miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością zlokalizowanych na terenie powiatu ostrowieckiego ocenia się jako dobry.

W 2024 r. w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu ostrowieckiego znajdowało się 1691 obiektów. W porównaniu do 2023 r. liczba obiektów objętych nadzorem zmniejszyła się o 19 zakładów. Największy spadek liczby obiektów odnotowano w grupie obiektów zakładów obrotu żywnością, gdzie liczba zakładów zmniejszyła się o 20 oraz w grupie zakładów żywienia zbiorowego, gdzie liczba zakładów zmniejszyła się o 16. Wzrost liczby obiektów odnotowano w grupie producentów żywności, w której liczba obiektów objętych nadzorem zwiększyła się o 18 zakładów.

W roku sprawozdawczym najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w obiektach żywnościowo – żywieniowych, które miały wpływ na nadanie obiektom objętym nadzorem ryzyka średniego i wysokiego były: nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń zakładu, nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny i techniczny maszyn, urządzeń i sprzętów, brak zaangażowania kierownictwa w zapewnienie prawidłowego stanu sanitarnego zakładów, brak pełnionej przez producenta/dystrybutora kontroli nad używanymi do produkcji, surowcami, półproduktami i wyrobami gotowymi, w tym badania właścicielskie.

Zasady GHP, GMP w 2023 r. wdrożyło 1685 obiektów, tj. 99,5 % nadzorowanych (w 2023 r. – 97,8%), a procedury oparte na zasadach systemu HACCP zostały wdrożone w 1364 zakładach, tj. 80,7% objętych nadzorem (w 2023 r. – 80%). Powyższe wyniki świadczą o tym, że stan wdrożenia przez przedsiębiorców zasad GHP oraz GMP, jak również systemu HACCP gwarantujących bezpieczeństwo żywności w zakładach

żywnościowo – żywieniowych uległ w odniesieniu do roku 2023 polepszeniu. Pomimo ciągłego wzrostu ilości zakładów, które wdrożyły i utrzymują procedury systemu HACCP w dalszym ciągu w trakcie kontroli sanitarnych stwierdza się, że opracowane, stosowane i wdrożone procedury bardzo często wymagają korekty, uzupełnienia lub dostosowania do faktycznych warunków panujących w obiekcie. Nadal należy dążyć do wzrostu świadomości przedsiębiorców w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności. Bardzo ważna jest współpraca przedsiębiorców sektora spożywczego z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w rozwiązywaniu problemów, co bardzo często stanowi czynnik mobilizujący do poprawy stanu sanitarnego obiektów i polepszenia jakości zdrowotnej żywności.

W roku sprawozdawczym wydano 4 decyzje wstrzymujące działalność nadzorowanych zakładów (w 2023 r. – 1), z uwagi na nieprawidłowe warunki sanitarno – higieniczne. Powyższy stan wynikał z braku wiedzy w zakresie podstawowych zagadnień higieny i bezpieczeństwa żywności u przedsiębiorców i zatrudnionego personelu oraz braku wdrożonych i utrzymywanych skutecznych systemów kontroli wewnętrznej.

Na koniec 2024 r. na liście obiektów pod wzmożonym nadzorem znajduje się 6 obiektów (obiekty te zostały uwzględnione w planach kontroli na 2025 r.).

W 2024 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano na terenie powiatu ostrowieckiego 257 próbek środków spożywczych (w 2023 r. – 272), z których zdyskwalifikowano 9, co stanowi 3,5% wszystkich pobranych próbek żywności. Biorąc pod uwagę fakt dyskwalifikowania próbek środków spożywczych w celu zapewnienia poprawy bezpieczeństwa żywności w 2025 r. należy w dalszym ciągu prowadzić działania nadzоровe w zakresie jakości żywności wprowadzanej do obrotu, produkowanej przede wszystkim przez krajowych przedsiębiorców, jak również pochodzącej spoza Polski.

Odnotowano niewielkie pogorszenie w zakresie komponowania jadłospisów w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego tj. zakwestionowano 1 jadłospis (w 2023 r. – 0) w zakresie przestrzegania wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci przez osoby odpowiedzialne za rodzaj wprowadzanego asortymentu w sklepikach szkolnych.

W zakresie pionu Higieny Dzieci i Młodzieży w 2024 r. przeprowadzono 159 kontroli sanitarnych, w tym 108 kontroli w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz 51 kontroli wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży.

W 5 obiektach poddanych kontroli sanitarnej w 2024 r. stwierdzono nieprawidłowości i naruszenia przepisów higieniczno-sanitarnych, co skutkowało wydaniem: 5 decyzji merytorycznych w przedmiocie usunięcia stwierdzonych uchybień oraz 5 decyzji płacniczych.

W 2024 r. wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące prolongaty terminu wykonania nałożonych obowiązków, zgodnie z uzasadnionymi i udokumentowanymi wnioskami zobowiązanych. oraz 1 decyzję dotyczącą umorzenia postępowania z uwagi, iż stało się bezprzedmiotowe.

W celu oceny warunków nauczania wykonano 1179 badań (wykonano 2413 oznaczeń fizycznych) w tym 252 higienicznych ocen tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych, 368 badań obciążenia uczniów ciężarem tornistrów i 559 badań dostosowania mebli do wzrostu uczniów.

W trakcie przeprowadzonych kontroli oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii w skontrolowanych 8 placówkach na 559 objętych badaniem uczniów, 8 siedziało przy stanowiskach pracy niezgodnych z wymogami ergonomii – rozmiary mebli były niedostosowane do wzrostu użytkowników (brak mebli w rozmiarze 7). W związku z powyższym nałożono obowiązek usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w drodze decyzji administracyjnej.

Organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej odpowiedzialni za stan infrastruktury oświatowej i wypoczynkowej zapewnili uczestnikom wypoczynku bezpieczeństwo sanitarne i zdrowotne na terenie placówek.

W trakcie kontroli planowych jak i tematycznych – gotowości szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025 prowadzono działania kontrolne w placówkach nauczania uwzględniające stałe działania o charakterze profilaktycznym m.in. w zakresie:

- profilaktyki zdrowotnej uczniów (aspekt czystości stanu głowy) czy profilaktyki wad wzroku (aspekt oświetlenia w salach lekcyjnych oraz szkodliwości światła niebieskiego w tym korzystania z telefonów komórkowych przez uczniów),
- właściwego ustawienia stanowiska pracy ucznia - dostosowania stanowisk pracy do warunków antropometrycznych uczniów i promowania aktywności fizycznej, celem zapewnienia uczniom odpowiednich warunków higieny procesów nauczania i wychowania,
- odpowiedniego nawodnienia organizmu oraz dostępności wody pitnej dla uczniów w placówkach.

W trakcie kontroli każdorazowo prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących zagadnień promocji zdrowia, zgodnie z rozdzielnikami materiałów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim dbając o bezpieczeństwo wychowanków i uczniów placówek oświatowych na nadzorowanym terenie powiatu ostrowieckiego zgodnie z dyspozycją Głównego Inspektora Sanitarnego w trakcie prowadzonych kontroli oceniał stan techniczny obiektów w kontekście rosnących w Polsce groźnych zjawisk meteorologicznych. Każdorazowo przypominano dyrektorom placówek i organom prowadzącym o obowiązku - właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii rodzaju *Legionella* Sp., zasadach właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, klimatyzacji (w tym okresowych przeglądów, czyszczeniu). Przeprowadzone w 2024 r. kontrole potwierdziły, iż zdecydowana większość nadzorowanych placówek oświatowo – wychowawczych zapewniła bezpieczne i higieniczne warunki nauczania, wychowania i opieki dzieci i młodzieży.

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w roku 2024 realizowana była zgodnie z celami Narodowego Programu Zdrowia określającego główne kierunki działań zmierzających do poprawy zdrowia mieszkańców kraju.

Wszystkie przedsięwzięcia podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim były ukierunkowane na inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności na rzecz zdrowia i jakości życia mieszkańców powiatu ostrowieckiego.

W tym celu realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, interwencje nieprogramowe wynikające z potrzeb środowiska lokalnego oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

W 2024 r. przeprowadzono 24 wizytacje w ramach realizacji programów edukacyjnych w placówkach oświatowych.

W roku szkolnym 2023/2024 programy edukacyjne koordynowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Ostrowcu Św. realizowane były przez wszystkie grupy nadzorowanych placówek oświatowych: przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe.

W 2024 r. zauważalny był wzrost ilości placówek, które wyraziły chęć przystąpienia i realizowania programów edukacyjnych.

Kładziono szczególny nacisk na działania edukacyjno-promocyjne związane ze szczepieniami ochronnymi przeciwko HPV, profilaktyką grypy i chorób zakaźnych oraz profilaktyką uzależnień celem edukowania i uświadamiania społeczeństwa. Wszystkie podejmowane działania dążyły do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców powiatu ostrowieckiego.

Działania podejmowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Ostrowcu Świętokrzyskim były realizowane przy współpracy różnych instytucji samorządowych, oświatowych, kontrolnych.

Kontynuacja działań profilaktycznych skierowana była również do mieszkańców powiatu ostrowieckiego nie związanych z placówkami oświatowymi. Lokalna społeczność na bieżąco była informowana o działaniach prozdrowotnych na stronach internetowych oraz portalu społecznościowym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz poprzez ekspozycję wizualną i dystrybucję materiałów do różnych grup obiektów (ulotki, plakaty, książeczki edukacyjne, broszury).

Podejmowane działania w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej miały na celu umożliwienie mieszkańcom powiatu ostrowieckiego zwiększenie kontroli nad swoim zdrowiem i jego poprawę przez podejmowanie decyzji sprzyjających zdrowiu, kształtowanie potrzeb i kompetencji do rozwiązywania problemów zdrowotnych oraz zwiększanie potencjału zdrowia.

Powyższe działania wynikają z założeń krajowych tj. Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia, programów wojewódzkich, sytuacji epidemiologicznej, społecznej i demograficznej powiatu. Inicjowanie, monitoring i koordynacja działań na poziomie powiatowym, w głównej mierze miało na celu ukształtowanie odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Skuteczność działań wychowawczo - zdrowotnych w dużej mierze była uzależniona od środowiska lokalnego, dlatego w dalszym ciągu działania w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej na terenie powiatu ostrowieckiego były ukierunkowane na współpracę z dyrektorami placówek oświatowych, szkolną służbą zdrowia, pedagogami, wychowawcami, celem zachęcania do realizacji programów edukacyjnych koordynowanych przez PSSE Ostrowiec Św.

Sezon wypoczynków letnich i zimowych sprzyjał organizacji stoisk informacyjnych na terenie powiatu ostrowieckiego, w których w przystępny sposób, w formie wizualnej, pogadarek oraz gier i zabaw przybliżano mieszkańcom zagadnienia szeroko rozumianej profilaktyki zdrowotnej, z uwzględnieniem zapotrzebowania lokalnego na poruszaną tematykę wzorem lat ubiegłych.

12. Spis tabel

Tabela 1. Liczba zachorowań i wskaźniki zapadalności na wybrane choroby zakaźne zarejestrowane na terenie powiatu ostrowieckiego w latach 2021-2022-2023-2024-----	19
Tabela 2. Zakażenia wywołane wirusem SARS-CoV-2 w powiecie ostrowieckim w poszczególnych kwartałach 2023 r. oraz 2024 r. -----	20
Tabela 3. Zachorowania na gruźlicę w powiecie ostrowieckim, woj. Świętokrzyskim i w Polsce w latach 2020-2023 -----	24
Tabela 4. Wykonastwo szczepień w rocznikach podlegających szczepieniom ochronnym w 2024 r. zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych -----	27
Tabela 5. Liczba wykonanych, wybranych szczepień zalecanych w 2024 r. -----	28
Tabela 6. Liczba zgłoszonych NOP w latach 2021-2024 -----	30
Tabela 7. Ilość pobranych prób wody w ramach bieżącego nadzoru nad jakością wody. -----	36
Tabela 8. Zbiorcza analiza zajętych stanowisk dla określonych zadań w 2024 r. -----	42
Tabela 9. Ewidencja i ilość skontrolowanych obiektów z grupy „innych obiektów użyteczności publicznej” -----	54
Tabela 10. Odsetek skontrolowanych podmiotów wykonujących działalność leczniczą w 2024 r. -----	62
Tabela 11. Struktura podmiotów objętych nadzorem objętych ewidencją wg liczby zatrudnionych -----	74
Tabela 12. Narażenie zawodowe pracowników w kontrolowanych zakładach pracy w przekroczeniach NDS i NDN w latach 2023 - 2024 -----	76
Tabela 13. Narażenie zawodowe pracowników w kontrolowanych zakładach wg PKD -----	77
Tabela 14. Porównanie zakresu nieprawidłowości będących przedmiotem decyzji wydawanych w latach 2022-2024 przez PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim po kwestionowanych kontrolach sanitarnych przeprowadzonych w podległych placówkach nauczania, wychowania i opieki. -----	93
Tabela 15. Podstawowe wskaźniki działalności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu ostrowieckiego w latach 2023 – 2024 w stosunku do obiektów żywnościowo – żywieniowych oraz wytwórni i miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością-----	114
Tabela 16. Podział nadzorowanych zakładów żywnościowo – żywieniowych ze względu na kategoryzację ryzyka w 2024 r.-----	115
Tabela 17. Liczba kontroli (w tym interwencyjnych) w stosunku do liczby zakładów (w tym skontrolowanych) w poszczególnych zakładach produkcji żywności oraz stan wdrożenia GHP/GMP i HACCP-----	116
Tabela 18. Liczba kontroli (w tym interwencyjnych) w stosunku do liczby zakładów (w tym skontrolowanych) w poszczególnych zakładach obrotu żywności oraz stan wdrożenia GHP/GMP i HACCP-----	117
Tabela 19. Liczba kontroli (w tym interwencyjnych) w stosunku do liczby zakładów (w tym skontrolowanych) w poszczególnych zakładach żywienia zbiorowego otwartego oraz stan wdrożenia GHP/GMP i HACCP -----	119
Tabela 20. Liczba kontroli (w tym interwencyjnych) w stosunku do liczby zakładów (w tym skontrolowanych) w poszczególnych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego oraz stan wdrożenia GHP/GMP i HACCP -----	120
Tabela 21. Zestawienie kierunków badań oraz liczby próbek żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobranych do badania w 2023 r. i 2024 r. -----	122
Tabela 22. Liczba obiektów nadzorowanych do liczny obiektów skontrolowanych w tym w zakresie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty-----	127
Tabela 23. Liczba ocen jadtospisu w kontrolowanych zakładach wg. Rodzaju obiektu -----	127
Tabela 24. Liczba zakładów, w których dokonano pomiaru temperatur oraz liczba tych pomiarów w rozbiciu na poszczególne miejsca przechowywania -----	131
Tabela 25. Liczba zarejestrowanych producentów produkcji pierwotnej w stosunku do liczby obiektów skontrolowanych -----	131
Tabela 26. Rodzaj, liczba i kierunek badań owoców, warzyw i zbóż pobranych bezpośrednio od producentów produkcji pierwotnej-----	132

13. Spis wykresów

Wykres 1. Zapadalność na wzw C w latach 2021-2024 w powiecie ostrowieckim i w Polsce -----	21
Wykres 2. Zapadalność na wzw B w latach 2021-2024 w powiecie ostrowieckim i w Polsce -----	21
Wykres 3. Zapadalność na boreliozę w latach 2021-2024 w powiecie ostrowieckim i w Polsce-----	21
Wykres 4. Liczba zarejestrowanych salmonelloz w powiecie ostrowieckim w latach 2022-2024 -----	22
Wykres 5. Liczba zarejestrowanych zakażeń rotawirusowych w latach 2022-2024-----	23
Wykres 6. Liczba zarejestrowanych przypadków biegunek u dzieci do lat 2 w latach 2021-2024-----	25
Wykres 7. Liczba zajętych stanowisk w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w latach 2022-2024---	43
Wykres 8. Liczba zaopiniowanych dokumentacji projektowych w latach 2022-2024 -----	45
Wykres 9. Liczba opinii w związku z dopuszczeniem do użytkowania wydanych w latach 2022- 2024 -----	46
Wykres 10. Struktura nadzorowanych podmiotów wykonujących działalność leczniczą -----	62
Wykres 11. Struktura podmiotów gospodarczych objętych ewidencją wg liczby zatrudnionych -----	73
Wykres 12. Procent osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN-----	78
Wykres 13. Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin u wybranych podmiotów -----	79
Wykres 14. Liczba uczestników wyjazdowych form wypoczynku i półkolonii w miejscu zamieszkania zorganizowanych dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu ostrowieckiego w latach 2018-2024. --	107

14. Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Dom Ulgi w Cierpieniu im. Jana Pawła II, ul. Focha 5, 27- 400 Ostrowiec Świętokrzyski -----	65
Zdjęcie 2. Placówki oświatowe po generalnym remoncie -----	92
Zdjęcie 3. Dostosowanie budynku liceum do potrzeb osób niepełnosprawnych. -----	95
Zdjęcie 4. Placówki oświatowe po przeprowadzonych w okresie wakacyjnym pracach remontowych. -----	96
Zdjęcie 5. Powiatowy Stadion Międzyszkolny Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Ostrowcu Świętokrzyskim. -----	98
Zdjęcie 6. Nowopowstałe boisko wielofunkcyjne przy budynku liceum. -----	98
Zdjęcie 7. Pomiary dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii w szkole podstawowej. -----	99
Zdjęcie 8. Szafki indywidualne dla uczniów. -----	101
Zdjęcie 9. Zaplecze szkolnej pracowni chemicznej -----	101
Zdjęcie 10. Kontrole wypoczynków. -----	106
Zdjęcie 11. II Etap – Powiatowego Konkursu Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę!” -----	138
Zdjęcie 12. Konkurs Powiatowy „Dzisiaj sport jutro zdrowie” w Publicznej Szkole podstawowej nr 3 w Ostrowcu Świętokrzyskim -----	138
Zdjęcie 13. Prace plastyczne drużyn ze szkół podstawowych biorących udział w Powiatowym Konkursie „Dzisiaj sport jutro zdrowie” zorganizowanym w Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 w Ostrowcu Świętokrzyskim -----	138
Zdjęcie 14. Spotkanie edukacyjne w Publicznym Przedszkolu nr 11 im. M. Kownackiej w Ostrowcu Świętokrzyskim dotyczące programu „Czyste powietrze wokół nas” -----	140
Zdjęcie 15. Obchody Światowego Dnia Zdrowia w placówkach oświatowych na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego -----	144
Zdjęcie 16. Zdjęcia ze spotkań profilaktycznych dla uczestników wypoczynków letnich zorganizowanych na terenie powiatu ostrowieckiego -----	146
Zdjęcie 17. Konferencja pt. „Współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży” w Ostrowcu Świętokrzyskim -----	148
Zdjęcie 18. „Współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży” w Ostrowcu Świętokrzyskim - Konferencja -----	148
Zdjęcie 19. Materiały informacyjno – edukacyjne IV Edukacji Kampanii EFSA -----	151
Zdjęcie 20. Spotkanie profilaktyczne z uczniami Niepublicznego Liceum w Ostrowcu Świętokrzyskim -----	151
Zdjęcie 21. Ogłoszenie wyników oraz wręczenie nagród zwycięzcom Powiatowego Konkursu Plastycznego dla Dzieci i Młodzieży „NIE ENERGETYKOM!” -----	153
Zdjęcie 22. Wystawa prac konkursowych Powiatowego Konkursu Plastycznego dla Dzieci i Młodzieży „NIE ENERGETYKOM!” na dziedzińcu Ostrowieckiego Browaru Kultury” -----	154
Zdjęcie 23. Prelekcja dla uczniów klas VI w Publicznej Szkole Podstawowej nr 5 w Ostrowcu Świętokrzyskim -----	154
Zdjęcie 24. Obchody Europejskiego Tygodnia Szczepień w placówkach oświatowych -----	159
Zdjęcie 25. Zdjęcia z obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień -----	159
Zdjęcie 26. Spotkanie profilaktyczne z pielęgniarkami w Starostwie Powiatowym w Ostrowcu Świętokrzyskim -----	160
Zdjęcie 27. Konferencja „NIE DLA RAKA STOP HPV” -----	161
Zdjęcie 28. Spotkanie w Starostwie Powiatowym z dyrektorami placówek oświatowych -----	162
Zdjęcie 29. Szczepienia uczniów w placówkach oświatowych przeciw HPV -----	162
Zdjęcie 30. Plakat dotyczący szczepień przeciw HPV we wiacie przystankowej na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego -----	163
Zdjęcie 31. Spotkania z rodzicami i nauczycielami w trakcie wywiadówek w szkołach podstawowych z terenu powiatu ostrowieckiego -----	164
Zdjęcie 32. Działania profilaktyczne w trakcie trwania Tygodnia Zdrowia Kobiet -----	166

**Powiatowa Stacja
Sanitarno - Epidemiologiczna
w Ostrowcu Świętokrzyskim**

**ul.Smolna 3
27-400 Ostrowiec Świętokrzyski**

**tel.: +48 41 247 96 95, fax: 41 247 96 97
e-mail: sekretariat.psse.ostrowiec@sanepid.gov.pl
www.gov.pl/web/psse-ostrowiec-swietokrzyski**

